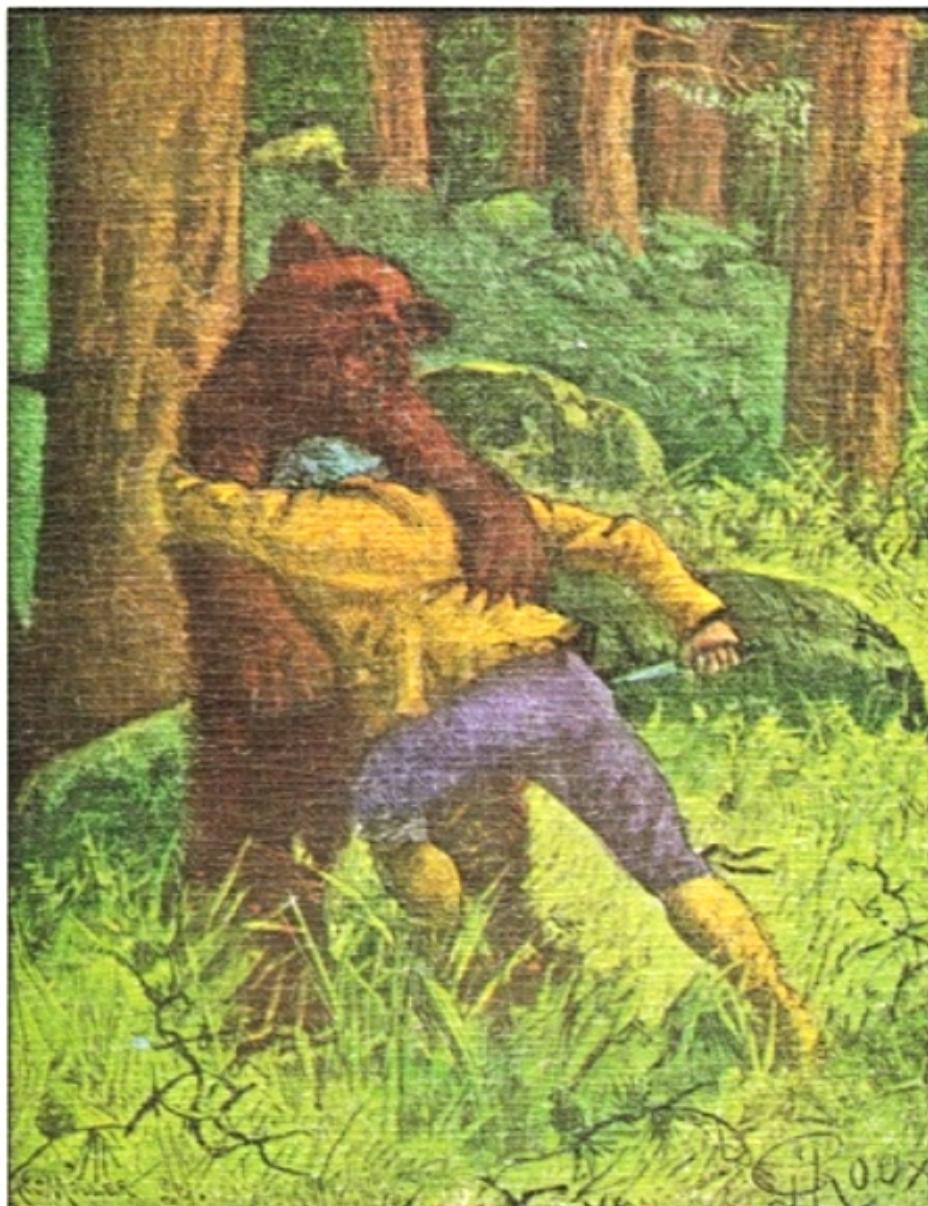

Jules Verne

**Un bilet de loterie.
Farul de la capătul lumii**

EDITURA ION CREANGĂ

Jules Verne

9

Jules Verne
Un bilet de loterie

*

Farul de la capătul lumii

În românește de Teodora Cristea
Prezentarea grafică: Val Munteanu
Editura Ion Creangă
1975

UN BILET DE LOTERIE

Capitolul I

— Cât e ceasul? întrebă cucoana Hansen după ce-și scutură cenușa pipei, pe când ultimele rotocoale de fum se pierdeau între grinziile colorate ale tavanului.

— Este opt, mamă, răsunse Hulda.

— Nu cred să ne mai vină călători în noaptea astă; e un timp groaznic.

— Nu cred să vină nimeni. În orice caz, camerele sunt aranjate și voi auzi dacă cineva cheamă de afară.

— Fratele tău s-a întors?

— Nu încă.

— N-a spus că vine azi?

— Nu, mamă. Joel s-a dus să însوtească un călător la lacul Tinn și, cum a plecat Tânărul, nu cred să se poată întoarce la Dal înainte de mâine.

— Va rămâne să doarmă deci la Moel?

— Da, desigur, doar dacă nu se va duce la Bamble să-l vadă pe fermierul Helmboe.

— Și pe fica lui?...

— Da, pe Siegfrid, cea mai bună prietenă a mea, pe care o iubesc ca pe-o soră! răsunse râzând fata.

— Ei bine, închide uşa, Hulda, și hai să ne culcăm.

— Sper că nu ești bolnavă, mamă?

— Nu, dar vreau să mă scol măine devreme. Trebuie să mă duc la Moel.

— Pentru ce?

— Ei! Nu trebuie să ne aprovizionăm pentru sezonul care vine?

— Surugiul din Christiania a ajuns la Moel cu vinurile și alimentele?

— Da, Hulda, azi după-amiază, răsunse cucoana Hansen. Lengling, maistrul de la joagăr, l-a văzut și mi-a spus-o în trecere. Din conservele noastre de șuncă și de pește afumat n-a rămas mare lucru și nu vreau să risc să rămân descoperită. Dacă vremea se îmbunătățește, se poate că de la o zi la alta turiștii să-și reînceapă excursiile în Telemark. Trebuie că hanul nostru să fie gata să-i primească, iar ei să găsească tot ce le-ar trebui în timpul șederii lor aici. Știi, Hulda, că suntem în 15 aprilie?

— 15 aprilie! murmură fata.

— Deci măine mă voi ocupa de toate acestea, spuse cucoana Hansen. În două ore am să fac cumpărăturile pe care căruțașul le va aduce aici, iar eu

mă voi întoarce cu Joel, în brișca lui.

— Mamă, în caz că întâlnnești factorul, nu uita să-l întrebi dacă are vreo scrisoare pentru noi...

— Și mai ales pentru tine! S-ar putea să aibă, căci de la ultima scrisoare a lui Ole a trecut o lună.

— Da, o lună! O lună lungă!

— Nu te necăji, Hulda! Această întârziere n-are de ce să te mire. De altfel, dacă factorul din Moel n-a adus nimic, ce nu a venit prin Christiania poate să vină prin Bergen.

— Desigur, mamă, răspunse Hulda; dar ce vrei? Am inima grea, deoarece e foarte departe de aici până la locurile de pescuit din New-Found-Land! Trebuie să străbați o mare întreagă, și dacă dai și de vreme rea!... Iată că a trecut aproape un an de când a plecat sărmanul meu Ole și cine ar putea spune când va reveni la Dal?...

— Și dacă ne va mai găsi la întoarcerea sa! murmură cucoana Hansen, dar atât de încet încât fiica sa nu putu s-o audă.

Hulda se duse să închidă poarta hanului care dădea în drumul mare, spre Vestfjorddal. Nu avu grija că să întoarcă cheia în broască, în această ospitalieră țară a Norvegiei, asemenea precauții nu sunt necesare. Se cade ca orice călător să poată intra în casă, ziua sau noaptea, fără să fie nevoie ca cineva să-i deschidă.

N-ai de ce să te temi de vreo raită a vagabonzilor sau a răufăcătorilor nici în centrul ținutului, nici în cel mai îndepărtat cătun al provinciei. Niciun delict împotriva bunurilor sau persoanelor n-a tulburat vreodată siguranța locuitorilor.

Mama și fiica ocupau două camere la primul etaj în partea din față a hanului, două camere răcoroase și curate, mobilate modest, dar a căror întreținere arăta rânduiala bunei gospodine.

Deasupra, sub acoperișul ce se înălța țuguiat ca al unui conac, se afla camera lui Joel, luminată de o fereastră cu cercevelele din lemn de brad, lucrate cu mult gust. De acolo privirea, după ce cuprindea zarea unde se profila un grandios lanț de munți, putea să coboare până jos, în valea îngustă, unde vuia Maan-ul, jumătate torrent, jumătate râu. O scară de lemn, cu balustrada joasă și cu treptele lustruite, urca din sala cea mare de la parter la etaj. Totul era atrăgător în aspectul acestei case, unde călătorul găsea un confort neobișnuit în hanurile din Norvegia.

Deci Hulda și mama ei locuiau la primul etaj. Se retrăgeau devreme când erau singure. Hangița Hansen, luminând drumul cu un sfeșnic colorat, urcase primele trepte ale scării, când se opri brusc. Bătea cineva la ușă. Și o voce se auzi:

— Ei, cucoană Hansen! Cucoană Hansen!

Cucoana Hansen coborî.

— Cine poate veni atât de târziu? spuse ea.

— Să fi avut Joel vreun accident? se sperie Hulda.

Și imediat se îndreptă spre ușă.

Văzu un tinerel – unul din băieții care făceau meseria de *skydskarl*, care consta în a te agăța la spatele briștii și a avea grija de cal la fiecare popas. Băietanul venise pe jos și se afla în prag.

— Ei, ce cauți aici la ora asta? zise Hulda.

— Mai întâi să vă doresc seară bună, răspunse băiatul.

— Asta-i tot?

— Nu, nu e tot, dar nu trebuie să începi totdeauna prin a fi politicos?

— Ai dreptate! Dar cine te trimite?

— Vin din partea fratelui dumneavoastră, Joel.

— Joel... Și pentru ce? întrebă cucoana Hansen.

Ea înainta spre ușă cu pași înceții și măsurăți, caracteristici pentru mersul locuitorilor Norvegiei. Că există în măruntaiele pământului lor argint viu, fie! dar în sângele lor, puțin sau deloc.

Cu toate acestea, răspunsul Tânărului îscă desigur oarecare emoție în inima mamei, căci ea se grăbi să spună:

— Fiul meu n-are nimic, nu-i aşa?

— Ba da! Are o scrisoare pe care factorul din Christiania a adus-o din Drammen...

— O scrisoare care vine din Drammen? zise coborând glasul cucoana Hansen.

— Nu știu, răspunse băiatul. Tot ce știu este că Joel nu se poate întoarce înainte de mâine și că m-a trimis aici să vă aduc această scrisoare.

— E deci ceva urgent?

— Se pare că da.

— Dă-o încoaace, zise cucoana Hansen, pe un ton care arăta o neliniște destul de mare.

— Iată-o, curată și neboțită. Numai că scrisoarea nu este pentru dumneavoastră.

Cucoana Hansen răsuflă ușurată.

— Și pentru cine este? întrebă ea.

— Pentru fiica dumneavoastră.

— Pentru mine! zise Hulda. Este o scrisoare de la Ole, sunt sigură, o scrisoare care a venit prin Christiania! Fratele meu n-a vrut să mă facă să o aştept!

Hulda luă scrisoarea și, după ce o lumină cu sfeșnicul pe care-l așezase pe masă, se uită la adresă.

— Da! E de la el! De la el! Ah, dacă-mi scrie că *Viken* se întoarce?

În acest timp hangița îi spuse băiatului:

— Nu intri?

— Numai pentru un moment! Trebuie să mă întorc acasă în seara asta, pentru că sunt tocmit mâine la o brișcă.

— Ei bine, te însărcinez să-i spui lui Joel că vreau să vin acolo. Să mă aştepte, deci.

— Mâine seară?

— Nu, dimineața. Să nu plece din Moel fără să mă fi văzut. Ne-om întoarce împreună la Dal.

— În regulă, cucoană Hansen.

— Iei un strop de rachiu?

— Cu placere!

Băiatul se apropiu de masă și cucoana Hansen îi întinse un păhărel cu rachiu, această băutură întăritoare care te încalzește când te pierzi în negurile nopții. Băiatul bău până la fund și rosti:

— *God aften.*

— *God aften,* băiete.

Aceasta înseamnă «bună seara» în norvegiană.

Ei rostiră cuvintele simplu, fără măcar să incline capul.

Și băiatul plecă, fără să-i pese de drumul lung ce-l avea de făcut. Pașii săi se pierdură îndată sub arborii potecii care mărginea apele repezi ale râului.

Între timp, Hulda se uita la scrisoarea lui Ole și nu se grăbea să deschidă. Plicul subțire a trebuit să traverseze tot oceanul pentru a ajunge până la dânsa, tot acest ocean uriaș, în care se pierd râurile Norvegiei occidentale. Ea cercetă diversele timbre ale scrisorii. Pusă la poștă în 15

martie, nu ajunse se la Dal decât în 15 aprilie. Cum, trecuse o lună de când Ole îi scrisese?! Câte lucruri putuseră să se întâmple de-atunci pe meleagurile din New-Found-Land – nume pe care englezii îl dau insulei Terra-Nova! Nu erau în plină iarnă, în perioada periculoasă a echinoxului? Locurile de pescuit nu sunt oare cele mai rele din lume, cu teribilele uragane pe care Polul le trimite să bântuie pe câmpiiile Americii de Nord? Anevoieasă și plină de pericole era meseria de pescar pe care o făcea Ole! Și dacă o făcea, era ca să poată câștiga bani pentru dânsa, logodnica lui, cu care trebuia să se căsătorească la întoarcere! Sărmanul Ole! Ce scria el oare în această scrisoare? Fără îndoială că o iubea la fel de mult pe Hulda, tot aşa cum Hulda îl va iubi pe el totdeauna, că gândurile lor se contopeau cu toată depărtarea dintre ei și că ar vrea să se vadă în ziua când va sosi din nou la Dal!

Da, trebuie să fi scris toate acestea, Hulda era sigură. Dar poate adăuga că întoarcerea sa este apropiată, că acest sezon de pescuit, care îi duce pe marinarii din Bergen aşa departe de ținutul lor natal, va lua sfârșit! Poate că Ole îi făcea cunoscut că *Viken* termina de stivuit încărcătura, că se pregătea să plece și că nu vor trece ultimele zile ale lunii aprilie fără ca ei doi să fie din nou împreună în fericita casă din Vestfjorddal? Poate că el o încredință, în sfârșit, că se putea fixa ziua când pastorul va veni din Moel pentru a-i căsători în modesta capelă de lemn, a cărei clopotniță se ivea dintr-un desis la numai câteva sute de pași de hanul Hansen.

Pentru a afla totul, era destul să rupă plicul, să scoată scrisoarea lui Ole, s-o citească, fie chiar și printre lacrimile de suferință sau de bucurie pe care cuprinsul ei ar putea să le aducă în ochii Huldei. Sigur că multe din nerăbdătoarele fete ale Sudului, o fată din Dalarne, Danemarca sau Olanda, ar fi aflat de mult ceea ce Tânăra norvegiană nu știa încă! Dar Hulda visa, și visele nu se sfârșesc decât când îi place soartei. Și de câte ori nu-ți pare rău după ele când realitatea te dezamăgește!

— Fata mea, zise atunci cucoana Hansen, scrisoarea pe care ţi-a trimis-o fratele tău este într-adevăr o scrisoare de la Ole?

— Da! I-am recunoscut scrisul!

— Ei bine, când vrei s-o citești? mâine?

Hulda privi o ultimă oară plicul. Apoi, după ce-l desfăcu fără multă grabă, scoase o foaie, unde cu un scris frumos erau așternute cele ce urmează:

Dragă Hulda,

Vei afla cu plăcere că ieșirile noastre la pescuit au fost bune și că le vom termina peste câteva zile. Da. Ne apropiem de sfârșitul campaniei! După ce am lipsit un an întreg, cât de fericit voi fi să mă întorc la Dal și să-mi regăsesc singura familie ce mi-a rămas pe lume, care este familia ta.

Părțile mele de câștig sunt frumoase. Ne vor sluji pentru a ne întemeia căminul. Frații Help, fiili lui Help senior, armatorii noștri din Bergen, au fost vestiți că Viken se va înapoia probabil între 15 și 20 mai. Poți să te aştepți deci să mă revezi atunci adică cel mult în câteva săptămâni.

Dragă Hulda, sper să te găsesc mai frumoasă ca la plecare și atât pe tine cât și pe mama ta, bine sănătoase. De asemenea, să-l găsesc sănătos și pe curajosul și cumintele camarad, vărul meu Joel, fratele tău, care nu dorește decât să ajungă și fratele meu.

La primirea prezentei transmite-i toată stima cucoanei Hansen, pe care parcă o văd de aici în fotoliul de lemn, lângă vechea sobă din sala cea mare. Spune-i că o iubesc îndoit, întâi pentru că este mama ta, apoi pentru că-mi este mătușă.

În tot cazul, nu vă obosiți să veniți în întâmpinarea mea la Bergen. S-ar putea ca Viken să ajungă mai curând decât v-am scris. Oricum, poți fi sigură, Hulda, că în douăzeci și patru de ore după debarcarea mea voi fi la Dal. Dar să nu fii mirată dacă voi sosi mai devreme.

Ne-au scuturat bine furtunile din iarna aceasta, cele mai puternice prin care au trecut până acum marinarii noștri. Din fericire, bancurile de morun ne-au dat pește din plin. Viken aduce aproape cinci mii de chintale livrabile la Bergen și care au și fost vândute prin grija fraților Help. În fine, ceea ce trebuie să știți este că am reușit și că am un câștig bun, ca părtaş la împărțeala.

De altfel, dacă nu aduc acasă o avere, am impresia că aceasta mă așteaptă la întoarcerea mea! Da, o avere!... Fără să mai vorbim de fericire! În ce fel?... Aceasta este taina mea, dragă Hulda, și mă vei ierta că am un secret față de tine. E singurul! De altfel, ți-l voi spune... când?... Ei bine, imediat ce va sosi timpul, înaintea căsătoriei noastre – dacă ea va trebui să întârzie din motive neprevăzute – sau după căsătoria noastră, dacă mă întorc la data anunțată și dacă în săptămâna ce va urma după sosirea la Dal vei fi soția mea, cum o doresc atât de mult!

Te îmbrățișez, dragă Hulda. Te rog să transmiți salutările mele cucoanei Hansen și vărului meu Joel. Te sărut încă o dată pe fruntea pe care cununa strălucitoare a mireselor din Telemark va arăta ca un nimb. Încă o dată adio, scumpa mea Hulda, adio!

Logodnicul tău, Ole Kamp.

Capitolul II

Dal este alcătuit din câteva case, unele de-o parte și de alta a drumului, care la drept vorbind nu-i decât o potecă, celealte răspândite pe dealurile din jur. Toate sunt cu față întoarsă spre valea îngustă a Vestfjordddal-ului și au în spate sirul de coline dinspre nord, la poalele căror curge Maan-ul. Totalitatea acestor construcții ar forma un «gaard», cum se obișnuiește în acest ținut, dacă ar avea un singur proprietar sau un arendaș. Dar așezarea se bucură dacă nu de numele de orașel, cel puțin de cel de cătun. O micuță capelă, clădită în 1855, a cărei absidă are două ferestre înguste cu vitralii, își înalță prin preajmă clopotnița cu patru pereți care se arată prin frunzișul copacilor; capela e în întregime de lemn. Ici-colo, deasupra pâraielor care

aleargă repezi spre râu, sunt aruncate câteva podețe cu scândurile bătute în romburi, pline de pietre și mușchi printre crăpături. Mai în depărtare se aud scârțâind unul sau două joagăre mișcate de șuvoaiele de apă, cu o roată pentru mânuirea ferăstrăului și o roată care să miște grinda sau bârna. Foarte aproape unele de altele capela, joagărele, casele, colibele par năpădite de un văl moale de verdeață, ce se întinde de la malurile întortocheate ale Maan-ului și până la vârfurile munților înalți din Telemark, un verde-închis datorită brazilor și albăstrui acolo unde apar mestecenii, fie singuratici, fie în pâlcuri.

Așa este cătunul Dal, curat și vesel, cu locuințele sale pitorești zugrăvite pe dinafară, unele în culori palide – verde sau trandafiriu-deschis, altele în culori tari – galben strălucitor sau roșu-aprins. Acoperișurile din scoarță de mesteacăn, tivite de o iarba deasă, cosită toamna, sunt toate pline de flori naturale. Priveliştea este minunată și apartine celei mai frumoase țări din lume. Pentru a vă spune tot, Dal se află în Telemark, Telemark-ul în Norvegia, iar Norvegia seamănă cu o Elveție cu multe mii de fiorduri, unde vuietul oceanului se aude la poalele munților.

Telemark-ul este cuprins în partea rotundă a cotului pe care-l face Norvegia între Bergen și Christiania. Această regiune – aparținând prefecturii Batsberg – are munți și ghețari ca Elveția, dar nu se asemuiește cu Elveția. Are cascade ca America de Nord, dar nu este America. Are priveliști cu căsuțe colorate și procesiuni ale locuitorilor, în veșmintele dintr-o epocă apusă, ca anumite târguri din Olanda, dar nu este Olanda. Telemark-ul e mai mult ca toate la un loc, este Telemark, ținut poate unic în lume prin frumusețile sale naturale. Autorul acestei cărți a avut placerea să-l viziteze. El l-a străbătut în brișcă, schimbând la popas caii, atunci când erau de găsit. Călătoria i-a lăsat o impresie de farmec și de poezie atât de vii încă în amintirea sa, încât ar vrea să le imprime povestirii de față.

În epoca în care se întâmplă istoria noastră – în 1862 – Norvegia nu era încă străbătută de calea ferată, care îți permite să mergi de la Stockholm la Drontheim, prin Christiania. Acum, o imensă rețea de linii de fier brăzdează aceste două țări scandinave, puțin dispuse să trăiască aceeași viață. Închis în vagoanele trenului, călătorul, chiar dacă merge mai repede decât cu brișcă, nu vede nimic din originalitatea drumurilor de altădată. El pierde traversarea Suediei meridionale prin curiosul canal Gotha, pe care navele, ridicându-se din ecluză în ecluză, se urcă la trei sute de picioare înălțime. În fine, nu se

oprește nici la cascadele din Trolletann, nici la Drammen, nici la Kongsberg, nici înaintea tuturor minunățiilor Telemark-ului. În acea vreme, calea ferată era numai în proiect. Vor trebui să treacă vreo douăzeci de ani pentru ca să se poată traversa regatul scandinav de la un litoral la altul – în patruzeci de ore – și să se poată merge până la Capul Nord, cu bilet dus și întors pentru Spitzberg.

Dal era pe atunci – și bine ar fi să fie încă pentru lungă vreme – punctul central care atrăgea pe turiștii străini sau localnici, aceștia din urmă în majoritate studenți din Christiania. De aici puteau să se îndrepte spre toată regiunea Telemark-ului și a Hardanger-ului, să urce pe valea Vestfjorddal între lacul Mjos și lacul Tinn, să meargă la minunatele cataracte din Rjukan. Bineînțeles că nu este decât un singur han în acest cătun, dar e cel mai atrăgător, cel mai tihnit din câte și-a putea dori, și cel mai mare, pentru că pune la dispoziția călătorilor patru camere. Într-un cuvânt, este hanul cucoanei Hansen.

Câteva bânci se găsesc în jurul pereților săi trandafirii, așezăți pe o temelie solidă de granit. Grinzile și scândurile de brad ale pereților au ajuns cu timpul aşa de tari, încât ar ciunti oțelul toporului. Între aceste grinzi, foarte puțin cioplite, puse orizontal unele peste altele, un strat de mușchi amestecat cu lut formează suluri etanșe care împiedică să pătrundă până și cele mai dese ploi. În camere tavanul învechit este zugrăvit în roșu și negru, în contrast cu culorile mai deschise ale pereților. Într-un colț din sala mare, soba rotundă e legată printr-un burlan de vatra plitei din bucătărie. Tot aici cutia cu ceas mișcă pe un cadran mare de smalț arătătoarele sale meșteșugite și scoate din secundă în secundă un tic-tac sonor, iar lângă vechiul birou cu sculpturi cafenii se află un trepied masiv de culoarea fierului. Pe o poliță se vede un sfeșnic din lut ars, care, când îl întorci, devine un candelabru cu trei brațe. Cele mai frumoase mobile ale locuinței împodobesc această sală: masa din rădăcină de mesteacăn cu picioare sculptate, sipetul cu închizătoarele pline de înflorituri, unde sunt păstrate hainele de sărbătoare, marele fotoliu sever ca o strană de biserică, scaunele de lemn în culori vii, vârtelnița rustică pictată cu mai multe tonuri de verde, în puternic contrast cu fustele roșii ale țesătoarelor. Apoi, ici și colo, oala de unt, putineiul, cutia de tutun și răzătoarea din os sculptat. În fine, deasupra ușii care dă spre bucătărie, pe o poliță mare se-nșiruie ustensilele de aramă și cositor, tăvi și farfurii din faianță smălțuită, din lemn, mica piatră de ascuțit ieșind pe

jumătate din spirala ei lăcuită, păhăruțul vechi de ouă care ar putea servi ca potir; și ce pereți nostimi, tapisați cu pânză reprezentând subiecte din biblie zugrăvite cu toate culorile, produse de fabrica din Epinal! Cât despre camerele pentru călători, deși simple, sunt confortabile, cu mobile puține, dar de o curățenie îmbătioare, cu perdele de un verde proaspăt, care atârnă din dreptul acoperișului cu gazon, cu patul mare cu cearșafuri albe, făcute dintr-o țesătură curată de în, *akloede*, și tencuiala pe care se găsesc scrise în culoare galbenă pe fond roșu versete din Vechiul Testament.

Nu trebuie uitat că pardoseala sălii mari, ca și cea a camerelor de la parter și primul etaj, e presărată cu ramuri de mesteacăn, brad și ienupăr ale căror frunze umplu casa cu parfumul lor înviorător.

S-ar putea oare imagina un refugiu mai fermecător în Italia sau unul mai ospitalier în Spania? Nu! Și valul de turiști englezi încă n-a făcut să se scumpească prețurile ca în Elveția; cel puțin la acea dată. La Dal pună călătorului nu se ușurează de lire sterline sau de monezi de aur, ci de *species* care valorează ceva mai mult de cinci franci, cu măruntişul lor *marca*, în valoare de un franc, și *skillingul* de aramă, care nu trebuie confundat cu un shilling englez, căci nu valorează decât cinci bănuți. Turistul nu se servește la Telemark nici măcar de vreo pretențioasă bancnotă. Există o hârtie de o *species* care este albă, aceea de cinci albastră, aceea de zece galbenă, aceea de cincizeci verde și aceea de o sută roșie. Două hârtii în plus și s-ar completa toate culorile curcubeului!

Apoi nu e puțin lucru că în această casă ospitalieră masa este foarte bună, cum nu se întâmplă în cele mai multe hanuri din regiune. În adevăr, Telemark-ul justifică pe deplin porecla de «Țară a laptelui prins». Prin văile din Tiness, Listhüs, Tinoset și multe altele, nu găsești pâine sau, dacă o găsești, mai bine te lipsești de ea. Nu e nimic altceva decât un pesmet de ovăz, *flatbröd*, uscat, negricios, tare ca piatra, sau cel mult o plăcintă dintr-un aluat din substanță moale a scoarței de mesteacăn, amestecată cu licheni sau paie tocate. Rar găsești ouă, și asta doar dacă găinile au ouat cu opt zile înainte. Dar e din belșug o bere proastă, lapte prins dulce sau acru și câteodată puțină cafea, dar atât de groasă că seamănă mai mult cu niște funingine distilată decât cu un produs din Moka, Bourbon sau Rio-Nunez.

Din contră, la cucoana Hansen pivnița și cămara sunt bine înzestrăte. Ce le trebuie mai mult unor turiști, chiar dintre cei mai pretențioși? Somon prăjit, sărat sau afumat, hores, somn de apă dulce, pește din apele care

străbat Telemark-ul, păsări nici prea grase, nici prea slabe, ouă cu tot felul de sosuri, pesmeți fini de secără și orez, fructe, mai ales fragi, pâine neagră, dar foarte bună, bere și vin vechi din Saint-Julien, care răspândește în cele mai depărtate țări renumele podgoriilor franceze.

Tot aşa de renumit a ajuns și hanul din Dal în toate țările din nordul Europei.

Acest lucru se poate vedea, de altfel, răsfoind foile galbene ale unui registru în care călătorii semnează laude meritate la adresa cucoanei Hansen. Cei mai mulți sunt suedezi și norvegieni, veniți din toate părțile Scandinaviei.

Dar și englezii sosesc în număr mare; unul din ei, care așteptase o oră ca să se risipească negurile de pe vârful muntelui Gousta, a scris într-un adevărat spirit britanic pe una din aceste pagini: *Patientia omnia vincit*¹.

Poposesc aici câteodată și francezi dintre care un turist, pe care e mai bine să nu-l numim, și-a permis să scrie: *Nu putem fi decât mulțumiți de primirea care ni s-a făcut în acest han!*

Puțin interesează, la urma urmei, greșeala de ortografie! Dacă fraza este mai mult recunoșcătoare decât corectă, nu e mai puțin călduros omagiul adus cucoanei Hansen și fiicei sale, fermecătoarea Hulda din Vestfjorddal.

Capitolul III

Fără a fi prea mare cunoscător al științei etnografice, poți fi convins, împreună cu o serie de savanți, că există o înrudire între familiile aristocrate din Anglia și vechile familii ale regatului scandinav. Găsești numeroase dovezi, cercetând numele strămoșilor, care sunt identice în ambele țări. Și cu toate acestea, nu există aristocrație în Norvegia. Dar dacă democrația este dominantă, ea este cu adevărat nobilă. Toți sunt egali, la nivelul cel mai înalt ca și la nivelul cel mai jos. Până și în cele mai umile colibe se găsește arborele genealogic al familiei, care nu a degenerat când a prins rădăcini în pământ plebeu. Acolo se ramifică blazoanele familiilor nobile din epoca feudală, din care se trag acești simpli săteni.

Așa era și cu Hansenii din Dal, rude foarte îndepărtate, desigur, cu pairii din Anglia, ridicăți în urma invaziei lui Rollon din Normandia.

De altfel, asta nu avea niciun fel de importanță! Cu toate că avuseseră străbuni nobili, Harald Hansen era totuși hangiu la Dal. Casa o moștenise de

la tatăl și bunicul său, cunoscuți în târg ca oameni cu stare. După moartea sa, nevasta a continuat să facă aceeași meserie, în aşa fel încât își atrăsesese stima tuturor.

Harald făcuse oare avere? Nu se știe. Dar fiul său Joel și fiica sa Hulda n-au știut în copilărie ce e lipsa. Și l-a crescut și pe băiatul unei surori a soției sale, Ole Kamp, care rămăsese orfan, ca și pe proprii lui urmași. Fără unchiul Harald, Ole ar fi fost desigur unul din acei sărmani copii care nu se nasc decât pentru a părăsi imediat această lume. De altfel, Ole Kamp arăta părinților săi adoptivi o recunoștință de adevărat fiu. Nimic nu putu să rupă legătura care-l unea cu familia Hansen. Căsătoria sa cu Hulda avea s-o întărească și s-o facă trainică, pe viață.

Harald murise cu circa un an și jumătate în urmă. În afara de hanul din Dal, el lăsase văduvei sale și un *soeter* situat pe munte. Soeterul este un fel de fermă izolată care produce foarte puțin, dacă nu chiar nimic. De altfel, ultimele recolte fuseseră proaste. Suferiseră atât culturile cât și păsunile din cauza «nopților de fier» – cum le numește țăranul norvegian – nopți de vânt și de gheață, care usucă până în adâncul pământului orice sămânță. Ca urmare, sărăcie cruntă pentru țăranii din Telemark și Hardanger.

Deși cucoana Hansen știa la ce să se aștepte, nu spusese nimănui nimic, nici chiar copiilor săi. Fire rece și închisă, nu prea-i plăcea să vorbească, din care cauză Hulda și Joel sufereau. Dar cu acel respect pentru șeful familiei, înăscut în țările nordice, ei nu lăsau să se vadă cât îi necăjea felul de a fi al mamei. De altfel, cucoana Hansen nu le prea cerea ajutor sau sfaturi, fiind convinsă – aşa cum este orice norvegian – că judecă bine lucrurile.

Cucoana Hansen împlinea pe atunci cincizeci de ani. Vârsta, dacă-i albise părul, nu-i încovoiase deloc făptura înaltă, nici nu-i micșorase însuflețirea privirii de un albastru viu, pe care îl regăseai în ochii fiicei sale. Numai tenul ei căpătase nuanță gălbuiie a unei chitanțe vechi și câteva zbârcituri începuseră să-i brăzdeze fruntea.

«Cucoana», cum se zice într-o țară scandinavă, era îmbrăcată totdeauna cu o fustă neagră cu cute mari, ca semn al doliului pe care nu-l mai părăsise de la moartea lui Harald. Din laibăr ieșeau mâncările cămășii de bumbac, de culoarea nisipului. Un șal de culoare închisă i se încrucișa pe pieptul acoperit de un șorț, închis cu agrafe late la spate. Avea totdeauna pe cap o bonetă de mătase, modă care tinde să dispară în zilele noastre. Dreaptă în fotoliul ei de lemn, hangița tăcută din Dal nu părăsea vărtelnița decât ca să

fumeze dintr-o mică pipă, de scoarță de mesteacăn, ale cărei rotocoale o învăluiau ca un nor ușor.

Desigur, casa ar fi avut un aer destul de trist fără prezența celor doi copii. Un băiat de treabă acest Joel Hansen! În vîrstă de douăzeci și cinci de ani, bine legat,

Roux

B. M. D. U. Z. A.

înalt ca muntenii din Norvegia, cu înfățișare mândră, nelăudăros, cu mersul cutezător. Era blond, aproape șaten, cu ochii albaștri, aproape negri. Îmbrăcământul său îi scotea la iveală umerii puternici care nu se plecau ușor, pieptul lat unde respirau în voie plămânii unei călăuze alpine, brațele tari și picioarele obișnuite cu ascensiunile cele mai grele pe înaltele platouri din Telemark în hainele de fiecare zi, ai fi zis că e un cavaler. Cămașa sa albastră cu epoleti, strânsă în talie, se încrucișa pe piept prin două cusături verticale și era împodobită la spate cu desene colorate precum anumite veste celtice din Bretania. Gulerul cămășii se desfăcea ca o pâlnie. Pantalonul galben era strâns deasupra genunchiului cu o jartieră cu funde. Pe cap purta o pălărie cafenie cu boruri largi și panglică neagră cu margini roșii. Avea picioarele înfășurate în jambiere de șiac și cizme cu talpa groasă și plată, semănând cu cizmele de apă, unde glezna nu se vedea bine din cauza încrățiturilor pielii.

Joel era de meserie ghid pentru tot ținutul Telemark, până în colțurile depărtate ale munților din Hardanger. Mereu gata de drum neobosit, merită să fie asemuit cu eroul norvegian Rollon-învingătorul, celebru în legendele acelor locuri. Îi însوtea pe vânătorii englezi care vin să doboare *riper-ul*, un ptarmigan mai mare decât cel din Hebride, și *jerper-ul*, o potârniche mai delicată decât potârnichea albă din Scoția. Iarna era chemat pentru vânătoarea de lupi la vremea când fiarele, împinse de foame, se aventurează pe lacurile înghețate. Apoi, vara începea vânătoarea de urși, atunci când acest animal, împreună cu puii săi, vrea să mănânce din iarba proaspătă pe care trebuie să-o cauți pe platourile înalte de peste o mie de picioare. Nu o dată Joel își datoră viața puterii sale uimitoare, care-l ajuta să reziste strânsorii enormelor patrupede, și săngelui rece cu care reușea să se smulgă din labele lor. În fine, când nu veneau turiști pe care să-i călăuzești în valea Vestfjorddal, nici vânători pe care să-i duci prin păduri, Joel se ocupă de mica fermă situată la câteva mile în munți. Acolo, un Tânăr păstor, plătit de cucoana Hansen, păzea o jumătate duzină de vaci și vreo treizeci de oi, ferma neavând decât pășuni și niciun fel de ogoare.

Joel era amabil și îndatoritor din fire. Cunoscut în toate gaard-urile Telemark-ului, fusese îndrăgit de toți. Pentru trei ființe însă nutrea o dragoste nemărginită: mama, vărul său Ole și sora sa Hulda.

Când Ole Kamp părăsise Dal-ul ca să se îmbarce ultima oară, Joel a regretat foarte mult că nu putuse să-o înzestreze pe Hulda, reținându-l pe logodnicul ei! În adevăr, dacă ar fi fost obișnuit cu marea, n-ar fi șovăit să

plece el în locul vărului său. Dar trebuiau ceva bani pentru întemeierea noului cămin. Întrucât cucoana Hansen nu-și luase nicio obligație, Joel înțelesese că ea nu putea să ia nimic din avutul familiei. Ole a trebuit deci să plece departe, de cealaltă parte a Atlanticului. Joel l-a condus până la capătul văii lor, pe drumul spre Bergen. Acolo, după ce-l îmbrățișă îndelung, îi ură drum bun și o întoarcere norocoasă. Apoi se întoarse acasă să aline pe sora sa pe care o iubea cu o dragoste de frate și totodată de părinte.

Hulda avea pe atunci optsprezece ani. Nu era o *piga*, aşa cum e numită slujnica din hanurile norvegiene, ci mai mult o *fröken*, un fel de «miss» engleză, «domnișoara», aşa cum mama ei era «cucoana» casei. Ce obraz fermecător încadrat de părul blond auriu sub o mică bonetă de pânză, croită în aşa fel încât să lase să-i cadă pe spate cozile lungi! Ce talie frumoasă sub laibărul de stofă roșie cu chenar verde, strâns pe piept, întredeschis pentru a se vedea plastronul împodobit cu broderii colorate, din care ieșea bluza albă cu mânele strânse cu panglică la încheietura măinii! Ce siluetă grațioasă prinsă în talie de cingătoarea roșie cu cataramă de argint în filigran, care ținea fusta verzuie acoperită de un șorț cu romburi pestrițe! Purta ciorapi albi și ghete fine din Telemark, ascuțite la vârf.

Da, logodnica lui Ole era fermecătoare, cu chipul puțin melancolic, dar în același timp surâzător, al fetelor din Nord. Privind-o, te gândeai cu plăcere la Hulda cea blondă, al cărei nume îl avea și zâna cea bună a căminului din mitologia scandinavă. Sfiala ei de fată modestă și cuminte nu scădea nimic din drăgălașenia cu care primea oaspeții de-o zi ai hanului din Dal. Iar turiștii o știau prea bine. Nu era oare o atracție pentru ei să poată să schimbe o strângere de mâna cu Hulda, faimosul shake-hand care se dă cu căldură de toți oamenii nordului.

Și după ce-i spuneau: «Mulțumesc pentru masă. *Tack for mad!*» ce putea fi mai plăcut decât să-o auzi răspunzând cu o voce cristalină și sonoră: «Să vă fie de bine. *Wed be komme!*»

Capitolul IV

Ole Kamp plecase de un an. Cum spusese în scrisoare, era o expediție grea, expediția de iarnă în măriile din New-Found-Land! Se muncește mult pentru bani, atunci când îi câștigi. Bântuie acolo uraganele echinoxului care iau prin surprindere navele din larg și distrug în câteva ore o întreagă flotilă

de nave pescărești. Dar peștele mișună în mările de la Terra-Nova și echipajele, când au noroc, își primesc răsplăți pentru oboseala și pericolele din acest hău al furtunilor.

De altfel, norvegienii sunt buni marinari. Nu fac nazuri la treabă în mijlocul fiordurilor de la Christiansand până la Capul Nord, între stâncile din Finnmark, de-a lungul canalelor din Lofoten, nu le lipsesc ocaziile să se obișnuiască cu furia oceanului. Când străbat Atlanticul de Nord, spre a merge împreună către depărtatele ținuturi de pescuit ale Terra-Novei, înseamnă că au și dat doavadă de curaj. În timpii copilăriei lor, cele ce au suferit de pe urma șfichiului uraganelor de pe coastele Europei îi învață să înfrunte aceleași biciuitoare furtuni, de astă dată în plină dezlănțuire, din New-Found-Land. Deci ei sunt prinși de uragan chiar acolo unde începe el, astă-i singura deosebire

Norvegienii au pe cine moșteni, de altfel. Strămoșii lor erau oameni de mare întreprinzători. Încă în epoca când Hansenii stăpâneau comerțul în nordul Europei. Poate fuseseră puțin pirați pe vremuri, da pirateria era pe atunci un mijloc de negoț obișnuit. Fără îndoială că între timp comerțul a devenit mai cinstit, cu toate că îmi îngădui să cred că este loc și pentru mai bine. Oricum, norvegienii erau navigatori îndrăzneți, aşa cum sunt și azi și cum vor fi în totdeauna. Ole Kam nu dezmințea însușirile neamului. Ucenicia în această muncă grea și-o făcuse la un bătrân marin, la cabotaj, la Bergen. Toată copilăria și-o petrecuse în acest port, unul dintre cele mai căutate din regatul scandinav. Înainte de a ieși pe mare, fusese un strengar îndrăzneț al fiordurilor, un dibaci descoperitor al pășărilor acvatice, un pescar al acelor nenumărate specii de pești din care se prepară *stock-fish*, pește uscat. Apoi, ajuns mus, a început să navigheze pe Baltică, în largul Mării Nordului și chiar până în ținuturile Oceanului Polar. Făcu astfel mai multe călătorii la bordul unor mari nave de pescuit și obținu gradul de marină când trecu de douăzeci și unu de ani. Acum avea douăzeci și trei.

Între două plecări la pescuit, nu uita niciodată să vină să-și revadă familia pe care o iubea foarte mult, singura pe care-o mai avea pe lume. și când se afla la Dal, era un tovarăș demn de Joel! Îl însoțea în drumurile sale prin munți, până la cele mai înalte podișuri din Telemark. Cărările fieldurilor, după cele ale fiordurilor, îi plăcea tânărului marin, care nu rămânea în urmă niciodată decât pentru ca să țină de urât verișoarei sale Hulda.

O strânsă prietenie se născu între Ole și Joel. Acest sentiment luă cu totul alt înțeles cu privire la Tânăra fată. Și de ce să nu-l fi încurajat Joel? Unde ar fi găsit sora lui în întreaga provincie un băiat mai bun, o fire mai deschisă, un caracter mai devotat și o inimă mai fierbinte? Cu Ole drept soț, fericirea Huldei era sigură. Deci, cu încuviațarea mamei și fratelui, fata se lăsa dusă de cursul firesc al simțirii ei. Cu toate că oamenii din Nord nu-și prea arată sentimentele, nu trebuie socotită reci, nepăsători. Nu! Este felul lor de a fi și poate că e mai bun decât altul! În fine, într-o zi când erau toți patru în sala cea mare, Ole zise fără nicio pregătire:

- Am o idee, Hulda!
- Care? întrebă fata.
- Mi se pare că ar trebui să ne căsătorim.
- Și eu cred la fel.
- Ar fi foarte bine, rosti cucoana Hansen, ca și cum era un lucru stabilit de multă vreme.
- În adevăr, și aşa, Ole, spuse Joel, voi deveni cunstatul tău.
- Da, zise Ole, și probabil, dragul meu Joel, te voi iubi cu atât mai mult...
- Dacă e posibil!
- Vei vedea!
- Pe cinstea mea, nu cer decât asta, răsunse Joel care strânse mâna lui Ole.
- Atunci rămâne hotărât, Hulda? întrebă cucoana Hansen.
- Da, mamă, răsunse fata.
- Știi, Hulda, zise Ole, e mult timp de când te iubesc fără să ți-o fi spus!
- Și eu pe tine, Ole!
- Nici nu știu cum s-a întâmplat.
- Nici eu.
- Desigur, Hulda, văzându-te în fiecare zi cum te făceai mai frumoasă și mai bună...
- Exagerezi, dragul meu Ole!...
- Deloc și pot să ți-o spun fără să te fac să roșești, pentru că este adevărat! Cucoană Hansen, nu v-ați dat seama că o iubeam pe Hulda?
- Puțin.
- Și tu, Joel?
- Eu, foarte bine!

- La drept vorbind, răsunse Ole surâzând, ați fi putut să mă preveniți!
- Dar, dragă Ole, întrebă cucoana Hansen, nu și se va părea mai greu să pleci după ce te vei căsători?
- Atât de greu, încât după nuntă nu mă voi mai duce nicăieri
- Nu vei mai călători?
- Nu, Hulda. Voi putea oare să te las singură luni întregi?
- Atunci pleci acum pe mare pentru ultima oară?
- Da, dar cu puțin noroc voi avea prilejul să aduc ceva bani deoarece frații Help au promis să-mi dea parte întreagă...
- Sunt niște oameni de treabă! zise Joel.
- Foarte cumsecade, răsunse Ole, cunoșcuți și stimați de toți marinarii din Bergen!
- Dragul meu Ole, spuse atunci Hulda, când nu vei mai pleca pe mare, ce ai de gând să faci?
- Ei bine, voi deveni tovarășul lui Joel. Am picioare bune și dacă încă nu sunt destul de bune, le voi întări antrenându-mă. De altfel, m-am gândit la o treabă care n-ar fi rea. De ce n-am înființa noi un serviciu de mesagerie între Drammen, Konsberg și fermele din Telemark? Comunicațiile nu sunt ușoare, nici regulate, și ar fi poate de câștigat ceva bani. În fine, am și alte idei, fără să mai tii seama și de...
- De ce?
- De nimic! Vom vedea asta la întoarcerea mea. Dar vă asigur că sunt hotărât să fac totul pentru ca Hulda să fie cea mai invidiată femeie din toată regiunea. Da! sunt foarte hotărât.
- Dacă ai ști, Ole, cât va fi de ușor! răsunse Hulda întinzându-i mâna. Dorința ta e pe jumătate împlinită. Se află oare pe lume o casă aşa de fericită ca a noastră din Dal?
- Cucoana Hansen întorsese un moment capul.
- Așadar, reluă Ole cu un glas bucuros, lucrul e ca și făcut?
- Da, răsunse Joel.
- Și nu va mai trebui să luăm vorba de la început?
- Niciodată.
- Nu vei regreta, Hulda?
- Nu, dragul meu Ole.
- Cât despre data căsătoriei, cred că ar fi mai bine să aşteptăm întoarcerea ta, adăugă Joel.

— Fie, dar voi fi foarte nefericit dacă nu voi reveni în mai puțin de un an, pentru ca să-o duc pe Hulda la biserică din Moel, unde prietenul nostru, pastorul Andresen, nu va refuza să țină pentru noi cea mai frumoasă slujbă!

Și iată cum a fost decisă căsătoria Huldei Hansen cu Ole Kamp.

Opt zile mai târziu, Tânărul marină trebuia să se afle pe nava sa la Bergen. Dar, înainte de a se despărți, viitorii soți fură logodni după mișcătoarea datină a țărilor scandinave.

În această simplă și cinstită Norvegie, e obiceiul în majoritatea cazurilor să te logodești înainte de căsătorie. Câteodată căsătoria se celebrează la doi sau trei ani după aceea. Dar nu trebuie să se credă că logodna este o simplă promisiune a cărei valoare se bazează numai pe bună-credința partenerilor. Nu! Angajamentul este mult mai serios, căci, dacă nu este recunoscut de lege, el se întemeiază pe obicei pe această lege naturală a oamenilor.

În cazul Huldei și al lui Ole Kamp era vorba să aibă loc o ceremonie prezidată de pastorul Andresen. Nici Dal-ul nici gaard-urile din împrejurimi nu aveau preot. În Norvegia, de altfel, există anumite localități care se numesc «orașe de duminică», unde se găsesc case parohiale, aşa-numitele *proestegjelb*. Acolo se adună la slujbă principalele familii ale parohiei. Au și o locuință unde să poposească douăzeci și patru de ore. De acolo te întorci ca de la un pelerinaj. Dal, e drept, are o capelă. Totuși pastorul nu vine decât la cerere și pentru ceremonii care nu sunt publice, ci particulare.

În definitiv, Moel nu este departe. Numai la șase mile și jumătate distanță, adică vreo zece kilometri de la Dal până la capătul lacului Tinn. Cât despre pastorul Andresen, era un om îndatoritor și un drumeț încercat.

Pastorul Andresen fu deci rugat să vină la logodnă, în dubla sa calitate, de preot și prieten al familiei Hansen. Se cunoșteau de multă vreme. Îi văzuse crescând pe Hulda și Joel și îi iubea aşa cum îl iubea și pe Tânărul «lup de mare», Ole Kamp. Nimic nu i-ar fi putut face o placere mai mare ca această căsătorie. Toată valea din Vestfjordda, avea de ce să fie în sărbătoare. Pastorul Andresen își puse deci gulerul îngust, pelerina scurtă de crep, își luă cartea de rugăciuni și plecă într-o dimineață destul de ploioasă. Sosi în tovărașia lui Joel, care-i ieșise în întâmpinare. Se-nțelege cât de bine fu primit la han de cucoana Hansen și că i se dădu cea mai frumoasă cameră de la parter, împodobită cu ramuri de ienupăr care o parfumau ca pe o capelă.

A doua zi, la prima oră, fu deschisă bisericuța din Dal. Acolo, în fața pastorului și în prezența câtorva prieteni și vecini, Ole jură pe cartea de rugăciuni să o ia de soție pe Hulda, și Hulda jură să se căsătorească cu Ole, la întoarcerea din ultima călătorie a Tânărului marină. Un an de așteptare e vreme lungă, dar el trece totuși când cei doi sunt siguri unul de altul.

De acum înainte Ole nu va mai putea, fără a avea un motiv grav, să renunțe la aceea pe care o făcuse logodnica lui. Hulda nu va mai putea să trădeze credința pe care a jurat-o lui Ole. Și dacă Ole n-ar fi plecat câteva zile după logodnă, el ar fi avut toate drepturile care decurgeau din această stare de lucruri – să vină s-o vadă pe Hulda după pofta inimii, să-i scrie oricând, s-o însوțească la plimbare mergând braț la braț, chiar în lipsa familiei, să fie preferat de ea la dans, la orice serbare sau ceremonie.

Dar Ole a trebuit să plece la Bergen. După opt zile *Viken* pornea la pescuit în Terra-Nova. Acum Hulda nu mai avea decât să aștepte scrisorile pe care logodnicul ei promisese să le trimită pe orice cale spre Europa.

Aceste scrisori dorite cu nerăbdare nu se lăsară mult așteptate. Ele aduseră puțină mângâiere casei întristate de plecarea sa. Călătoria se desfășură în condiții favorabile. Se prindea mult pește și câștigurile aveau să fie mari. Apoi, la sfârșitul fiecărei scrisori, Ole vorbea totdeauna de un anumit secret și de avere pe care trebuia să i-o aducă. Iată un secret pe care Hulda tare ar mai fi vrut să-l cunoască. Tot aşa de mult dorea să-l știe și cucoana Hansen, din motive greu de bănuitor.

Căci cucoana Hansen era din ce în ce mai posomorâtă, neliniștită, închisă în sine. Și o întâmplare de care nu vorbi copiilor săi veni să-i sporească grijile.

Trei zile după primirea ultimei scrisori a lui Ole, la 19 aprilie, cucoana Hansen se întorcea singură de la joagăr, unde se dusese să comande un sac cu talaș de la maistrul Lengling. Se îndrepta spre casă, când, puțin înainte să ajungă la ușă, fu oprită de un om care nu era din partea locului.

- Dumneavastră sunteți cucoana Hansen? o întrebă el.
- Da, răspunse ea, dar nu vă cunosc.
- Ah, asta n-are nicio importanță! relua omul. Am sosit azi-dimineață din Drammen și mă pregătesc să mă întorc.
- Din Drammen? întrebă nervos cucoana Hansen.
- Nu cunoașteți oare pe un domn Sandgoist care locuiește acolo?

— Pe domnul Sandgoist! repetă cucoana Hansen, pălind la auzul acestui nume. Da... Îl cunosc!

— Ei bine, când domnul Sandgoist a știut că plec la Dal, m-a rugat să vă transmit salutări din partea sa.

— Și... nimic... mai mult?

— Nimic, decât să vă anunț că va veni să vă vadă luna viitoare. Vă doresc sănătate și seară bună, cucoană Hansen!

Capitolul V

Hulda era în adevăr foarte surprinsă de stăruința cu care Ole îi vorbea mereu în scrisorile sale despre avere pe care socotea s-o găsească la întoarcere. Pe ce-și bizuia Tânărul speranțele? Hulda nu putea ghici și ar fi vrut foarte mult să știe. Era lesne de înțeles această nerăbdare aşa de firească. Simplă curiozitate? Deloc. Acest secret o privea puțin și pe dânsa. Nu că o mâna ambiția, căci era o fată simplă și cinstită și în năzuințele ei nu râvnea la ceea ce se numește bogăție. Dragostea lui Ole îi ajungea și știa că va fi totdeauna ce-și dorea mai mult. Dacă bogăția va veni, va primi-o fără mare bucurie. Dacă nu va veni, se va lipsi de ea fără mare dezamăgire.

Despre asta vorbeau Hulda și Joel a doua zi, după ce ultima scrisoare a lui Ole sosise la Dal. Aveau în această privință, ca și în toate celelalte, de altfel, aceeași părere.

Joel spuse:

— Nu! Nu-i cu puțință, surioară! Probabil că-mi ascunzi ceva!

— Eu!... Să-ți ascund?...

— Da! Ca Ole să fi plecat fără să-ți spună ceva despre secretul lui... nu e de crezut!

— Tie și-a spus vreun cuvânt, Joel? grăi Hulda.

— Nu, surioară. Dar eu nu sunt pentru el ceea ce ești tu.

— Ba da, tu sau eu e totuna, frate.

— Nu sunt eu logodnica lui Ole.

— Aproape că ești, zise fata, și dacă i s-ar întâmpla vreo nenorocire, dacă nu s-ar întoarce din această călătorie, ai primi lovitura ca și mine și lacrimile tale ar curge ca și ale mele.

— Ah, surioară, răspunse Joel, îți interzic să ai asemenea gânduri!

Ole să nu se întoarcă din ultima călătorie pe care o face la pescuitul în larg! Vorbești oare serios, Hulda?

— Nu, fără îndoială, Joel. Și totuși, nu știu... Nu mă pot opri să am unele presimțiri... și vise rele!

— Visele, dragă Hulda, nu sunt decât vise!

— Bineînțeles, dar de unde vin ele?

— Din noi însine. Ți-e teamă și aceste temeri te chinuiesc în somn. De altfel, cam totdeauna se întâmplă aşa când îți dorești foarte mult ceva și momentul împlinirii se apropie.

— E adevărat, Joel.

— Dar te credeam mult mai tare, surioară! Da, mai tare! Cum, de-abia ai primit o scrisoare în care Ole îți spune că *Viken* se va întoarce înainte de o lună și tu îți împuiezi capul cu asemenea griji?

— Nu... le port în suflet, Joel.

— De fapt, spuse Joel, suntem în 19 aprilie. Ole trebuie să sosească între 15 și 20 mai. Nu e deci prea devreme să începem pregătirile de nuntă.

— Crezi, Joel?

— Da, cred, Hulda! Cred chiar că am și întârziat. Gândește-te! O nuntă care va bucura nu numai Dal-ul, dar și gaard-urile învecinate. Vreau ca ea să fie foarte frumoasă și mă voi ocupa să fac cele de cuviință! O asemenea ceremonie nu este puțin lucru în ținuturile Norvegiei, cu atât mai mult în Telemark. Nu! Nu se face cu una cu două.

Ca urmare, chiar în aceeași zi Joel se întreținu despre acest lucru cu maică-sa. Con vorbirea avu loc puțin după ce cucoana Hansen fusese atât de impresionată de întâmplarea cu omul care-i anunțase apropiata venire a domnului Sandgoist din Drammen. Se dusese să se aşeze în fotoliul din sala mare și, cufundată în gânduri, învârtea mașinal vârtelnița.

Joel observă că mama sa era mai necăjită ca de obicei; dar cum ea răspunde totdeauna «n-am nimic», când o întreba ce are, fiul ei nu vră să-i vorbească decât despre căsătoria Huldei.

— Mamă, știi, am aflat din ultima scrisoare a lui Ole că se va întoarce probabil la Telemark peste câteva săptămâni.

— E de dorit, răspunse cucoana Hansen, și ar fi bine să nu aibă vreo întârziere.

— Ai ceva contra să stabilim ziua nunții la 25 mai?

— Nu, dacă Hulda e de acord.

— Hulda a și consimțit și acum te-aș întreba, mamă, dacă n-ai intenția să facem pregătirile pentru acest eveniment, aşa cum se cade.

— Ce înțelegi prin «aşa cum se cade»? răsunse cucoana Hansen fără să-şi ridice privirea de pe vârtelniţă.

— Înțeleg, cu încuviințarea ta, desigur, ca ceremonia să fie făcută înănd seama de situația noastră în ținut. Trebuie să poftim toate cunoștințele și dacă nu-i vom putea adăposti pe toți la noi acasă, vecinii se vor grăbi să-i găzduiască.

— Și cine ar fi acești oaspeți, Joel?

— Cred că va trebui să invităm pe toți prietenii noștri din Moel, din Tiness și din Bamble. Voi avea eu grija de asta. Presupun de asemenea că prezența fraților Help, armatori din Bergen, n-ar putea decât să facă onoare familiei și, cu încuviințarea ta, repet, îi voi ruga să vină să petreacă o zi la Dal. Sunt oameni foarte cumsecade, care-l iubesc mult pe Ole, și sunt sigur că vor primi.

— Este oare nevoie să facem o nuntă mare?

— Cred că da, mamă, și socot că aşa e bine, chiar dacă numai în interesul hanului din Dal, care nu a decăzut, după câte știu, după moartea tatălui meu.

— Nu, Joel! Nu!

— Nu este de datoria noastră să-l ținem cel puțin în starea în care a fost lăsat? Deci cred că ne-ar folosi ca nunta surorii mele să aibă oarecare răsunet.

— Fie, Joel.

— De altfel, n-ar fi timpul ca Hulda să înceapă pregătirile, pentru ca nicio întârziere să nu aibă loc din vina ei? Ce crezi, mamă?

— Că Hulda și cu tine trebuie să faceți tot ce se cuvine! răsunse cucoana Hansen.

Se poate crede că Joel era cam grăbit, că ar fi fost mai bine să aştepte întoarcerea lui Ole pentru a fixa data nunții și a începe pregătirile necesare. Dar – cum spunea el – ceea ce s-a făcut va rămâne bun făcut. Și apoi, pe Hulda o va distra să se ocupe de miile de amănunte ale unei asemenea ceremonii. Era important să nu fie lăsată pradă presimțirilor ei cu nimic justificate.

În primul rând trebuie să te gândești la domnișoara de onoare. Dar fiți pe pace! Alegerea era făcută dinainte. Era o fată drăguță din Bamble, prietenă bună cu Hulda. Tatăl ei, fermierul Helmboe, avea în grija unul din cele mai mari gaard-uri din ținut. Acest vrednic gospodar era om cu oarecare stare. De mult timp își dăduse seama de caracterul frumos al lui Joel și trebuie

spus că și fiica sa Siegfrid îl prețuia în felul ei. Era deci posibil ca foarte curând, după ce Siegfrid va fi fost însoțitoarea de onoare a Huldei, Hulda să fie la rândul ei însoțitoarea lui Siegfrid. Așa se obișnuiește în Norvegia. De cele mai multe ori, aceste plăcute îndeletniciri revin femeilor măritate. Deci, printr-o mică abatere de la regulă în favoarea lui Joel, Siegfrid lua parte în această calitate la căsătoria Huldei Hansen.

Grija de căpetenie pentru logodnică și pentru însoțitoarea de onoare era rochia pe care o vor purta în ziua ceremoniei.

Siegfrid, o frumoasă blondă de opt-sprezece ani, voia ca rochia să-o prindă cât mai bine. Prevenită de prietena sa Hulda – printr-un bilețel pe care-l duse chiar Joel – ea se ocupă fără a pierde un minut de pregătirile care cereau multă migală.

Se gândeau la un model de corsaj brodat cu desene regulate, care trebuia astfel făcut încât să cuprindă talia Siegfridei ca o carcasă de email. Apoi era vorba de o fustă care să acopere câteva jupoane al căror număr să fie în raport cu avereala Siegfridei, dar fără să facă nimic din grația ei. Cât despre podoabe, cât de greu este să alegi placă din mijloc a colierului de perle și filigrane de argint, agrafele corsajului din argint aurit sau din alamă, atârnătorile în formă de inimă, cu discuri mobile, nasturii dubli care încheie gulerul cămașei, cingătoarea de lână sau de mătase roșie de unde pleacă patru rânduri de lănțișoare, inelele cu mici ciucuri care se ciocnesc melodios între ele, cerceii și brățările dantelate de argint – în fine toate aceste giuvaeruri de la țară, în care aurul nu-i decât o folie subțire, argintul o spoială, bijuteriile făcute la matriță, cu perle din sticlă suflată și diamante de cristal! Totuși trebuia ca privirea să fie atrasă de potrivirea lor. Și dacă va fi nevoie, Siegfrid nu va pregeta să se ducă la marile prăvălii Benett din Christiania pentru a-și face cumpărăturile. Tatăl ei nu se va opune. Dimpotrivă! El o va lăsa pe flică-sa să facă cele de trebuință. Siegfrid, de altfel, era destul de cumpătată ca să nu golească punga părintească. În fine, ceea ce voia mai presus de toate era ca Joel să-o găsească frumoasă.

Cât despre Hulda, lucrul era la fel de însemnat. Moda este necruțătoare și le dă mult de furcă logodnicelor în găsirea rochiei de nuntă.

Hulda va renunța în fine la cozile lungi legate cu panglici, care ieșeau din boneta ei de fată, și la cingătoarea lată cu închizătoare care-i prindea șorțul de fusta roșie. Ea nu va mai purta năframele de logodnică pe care i le dăduse Ole la plecare, nici chimirele de care atârnau pungile mici din piele

brodată, unde sunt ținute lingura de argint cu coadă scurtă, cuțitul, furculița, testeaua de ace – atâtea lucruri de care o femeie trebuie să se servească tot timpul în gospodărie.

Nu! În apropiata zi a nunții, părul Huldei va flutura liber pe umeri și îl avea atât de des că nu va mai fi nevoie să-l amestecă cu șubițe din fire de in, cum obișnuiesc fetele din Norvegia mai puțin dăruite de natură. În cele din urmă, pentru îmbrăcămîntea și giuvaerurile trebuincioase, Hulda n-avea decât să caute în cufărul mamei. În adevăr, aceste obiecte de îmbrăcămîntă se transmit din căsătorie în căsătorie și servesc mai multor generații ale aceleiași familii. Astfel sunt văzute din nou la diverse intervale laibărul brodat cu fire aurite, cingătoarea de catifea, fusta de mătase pestriță sau de-o singură culoare, ciorapii de wadmel, lanțul de aur de la gât și coroana – această faimoasă coroană norvegiană, păstrată în sipetul cel mai bine ferecat; e din carton aurit, rotunjită, presărată cu stele și împodobită cu frunze, asemănătoare cu coroana de flori de lămăiță din alte țări ale Europei. Desigur, tot acest nimbus strălucitor, cu filigranele delicate, cu atârnătorile zornăind, cu mărgelele din sticlă colorată, trebuie să încununeze încântător frumosul cap al Huldei. «Logodnica încoronată», cum se spune, va face cinste soțului ei. El va fi demn de ea în strălucitorul său costum de nuntă – jachetă scurtă cu mulți nasturi de argint, cămașă scrobită cu gulerul drept, vestă tivită cu șiret de mătase, pantalon strâmt prins de genunchi cu pompoane de lână, pălărie moale, cizme galbene și la brâu, în teaca lui de piele, cuțitul scandinav *dolknif*, de care nu se desparte niciun norvegian.

Așadar, se puseră pe treabă. Nu erau prea multe cele câteva săptămâni, dacă voiai ca totul să fie gata înainte de sosirea lui Ole Kamp. De altfel, dacă Ole s-ar întoarce mai devreme decât a anunțat și dacă Hulda n-ar fi încă gata, nu s-ar necăji niciunul.

Cu diversele ocupații trecuă ultimele săptămâni ale lunii aprilie și primele din mai. Pe de altă parte, Joel se dusese personal să facă invitațiile, profitând de faptul că meseria sa de ghid îi lăsase atunci destul timp liber. Trebuie că cei mai mulți prieteni îi avea la Bamble, căci acolo mergea cel mai des. Dacă nu ajunse la Bergen pentru a-i pofti pe frații Help, cel puțin trimise acestora o invitație în scris. Și aşa cum se aștepta, onorabilii armatori au acceptat cu placere invitația de a fi de față la nunta lui Ole Kamp, Tânărul marină de pe *Viken*. Între timp sosi ziua de 15 mai. Se

aștepta deci de la o zi la alta ca Ole să coboare din brișcă, să deschidă ușa și cu o voce plină de bucurie să strige: «Eu sunt, iată-mă!»

Nu mai era nevoie decât de puțină răbdare. De altfel, totul era gata. Siegfrid, la rândul ei, nu aștepta decât o vorbă ca să apară cu toate gătelile ei.

În zilele de 16 și 17 mai încă nu venise nimeni și nici măcar vreo scrisoare pe care curierii s-o aducă din Terra-Nova.

— Nu trebuie să te miri, surioară, repeta tot timpul Joel. Se-ntâmplă ca un vas cu pânze să întârzie. Drumul e lung de la Saint-Pierre Miquelon la Bergen. Ah, de ce nu este *Viken* un vas cu aburi și eu mașina lui! Cum l-aș împinge contra vântului și fluxului, chiar dacă ar trebui să plesnesc la intrarea în port!

Spunea toate acestea pentru că vedea cum neliniștea Huldei crește pe zile ce trece.

Tocmai atunci în Telemark vremea se înrăutăți. Vânturi aspre măturau turbate podișurile. Suflau din vest, ceea ce însemna că veneau dinspre America.

— Ar trebui să fie prielnice mersului lui *Viken*! repeta întruna fata.

— Fără îndoială, răspundea Joel, dar, dacă sunt prea tari, pot deveni o piedică, obligându-l să facă față uraganului. Nu faci ce vrei pe mare!

— Atunci tu nu eşti neliniștit, Joel?

— Nu, Hulda, nu! E foarte neplăcut, dar aceste întârzieri sunt foarte obișnuite! Nu! Nu sunt îngrijorat și n-am nicio pricina să fiu.

În 19 sosi la han un călător care avea nevoie de un ghid. Voia să meargă până la capătul Hardanger-ului, trecând peste munți. Cu toate că n-ar fi dorit să-l lase singură pe Hulda, fratele ei nu putu să refuze. Va lipsi cel mult patruzeci și opt de ore și nu se-ndoia că la întoarcere îl va găsi pe Ole. Adevărul era că începea să fie foarte necăjit. Plecă deci dimineată cu inima grea.

A doua zi, pe la unu după-amiază, cineva bătu la ușa hanului.

— Să fie Ole?! exclamă Hulda.

Se duse să deschidă.

În fața casei se afla un om înfășurat în manta, cocoțat în vârful briștii și a cărui înfățișare nu-i era cunoscută.

Capitolul VI

- Aici e hanul cucoanei Hansen?
- Da, domnule, răsunse Hulda.
- Cucoana Hansen nu-i acasă?
- Nu, dar trebuie să vină.
- Curând?
- Îndată, și dacă aveți ceva să-i spuneți...
- Nu, n-am nimic să-i spun.
- Doriți o cameră?
- Da, cea mai frumoasă pe care o aveți.
- Să vă pregătim masa de seară?
- Cât mai repede, și aveți grijă să mi se servească tot ce aveți mai bun.

Acestea fură cuvintele schimbate între Hulda și călător, înainte chiar ca acesta să coboare din brișca de care se servise ca să vină în inima Telemarkului, prin pădurile, lacurile și văile Norvegiei centrale.

E cunoscută brișca, acest mijloc de locomoție pe care-l întrebuițează cu precădere scandinavii. Două hulube lungi – între care se mișcă un cal având un căpăstru din piele galbenă dungată, dirijat de o simplă zăbală de frânghie trecută nu prin gură ci peste nas – două roți mari a căror osie fără arcuri are deasupra o căsuță colorată în care nu încape decât o singură persoană – fără capotă, fără apărătoare, fără scăriță – iar în spatele căsuței o scândură pe care stă vizitiul – *skydskarl*. În totul seamănă cu un păianjen enorm, ale cărui pânze, duble, ar fi alcătuite din cele două roți. Cu acest vehicul rudimentar se pot face drumuri de câte cincisprezece, douăzeci de kilometri, fără să simți mare oboseală.

La un semn al călătorului, un băiat veni să țină calul. Atunci insul se ridică, se scutură, coborî cu oarecare trudă, vădită prin bombăneli care trădau o destul de

proastă dispoziție.

— Poate fi adăpostită brișca? întrebă el cu un glas aspru, oprindu-se în pragul ușii.

— Da, domnule, răspunse Hulda.

— Să i se dea calului de mâncare!

— Îl voi duce în grajd.

— Aveți grijă de el!

— Se face. Pot să vă întreb dacă rămâneți mai multe zile la Dal?

— Nu știu încă.

Calul și brișca fură duse într-o sură mică, construită în curte, la adăpostul primilor copaci de la poalele muntelui. Era singura sură a hanului, dar pentru nevoile oaspeților ajungea.

Puțin după aceea, călătorul era instalat în cea mai bună cameră, aşa cum ceruse. Aici, după ce-și scoase mantaua îmblănăită, se încălzi înaintea unui foc de lemn uscate pe care puse se să-l facă. În acest timp, spre a-l mulțumi pe cărcotașul călător, Hulda spuse bucătăresei să pregătească cea mai bună masă; bucătăreasa – *piga* – era o fată voinică din împrejurimi, care ajuta la gătit și la curățenie în timpul sezonului de vară.

Noul venit era un om încă voinic, cu toate că trecuse de șaizeci de ani. Slab, puțin încovoiat, de statură mijlocie, cu față osoasă, spân cu nasul ascuțit, cu ochi mici, pătrunzători, în spatele unor ochelari groși, cu fruntea mai tot timpul încrețită, cu buze prea subțiri ca să lase să-i scape vreo vorbă bună, cu mâini lungi, hrăpărețe – era tipul celui care împrumută pe amanet sau al cămătarului.

Hulda avu presimțirea că acest călător nu putea aduce nimic bun în casa cucoanei Hansen.

Că era norvegian nu încăpea vorbă, dar avea din tipul scandinav numai părțile vulgare. Costumul său de călătorie era alcătuit dintr-o pălărie joasă cu borurile mari, o haină dintr-o stofă albicioasă, vestă încrucișată pe piept, un pantalon strâns pe genunchi cu o cataramă dintr-o curea de piele, și deasupra o blană castaniu-închis căptușită cu oaie, menită să-l ferească de nopțile încă foarte reci pe podișurile înalte și în văile din Telemark.

Cât despre numele personajului, Hulda nu-l întrebăse cum îl cheamă. Dar avea să afle în curând, pentru că trebuia să-l treacă în registrul hanului.

În acest moment se întoarse cucoana Hansen. Fiica ei îi anunță sosirea unui călător care a cerut cea mai bună masă și cea mai bună cameră. Nu știa

cât va rămâne la Dal, deoarece călătorul nu-i spusese nimic în această privință.

— Și nu-i știi numele? întrebă cucoana Hansen.

— Nu, mamă.

— Nici de unde a venit?

— Nu.

— E vreun turist, fără îndoială. E păcat că Joel nu s-a întors încă pentru a-l servi. Ce vom face dacă va cere un ghid?

— Nu cred să fie un turist, răsunse Hulda. E un om cam în vîrstă...

— Dacă nu e turist, ce caută la Dal? zise cucoana Hansen cam îngrijorată, mai mult pentru sine decât pentru fiica sa.

La această întrebare Hulda nu putea să răspundă, căci călătorul nu spusese nimic despre intențiile sale.

O oră după ce sosise, intră în sala cea mare, care era alături de camera sa. La vederea cucoanei Hansen, se opri o clipă în prag.

Era lîmpede că cei doi nu se cunoșteau unul pe altul. El se îndreptă spre dânsa și, după ce îi aruncă o privire peste ochelari, zise, fără să facă măcar gestul de a-și scoate pălăria:

— Cred că sunteți cucoana Hansen.

— Da, domnule, răsunse cucoana Hansen.

Și, ca și fiica sa, simți un fel de tulburare care nu-i scăpă călătorului.

— Deci dumneavoastră sunteți cucoana Hansen din Dal?

— Desigur, domnule. Aveți să-mi spuneți ceva deosebit?

— Voiam numai să facem cunoștință. Nu vă sunt oare oaspete? Și acum aveți vă rog grijă să mi se servească masa cât mai repede.

— Masa este gata, răsunse Hulda. Dacă vreți să poftiți în sufragerie.

— Vreau!

Acestea zise, călătorul se îndreptă spre ușa pe care i-o arăta fata. Puțin mai târziu, ședea înaintea unei mese îngrijite, lângă fereastră.

Masa era, desigur, bună. Niciun turist, chiar cel mai pretențios, n-ar fi avut nimic de spus. Totuși călătorul, veșnic nemulțumit, nu se abținu de la cârteli – în special prin gesturi, căci nu era prea vorbăreț. Puteai să te întrebi dacă pretențiile sale se datorau proastei digestii sau proastei creșteri. Supa de cireșe și coacăze nu-i plăcu decât pe jumătate, cu toate că era excelentă. Nu gustă decât din vîrful limbii somonul și scrumbia marinată. Șunca și o jumătate de pui rumenit, cu garnitură de legume, nu părură să-i placă. Abia

se împăcă cu o sticlă de Saint-Julien și o jumătate de sticlă de şampanie, deși erau aduse din cele mai renumite pivnițe franceze.

Ca urmare, după ce isprăvi, călătorul nu avu pentru gazda sa niciun *tack for mad*.

După masă bădăranul își aprinse pipa; ieși din sală și se duse să se plimbe pe malul Maan-ului.

Odată ajuns la apă, se uită înapoi. Privirile sale nu se maidezlipeau de han. Părea să-l cerceteze pe toate părțile, plan, formă, înălțime, fațadă, ca și cum voia să-l evalueze. Numără ușile și ferestrele. Apoi, apropiindu-se de grinziile orizontale care erau aşezate la temelie, făcu două-trei tăieturi cu vârful cuțitului, ca și cum ar fi vrut să vadă calitatea lemnului și starea în care s-a păstrat. Căuta să-și dea seama cât valora hanul cucoanei Hansen? Pretindea să-l cumpere, cu toate că nu era de vânzare? Era cel puțin ciudat. După ce cercetă clădirea, începu să numere arborii și arbustii din curte. În fine, măsură în pași cele două laturi ale hanului și mișcarea creionului pe o pagină din carnetul său arăta că înmulțea cele două cifre.

În fiecare clipă clătină din cap, încrunta sprâncenele și mormăia «hm, hm!» cu un aer nemulțumit.

În timpul acestor cercetări, cucoana Hansen și fica ei îl urmăreau privind pe fereastra sălii. Cu ce fel de ins ciudat aveau de-a face? Care era scopul călătoriei maniacului? Ce neplăcut că toate acestea se petreceau în lipsa lui Joel, cu atât mai mult cu cât călătorul urma să petreacă noaptea la han.

— Dacă este un nebun? zise Hulda.

— Un nebun?... Nu, răspunse cucoana Hansen. Dar pare un om ciudat.

— E totdeauna supărător să nu știi pe cine primești în casă! rosti fata.

— Hulda, grăi cucoana Hansen, înainte să se întoarcă în casă, ai grijă să-i duci în cameră registrul hanului.

— Da, mamă.

— Poate se va decide în sfârșit să-și înscrive numele!

Pe la opt, când se și lăsase întunericul nopții, începu să cadă o ploaie subțire, umplând valea cu o ceată care se întindea până la jumătatea muntelui.

Așa că noul oaspete al cucoanei Hansen, după ce urcase poteca până la joagăr, se întoarse la han unde ceru un păhărel de rachiu. Fără a mai spune vreun cuvânt, fără a da cuiva bună seara, după ce luă sfeșnicul de lemn a

cărui lumânare era aprinsă, intră în camera sa, încuie uşa și nu se mai auzi toată noaptea niciun zgomot.

Vizitiul se adăpostise pur și simplu în sură. Acolo, între hulubele briștii, dormea în tovărășia calului murg, fără să se sinchisească de furtună.

A doua zi, cucoana Hansen și fiica sa se sculară în zori. Niciun zgomot nu se auzea din camera călătorului care se mai odihnea. Puțin după ora nouă, el intră în sala cea mare, mai posomorât ca în ajun, plângându-se că patul era tare și că larma din casă l-a trezit. Se-nțelege că nu dădu bună dimineața nimănu. Apoi deschise uşa și privi cerul.

Timpul nu se îmbunătățise. Un vânt puternic mătura înălțimile pierdute în ceață de pe Gousta, și apoi se prăvălea în rafale, în văi.

Călătorul nu încercă să iasă afară. Dar nu-și pierdu timpul. Tot fumându-și pipa, se plimbă prin han, observă cum este construit pe dinăuntru, intră în camere, examină mobila, deschise dulapurile din perete și șifonierele, totul fără rușine, ca și cum ar fi fost la el acasă. S-ar fi spus că a venit să pună sechestrul.

Dacă omul era ciudat, apoi faptele sale erau din ce în ce mai suspecte. După aceea veni să se așeze în fotoliul din sufragerie și cu o voce aspră și tăioasă puse câteva întrebări cucoanei Hansen: când a fost construit hanul? Îl clădise soțul ei Harald sau l-au moștenit? Avusesese până acum nevoie de reparații? Care era suprafața curții și a fermei? Hanul era cunoscut și aducea câștig bun? Cam ce număr de turiști veneau în medie în timpul sezonului de vară? Rămâneau o singură zi sau mai multe? etc.

Desigur că nu luase în seamă registrul lăsat în camera lui, căci din acesta putea să-și dea seama de traficul turiștilor.

În adevăr, registrul se găsea în același loc unde-l pusese Hulda în ajun și numele călătorului nu fusese înscris.

— Domnule, zise atunci cucoana Hansen, nu prea înțeleg cum și de ce vă pot interesa aceste lucruri. Dar dacă vreți să aflați mersul lor, nimic mai ușor. Consultați registrul hanului. V-aș ruga chiar să vă scrieți numele în el, conform regulii.

— Numele meu? Sigur că-l voi înscrive, cucoană Hansen!... Îl voi înscrive în momentul plecării!

— Trebuie să vă mai rezerv camera?

— E inutil, zise călătorul ridicându-se. Voi pleca după masa de prânz, ca să pot fi la Drammen mâine seară.

- La Drammen?... zise pătrunsă cucoana Hansen.
- Da! Aşa că vreau să fiu servit imediat.
- Locuiţi la Drammen?
- Da! Ce-i de mirare că locuiesc la Drammen?

Prin urmare, după ce rămăsese la Dal, sau mai bine-zis la han, o singură zi, acest călător pleca fără să fi văzut nimic din împrejurimi! Nu voia defel să cutreiște ținutul. Nu-l interesa sub nicio formă nimic despre Gousta, Rjukanfos sau valea Vestfjorddal-ului. Deci părăsise Drammen-ul nu pentru plăcerea de a vizita locurile, ci pentru afaceri și se părea că nu avusese alt scop decât să cerceteze în amănunțime casa cucoanei Hansen.

Hulda văzu pe chipul mamei că era foarte tulburată. Cucoana Hansen se aşeză în fotoliu, dând la o parte vârtelnița, și rămase aşa, nemîşcată, fără să scoată un cuvânt.

În acest timp călătorul intră în sufragerie și se aşeză la masă. Mâncarea, tot aşa de bună ca și cea din seara trecută, nu părea să-l mulțumească. Şi totuși mâncă și bău bine fără să se grăbească. Părea să-și îndrepte atenția mai ales asupra valorii argintăriei, lux la care țin țăranii norvegieni – câteva linguri și furculițe moștenite din tată în fiu și ținute cu grijă alături de giuvaerurile familiei.

În timpul acesta vizitiul făcea în sură pregătirile de plecare. La ora unsprezece calul și brișca așteptau în fața ușii hanului.

Timpul era tot aşa de posomorât, cerul vânăt și vântos. Câteodată ploaia izbea ferestrele ca un tir de mitralieră. Dar călătorul, sub mantaua îmblănăită, nu era om să se sperie de rafale.

După ce isprăvi cu masa, bău un ultim pahar de rachiu, își aprinse pipa, îmbrăcă mantaua, intră în sala mare și ceru nota de plată.

- Mă duc s-o fac, răspunse Hulda care se aşeză la micul birou.
- Grăbește-te, zise călătorul. Între timp dă-mi registrul, să-mi înscriu numele.

Cucoana Hansen se ridică să aducă registrul și-l puse pe masa cea mare. Călătorul luă un toc și se uită o ultimă oară peste ochelari la cucoana Hansen. Apoi, cu o scriere apăsată, își trecu numele în registrul pe care-l închise.

În timpul ăsta Hulda aduse nota de plată.

O luă, se uită la fiecare cifră, mormăind, pe urmă controlă adunarea.

— Hum! zise. Cam scump! Șapte mărci și jumătate pentru o noapte și două mese.

— Mai sunt și vizitiul și calul, spuse Hulda.

— N-are importanță! Găsesc că e scump. În adevăr, nu mă miră că nu merge bine în felul ăsta!

— Nu datorați nimic, domnule! spuse atunci cucoana Hansen, cu o voce atât de tulburată încât de-abia se auzea.

Tocmai deschisese registrul, văzuse numele și repetă după ce-i luă nota înapoi rupând-o în bucăți:

— Nu datorați nimic!

— E și părerea mea! răsunse călătorul.

Și fără a mai spune bună seara la plecare, aşa cum nu dăduse bună ziua la sosire, se urcă în brișcă, în timp ce vizitiul sări în spatele lui pe banchetă. Puțin după aceea dispăru după cotitura drumului.

Când Hulda deschise registrul, nu găsi decât acest nume: «Sandgoist din Drammen».

Capitolul VII

Joel trebuia să se întoarcă la Dal a doua zi după-amiază, după ce va fi lăsat pe turistul, căruia îi servea de ghid, pe drumul ce duce la Hardanger. Hulda, care știa că fratele său va veni luând-o pe platourile de pe Gousta, pe malul stâng al râului Maan, plecă să-l aștepte la locul pe unde trecea râul. Se așeză aproape de micul debucader la care acostea bacul. Aici căzu pe gânduri. La neliniștea pricinuită de întârzierea vasului *Viken*, se adăuga acum altă îngrijorare foarte mare. Acest nou necaz avea drept cauză vizita domnului Sandgoist și purtarea cucoanei Hansen față de el. De ce, imediat ce i-a citit numele, mama a rupt nota de plată și a refuzat să primească vreun ban? Era un secret la mijloc și încă grav, fără îndoială.

Hulda fu trezită din gândurile sale de sosirea lui Joel. Ea îl zări când cobora poteca muntelui. Apărea când printre luminișurile înguste, când printre copacii doborâți sau arși. Apoi dispărea sub frunzișul des al brazilor, mestecenilor și fagilor cu trunchiurile acoperite de crengi dese. În fine, ajunse pe malul celălalt și luă bacul. Vâslind energetic, trecu în câteva clipe apa învolturată. Apoi sări pe mal și se apropie de sora sa.

— Ole s-a întors? întrebă el.

La Ole se gândise în primul rând, dar întrebarea sa rămase fără răspuns.

— Nicio scrisoare de la el?

— Niciuna!

Și Hulda izbucni în lacrimi.

— Nu, exclamă Joel, nu plâng, dragă soră, nu plâng!... Îmi face prea rău!... Nu pot să te văd plângând! Bine, zici că nu ai primit nicio scrisoare! Sigur că începe să fie îngrijorător! Dar încă nu e cazul să disperi! Uite, dacă vrei, voi pleca la Bergen. Mă voi informa... Și îi voi vedea pe frații Help. Poate au ei vești din Terra-Nova. De ce *Viken* să nu se fi oprit în vreun port, din cauza avariilor sau pentru a se adăposti de vremea rea? Se știe că vântul suflă în rafale de peste o săptămână. De multe ori s-a văzut cum vase din New-Found-Land s-au refugiat în Islanda și în insulele Feroë. I s-a întâmplat chiar și lui Ole, acum doi ani, când se afla pe *Strenna*. Și nu întotdeauna poți trimite o scrisoare. Îți spun deschis ce gândesc, surioară. Liniștește-te... Dacă mă faci să plâng, ce se va alege de noi?

— E peste puterile mele, frate!

— Hulda!... Hulda!... Nu-ți pierde curajul!... Te asigur că eu nu sunt desperat!

— Să te cred oare, Joel?

— Da, crede-mă! Dar, pentru ca să te liniștesc, vrei să plec mâine dimineață la Bergen?... Sau poate în seara asta?...

— Nu vreau să mă părăsești! Nu! Nu vreau! răspunse Hulda lipindu-se de fratele său, ca și cum nu-l mai avea decât pe el pe lume.

Luară amândoi drumul spre han. Dar începuse să plouă și vântul bătea aşa de puternic, încât trebuiră să se adăpostească în coliba luntrașului ce se afla la câteva sute de pași de malurile Maan-ului. Aici aveau de așteptat până să se mai potolească vremea. Și atunci Joel simți nevoia să vorbească cu orice preț. Tăcerea i se părea mai greu de suportat decât cele ce putea spune, chiar dacă acestea n-ar fi fost vorbe de încurajare.

— Și mama noastră? întrebă el.

— Din ce în ce mai tristă! răspunse Hulda.

— N-a venit nimeni în lipsa mea?

— Ba da, un călător care a și plecat.

— Atunci nu se află nimeni acum la han și nimeni n-a cerut un ghid?

— Nu, Joel.

— Cu atât mai bine, căci prefer să nu te las singură. De altfel, dacă timpul nu se schimbă, mi-e teamă că anul acesta turiștii vor renunța să vină în

Telemark!

— Dar suntem în mai, frate!

— Desigur, dar am presimțirea că sezonul nu va fi bun pentru noi! În fine, vom vedea! Dar spune-mi, călătorul acela a părăsit ieri Dal-ul?

— Da, ieri dimineață.

— Și cine era?

— Un om din Drammen, unde locuiește, se pare, și pe care-l cheamă Sandgoist.

— Sandgoist?

— Îl cunoști?

— Nu, răspunse Joel.

Hulda se întrebase dacă să-i povestească fratelui său tot ce se petrecuse la han în lipsa lui. Dacă Joel ar afla cât de neobrăzat fusese acest om, care părea să fi calculat valoarea casei și a mobilierului, și cum s-a purtat în schimb cucoana Hansen față de el, ce și-ar putea închipui? Nu va crede că mama lor avea motive foarte grave pentru a fi luat atitudinea pe care a avut-o? Dar care erau aceste motive? Ce putea avea comun ea și Sandgoist? Sigur că există un secret care amenință familia! Joel va dori să-l cunoască, va cere mamei să i-l încredințeze și o va potopi cu întrebări... Cucoana Hansen, aşa de încisă, atât de potrivnică mărturisirilor, va voi să păstreze tăcerea, aşa cum o făcuse întotdeauna. Situația ce se va crea între ea și copiii, care și acum era destul de grea, ar deveni și mai neplăcută. Dar putea oare fata să-i ascundă ceva lui Joel? Un secret față de el! N-ar fi fost aceasta o breșă în prietenia de fier ce-i unea? Nu! Nu trebuia ca această prietenie să se destrame vreodată! Hulda hotărî deci să-i spună tot.

— N-ai auzit niciodată vorbindu-se despre acest Sandgoist când te-ai dus la Drammen?

— Niciodată.

— Ei bine, află, Joel, că mama noastră îl cunoștea, cel puțin după nume!

— Îl cunoștea pe Sandgoist?

— Da, frate.

— Dar n-am auzit-o niciodată pronunțând acest nume!

— Îl cunoștea totuși, deși nu-l văzuse niciodată înaintea venirii sale de alăltăieri!

Și Hulda povesti toate întâmplările din timpul şederii călătorului la han, fără a uita să vorbească și despre fapta ciudată a cucoanei Hansen la

plecarea lui Sandgoist. Ea se grăbi să adauge:

— Cred că e mai bine, Joel, să n-o întrebui nimic pe mama. O cunoști doar. Ar fi s-o faci mai nenorocită. Viitorul ne va dezvăluia, fără îndoială, ceea ce se ascunde în trecutul ei. Deie soarta ca Ole să se întoarcă, și dacă e vreun necaz care amenință familia noastră, vom fi trei care să-l suportăm!

Joel o ascultase cu mare atenție pe sora sa. Da, între cucoana Hansen și Sandgoist se-ntâmplase ceva grav, care-l făcea pe acesta din urmă să-țină pe hangiță la cheremul lui. Putea fi pus la îndoială faptul că venise să inventarieze hanul din Dal? Lucrul era evident! Și nota de plată ruptă în momentul plecării sale – ceea ce i s-a părut firesc – ce putea să însemne?

— Ai dreptate, Hulda, spuse Joel, nu voi întreba nimic pe mama. Poate îi va părea rău că n-a avut încredere în noi. Numai să nu fie prea târziu! Trebuie să sufere destul, sărmana femeie! S-a încăpățânat! N-a înțeles că inima copiilor este făcută să-ți poți vărsa amarul într-însa!

— O va înțelege într-o zi, Joel.

— Da, să așteptăm! Dar până atunci îmi voi îngădui să caut să aflu cine este acest individ. Poate îl cunoaște domnul Helmboe? Îl voi întreba când voi fi la Bamble și, dacă e nevoie, mă voi duce până la Drammen. Acolo nu va fi greu să aflu cel puțin ce face omul acesta, ce fel de afaceri învârte și ce crede lumea despre el...

— Nimic bun, sunt sigură, răspunse Hulda. Are o față ursuză și o privire răutăcioasă. Aș fi surprinsă dacă s-ar ascunde un suflet bun sub scoarța asta atât de grosolană!

— Ei, zise Joel, să nu judecăm oamenii după înfățișarea lor! Pun rămășag că l-am găsi pe placul tău pe Sandgoist, dacă l-am privi mergând la braț cu Ole...

— Sărmanul meu Ole! murmură fata.

— Vine el, vine, este pe drum! exclamă Joel. Ai încredere, Hulda! Ole nu-i departe și-l vom dojeni la întoarcere pentru că s-a lăsat atâtă așteptat!

Ploaia încetase. Amândoi ieșiră din colibă și urcară pe poteca ce ducea spre han.

— Nu știi dacă ți-am zis, rosti atunci Joel, plec mâine.

— Pleci din nou?...

— Da, mâine dimineață.

— Atât de repede?

- Trebuie, Hulda. Când am plecat din Hardanger, am fost prevenit de unul din tovarășii mei că un călător vine din nord pe platourile din Rjukanfos, unde trebuie să sosească mâine.
- Cine este acest călător?
- Pe legea mea, nu-i știu nici măcar numele. Dar trebuie să fiu acolo pentru a-l însobi la Dal.
- Du-te atunci, dacă nu poți altfel! răspunse Hulda suspinând adânc.
- Mâine în zori mă voi așterne la drum. Asta te necăjește, Hulda?
- Da, frate! sunt destul de îngrijorată fără tine... chiar când lipsești numai câteva ore!
- Ei bine, află că de data aceasta nu plec singur!
- Și cine te însobește?
- Tu, surioară, tu! Trebuie să-ți mai schimbi gândurile și te iau cu mine.
- Ah, mulțumesc, Joel!

Capitolul VIII

A doua zi amândoi părăsiră hanul în zori. Vreo cincisprezece kilometri la dus, de la Dal la renumitele cascade, și tot atâtă la întors n-ar fi fost decât o plimbare pentru Joel, dar trebuie să țină seama de puterile Huldei. Joel făcu rost de brișcă maistrului Lengling și, ca toate briștile, aceasta n-avea decât un loc. E drept că maistrul fiind foarte gras, a trebuit să i se facă o căsuță mai mare, ca să poată intra în ea. Hulda și Joel încăpură lipiți unul de altul. Dacă îl găseau pe călătorul anunțat la Rjukanfos, el va lua locul lui Joel și acesta se va întoarce pe jos sau va sta pe scândura de la spate.

Drumul de la Dal la cascade era foarte frumos, cu toate că era plin de hârtoape. Era mai curând o potecă decât un drum. Grinzi abia cioplite, aruncate peste pâraiele care se varsă în Maan, alcătuiau podețe la câteva sute de pași unul de altul. Dar calul norvegian este obișnuit să le treacă cu pas sigur, și dacă brișca n-are arcuri, hulubele sale lungi slabesc într-o oarecare măsură hurducăturile.

Timpul era frumos. Joel și Hulda mergeau repede de-a lungul câmpilor înverzite, scăldate în stânga de apele limpezi ale Maan-ului. Câteva mii de mesteceni umbreau ici și colo drumul însorit. Negurile nopții se transformau în picături de rouă în vârful ierburilor înalte. La dreapta torrentului, la două mii de metri înălțime, peticele de zăpadă de pe Gousta străluceau luminoase în soare.

Timp de o oră brișca merse destul de repede. Urcușul încă nu se făcea simțit. Dar cu cât înaintau, valea se îngusta. De-o parte și de alta pâraiele deveniră torente năvalnice. Cu toate că drumul șerpua, el nu putea să ocolească toate denivelările terenului. De aici, treceți foarte grele, dar pe care Joel reușea să le străbată cu îndemânare. Lângă el Hulda nu se temea de nimic. Când hurducătura era prea mare, ea se agăța de brațul lui. Răcoarea dimineții îi îmbujora frumoasa față, atât de palidă de o vreme încocată.

Totuși trebuiau să ajungă la o înălțime mai mare. Valea nu mai lăsa să treacă decât albia mult îngustată a Maan-ului, între două ziduri aproape drepte. Pe plaiurile învecinate apărură vreo douăzeci de case singuratice; pășuni și ferme părăsite, colibe de ciobani pierdute între mesteceni și fagi. Curând nu se mai putu vedea râul; dar îl auzeau cum vuiește între pereții abrupti ai stâncilor. Înținutul luase o înfațisare grandioasă și sălbatică, priveliștea lărgindu-se până la crestele munților.

După două ore de mers, un joagăr se arăta lângă o cascadă de o mie cinci sute de picioare, care îi mișca roata dublă. Cascadele năvalnice nu sunt rare în Vestfjorddal; dar volumul lor de apă nu e prea mare. Cele din Rjukanfos le întrec cu mult.

Ajunsă la joagăr, Joel și Hulda coborâră din brișcă.

— O jumătate de oră de mers pe jos nu te va obosi prea tare, surioară? zise Joel.

— Nu, frate, nu sunt obosită și îmi va face chiar bine să merg puțin pe jos.

— Puțin... mai mult, și e tot timpul urcuș!

— Mă voi sprijini de brațul tău, Joel!

În adevăr, aici trebuiră să părăsească brișcă. N-ar mai fi putut străbate potecile abrupte, trecătorile înguste și povârnișul cu grohotiș mișcător, ale cărui șerpuiiri capricioase, fie golașe, fie umbrite de copaci, anunță apropierea marii cascade.

Începu să se zărească un fel de negură deasă în mijlocul azurului îndepărtat. Erau apele pulverizate ale Rjukan-ului, și volutele lor se ridicau la o înălțime destul de mare.

Hulda și Joel o luară pe o potecă binecunoscută de ghizii care coborau spre strâmtoare. Au trebuit să se strecoare printre copaci și arbuști. Câteva minute mai târziu sedea amândoi pe o stâncă acoperită de mușchi gălbui,

care se afla aproape în fața cascadei. Nu puteai ajunge până la ea decât pe partea asta. Fratele și sora să ar fi auzit cu greu unul pe altul dacă și-ar fi vorbit. Dar gândurile lor erau aceleași și le puteau împărtăși de la suflet la suflet, fără să aibă nevoie de cuvinte.

Volumul de apă al cascadei Rjukan-ului este enorm, înălțimea ei considerabilă și vuietul asurzitor. Fundul albiei Maan-ului se întrerupe brusc, la jumătatea drumului între lacul Mjfis în amonte și lacul Tinn în aval, pe o adâncime de nouă sute de picioare. Nouă sute de picioare, adică de șase ori înălțimea Niagarei – dar a cărei largime, în schimb, este de trei mile între malul american și cel canadian.

Aici Rjukanfos are aspecte ciudate, greu de descris. Nicio pictură nu le-ar reda aşa cum sunt. Există anumite minuni ale naturii pe care trebuie să le vezi pentru a înțelege pe deplin frumusețea lor, între altele și această cascădă, cea mai vestită de pe continentul european.

Un turist, așezat pe malul stâng al Maan-ului, se pierduse tocmai în contemplarea ei. De acolo putea să observe Rjukanfos de la cea mai mare apropiere și din locul cel mai înalt.

Joel și sora să încă nu-l zăreau, cu toate că silueta lui se putea desluși de la acea distanță. Și nu din cauza depărtării, ci din cauza unui efect optic special al peisajelor din munți, care-l făcea să pară mai mic și mai distanțat decât era în realitate.

Deodată călătorul se ridică, avântându-se neprevăzător pe culmea stâncoasă care se rotunjea ca un dom spre albia Maan-ului. Era evident că acest curios voia să vadă cele două cavități ale Rjukanfos-ului – una la stânga, plină de clopotirea apelor, și alta la dreapta, totdeauna acoperită de o negură deasă. Poate voia să știe dacă nu există și o a treia cavitate la mijlocul cascadei. Fără îndoială că aceasta ar explica cum Rjukan-ul, după ce se pierde în abis, ieșe din nou la iveală, aruncând în anumite intervale preaplinul apelor sale năvalnice. S-ar spune că suvoaiele sunt azvârlite în sus de niște explozii și acoperă cu stropi plaiurile înconjurate.

Turistul înainta pe această «spinare de măgar», colțuroasă și lunecoasă, fără nicio rădăcină, fără o tufă, fără iarbă, care poartă numele de Trecătoarea Mariei sau Maristien.

Nu știa probabil legenda care a făcut celebră această trecătoare.

Într-o zi, Eystein vră s-o ajungă pe acest drum periculos pe frumoasa Mari din Vestfjordddal, logodnica sa îi întindea mâna de pe cealaltă parte a

trecătorii. Deodată piciorul îi alunecă și, neputându-se ține de stâncile lunecoase ca gheăta, se prăbuși și pieri în prăpastie. Apele repezi ale Maan-ului nu i-au adus niciodată leșul la suprafață.

I se va întâmpla și acestui îndrăzneț, aflat pe pantele Rjukanfos-ului, ceea ce i s-a întâmplat nefericitului Eystein?

Era de temut. Și în adevăr, el își dădu seama de primejdie, dar prea târziu. Deodată îi fugi pământul de sub picioare, scoase un strigăt, se rostogoli vreo douăzeci de pași și abia avu timp să se agate de un colț de stâncă, aproape de marginea prăpastiei.

Joel și Hulda încă nu-l zăriseră, dar le ajunse la ureche strigătul.

— Ce se-aude? spuse Joel ridicându-se.

— Un strigăt! răspunse Hulda.

— Da, un strigăt desperat!

— Din care parte?

— Să ascultăm!

Amândoi se uitară la dreapta și la stânga cascadei, dar nu putură vedea nimic. Cu toate acestea auziseră bine pe cineva țipând: «Ajutor!... Ajutor!» în mijlocul uneia din acele tăceri periodice care durează aproape un minut între fiecare cădere de apă a Rjukanfos-ului.

Strigătul de ajutor se repetă.

— Joel, zise Hulda, trebuie să fîe vreun călător în primejdie care cere ajutor! Să mergem într-acolo.

— Da, soră, și nu poate fi departe! Dar în ce parte?... Unde este? Nu văd nimic!

Hulda urcă panta din spatele stâncii pe care se așezase, agățându-se de tufele mici de pe malul stâng al Maan-ului.

— Joel! strigă ea, în sfârșit.

— Îl vezi?

— Acolo... acolo!

Și Hulda arătă spre imprudentul alpinist aproape agățat deasupra prăpastiei. Dacă piciorul său sprijinit în ridicătura de stâncă se desfăcea, dacă aluneca puțin mai jos, dacă îl cuprindea amețeala, atunci era pierdut.

— Trebuie să-l salvăm! zise Hulda.

— Da, trebuie răspunse Joel. Cu sânge rece am putea ajunge până la el.

Joel scoase atunci un strigăt prelung. El fu auzit de călător, care întoarse capul spre ei. Apoi, în câteva momente, Joel căuta să-și dea seama de ceea

ce trebuie făcut mai repede și mai sigur pentru a-l scoate din ananghia la care se găsea.

— Hulda, zise el, nu ți-e frică?

— Nu, frate!

— Cunoști bine Maristien-ul?

— Am trecut pe acolo de câteva ori!

— Ei bine, mergi pe partea de sus a spinării muntoase, apropiindu-te cât mai mult de călător! Pe urmă lasă-te să aluneci ușor spre el și apucă-1 de mâna, astfel ca să-1 poți ține bine. Dar să nu încerce să se ridice! L-ar prinde amețeala și te-ar trage după el, astfel că ați fi amândoi pierduți!

— Și tu, Joel?

— Eu, în timp ce tu vei coborî, mă voi întâri în sus de-a lungul crestei din partea Maan-ului. Voi fi acolo când vei ajunge și tu și dacă alunecați, poate aș putea să vă opresc pe amândoi!

Apoi, cu o voce răsunătoare, profitând de o nouă acalmie a Rjukanfossului, Joel strigă:

— Nu vă mișcați, domnule!... Așteptați!... Vom încerca să ne apropiem!

Hulda dispăruse deja în spatele tufelor înalte ale crestei, ca să coboare lateral pe cealaltă coamă a Maristien-ului.

Joel o văzu pe curajoasa fată care apărea la cotitura ultimilor copaci.

El, la rândul său, cu prețul vieții, începu să se cățăre încet de-a lungul părții înclinate a acestei spinări rotunjite care mărginește peretele de stâncă al Rjukanfossului.

Cât sânge rece, câtă siguranță a piciorului și a mâinii îți trebuiau ca să mergi pe marginea acestei prăpăstii cu pereții uzi de stropii cataractei!

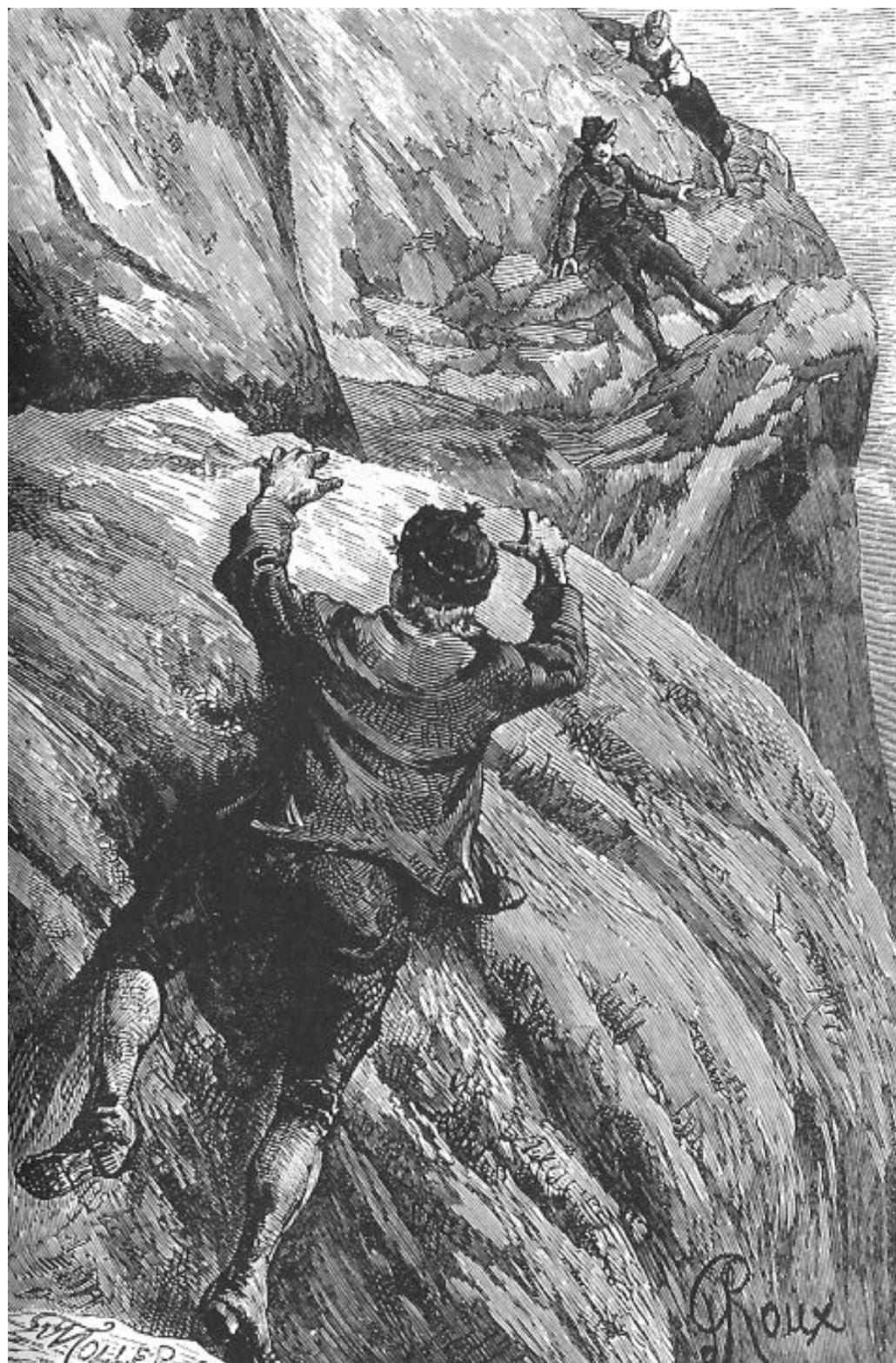
Odată cu el, dar cu o sută de picioare mai sus, Hulda înainta pieziș pentru a ajunge cât mai repede la locul unde călătorul rămăsesese nemișcat. Din poziția în care se afla, nu i se putea vedea fața care e îndreptată spre cascadă.

Joel, ajungând sub el, se opri. După ce se propti bine într-o crăpătură de stâncă, strigă:

— Ei, domnule!...

Călătorul întoarse capul.

— Ei, domnule! zise din nou Joel. Nu faceți nicio

mișcare, niciun și țineți-vă bine.

— Fii fără grijă, mă țin bine, prietene! răsunse el, cu un glas care liniști pe Joel. Dacă nu mă țineam bine, aş fi fost de un sfert de oră în fundul prăpastiei.

— Sora mea va coborî până la dumneavoastră, spuse Joel. Vă va apuca de mână. Dar înainte ca eu să ajung acolo, nu încercați să vă ridicați! Nu mișcați!...

— Voi rămâne neclintit ca o stâncă, răsunse călătorul.

Hulda începu să coboare pe pantă, căutând locuri mai puțin alunecoase, băgând piciorul în crăpături unde găsea un sprijin solid, păstrându-și capul impede ca orice fată din Telemark, obișnuită să urce pe crestele munților.

Și aşa cum spusese Joel, striga și ea:

— Țineți-vă bine, domnule!

— Mă țin bine... și mă voi ține, vă asigur, în continuare, atât cât mă voi putea ține!

Cum se vede, sfaturile nu-i lipseau. Veneau și de sus, și de jos.

— Mai ales, nu vă fie frică, zise Hulda.

— Nu mi-e frică!

— Vă vom salva, strigă Joel.

— Mă bizui pe voi, căci, pe sfântul Olaf, nu aş putea să mă salvez singur!

Era clar că turistul își păstrase prezența de spirit. Dar, după cădere, brațele și picioarele refuzaseră fără îndoială să-l slujească și tot ce putea face acum era să se țină pe mica ridicătură care-l despărțea de prăpastie.

Între timp Hulda continua să coboare. Câteva clipe mai târziu, ajunse până la călător. Atunci, sprijinindu-și piciorul într-o ieșitură de stâncă, îi prinse mâna. Călătorul căută să se ridice puțin.

— Nu mișcați, domnule!... Nu mișcați!... zise Hulda. M-ați târî după dumneavoastră. Și nu sunt destul de puternică să vă opresc din cădere! Trebuie să aşteptați sosirea fratelui meu. Când el se va afla între noi și prăpastie, veți încerca să vă ridicați puțin...

— Să mă ridic, fata mea! E mai ușor de spus decât de făcut și nu cred să fie aşa de simplu.

— Nu cumva sunteți rănit, domnule?

— Hmm! Nimic rupt sau scrântit, sper, dar am cel puțin o frumoasă și adâncă zgârietură la picior!

Joel se găsea în acel moment la vreo douăzeci de picioare de locul unde se aflau Hulda și călătorul, în partea de jos a pantei. Spinarea rotunjită a coamei îl împiedicase să ajungă drept la ei. Trebuia deci să urce acum această suprafață curbă. Era lucrul cel mai greu și cel mai primejdios. Își punea viața în joc.

— Nicio mișcare, Hulda! mai strigă el pentru ultima oară. Dacă alunecați amândoi, nu sunt pe un loc bun să vă pot opri și am fi pierduți cu toții.

— Nu-ți fie teamă de nimic, Joel! răsunse Hulda. Gândește-te numai la tine și cerul să-ți ajute!

Joel începu să se târască pe burtă, făcând mișcări de adevărată reptilă. De două-trei ori simți că nu mai are niciun punct de sprijin. Dar cu multă dibăcie reuși să urce până lângă călător. Acesta, un om destul de în vîrstă, dar viguros, avea un chip frumos, bland și surâzător. De fapt, Joel se aşteptase mai repede să găsească vreun Tânăr îndrăzneț care încercase să treacă peste Maristien.

— A fost o greșală ceea ce ați făcut, domnule! zise el, pe jumătate culcat pentru a-și recăpăta suful.

— Cum greșală? răsunse călătorul. Spuneți mai bine, pur și simplu, o prostie!

— V-ați riscat viața...

— Și v-am făcut să o punetă în primejdie și pe a voastră...

— Ah, a mea, asta mi-e într-o măsură meseria! răsunse Joel. Și după ce se ridică, zise:

— Acum e vorba să putem sui coama, dar ceea ce a fost mai greu s-a făcut.

— Ei, ce-a fost mai greu!...

— Da, domnule, a fost greu să ajung până la dumneavoastră. Nu mai avem de urcat decât o pantă mai puțin abruptă.

— Ar fi bine însă, băiete, să nu te prea bizui pe mine! Am un picior de care nu mă voi putea folosi nici acum și cred că nici peste câteva zile!

— Încercați să vă ridicați!

— Voi încerca... cu ajutorul vostru!

— Veți apuca brațul surorii mele. Eu vă voi sprijini și vă voi împinge de sale.

— Zdravăn?...

— Da, zdravăn.

— Ei bine, prieteni, mă las în grija voastră. Vă privește, dacă ați avut ideea să mă scoateți din încurcătură.

Făcură aşa cum spusese Joel – cu prudență. Dacă era destul de primejdios să urci pe coamă, totuși toți trei se descurcaseră mai bine și mai repede decât speraseră. De altfel, călătorul nu avea o fractură sau o entorsă, ci numai o simplă dar adâncă zgârietură. Putu deci să se servească de ambele picioare mai bine decât crezuse, deși nu fără dureri.

Zece minute mai târziu se aflau în siguranță, dincolo de Maristien.

Acolo călătorul ar fi putut să se odihnească sub primii brazi care mărginesc fieldul superior al Rjukanfos-ului. Dar Joel îi mai ceru un efort în plus. Era vorba să ajungă la o cabană, pierdută în mijlocul copacilor din spatele stâncii pe care el și sora lui se opriseră să se uite la cascadă. Călătorul se sili să facă acest efort, reuși și, sprijinit de o parte de Hulda și de alta de Joel, ajunse fără prea mare greutate la ușa cabanei.

— Să intrăm, domnule, zise fata, și aici vă veți odihnii puțin.

— Nu s-ar putea ca odihna să dureze cel puțin un sfert de oră?

— Da, domnule, și apoi va trebui să veniți cu noi până la Dal.

— La Dal?... Ei bine, tocmai la Dal voi am să merg!

— Sunteți poate turistul care vine din nord, întrebă Joel, și care mi-a fost semnalat la Hardanger?

— Exact.

— Pe legea mea, n-ați mers pe drumul cel bun...

— Mi se pare și mie.

— Și dacă aș fi prevăzut ce se va întâmpla, m-aș fi dus să vă aștept dincolo de Rjukanfos!

— Asta ar fi fost o idee bună, dragul meu băiat! M-ai fi ferit de o imprudență de neierat la vîrstă mea...

— La orice vîrstă, rosti Hulda.

Toți trei intrară în cabană, unde se găsea o familie de țărani – tatăl, mama și doi fii – care se ridicară și-i primiră cu bucurie.

Joel văzu că zgârietura de sub genunchi a călătorului era destul de gravă. Va fi nevoie desigur de o săptămână întreagă de odihnă; dar piciorul nu era nici scrântit, nici rupt, și osul nu fusese atins. Și asta era lucrul cel mai de seamă.

Li se dădu lapte proaspăt, o grămadă de fragi și puțină pâine neagră, iar ei primiră cu placere. Joel nu ascunse că îi era o foame de lup și dacă Hulda

mâncă puțin, călătorul nu refuză să se ia la întrecere cu fratele ei.

— Într-adevăr, spuse el, gimnastica asta mi-a stârnit pofta de mâncare! Dar mărturisesc cu mâna pe inimă că a voi să trec pe la Maristien, a fost mai mult decât o imprudență! Să vrei să joci rolul nefericitului Eystein, când ai putea să fii tatăl lui... și chiar bunicul lui!

— Ah! Cunoașteți legenda? zise Hulda.

— Dacă o cunosc!... Dădaca mea mă adormea citindu-mi-o, la vârsta fericită când mai aveam o dădacă! Da, o cunosc, curajoasă fată, și deci sunt cu atât mai vinovat! Acum, dragi prieteni, Dal e cam departe pentru un invalid ca mine! Cum mă veți duce până acolo?

— Nu vă neliniștiți pentru atât de puțin, răspunse Joel. Brișca noastră ne așteaptă în vale, la capătul potecii. Sunt de făcut numai trei sute de pași...

— Hm, trei sute de pași!

— La vale, spuse fata.

— O, dacă e vorba de coborât, e ușor, prieteni, și un braț îmi va ajunge...

— De ce nu două... răspunse Joel, când aveți patru la dispoziție!

— Bine, atunci două sau chiar patru! Acest lucru nu mă va costa mai scump?

— Nu costă nimic.

— Ba da, cel puțin un «mulțumesc» pentru fiecare braț, și îmi dau seama că încă nu v-am mulțumit...

— Pentru ce, domnule? întrebă Joel.

— Dar pur și simplu pentru că mi-ați salvat viața, primejduind-o pe a voastră!

— Când dorîți?... zise Hulda, care se ridică spre a evita mulțumirile.

— Cum adică!... Dar vreau chiar acum!... De altfel, vreau tot ce vreți voi să vreau!

Apoi călătorul plăti țăranilor de la cabană și, sprijinit puțin de Hulda și mult de Joel, începu să coboare poteca șerpuitoare care ducea spre locul unde râul Maan întâlnește drumul spre Dal.

Coborâșul nu se făcu fără câțiva «au, au!» care se terminau cu un hohot de râs. În fine ajunseră la joagăr și Joel se apucă să înhamă calul la brișcă. După cinci minute călătorul era instalat în șaretă, cu fata lângă el.

— Și dumneata? îl întrebă Joel. Cred că ți-am luat locul...

— Un loc pe care vi-l cedează bucuros.

— Dar poate dacă ne-am strângе puțin...

— Nu... Nu! Am picioare zdravene, picioare de ghid! sunt la fel de bune ca roțile...

— Ba mai bune, băiatule!

Merseră de-a lungul drumului, apropiindu-se încet-încet de Maan. Joel mergea în fața calului și-l ducea de frâu, în aşa fel ca să nu hurduce prea tare brișca.

Întoarcerea fu veselă, cel puțin în ce-l privea pe călător. Nu trecu mult și vorbea ca un vechi prieten al familiei Hansen. Înainte de a ajunge, fratele și sora îi spuneau «domnule Sylvius», și domnul Sylvius nu le mai spunea decât «Hulda» și «Joel», ca și cum s-ar fi cunoscut de când lumea.

Pe la ora patru micuța clopotniță din Dal își arăta vârful între copaci cătunului. O clipă mai târziu, calul se opri în fața hanului. Călătorul coborî cu oarecare greutate din brișcă. Cucoana Hansen ieși să-i întâmpine la ușă și cu toate că noul venit nu ceru cea mai bună cameră a casei, totuși aceea i se dădu.

Capitolul IX

Sylvius Hog fu numele înscris în seara aceea în registrul călătorilor, și tocmai sub cel al lui Sandgoist. Mare deosebire, veți fi de acord, între cele două nume, ca și între cei doi oameni care le purtau! Nu era între ei nicio asemănare, nici fizică, nici morală. Generozitate de-o parte, lăcomie de alta. Unul era bunătatea în persoană, celălalt o inimă seacă.

Sylvius Hog abia împlinise șaizeci de ani. Totuși nu-și arăta vârsta. Înalt, drept, bine făcut, sănătos la trup și la minte, el plăcea de la prima vedere cu fața lui blândă și frumoasă, cu obrazul ras, bine încadrat de părul lung și puțin cărunt, cu ochii surâzători ca și gura. Avea fruntea boltită, care putea adăposti cele mai frumoase idei și

© J. R. Roux

pieptul lat, în care inima putea bate în voie. La toate aceste însușiri se mai adăugau și o nesecată voie bună, o înfațășare intelligentă și prietenoasă, o natură capabilă de toate generozitățile ca și de toate sacrificiile.

Sylvius Hog din Christiania. Asta spunea tot. Era nu numai cunoscut, apreciat, iubit și respectat în capitala norvegiană, dar chiar în toată țara, pe toate meleagurile norvegiene, se înțelege. Sylvius Hog era profesor de drept în Christiania. Fiind unul dintre oamenii cei mai renumiți din țară, nu era de mirare că făcea parte din Storthing. În această însemnată adunare el exercita o influență, prin cinstea sa atât în viața particulară cât și în cea publică, chiar și asupra deputaților-țărani, aleși în număr mare în regiunile agricole. Având un caracter foarte independent, nedorind onoruri, el refuzase de câteva ori să intre în guvern. I se cunoștea numele în toată Norvegia din părțile Christiansand-ului până la cele mai îndepărtate stânci de la capul Nord. Demn de marea sa popularitate, nicio calomnie n-a putut să-l atingă nici pe deputatul, nici pe profesorul din Christiania. Era un adevărat norvegian, dar un norvegian iute din fire, neavând nimic din calmul tradițional al compatrioților săi, fiind mult mai hotărât în gând și faptă decât o presupune temperamentul scandinav. Asta se simțea în mișcările sale repezi, în cuvântul înflăcărat și în vioiciunea gesturilor.

Deși avea o anume bunăstare, Sylvius Hog nu putea fi socotit un om bogat și nu câștigase bani din afacerile publice. Fire dezinteresată, nu se gândeau niciodată la el, ci neîncetă la ceilalți. Astfel, nu se sinchisea de demnități. Se mulțumea să fie deputat. Nu voia nimic mai mult.

În acest moment Sylvius Hog profita de un concediu de trei luni ca să se refacă după o muncă de un an la lucrările legislative. El părăsise Christiania de șase săptămâni, cu intenția să cutreiere tot ținutul care se întinde până la Drontheim, Hardanger, Telemark și districtele Konsberg și Drammen. Voia să viziteze aceste provincii pe care încă nu le cunoștea, făcând o călătorie de studii și agrement.

Sylvius Hog străbătuse o parte din aceste regiuni și tocmai se întorcea din nord, când a vrut să vadă celebra cascadă, una din minunile Telemark-ului. După ce a examinat la fața locului proiectul atunci în studiu, al liniei ferate de la Drontheim la Christiania, a ceru o călăuză să-l conducă la Dal, contând să-și găsească ghidul pe malul stâng al Maan-ului. Dar, fără să-l mai aştepte, atras de admirabilei priveliști ale Maristien-ului, se aventurase peste primejdioasa trecătoare. Marea nesăbuință ar fi putut să-l coste viața.

Și fără ajutorul lui Joel și al Huldei Hansen, călătoria și călătorul ar fi sfârșit în prăpastia din Rjukanfos.

Capitolul X

Lumea este foarte instruită în aceste țări scandinave – nu numa locuitoare de la orașe, dar chiar și în cele mai depărtate sate. Această instruire merge dincolo de a ști să citești, să scrii și să socotești. Țăranul învață cu plăcere. Are o minte deschisă. Ia parte la bunul mers a comunei. Se interesează de treburile publice. În Storthing țăranii sunt întotdeauna în majoritate. De multe ori vin la ședințe în costumele naționale din ținutul lor. Sunt cunoscuți, pe drept cuvânt, pentru înalta lor judecată, bunul lor simț practic, înțelegerea exactă a lucrurilor – chiar dacă este mai înceată – și mai ales pentru că sunt incoruptibili.

Nu trebuie deci să fie de mirare că numele lui Sylvius Hog era știut în toată Norvegia și pronunțat cu respect chiar și în această regiune sălbatică a Telemark-ului.

Cucoana Hansen, primind un oaspete aşa de stimat pretutindeni ținu să-i spună cât era de onorată să-l aibă câteva zile în casa ei.

— Nu știu dacă e o cinste pentru dumneata, cucoană Hansen răspunse Sylvius Hog, dar ceea ce știu este că mie îmi face plăcere. Ah, de multă vreme i-am auzit pe elevii mei vorbind despre primitorul han din Dal! De aceea ținem să vin să mă odihnesc aici o săptămână. Dar să mă ierte sfântul Olaf, n-aș fi crezut niciodată să ajung într-un picior.

Și vrednicul om strânse cu căldură mâna gazdei sale.

— Domnule Sylvius, zise Hulda, doriți ca fratele meu să se ducă la Barbie să cheme un medic?

— Un medic, dragă Hulda! Vrei să nu mai pot merge pe niciun picior?

— Oh, domnule Sylvius!

— Un medic! Culmea ar fi să-l chem pe amicul meu, doctorul Bock din Christiania! Și toate acestea pentru o zgârietură!

— Dar o zgârietură, dacă e prost tratată, răspunse Joel, poate deveni ceva grav!

— Ei, asta-i, Joel, ai putea să-mi spui de ce vrei să devină ceva grav?

— Nu vreau, domnule Sylvius. Să mă ferească sfântul!

— Ei bine, o să te ferească, și pe mine la fel, împreună cu toată familia Hansen, mai ales dacă drăguța de Hulda va consuma să mă îngrijească.

— Bineînțeles, domnule Sylvius!

— Bravo, prieten! După patru-cinci zile nu voi mai avea nimic! De altfel, cum să nu mă vindec într-o cameră atât de frumoasă? Unde ai putea fi mai bine îngrijit ca în vestitul han din Dal? În acest pat bun cu zicale brodate deasupra lui, care prețuiesc mai mult decât formulele îngrozitoare ale Facultății! Lângă această fereastră veselă care dă spre valea Maan-ului! Ascultând susurul apelor care ajunge până la culcușul meu. Simțind mireasma bătrânilor copaci care se răspândește în întreaga casă! și aerul curat, aerul munților! Nu e oare mai bun decât orice medic? Când ai nevoie de el, n-ai decât să deschizi fereastra și atunci sosește, te înveselește și nici nu te pune să ţii dietă!

Sylvius Hog spunea toate acestea cu atâta haz, că parcă intra fericirea în casă cu vorbele lui. Cel puțin aşa li se părea fratelui și surorii, care ascultau ținându-se de mâna, simțindu-se amândoi la fel de mișcați.

Mai întâi profesorul fusese dus în camera de la parter. Aici, pe jumătate culcat în fotoliul cel mare, cu piciorul aşezat pe un scaunel, primea îngrijirile Huldei și ale lui Joel. Nu voia decât comprese cu apă rece. și, la drept vorbind, ce altceva i-ar fi trebuit?

— Ei bine, prieten, spunea el, nu trebuie abuzat de medicamente! Fără ajutorul vostru, aş fi văzut cam prea de-aproape minunile din Rjukanfos! Mă rostogoleam ca o piatră în prăpastie! Aş fi adăugat la legenda Maristien-ului o nouă legendă, iar eu n-aş fi avut nicio scuză! Logodnica mea nu mă aştepta pe celălalt mal ca pe nefericitul Eystein!

— Și ce îndurerată ar fi fost doamna Hog! zise Hulda. Nu s-ar fi consolat niciodată.

— Doamna Hog?... răsunse profesorul. Ei bine, doamna Hog n-ar fi vărsat o lacrimă.

— Oh, domnule Sylvius!...

— Nu! Aşa e cum vă spun, și asta pentru simplul motiv că nu există nicio doamnă Hog! și nici nu-mi pot închipui cum ar fi arătat; grasă sau slabă, mică sau înaltă!...

— Ar fi fost drăguță, intelligentă și bună, fiind soția dumneavoastră, răsunse Hulda.

— Ah, zău, domnișoară? Bine, bine! Te cred! Te cred!

— Dar dacă ar fi aflat de o astfel de nenorocire, rudele dumneavoastră, prietenii, domnule Sylvius... zise Joel.

— Rude nu am, băiatule. Prietenii se pare că am câțiva, fără să-i socotesc pe cei pe care mi i-am făcut în casa Hansen, iar voi i-ați cruțat să mă jelească! Și fiindcă veni vorba de prietenii, spuneți-mi copiii, ați putea să mă găzduiți aici câteva zile?

— Cât poftiți! Camera vă aparține, răsunse Hulda.

— De altfel, aveam intenția să mă opresc la Dal, cum fac turistii, pentru a cutreiera împrejurimile Telemark-ului... Nu voi mai face acest lucru decât poate mai târziu!

— Sper să fiți pe picioare înainte de sfârșitul săptămânii, rosti Joel.

— Și eu sper.

— Și atunci mă ofer să vă conduc peste tot unde vă va place în ținut.

— Vom vedea, Joel. Vom vorbi din nou, când nu voi mai fi beteag. Mai am o lună concediu și chiar dacă ar trebui să-l petrec în întregime în hanul Hansen, nu voi fi prea de plâns. Am de vizitat valea Vestljorddal între cele două lacuri, de urcat pe Gousta, vreau să mă reîntorc la Rjukanfos, căci, dacă era cât pe ce să fac un salt în prăpastie, totuși nu am văzut-o... și în so văd!

— Vă veți întoarce, domnule Sylvius, răsunse Hulda.

— Și ne vom duce împreună cu buna cucoană Hansen, dacă va voi să mă însotească. Ah, bine că mi-am adus aminte, să-i previn pe Kate, bătrâna mea slujnică, și pe bătrânu meu servitor Fink, din Christiania! Ar fi foarte îngrijorați dacă nu le-aș da nicio veste și m-ar certa!... Și acum vă voi face o mărturisire! Fragii, laptele, toate astea sunt foarte plăcute și răcoritoare, dar nu sunt de ajuns, de vreme ce nu vreau să fiu pus la regim! Luați masa curând?

— N-are importanță, domnule Sylvius!...

— Ba e foarte important, dimpotrivă! Credetă că în timpul șederii mele la Dal mă voi plăcăsi singur la masă, la mine în cameră? Nu, vreau să iau masa cu voi și cu mama voastră, dacă ea n-are nimic împotrivă!

Desigur, cucoana Hansen, când auzi de dorința profesorului, deși ar fi vrut să se țină deoparte ca de obicei, nu putu decât să i-o împlinească. Era o cinstă pentru dânsa și ai săi să ia masa cu un deputat din Storthing.

— Deci, ne-am înțeles, zise Sylvius Hog, luăm masa împreună în sala mare...

— Da, domnule Sylvius, răsunse Joel. Voi împinge acolo fotoliul dumneavoastră, îndată ce masa va fi gata...

— Bine, bine, domnule Joel. Ai fi în stare să mă duci și cu brișca! Nu! Dacă mă sprijin pe brațul cuiva, ajung eu. Nu mi s-a tăiat piciorul, după câte știu!

— Cum veți voi, domnule Sylvius! răspunse Hulda. Dar nu faceți imprudențe fără rost, vă rog... sau Joel va alerga după doctor!

— Amenințări, deci! Ei bine, da, voi fi prudent și ascultător! Și dacă nu sunt pus la regim, voi fi cel mai cuminte dintre bolnavi. Ei, dar nu vi-e foame, prieteni?

— Vă rog să mai răbdați un sfert de oră, zise Hulda, ca să vă putem servi o supă de coacăze, un păstrăv din Maan, o potârniche adusă ieri de Joel din Hardanger și o sticlă de vin bun franțuzesc.

— Mulțumesc, fetițo, mulțumesc!

Hulda plecă să ia seama la gătit și să pună masa în sala mare, în timp ce Joel se duse să înapoieze brișca maistrului Lengling.

Sylvius Hog rămase singur. La ce s-ar fi putut gândi, dacă nu la această familie cumsecade al cărei oaspete era și căreia îi datora atâtă recunoștință? Ce ar fi putut face pentru a le răsplăti serviciile făcute și îngrijirile date de Hulda și Joel? Dar nu avu mult timp de gândit, căci după zece minute se afla în fruntea mesei, în sala cea mare. Cina era grozavă. Ea adeverea faima hanului și profesorul se ospăta cu mare poftă.

Apoi seara trecu vorbind de una și de alta; Sylvius Hog fu cel mai limbut. Cum cucoana Hansen nu se prea amesteca, fratele și sora întreținură conversația. Marea simpatie ce o avea profesorul pentru ei crescă cu această ocazie. O prietenie atât de duioasă îi legă pe cei doi frați, încât Sylvius Hog fu foarte mișcat.

Făcându-se Tânziu, el se întoarse în cameră, ajutat de Joel și Hulda, i se ură și dădu bună seara și nici nu se trânti bine pe patul spațios, că și căzu într-un somn adânc.

A doua zi Sylvius Hog, treaz de dis-de-dimineață, începu să cugete, înainte ca să i se bată în ușă.

«Nu, își spuse el, nu știu cum am să mă descurc! Nu poți să fi salvat, îngrijit, vindecat și să te achiți cu o simplă mulțumire. Le sunt îndatorat fără discuție Huldei și lui Joel. Dar iată! Asemenea servicii nu pot fi plătite cu bani! Imposibil! Pe de altă parte, această familie de oameni cumsecade pare să fie mulțumită și n-aș putea spori cu nimic fericirea lor! În fine, vom sta de vorbă și poate...»

Astfel, în timpul celor trei-patru zile cât profesorul trebui să mai țină piciorul întins pe scăunel, șezură toți trei la taifas. Din păcate, atât fratele cât și sora păstra o anumită rezervă. Niciunul, nici altul nu voiau să spună nimic despre mama lor, pe care Sylvius Hog o văzuse mereu rece și preocupată: Apoi, tot din discreție, ezitară să-i împărtășească neliniștea lor cu privire la întârzierea lui Ole Kamp. N-ar risca să-i strice oaspetelui dispoziția dacă i-ar povesti de necazurile lor?

— Cu toate acestea, spunea Joel, nu facem o greșală că nu ne destăinuim domnului Sylvius? E un om care ne-ar putea da un sfat bun, și prin relațiile sale, cine știe, poate ar putea afla dacă Marina se interesează de ceea ce s-a întâmplat cu *Viken*.

— Ai dreptate, Joel, răspunse Hulda. Cred că am face bine să-i spunem tot. Dar să așteptăm să fie pe deplin vindecat!

— Da, până atunci nu mai e mult, zise Joel.

La sfârșitul săptămânii, Sylvius Hog nu mai avea nevoie de ajutor pentru a părăsi camera, cu toate că mai șchiopăta puțin. Se ducea singur și se așeza pe banca dinaintea casei, la umbra copacilor. De aici putea să vadă vârful muntelui Gousta, care strălucea în soare, în timp ce Maan-ul, târând trunchiuri de arbori, vuia la poale. Vedea de asemenea trecând oameni pe drumul de la Dal la Rjukanfos. De cele mai multe ori erau turiști, dintre care unii se opreau căte o oră-două la hanul cucoanei Hansen, pentru dejun sau cină. Mai veneau și studenți din Christiania, cu ruksacul în spinare și cu micuța cocardă norvegiană la șapcă.

Ei îl recunoșteau pe profesor, de unde salutări nesfârșite și călduroase, care dovedeau că Sylvius Hog era iubit de tineret.

— Dumneavoastră, aici, domnule Sylvius?

— Chiar eu, prieten!

— Toată lumea vă știa în fundul Hardanger-ului!

— A greșit. Trebuia să fiu în fundul Rjukanfos-ului!

— Ei bine, vom spune peste tot că sunteți la Dal!

— Da, la Dal, cu un picior bandajat!

— Din fericire ați găsit un adăpost și îngrijire la hanul cucoanei Hansen.

— Știți altul mai bun?

— Nu există!

— Și oameni mai de treabă?

— Nu există! repetau veseli turiștii.

Și tot încchinau paharul în sănătatea Huldei și a lui Joel, atât de cunoscuți în tot Telemark-ul.

Atunci profesorul le istorisea peripețiile sale. Mărturisea imprudență făcută și povestea cum a fost salvat. Totodată spunea câtă recunoștință datora salvatorilor săi.

— Și dacă aş rămâne aci până îmi voi plăti datoria, cursul meu de drept va fi închis pentru multă vreme, prietenii, iar voi puteți să vă luați un concediu nelimitat!

— Bine, domnule Sylvius! relua banda veselă. Noi credem că Hulda cea frumoasă vă reține la Dal!

— O ființă duioasă și fermecătoare, iar eu n-am decât șaizeci de ani, pe sfântul Olaf!

— În sănătatea domnului Sylvius!

— În sănătatea voastră, băieți. Străbateți țara, instruiți-vă și distrați-vă! Totul e frumos la vârsta voastră! Dar feriți-vă de trecătoarea Maristien! Joel și Hulda nu vor fi pe acolo, poate, pentru a-i salva pe nesăbuiți!

Apoi toți plecau, făcând să răsune valea de veselul lor *God-aften*.

Între timp, Joel trebui să lipsească o dată sau de două ori pentru a servi de ghid unor turiști care voiau să urce pe Gousta. Sylvius Hog ar fi vrut să-i însوțească. Pretindea că e vindecat. În adevăr, rana de la picior începea să se cicatriceze. Dar Hulda nu-l lăsa cu niciun chip să se expună la o oboseală prea mare pentru el, și când Hulda ordona, trebuia s-o asculte.

Un munte curios acest Gousta, al cărui con central, brăzdat de prăpăstii pline de zăpadă, se înalță dintr-o pădure de brazi ca dintr-un guler verde aflat la baza sa. Și ce priveliști minunate se desfășoară înaintea ochilor, când le vezi de pe creastă! La răsărit, ținutul Numedal. La vest, tot Hardanger-ul cu ghețarii săi măreți, jos, la poalele muntelui, șerpuitoarea vale a Vestfjorddal-ului, între lacurile Mjos și Tinn, și Dal-ul cu casele sale în miniatură, ca adevărate jucării. Maan-ul pare o panglică luminoasă care strălucește de-a lungul câmpilor verzi.

Pentru a face această ascensiune, Joel pleca la cinci dimineață și se întorcea la șase seara. Sylvius Hog și Hulda îi ieșeau în întâmpinare. Îl așteptau în apropierea colibei luntrașului. Imediat ce turiștii și ghidul coborau din bac, se schimbau calde strângeri de mâna și petreceau din nou o seară plăcută, toți trei împreună.

Profesorul mai târa puțin piciorul, dar nu se plângea. Aproape s-ar fi spus că nu era grăbit să se vindece, adică să părăsească hanul ospitalier al cucoanei Hansen.

De altfel, timpul trecea destul de repede. Sylvius Hog anunțase la Christiania că va mai rămâne o bucată de vreme la Dal. Zvonul despre pățania sa de la Rjukanfos se răspândise în toată țara. Ziarele o povestiseră, dramatizând situația în felul lor. Din această cauză soseau la han numeroase scrisori, fără să mai punem la socoteală revistele și ziarele. Pe toate trebuia să le citească. Și trebuia răspuns la ele.

Sylvius Hog ctea și răspundea, și numele lui Joel și al Huldei, pomenite în această corespondență, se răspândea în toată Norvegia.

Dar vacanța petrecută la cucoana Hansen nu putea fi prelungită la nesfârșit și Sylvius Hog nu știa mai mult decât la sosire cum va putea să-și plătească datoria de recunoștință. Totuși începuse să simtă că această familie nu era chiar atât de fericită cum s-ar fi putut crede. Nerăbdarea cu care fratele și sora așteptau zilnic poșta din Christiania sau din Bergen, dezamăgirea lor, tristețea, chiar, văzând că nu le venea nicio scrisoare, toate acestea erau mai mult decât semnificative.

Se făcuse 9 iunie. Și nicio știre despre *Viken!* Trecuseră două săptămâni de când trebuia să se întoarcă! Nicio scrisoare de la Ole! Nimic ce ar fi putut s-o liniștească pe Hulda! Sărmana fată era desesperată și Sylvius Hog o vedea cu ochii înroșiți de plâns, când venea la dânsul dimineată.

«Ce se întâmplă? se întreba el atunci. O nenorocire de care se tem și pe care mi-o ascund. Oare să fie un secret de familie în care un străin nu se poate amesteca? Dar dacă le voi anunța plecarea mea, poate că își vor da seama că se despart de un adevărat prieten!»

Și în acea zi spuse:

— Dragii mei, se apropie momentul, spre marele meu regret, când voi fi silit să vă părăsesc!

— Atât de repede, domnule Sylvius! exclamă Joel, cu o părere de rău pe care n-o putea ascunde.

— Ei, timpul trece repede când sunt cu voi. Mă aflu de șaptesprezece zile la Dal!

— Șaptesprezece zile?... zise Hulda.

— Da, scumpă fată, și sfârșitul concediului meu se aprobie. Nu mai am decât o săptămână de pierdut, căci mai trebuie să fac și drumul prin

Drammen și Konsberg. Și cu toate că Storthing-ul vă datorează vouă faptul că nu trebuie să înlătăruască mandatul meu de deputat, tot aşa ca și mine, nu va ști cum să se achite de obligația ce o are...

— Oh, domnule Sylvius! răsunse Hulda, care parcă voia să-i închidă gura cu mânuța ei.

— Bine, Hulda! Văd că nu pot vorbi despre asta – cel puțin aici...

— Nici aici, nici în altă parte, zise fata.

— Fie! Nu eu sunt stăpânul și trebuie să ascult! Dar Joel și dumneata n-ați vrea să veniți să mă vedeți la Christiania?

— Să vă vedem, domnule Sylvius?...

— Da! Să mă vedeți... să rămâneți câteva zile în casa mea... cu cucoana Hansen, desigur...

— Dacă părăsim toți hanul, cine-l va păzi în lipsa noastră? răsunse Joel.

— Dar hanul nu are nevoie de voi, cred, când se termină sezonul excursiilor. Așa că aş veni să vă iau pe la sfârșitul toamnei...

— Domnule Sylvius, va fi extrem de greu...

— Din contră, va fi ușor, prieteni. Nu-mi spuneți nu! Nu voi accepta acest răspuns! Și atunci când vă voi avea la mine, în cea mai frumoasă cameră, între bătrâni mei Kate și Fink, veți fi ca și copiii mei și veți putea să-mi spuneți ce pot face pentru voi!

— Ce puteți face, domnule Sylvius? răsunse, Joel privind-o pe sora lui.

— Frate!... zise Hulda care ghicise gândul lui Joel.

— Vorbește, băiatule, vorbește!

— Ei bine, domnule Sylvius, ne-ați putea face o mare onoare!

— Care?

— Dacă nu v-ar încurca prea mult, să fiți de față la nunta surorii mele Hulda...

— La nunta ei! exclamă Sylvius Hog. Cum? Mica mea Hulda se mărită?... Și nu mi-ați spus nimic până acum!

— Oh, domnule Sylvius... răsunse fata ai cărei ochi se umplură de lacrimi.

— Și când va avea loc nunta?...

— Când va vrea soarta să ni-l aducă înapoi pe Ole, logodnicul ei, răsunse Joel.

Capitolul XI

Atunci Joel îi povesti totul despre Ole Kamp. Sylvius Hog, foarte mișcat de cele întâmplări, ascultă cu o mare atenție. Acum știa totul. Citise ultima scrisoare care vestea sosirea lui Ole, și Ole nu mai venea! Ce neliniște, ce temeri pentru întreaga familie Hansen!

«Și eu care mă credeam între oameni fericiți!» gândi el.

Totuși, judecând bine, i se păru că fratele și sora erau prea deserați, când se mai putea avea oarecare speranță. Numărând mereu zilele din mai până în iunie, imaginația lor exagera cifra, ca și cum le-ar fi numărat de două ori.

Profesorul vră deci să le dea argumente – nu argumente de circumstanță, ci foarte serioase și plauzibile, care să explice întârzierea lui Ole. Totuși chipul i se întunecă. Tristețea lui Joel și a Huldei îl impresiona adânc.

— Ascultați-mă, copii, le spuse el. Așezați-vă lângă mine, să stăm de vorbă.

— Și ce-ați putea să ne spuneți, domnule Sylvius? răspunse Hulda, care nu-și mai putu stăpâni durerea.

— Vă voi spune ceea ce-mi pare adevărat, spuse profesorul, și iată ce: tocmai mă gândeam la tot ce mi-a povestit Joel. Ei bine, cred că neliniștea voastră este exagerată. N-aș vrea să vă dau asigurări deșarte, dar cele petrecute trebuie judecate la proporțiile lor reale.

— Din păcate, domnule Sylvius, răspunse Hulda, sărmantul meu Ole s-a pierdut odată cu *Viken*... Nu-l voi mai revedea!

— Soră... soră!... exclamă Joel. Te rog să te liniștești. Lasă-l pe domnul Sylvius să vorbească...

— Să ne păstrăm sângele rece, copii! Iată! Ole trebuia să se întoarcă la Bergen în 15 sau 20 mai?

— Da, zise Joel, în 15 sau 20 mai, cum scrie în scrisoare, și suntem acum în 9 iunie.

— Asta înseamnă o întârziere de douăzeci de zile de la ultima dată când trebuia să se întoarcă *Viken*. E ceva, recunosc! Totuși, nu trebuie cerut unei corăbii cu pânze ceea ce ai putea să te aștepți de la o navă cu aburi.

— Asta i-am spus și eu tot timpul Huldei și o mai repet și acum, zise Joel.

— Și faci bine, băiatule, reluă Sylvius Hog. Pe de altă parte, s-ar putea că *Viken* să fie o corabie veche, care merge anevoie, aşa cum se întâmplă cu cele mai multe nave din Terra-Nova, mai ales când au încărcătură mare. A fost și o vreme foarte rea de câteva săptămâni încăcoace. Poate că Ole n-a putut pleca în perioada indicată în scrisoare, în acest caz, e destul să fi

întârziat cu opt zile pentru ca *Viken* să nu se fi întors la timp și Hulda să nu fi putut primi o altă scrisoare de la el. La tot ce vă spun, credeți-mă, am chibzuit cu multă seriozitate. În plus, nu puteți să știți dacă instrucțiunile pe care le avea *Viken* nu-i lăsau alegerea să-și ducă încărcătura în alt port, după cererea pieții.

— Ole ar fi scris, răsunse Hulda, care nu putea să se agațe nici măcar de această speranță.

— Cine poate ști dacă n-a scris? relua profesorul. Și dacă a făcut-o, atunci poate nu-i *Viken* cauza întârzierii, ci poșta din America. Închipuiți-vă că nava lui Ole a trebuit să se oprească în vreun port al Statelor Unite – asta ar explica de ce niciuna din scrisorile sale n-a ajuns încă în Europa!

— În Statele Unite... domnule Sylvius?

— Se întâmplă câteodată, și e destul să pierzi o cursă poștală pentru a-i lăsa mult timp pe prieteni fără știri... În orice caz, este un lucru foarte simplu de făcut, acela de a cere relațiuni armatorilor din Bergen, îi cunoașteți?

— Da, răsunse Joel, Domnii Help.

— Domnii Help, fi lui Help senior! exclamă Sylvius Hog.

— Da!

— Dar și eu îi cunosc! Cel mai Tânăr, Help junior cum i se zice, cu toate că are vârstă mea, mi-ește bun prieten. Am luat deseori masa împreună la Christiania! Domnii Help, copii! Ah, voi ști de la dânsii totul despre *Viken*. Le voi scrie chiar azi și, dacă va fi nevoie, mă voi duce să-i văd.

— Cât de bun sunteți, domnule Sylvius! răsunseră Hulda și Joel.

— Ei, fără mulțumiri, vă rog! Vă interzic! Oare eu v-am mulțumit pentru ceea ce ați făcut? Cum am și eu ocazia să vă fac un mic serviciu, vă și luați avânt!

— Dar ne-ați spus că plecați la Christiania, spuse Joel.

— Ei bine, voi pleca la Bergen dacă e absolută nevoie să plec la Bergen!

— Atunci ne părăsiți, domnule Sylvius? zise Hulda.

— Ei bine, nu vă voi părăsi, scumpa mea fată! sunt stăpân pe faptele mele, cred, și atâta timp cât nu voi face lumină în această chestiune, în afară de cazul că mă veți da afară...

— Cum puteți spune așa ceva?

— Atunci am chef să rămân la Dal până la venirea lui Ole. Vreau să-l cunosc pe logodnicul micuței mele Hulda! Trebuie să fie un băiat vrednic de

sora lui Joel!

— Da, seamănă cu fratele meu... spuse Hulda.

— Eram sigur! exclamă profesorul, care se arăta din nou plin de voie bună, fără îndoială vrând să-i încurajeze.

— Ole seamănă cu Ole, domnule Sylvius, zise Joel, și asta-i destul ca să aibă o inimă de aur.

— E posibil, dragul meu Joel, și dorința de a-l cunoaște e și mai mare. Sunt sigur că mi-o voi împlini în curând. Presimt că *Viken* nu va mai întârzia mult.

— Să v-audă Cel-de-Sus!

— Și de ce nu m-ar auzi? Da! Vreau să fiu de față la nunta Huldei, de vreme ce sunt invitat. Storthing-ul se va achita față de voi, prelungindu-mi concediul cu câteva săptămâni. Mi l-ar fi prelungit cu mult mai mult dacă m-ați fi lăsat să cad în Rjukanfos, aşa cum meritam!

— Domnule Sylvius, spuse Joel, cât de înviorător e ca cineva să vă asculte vorbind astfel și cât bine ne faceți!

— Nu atâta cât aş voi să fac, prieteni, pentru că vă datorez totul și nu știu...

— Nu... Nu mai stăruiați asupra accidentului acela!

— Din contră, voi insista. Ei, asta-i! Oare eu m-am smuls din ghearele Maristien-ului? Eu am fost acela care mi-am pus viața în primejdie, spre a vă salva? Eu m-am adus singur la hanul din Dal? Eu m-am îngrijit și vindecat fără ajutorul doctorilor? Ah, dar vă previn, să știți că sunt încăpățanat ca un cal de brișcă! Mi-am pus în cap să fiu de față la nunta Huldei cu Ole Kamp și, pe sfântul Olaf, voi fi!

Încrederea este molipsitoare. Cum să nu fiu cucerit de cea pe care o arăta Sylvius Hog? El observă acest lucru, când văzu un mic surâs pe buzele bietei Hulda. De altfel, ea abia aștepta să-l creadă... Nu cerea decât să poată spera...

— Deci trebuie să ne gândim că timpul trece repede. Haide, să începem pregătirile de nuntă!

— Le-am început, domnule Sylvius, încă acum trei săptămâni.

— Bine, atunci să nu le îintrerupem!

— Să nu le îintrerupem? răspunse Joel. Dar totul este gata.

— Totul? Și rochia de mireasă, și laibărul cu agrafe în filigran, și cingătoarea, și cerceii?

— Chiar și cerceii!

— Și coroana strălucitoare cu care vei arăta ca o sfântă, mica mea Hulda?

— Da, domnule Sylvius.

— Și invitațiile sunt făcute?

— Toate, răsunse Joel, chiar și aceea la care ținem cel mai mult, a dumneavoastră.

— Și domnișoara de onoare a fost aleasă printre cele mai cuminți fete din Telemark?

— Și printre cele mai frumoase, domnule Sylvius, spuse Joel, pentru că este domnișoara Siegfrid Helmboe din Bamble!

— Cu ce glas spune toate acestea vrednicul flăcău, observă profesorul, și cum roșește! Ei, ei, oare din întâmplare domnișoara Siegfrid Helmboe din Bamble nu e hărăzită să devină doamna Joel Hansen din Dal?

— Da, domnule Sylvius, răsunse Hulda, Siegfrid, care este și cea mai bună prietenă a mea!

— Bine, încă o nuntă! exclamă Sylvius Hog. Și sunt sigur că voi fi invitat și nu voi putea face altceva decât să vin. Nu-ncape îndoială că va trebui să-mi dau demisia din funcția de deputat în Storthing, căci nu voi mai avea timp să iau parte la ședințe! Atunci, dacă îmi îngădui, voi fi martorul tău, dragă Joel, după ce voi fi fost al surorii tale. Desigur, faceți cu mine tot ce vreți sau, mai bine-zis, tot ce vreau eu! Îmbrățișează-mă, mica mea Hulda! Și tu, strânge-mi mâna, băiatule! Și acum să mergem să scriem amicului meu Help junior din Bergen!

Fratele și sora părăsiră camera de la parter, pe care profesorul zicea că închiriază de acum încolo, și plecară la treburile lor, ceva mai încrezători. Sylvius Hog rămase singur.

«Sărmana copilă! Sărmana copilă! murmură el. Da! I-am înșelat un moment durerea!... I-am redat puțin liniștea!... Dar întârzierea este mare, și pe mările atât de furtunoase, în această perioadă... Dacă *Viken* s-a scufundat?... Dacă Ole nu se va mai întoarce?»

Puțin după aceea, profesorul scria armatorilor din Bergen. Ceea ce cerea în scrisoarea sa erau amănunte mai precise despre *Viken* și campania de pescuit. Voia să știe dacă vreo împrejurare prevăzută sau nu a putut să-l oblige să-și schimbe portul de destinație. Era important să afle cât mai repede cum își explicau negustorii și marinarii din Bergen această întârziere.

În fine, el rugă pe amicul său Help junior să ia informațiile cele mai precise și să îl comunice cu prima poștă.

În această scrisoare atât de urgentă, Sylvius Hog explică de ce se interesa de Tânărul marină de pe *Viken*, cât de îndatorat era față de logodnică acestuia și ce bucurie ar fi pentru el dacă ar putea să dea vreo speranță copiilor cucoanei Hansen.

Imediat ce o termină, Joel duse scrisoarea la poșta din Moel. Ea trebuia să plece în două zile dimineață. La 11 iunie va fi la Bergen. Deci, în 12 seara sau în 13 dimineață cel mai târziu, domnul Help junior putea să răspundă. Aproape trei zile aveau de așteptat acest răspuns! Cât de lungi li se vor părea! Cu toate acestea, cu vorbe liniștitoare, cu argumente încurajatoare, profesorul reuși să facă așteptarea mai puțin grea. Acum, când cunoștea secretul Huldei, avea un subiect de discuție care o interesa și ce mânăiere era pentru Joel și sora sa să poată vorbi tot timpul despre cel plecat!

— Nu fac parte acum din familia voastră? repeta Sylvius Hog. Da! Ca un fel de unchi sosit din America sau din altă parte.

Și pentru că făcea parte din familie, nu trebuiau să mai aibă niciun secret față de el.

El văzuse și atitudinea copiilor față de mama lor. Rezerva în care se ținea cucoana Hansen trebuia să aibă, după el, o altă cauză de neliniște decât aceea pricinuită de întârzierea lui Ole Kamp. Crezu deci că e bine să vorbească cu Joel. Acesta nu știu ce să-i spună. Atunci încercă să afle câte ceva de la cucoana Hansen însăși; ea nu voi să-și trădeze cu nimic secretul, aşa că trebuie să renunțe să-l afle. Viitorul i-l va destăinui.

Așa cum prevăzuse Sylvius Hog, răspunsul lui Help junior ajunse la Dal în dimineața zilei de 13. Joel plecase în zori în întâmpinarea poștașului. El aduse scrisoarea în sala mare, unde profesorul se găsea cu cucoana Hansen și fiica ei.

Mai întâi se așternu o tacere adâncă. Hulda, foarte palidă, n-ar fi putut scoate un cuvânt, atât de tare îi bătea inima de emoție. Ea strânse mâna fratelui ei, la fel de tulburat ca și dânsa.

Sylvius Hog deschise scrisoarea și citi cu voce tare.

Spre regretul său, răspunsul lui Help junior nu conținea decât indicații vagi și profesorul abia putu să-și ascundă dezamăgirea față de tinerii care-l ascultau cu lacrimile în ochi.

Viken părăsise în adevăr Saint-Pierre Miquelon la data comunicată în ultima scrisoare a lui Ole Kamp, după cum s-a aflat de la alte nave care sosiseră la Bergen plecând din Terra-Nova după *Viken*. Aceste nave nu-l întâlniseră în drumul lor. Dar și ele avuseseră de luptat cu mari furtuni în dreptul Islandei. Totuși au putut să scape. De ce atunci să-nu fi avut și *Viken* aceeași soartă? Poate s-a adăpostit undeva. Era de altfel o corabie foarte bună, foarte solidă, având un foarte destoinic comandant, pe căpitanul Frikel din Hammersfest, și un încercat echipaj care își dovedise meritele în situații grele. Oricum însă, această întârziere devinea îngrijorătoare și, dacă se prelungea, era de temut ca *Viken* să se fi scufundat.

Help junior regreta că nu putea să dea știri mai bune despre Tânăra rudă a familiei Hansen. În ceea ce-l privea pe Ole Kamp, vorbea despre el ca despre un marin curajos, demn de întreaga simpatie pe care-o inspira prietenului său Sylvius.

Help junior termina asigurându-l pe profesor de adâncă sa dragoste, adăugând apoi salutări din partea familiei sale. În fine, promitea să-i comunice fără întârziere orice veste despre *Viken* sosită în orice port al Norvegiei și semna: «Cu stimă, Frații Help».

Sărmana Hulda, sfârșită, căzuse pe un scaun, în timp ce Sylvius Hog ctea scrisoarea; ea plângea când el o termină.

Joel, cu brațele încrucișate, ascultase fără să scoată un cuvânt, fără să îndrăznească să-o privească pe sora lui.

Cucoana Hansen, după ce Sylvius Hog isprăvi de citit, se retrase în camera sa. Se părea că se așteptase la această nenorocire, cum se mai aștepta și la altele!

Profesorul făcu atunci semn Huldei și fratelui ei să se apropie. Voia să le mai vorbească despre Ole Kamp, să le spună tot ce imaginația sa găsea mai mult sau mai puțin cu putință să se fi petrecut și se exprima cu o siguranță care părea cel puțin nepotrivită, după cele scrise de Help junior. Nu, el presimțea! Nu, încă nu era cazul să dispere. Nu erau atâtea exemple de întârzieri mai mari, în cursul navigațiilor, în mările care se întind între Norvegia și Terra-Nova? Da, fără îndoială!

Viken nu era el o navă solidă, bine condusă, cu un echipaj bun și deci având condiții mai favorabile decât alte nave care se întorseră în port? Fără discuție.

— Să sperăm deci, scumpii mei copii, și să așteptăm! Dacă *Viken* ar fi naufragiat între Islanda și Terra-Nova, numeroasele nave, care trec pe acest drum pentru a se întoarce în Europa, n-ar fi găsit ele vreo epavă? Ei bine, nu! Nicio urmă de corabie n-a fost văzută în aceste părți, atât de brăzdate de nave la întoarcerea lor de la pescuit! Oricum însă, trebuie făcut ceva, trebuie obținute informații mai sigure. Dacă în această săptămână rămânem tot fără știri despre *Viken* sau fără o scrisoare de la Ole, voi pleca la Christiania, mă voi adresa Marinei care va face cercetări, și am convingerea că ele își vor atinge țelul, spre liniștea noastră a tuturor!

Oricât de încrezător se arăta profesorul, Joel și Hulda simțeau că el nu mai vorbea acum ca înainte de a fi primit scrisoarea din Bergen, scrisoare al cărei conținut nu mai lăsa loc pentru mari speranțe. Sylvius Hog nu mai îndrăznea să facă aluzii la apropiata nuntă a Huldei cu Ole Kamp. Și totuși el repeta cu putere de convingere:

— Nu, nu este posibil! Ole să nu se mai întoarcă în casa Hansen! Ole să nu se căsătorească cu Hulda! Mi-e cu neputință să cred că o să se întâmpile o asemenea nenorocire!

Aceasta era convingerea lui personală. Izvora din energia caracterului său, din tăria sa firească, pe care nimic nu putea s-o înfrață. Dar cum putea s-o împărtășească altora, și mai ales celor pe care soarta lui *Viken* îi privea aşa de direct?

Mai trecuță câteva zile. Sylvius Hog, cu totul vindecat, făcea lungi plimbări prin împrejurimi. Obliga pe Hulda și pe fratele ei să-l însoțească, pentru a nu-i lăsa singuri – confruntându-se cu ei însiși. Urcără toți trei pe valea Vestfjorddal până la mijlocul drumului spre cascadele Rjukan-ului. A doua zi coborâră, îndreptându-se spre Moel și lacul Tinn. O dată lipsiră chiar douăzeci și patru de ore. Prelungiseră excursia până la Bamble, unde profesorul făcu cunoștință cu fermierul Helmboe și cu fiica sa Siegfrid. Cu câtă căldură o primi prietena pe sărmanna Hulda și ce vorbe duioase găsi pentru a o consola!

Și aici Sylvius Hog insuflă puțin curaj bieților oameni. Scrisese Marinei din Christiania. Guvernul se ocupa de *Viken*. Îl vor regăsi! Ole va reveni. Putea chiar să sosească dintr-o zi în alta. Nu! Nunta nu va întârzia cu șase săptămâni! Vrednicul om părea aşa de convins, încât dădeai crezare mai mult convingerii decât argumentelor sale.

Vizita la familia Helmboe le-a făcut bine copiilor cucoanei Hansen. Și când se întoarseră acasă, erau mai liniștiți decât atunci când plecaseră.

Se făcuse 15 iunie. *Viken* avea deci o întârziere de o lună. Cum era vorba de o traversare relativ scurtă, de la Terra-Nova până la coasta Norvegiei, întârzierea întrecuse măsura – chiar pentru o navă cu pânze. Hulda suferea cumplit. Fratele ei nu găsea niciun cuvânt ca să-l aline. În fața acestor sărmâne ființe, profesorul se omora să-i facă să păstreze puțina speranță ce le-o insuflase. Hulda și Joel nu mai părăseau pragul casei decât ca să cerceteze cu privirea drumul dinspre Moel, sau să înainteze puțin pe șoseaua spre Rjukanfos. Ole Kamp trebuia să sosească prin Bergen, dar se putea întâmpla să vină și prin Christiania, dacă ruta lui *Viken* fusese schimbată. Când se auzea un zgomot de brișcă printre copaci sau un strigăt de afară, când umbra unui drumet se deslușea departe la cotitură, inima le bătea să se spargă, dar în zadar! Oamenii din Dal se interesau și ei. Mergeau în întâmpinarea poștașului în susul și în josul Maan-ului. Toți erau preocupați de această familie atât de iubită în ținut, de sărmânatul Ole care era și el aproape un copil al Telemark-ului. Dar nicio scrisoare nu sosea din Bergen sau Christiania, ca să aducă vreo veste despre cel plecat.

La 16, nimic nou. *Sylvius Hog* nu mai putea sta locului. Înțelese că trebuia să se pună personal în mișcare. Așadar, îi vesti că, dacă nu va primi nimic până la doua zi, va pleca la Christiania și va vedea cu propriii ochi dacă cercetările erau făcute cum trebuie. Desigur, îi venea greu să-i lase singuri pe Hulda și Joel, dar nu se putea altfel, și va reveni imediat ce va fi făcut demersurile necesare.

În 17, trecuse o mare parte a zilei, cea mai tristă din toate. Din zori, ploaia nu încetase nicio clipă. Vântul șuiera printre arbori. Rafale mari izbeau ferestrele ce dădeau spre Maan.

Era ora șapte. Tocmai terminaseră cina, în tăcere, ca într-o casă îndoliată. *Sylvius Hog* nu reușise nici măcar să-i antreneze într-o con vorbire. Îi lipseau cuvintele și ideile. Ce mai putea spune, ceva care să nu fi fost spus de sute de ori? Nu vedea că absența aceasta prelungită spulbera toate argumentele de până acum?

— Plec mâine la Christiania, zise el. Joel, vezi să-mi găsești o brișcă. Mă veți conduce până la Moel și vă veți întoarce de îndată la Dal!

— Da, domnule *Sylvius*, zise Joel. N-ați vrea să vă conduc mai departe?

Profesorul nu primi, arătând spre Hulda pe care nu voia s-o lase singură, fără fratele ei.

În acest moment, un zgomot foarte slab se auzi de pe șosea, dinspre Moel. Toți ascultară. Foarte curând nu mai încăpea îndoială că era zgomotul unei briști. Aceasta venea în goană spre Dal. Vreun călător voia să rămână noaptea la han? Era foarte puțin probabil, căci rareori turiștii soseau la o oră atât de târzie.

Hulda se ridică tremurând. Joel se îndreptă spre ușă, deschise și privi afară.

Zgomotul se auzi mai tare. Se putea într-adevăr desluși pasul unui cal și scrâțâitul roților unei briști. Dar furtuna era aşa de puternică încât trebuiră să închidă ușa.

Sylvius Hog mergea încoace și încolo prin sala mare. Joel și sora sa stăteau unul lângă altul.

Brișca nu mai putea fi decât la douăzeci de pași de casă. Se va opri oare sau va trece mai departe?

La toți inima le bătea până în gât.

Brișca se opri. Se auzi o voce care chema... Nu era vocea lui Ole Kamp! Aproape imediat cineva bătu la ușă. Joel deschise. Un om stătea în prag.

— Domnul Sylvius Hog? întrebă el.

— Eu sunt! răspunse profesorul, înaintând. Cine ești dumneata, prietene?

— Un trimis special din Christiania, din partea comandantului Marinei.

— O scrisoare pentru mine?

— Iat-o.

Și trimisul special îi întinse un plic mare, pecetluit cu sigilii oficiale.

Hulda nu mai avu putere să se țină pe picioare. Fratele ei o așeză pe un scaunel. Niciunul, nici celălalt n-aveau curajul să-l grăbească pe Sylvius Hog să deschidă scrisoarea.

În fine, el citi următoarele:

Domnule profesor,

Ca răspuns la ultima Dvs. scrisoare, vă trimit în acest plic un document care a fost cules pe mare de către o navă daneză, la data de 5 iunie. Din păcate, acest document nu mai lasă nicio îndoială despre soarta lui Viken.

Sylvius Hog, fără să citească scrisoarea până la sfârșit, scoase documentul din plic. Îl privea, îl întorcea...

Era un bilet de loterie având numărul 9672.

Pe spatele biletului erau scrise aceste rânduri:

3 mai. Dragă Hulda, Viken se va scufunda!... Din tot ce aveam, nu mi-a mai rămas decât acest bilet!... Îl încredințez soartei ca să-l facă să ajungă la tine și, cum eu nu voi mai fi, te rog să te duci la tragere!... Primește-l, împreună cu ultimul meu gând pentru tine!... Hulda, nu mă uita în rugăciunile tale!... Adio, scumpa mea logodnică, adio!... Ole Kamp.

Capitolul XII

Iată deci care era secretul Tânărului marină! Această șansă de câștig pe care se bizuia, ca să aducă o avere logodniciei sale! Un bilet de loterie, cumpărat înainte de plecare!... și în timp ce *Viken* se scufunda, îl băgase într-o sticlă, o aruncase în mare, împreună cu un ultim rămas bun pentru *Hulda*!

De data aceasta *Sylvius Hog* fu zdrobit. Privea scrisoarea, apoi documentul! Nu mai rosti nicio vorbă. Ce mai era de spus? Nu te mai puteai îndoi de catastrofa lui *Viken* și de pieirea tuturor acelora pe care-i aducea în Norvegia.

Hulda, în timp ce *Sylvius Hog* citea scrisoarea, putuse să reziste și să-și stăpânească spaima. Dar după ultimele cuvinte ale biletului lui *Ole*, căzu în brațele lui *Joel*. A trebuit să fie dusă în camera ei, unde mama îi dădu primele îngrijiri. Apoi vru să rămână singură și, în genunchi, lângă pat, se rugă pentru sufletul lui *Ole Kamp*.

Cucoana Hansen reveni în sală. Mai întâi făcu un pas către profesor, ca și cum ar fi vrut să-i vorbească, apoi se îndreptă spre scară și dispără.

Joel, după ce-și însotise sora, ieși și el. Se sufoca în această casă bântuită de nenorociri. Avea nevoie de aerul de afară, de duhul furtunii, și voia să rătăcească o parte din noapte pe malurile *Maan-ului*.

Sylvius Hog rămase singur. În prima clipă, abătut de această lovitură de trăsnet, reuși totuși să-și regăsească energia obișnuită. Făcu înconjurul sălii de două-trei ori, ciuli urechea dacă fata nu chema pe nimeni, se așeză lângă masă și gândurile lui își reluară cursul.

«*Hulda*, își spunea el, *Hulda* să nu-și mai revadă logodnicul! E cu puțință o asemenea nenorocire? Nu! Totul se încrâncenează în mine la un asemenea gând! *Viken* s-a scufundat, fie! Dar e absolut sigur că *Ole* a murit? Nu pot crede! În toate cazurile de naufragiu, numai timpul poate arăta dacă nimeni nu a supraviețuit catastrofei! Da! Mă îndoiesc, vreau să mă îndoiesc, chiar

dacă nici Hulda, nici Joel și nimeni altul nu-mi împărtășesc îndoială! *Viken* a fost înghițit de valuri, fie, dar cum se explică de ce nu s-a văzut nicio rămășiță a lui pe mare? Niciuna, afară de această sticlă în care sărmanul Ole a vrut să închidă ultimul său gând și, odată cu el, tot ce avea pe lume!»

Sylvius Hog ținea documentul în mână. Privea, pipăia, întorcea pe toate fețele acest petic de hârtie pe care sărmanul băiat clădise o întreagă speranță de fericire!

Între timp, profesorul, vrând să-l examineze îndeaproape, se ridică, mai ascultă dacă sărmana fată nu chema pe mama sau pe fratele ei, apoi intră în camera sa.

Acest bilet era un bilet de loterie emis de Școlile din Christiania, loterie pe atunci foarte populară în Norvegia. Lozul cel mare: o sută de mii de mărci. Valoarea totalizată de celelalte câștiguri: nouăzeci de mii de mărci. Numărul biletelor: un milion – toate vândute.

Biletul lui Ole Kamp avea numărul 9672. Dar acuma, fie că numărul era bun sau rău, că Tânărul marinăru avea sau nu o tainică pricină de a crede în norocul său, el nu va mai fi acolo în momentul tragerii acestei loterii, care trebuia să aibă loc la 15 iulie, adică peste douăzeci de zile. Hulda, după ultima sa dorință, trebuia să se prezinte în locul lui și să răspundă.

Sylvius Hog, la lumina sfesnicului de lut ars, recitea cu atenție rândurile de pe dosul biletului, ca și cum voia să le găsească un înțeles ascuns.

Aceste rânduri fuseseră scrise cu cerneală. Era evident că mâna lui Ole nu tremurase când le-a scris, ceea ce dovedea că marinăru de pe *Viken* își păstrase tot sângele rece în momentul naufragiului. Se găsea deci în împrejurări în care putea să uzeze de un mijloc oarecare de salvare, vreun lemn plutitor, o scandură dusă de curent, dacă nu cumva totul fusese înghițit de hăul în care se scufunda nava.

De cele mai multe ori, documentele găsite pe mare dau posibilitatea să se cunoască cu aproximație locul unde s-a produs catastrofa. Pe acesta nu era însă indicată vreo latitudine sau longitudine care să permită să se întrevadă unde erau coastele cele mai apropiate ale unui continent sau insule. Trebuia dedus că nici căpitanul, nici alt om din echipaj nu știau unde se afla atunci *Viken*. Tânăr fără îndoială de una din acele furtuni de neînfruntat, corabia fusese azvârlită departe de ruta sa și cerul acoperit nu i-a permis să se orienteze după soare, astfel încât nu a descoperit câteva zile poziția unde se afla. Mai mult ca sigur, deci, că nu se va ști niciodată în care regiune din

nordul Atlanticului, în largul Terra-Novei sau al Islandei, abisul i-a înghițit pe naufragiați. Această împrejurare spulbera orice speranță, chiar și a celui ce nu voia să deznădăjduiască.

În adevăr, având o indicație oricât de vagă, s-ar fi putut întreprinde cercetări, trimite o navă la locul catastrofei, găsi poate vreo rămășiță. Cine știe dacă unul sau mai mulți supraviețuitori ai echipajului n-au ajuns undeva pe coasta continentului arctic, unde se găsesc fără ajutor, fiind în imposibilitate de a se repatria?

Aceasta era îndoiala care începuse să se nască în spiritul lui Sylvius Hog – îndoială de necrezut pentru Hulda și Joel și pe care profesorul se ferea să le-o împărtășească acum, căci deziluzia pe care ar suferi-o, dacă ea nu avea temei, ar fi fost foarte dureroasă.

«Și totuși, își spunea el, dacă documentul nu dă nicio indicație utilă, se știe cel puțin în ce regiune a fost culeasă sticla! Scrisoarea nu o spune, dar Marina din Christiania o știe! Nu este și acesta un indiciu care ar putea fi de folos? Studiindu-se direcția curentilor, a vânturilor și raportându-le la data presupusă a naufragiului, nu s-ar putea oare?... În fine, voi scrie din nou. Trebuie grăbit să cercetăriile, oricât de mici ar fi sănsele ca ele să izbutească. Nu! Nu o voi părăsi niciodată pe sărmâna Hulda! Niciodată, atâta timp cât nu voi avea o dovedă absolută, nu voi crede în moartea logodnicului său!»

Astfel chibzuia Sylvius Hog. Dar în același timp se hotărî să nu mai vorbească de demersurile ce le va face, de strădaniile pe care le va determina cu influența sa. Deci nici Hulda, nici fratele ei nu știură nimic de cele scrise la Christiania. În plus, se hotărî să-și amâne fără termen plecarea care urma să aibă loc a doua zi și să se ducă peste câteva zile doar până la Bergen. Aici va afla de la frații Help tot ce se știa despre *Viken*, va vorbi personal cu cei mai capabili navigatori, va găsi căile pe care trebuiau întreprinse primele cercetări.

În urma informațiilor date de Marină, ziarele din Christiania, apoi cele din Norvegia și Suedia, apoi cele din Europa s-au interesat încetul cu încetul de biletul de loterie, transformat în document. Era ceva înduioșător în acest mesaj al unui logodnic către logodnica sa și opinia publică era pe drept cuvânt mișcată.

Cel mai important ziar din Norvegia, *Morgen-Blad*, fu primul în care apăru istoria lui *Viken* și a lui Ole Kamp. Din celelalte treizeci șișapte de ziare care apăreau în țară la acea epocă, niciunul n-a omis să-l publice în

termeni emoționanți. *Illustreret Nyhedsblad* tipări chiar un desen închipuind scena naufragiului. Se vedea *Viken* răsturnându-se, cu pânzele sfâșiate, cu catargele sfărâmate, gata să piară în valuri. Ole, la prova, arunca sticla în mare în momentul când își încredința sufletul Domnului, îndreptându-și ultimul gând spre Hulda. La o oarecare depărtare, o imagine alegorică, învăluită de un nor străveziu, arăta cum un val arunca sticla la picioarele tinerei logodnice. Totul era desenat în cadrul biletului, al cărui număr se detașa într-un pătrat special. Scenă naivă, fără îndoială, dar care trebuia să aibă un mare succes în aceste ținuturi care credeau încă în legendele Ondinelor și Valkyriilor.

Faptul fu apoi reprodus și comentat în Franța, Anglia și până și în Statele Unite ale Americii. Numele de Hulda și Ole, ca și povestea lor, se răspândeau pretutindeni cu ajutorul condeiului și peniței. Tânăra norvegiană din Dal avu, fără să știe, privilegiul de a pasiona opinia publică.

Sărmana fată habar n-avea de vâlva ce se făcea în jurul ei.

De altfel, nimic n-ar fi putut s-o abată de la durerea de care se lăsase cu totul copleșită.

Nu era de mirare interesul pe care-l stârnise povestea pe ambele continente, interes explicabil, deoarece firea omenească alunecă ușor pe panta superstițiilor. Un bilet de loterie cu numărul 9672, găsit în asemenea împrejurări și smuls providențial valurilor, nu putea fi decât un loz predestinat. Nu era el hărăzit între toate ca prin minune să câștige marea premiu de o sută de mii de mărci? Nu prețuia oare o avere, acea avere pe care se bizuia Ole Kamp?

De aceea nu trebuie să vă surprindă că sosiră la Dal propunerii foarte serioase pentru cumpărarea lozului, dacă Hulda consumțea să-l vândă.

La început, prețurile oferite erau neînsemnate, dar ele urcau zi de zi. Se putea deci prevedea că, treptat, pe măsură ce tragerea se apropii, costul va deveni din ce în ce mai mare.

Ofertele veniră nu numai din țările scandinave, atât de predispuse să creadă în amestecul unor puteri supranaturale în viața oamenilor, dar și din străinătate și chiar din Franța. Englezii, atât de flegmatici, intrără și ei în joc și, după ei, americanii, care de obicei nu-și cheltuiesc dolarii în fantezii atât de puțin practice. O mulțime de scrisori ajunseră la Dal. Ziarele nu întârziară să publice propunerile avantajoase făcute familiei Hansen. Se

poate spune că se organiză o mică bursă, ale cărei cote variau, însă erau în continuă urcare.

Astfel se oferiră multe sute de mărci pentru acest bilet, care, în definitiv, n-avea decât o şansă de unu la un milion ca să câştige marele premiu. Era absurd, fără îndoială, dar superstițiile n-au legătură cu judecata lîmpede. Capetele se înfierbântă și, duși de curent, oamenii dau din ce în ce mai mult.

Aşa se și întâmplă. Opt zile după ce avusese loc evenimentul, ziarele anunțau că valoarea biletului depășea o mie, o mie cinci sute și chiar două mii de mărci. Un englez din Manchester oferise două sute de lire sterline, ceea ce însemna două mii cinci sute de mărci. Un american din Boston supralicita și propuse să cumpere numărul 9672 al loteriei Școlilor din Christiania pentru suma de o mie de dolari – aproximativ cinci mii de franci.

E de la sine înțeles că Hulda nu se interesa deloc de ceea ce pasiona atât de mult o anumită categorie de oameni. Nici nu voi să ia cunoştință de scrisorile ce soseau la Dal în legătură cu biletul. Totuși, profesorul fu de părere că trebuia să afle ce propunerii se făceau, deoarece Ole Kamp îi lăsase ei drept moștenire lozul 9672.

Hulda refuză toate ofertele. Acest bilet reprezenta

GRINN

BUREAU

ultima scrisoare a logodnicului ei.

Şi să nu se creadă că sărmana fată ținea să-l aibă, gândindu-se că ar putea câştiga unul din premii! Nu! Ea nu vedea în el decât cel din urmă rămas bun al unui naufragiat, o ultimă amintire pe care voia s-o păstreze cu sfîntenie. Nu-i păsa de o avere pe care nu ar fi putut s-o împartă cu Ole. Ce putea fi mai mișcător, mai gingaş decât acest cult pentru o amintire!

De altfel, făcându-i cunoscute diversele propunerile ce-i erau adresate, Sylvius Hog și Joel nu voiau să-o influențeze în niciun fel pe Hulda. Ea nu trebuia să-și asculte decât inima. Şi se ştie ce răspuns dăduse inima ei. Joel, de altfel, o aproba în totul pe sora sa. Lozul lui Ole Kamp nu trebuia vândut nimănui, cu niciun preț.

Sylvius Hog nu numai că era de acord cu Hulda. El o felicită, chiar că nu și pleacă urechea la toate aceste târguieli. Îți poți închipui cum acest loz, vândut altuia, ar trece din mâna în mâna, transformat într-un fel de bancnotă care până la data tragerii ar ajunge probabil o hârtie zdrențuită?

Şi Sylvius Hog mergea mai departe. Oare devenise și el superstițios? Nu, fără îndoială, dar dacă Ole Kamp ar fi fost aici, el i-ar fi spus: «Păstrează, băiete, acest bilet, păstrează-l! A fost mai întâi el salvat de naufragiu, apoi tu! Ei bine, trebuie văzut!... Nu se știe!... Nu! Nu se știe!...»

Şi dacă Sylvius Hog, profesor de Drept și deputat în Storthing, gândeau astfel, puteai oare să te miri că publicul se omora după loz? Nu, și nimic mai firesc ca numărul 9672 să facă vâlvă.

În casa cucoanei Hansen nu era nimeni deci care să fie contra acestui sentiment atât de pios al tinerei fete – nimeni, afară de mama ei.

De cele mai multe ori cucoana Hansen își vărsa focul, mai ales atunci când Hulda nu era acasă. Supărarea ei îl întrista foarte tare pe Joel. Mama sa – cel puțin aşa credea el – nu se va mulțumi numai cu dojeni. Ea va voi să-o convingă în taină pe Hulda să primească ofertele ce i se făceau. «Cinci mii de mărci un loz! repeta dânsa. I se propun cinci mii de mărci!»

Cucoana Hansen nu voia să vadă nimic din ceea ce era înduioșător în refuzul ficei sale. Nu se gândeau decât că cinci mii de mărci reprezentau o sumă mare. O singură vorbă de-a Huldei le putea aduce în casă. De altfel, ea nu credea în valoarea supranaturală a biletului, oricât era de norvegiană. Şi să renunță la cinci mii de mărci pentru o șansă la un milion de a câştiga o sută de mii, nu putea intra în spiritul ei lucid și practic.

E foarte adevărat că, făcând abstracție de superstiții, să renunți la un lucru cert pentru unul nesigur și în condiții atât de puțin probabile, nu era o dovedă de înțelepciune. Dar, cum se știe, acest bilet nu era pentru Hulda un simplu bilet de loterie, ci ultima scrisoare a lui Ole Kamp, și i s-ar fi sfărâmat inima de durere numai la gândul să se despartă de el.

Între timp, cucoana Hansen dezaproba fățuș purtarea ficei ei. Se vedea cum se iscă între ele o zâzanie surdă. Era de temut că într-o zi sau alta mama îi va cere Huldei să revină asupra hotărârii luate. Vorbise în acest sens cu Joel, care nu ezitase să țină partea surorii sale.

Desigur, Sylvius Hog știa tot ce se se întâmplă. Își dădea seama că asta sporea suferința Huldei și-i părea foarte rău. Joel îl întreba câteodată:

— Oare sora mea nu are dreptul de a refuza? Nu fac bine să-i aprobusfuzul?

— Fără discuție! îi răspundeau Sylvius Hog. Și cu toate acestea, din punct de vedere matematic, mama voastră are dreptate de un milion de ori! Dar nu totul este matematic în lumea asta! Calculele n-au ce căuta în pornirile inimii.

În timpul acestor două săptămâni, au trebuit să vegheze asupra Huldei. Copleșită de atâtea suferințe, sănătatea ei dădea prilej de temeri. Din fericire îngrijirile nu-i lipsiră. La rugămintea lui Sylvius Hog, prietenul său, celebrul doctor Boek sosi la Dal s-o vadă pe Tânăra bolnavă. Nu putu să-i recomande decât odihnă și liniște sufletească, dacă era cu puțință. Dar adevăratul mijloc de vindecare era întoarcerea lui Ole, și de acest leac dispunea numai soarta. În orice caz, Sylvius Hog nu înceta să-o consoleze pe biata fată și să-i spună cuvinte aducătoare de speranță. Și oricât părea de necrezut, Sylvius Hog nu și pierdea increderea. Treisprezece zile trecuseră de când sosise biletul trimis de Marină la Dal.

Era 30 iunie. Încă cincisprezece zile și se va desfășura cu mare pompă tragerea loteriei Școlilor, într-una din vastele săli din Christiania.

Tocmai în această zi de 30 iunie, dimineața, Sylvius Hog primi o nouă scrisoare de la Marină, ca răspuns la demersurile lui repetate. Această scrisoare îl îndemna să ia contact cu autoritățile maritime din Bergen. În plus, îl autoriza să organizeze imediat, cu concursul Statului, cercetări în privința corăbiei *Viken*.

Profesorul nu vră să-i spună nimic lui Joel, și nici Huldei, despre ce avea de gând să întreprindă. Se mulțumi să le anunțe plecarea sa, pretextând o

călătorie de afaceri care va ține numai câteva zile.

— Domnule Sylvius, vă rog să nu ne părăsiți! îi zise sărmana fată.

— Cum să vă părăsesc... pe voi care-ați devenit copiii mei! răspunse Sylvius Hog.

Joel se oferi să-l conducă. Totuși, ca să nu-și dea seama că pleacă la Bergen, profesorul nu-i îngădui să meargă cu el decât până la Moel. De altfel, Hulda nu trebuia să rămână singură cu mama ei. După ce stătuse în pat câteva zile, începea acum să se scoale, dar mai era foarte slabă, nu ieșea din cameră și fratele ei vedea că nu poate s-o părăsească.

La ora unsprezece brișca se afla în fața ușii hanului. Profesorul se urcă cu Joel, după ce-și luă rămas bun de la Hulda. Apoi amândoi dispărură la cotitura drumului, sub frunzișul înalților mesteceni de pe mal.

În aceeași seară Joel se întoarse la Dal.

Capitolul XIII

Sylvius Hog plecase la Bergen. Firea lui tenace și caracterul energetic, un moment zdruncinate, se vădeau din nou. Nu voia să creadă în moartea lui Ole Kamp, nici să admită că Hulda era osândită să nu-l revadă niciodată. Nu, atâta timp cât nu existau dovezi materiale precise, el socotea faptul neadevărat. Cum se spune în popor, «îi era peste puteri» să creadă aşa ceva.

Dar avea vreo indicație pe care se putea baza în vederea cercetărilor pe care trebuia să le înceapă la Bergen? Da, dar o indicație vagă, trebuie să recunoaștem. Știa în adevăr la ce dată biletul fusese aruncat de Ole Kamp în mare, la ce dată și pe ce meleaguri fusese găsită sticla care conținea lozul. Acest lucru îl aflase din scrisoarea primită de la Marină, scrisoare care-l făcuse să plece imediat la Bergen, ca să ia înțelegere cu frații Help și cu marinarii cei mai pricepuți din port. Poate că atât va fi de ajuns pentru a îndruma cercetările privitoare la *Viken* pe o cale rodnică.

Călătoria se încheie cât mai repede posibil. Ajuns la Moel, Sylvius Hog trimise înapoi cu brișca pe însotitorul lui. Urcă apoi într-una din bărcile din scoarță de mesteacăn, care fac traversările pe lacul Tinn. Odată ajuns la Tinoset, în loc să se îndrepte spre sud, adică pe la Bamble, închirie o a doua brișcă și-și urmă drumul prin Hardanger, pentru a putea ajunge cât mai repede la golful cu același nume. Aici *Run*, o mică navă cu aburi care deservește golful, îl duse până la capătul de jos. În fine, după ce traversă o

rețea de fiorduri printre nenumăratele ostroave și insule cu care e presărat litoralul norvegian, debarcă la Bergen în zorii zilei de 2 iulie.

Acest vechi oraș – scăldat de două fiorduri, Sogne și Hardanger – este situat într-o regiune splendidă, cu care s-ar putea asemăna Elveția, dacă un braț maritim artificial ar aduce apele Mediteranei la poalele munților ei. O frumoasă alei de frasini deschidea drumul spre primele locuințe din Bergen. Casele înalte, cu săgeată pe acoperiș, au zidurile de un alb strălucitor, ca cele ale orașelor arabe, și sunt îndesate într-un fel de triunghi neregulat care cuprinde pe cei treizeci de mii de locuitori. Bisericile datează din secolul al XII-lea. Catedrala înaltă este zărită de departe de vapoarele care sosesc din larg. Este capitala comercială a Norvegiei, cu toate că se află departe de liniile de comunicații și la mare distanță de celelalte două orașe care din punct de vedere politic dețin primul și al doilea loc în regat – Christiania și Drontheim.

În orice altă împrejurare, profesorul ar fi avut plăcere să studieze această capitală de district, poate mai mult olandeză decât norvegiană prin aspectul și obiceiurile sale. Cercetarea ei făcea parte din programul său de vacanță. Dar de la peripețiile de pe Maristien, de când sosise la Dal, programul său suferise importante modificări. Sylvius Hog nu mai era acum deputatul turist care voia să studieze temeinic țara din punct de vedere politic și comercial. Era oaspetele casei Hansen, îndatoratul lui Joel și al Huldei, ale căror interese aveau întâietate. Era debitorul care voia cu orice preț să-și plătească datoria de recunoștință. și ceea ce încerca să facă pentru ei era încă atât de puțin! își spunea el. Ajuns la Bergen cu *Run*, Sylvius Hog coborî în port pe cheiul târgului de pește. Plecă apoi imediat în cartierul Tyske-Bodrne, unde locuia Help junior de la firma Frații Help.

Ploua, bineînțeles, căci la Bergen plouă trei sute șaizeci de zile pe an. Dar, deși ascunsă și singuratică, cu greu ai fi găsit o casă mai bine amenajată și mai ospitalieră decât casa lui Help junior. Cât despre felul cum a fost primit Sylvius Hog, nicăieri nu i se putea arăta mai multă dragoste, căldură și prietenie. Amicul său îl privea ca pe un colet de preț pe care l-ar fi luat în păstrare cu toată grijă și pe care nu-l va mai înapoia decât contra unei chitanțe în regulă.

Sylvius Hog îi aduse la cunoștință imediat scopul călătoriei sale îi vorbi de *Viken*. Îl întrebă dacă n-a mai sosit nicio veste după ultima sa scrisoare. Marinarii de aici îl considerau pierdut, cu tot echipajul și încărcătura? Acest

naufragiu, care semănașe doliul în mai multe familii din Bergen, nu tăcuse autoritățile maritime să purceadă la cercetări?

— Și cum ar putea începe, răsunse Help junior, dacă nu se cunoaște locul naufragiului?

— Într-adevăr, dragul meu Help, dar tocmai pentru că nu se știe locul, este nevoie să cauți să-l cunoști.

— Să-l cunoști?

— Da! Dacă nu se știe nimic de locul unde s-a scufundat *Viken*, se știe cel puțin locul unde un vas danez a găsit documentul. Iată, dar, un indiciu precis, pe care ar fi o greșală să-l lăsăm la o parte.

— Și care este acel loc?

— Ascultă, dragul meu Help!

Și Sylvius Hog îi comunică noile informații pe care i le transmisesese ultima oară Marina și deplinele puteri pe care i le dădea ca să le întrebuițeze.

Sticla care conținea biletul de loterie al lui Ole Kamp fusese găsită la 3 iunie de către goeleta-bric Christian, căpitan Mosselman din Elseneur, la două sute de mile la sud-vest de Islanda, vântul suflând din sud-est.

Căpitanul luase imediat cunoștință de document, cum se cuvenea, în cazul când s-ar fi putut da vreun ajutor neîntârziat supraviețitorilor de pe *Viken*. Dar rândurile scrise pe dosul biletului nu indicau sub nicio formă unde se întâmplase catastrofa și Christian nu avu deci cum să ajungă la locul naufragiului.

Căpitanul Mosselman era un om cinstit. Poate că un altul, mai puțin scrupulos, ar fi păstrat lozul pentru el. Dar comandantul nu avu decât un singur gând: să facă să parvină biletul la adresa indicată, imediat ce va acosta în port. Adresa «Hulda Hansen din Dal» era de ajuns. Nu era nevoie de mai mult. Totuși, după ce sosi la Copenhaga, căpitanul Mosselman își zise că ar face mai bine să înmâneze documentul autorităților daneze decât să-l trimită direct destinatarei. Era mai sigur și mai corect. Așa și făcu, și Marina din Copenhaga înștiință imediat Marina din Christiania. La acea dată se primiseră aici scrisorile lui Sylvius Hog prin care cerea știri precise despre *Viken*. Interesul deosebit pe care-l avea pentru familia Hansen era cunoscut.

Sylvius Hog, se știa, mai trebuia să rămână câtăva vreme la Dal, unde i se trimise documentul găsit de căpitanul danez, ca să-l predea Huldei Hansen.

Încă de atunci această istorie începuse să pasioneze opinia publică, grație amănuntelor mișcătoare publicate de ziarele celor două lumi.

Iată ce îi comunică pe scurt Sylvius Hog amicului său Help junior, care-l ascultă cu cel mai viu interes, fără să-l întrerupă. El își termină povestirea zicând:

— Există deci un lucru care nu poate fi pus la îndoială: acela că, în 3 iunie trecut, documentul a fost găsit la două sute de mile sud-vest de Islanda, o lună aproximativ după plecarea lui *Viken* spre Europa, din Saint-Pierre Miquelon.

— Și nu știi nimic mai mult?

— Nu, dragul meu Help; dar sfătuindu-mă cu marinarii cei mai experimentați din Bergen, cei care fac sau au făcut des curse pe acele meleaguri, care cunosc direcția vânturilor și mai ales a curenților, n-ar putea ei oare să descopere drumul parcurs de sticka cu pricina? Apoi, ținând seama cu aproximarea de viteza ei și de timpul scurs până în momentul când a fost găsită, este oare imposibil să-și închipuie cineva în ce regiune a putut fi aruncată de Ole Kamp, adică unde se află locul naufragiului?

Help junior clătină din cap, nu prea convins. Să întreprinzi cercetări pornind de la indicii atât de vagi, care mai puteau fi și greșite, nu însemna că de la început nu ai sorti de reușită? Armatorul, spirit lucid și practic, crezu că trebuie să-i atragă atenția lui Sylvius Hog asupra acestui fapt.

— Fie, prietene Help! Dar chiar dacă nu s-ar putea obține decât date nesigure, nu-i un motiv ca să abandonăm partida. Țin ca totul să fie făcut pentru acești bieți oameni, cărora le datorez viața. Da! Dacă ar trebui, n-aș ezita să sacrific tot ce am pentru a-l regăsi pe Ole Kamp și a-l reda logodnicei sale Hulda Hansen!

Și Sylvius Hog povesti în amănunțime accidentul său de pe Rjukanfos. El arătă cu ce curaj Joel și sora sa și-au riscat viața ca să-i vină în ajutor și cum, fără intervenția lor, n-ar avea azi plăcerea să fie oaspetele amicului său Help.

Prietenul Help, cum s-a mai spus, era un om prea puțin înclinat să se iluzioneze; dar nici nu s-ar fi opus ca să se încerce până și inutilul, până și imposibilul, când era vorba de omenie. El aproba, deci, în cele din urmă, ceea ce voia să întreprindă Sylvius Hog.

— Sylvius, răspunse el, te voi ajuta cu tot ce pot. Da! Ai dreptate! Dacă ar exista o sansă cât de mică de a regăsi vreun supraviețuitor de pe *Viken*, și

între alții pe acest brav Ole a cărui logodnică și-a salvat viața, trebuie încercat totul.

— Da, Help, da, răsunse profesorul. Chiar dacă n-ar fi decât o șansă la o sută de mii!

— Chiar azi, Sylvius, voi chema la mine pe cei mai buni marinari din Bergen. Voi face apel la toți cei ce au navigat sau navighează în mod obișnuit prin regiunile Islandei și Terra-Novei. Vom vedea ce ne vor sfătui să facem...

— Și ceea ce ei ne vor sfătui, vom face! răsunse Sylvius Hog, cu înflăcărarea sa molipsitoare. Am sprijinul guvernului. Sunt autorizat să pot trimite o navă rapidă în căutarea lui *Viken* și sper că oricine se va alătura fără șovăire la o asemenea faptă!

— Mă duc la biroul Marinei, spuse Help junior.

— Vrei să te însوțesc?

— N-are rost! Trebuie să fii obosit...

— Obosit? Eu!... La vârsta mea!...

— Orișicât. Odihnește-te, dragul și mereu Tânărul meu Sylvius, aşteptându-mă aici.

În aceeași zi avu loc în casa Help o adunare a căpitanilor de nave comerciale, a marinarii flotilei de pescuit și a piloților. Se strânseseră numeroși matelotii care cutreierau mările și câțiva mai vârstnici care ieșiseră la pensie.

Mai întâi, Sylvius Hog îi puse la curent cu situația. Le arăta la ce dată – 3 mai – documentul fusese aruncat în mare de Ole Kamp, la ce dată – 5 iunie – căpitanul danez îl găsise și pe ce meleaguri, adică la două sute de mile sud-vest de Islanda.

Discuțiile fură destul de lungi și serioase. Fiecare din acești oameni cunoșteau regiunea Islandei și mărilor din Terra-Nova, direcția generală a curenților de care trebuia ținut seama pentru rezolvarea problemei.

Or, se știa că, în intervalul de timp dintre plecarea lui *Viken* din Saint-Pierre Miquelon și pescuirea sticlei de către vasul danez, un șir de furtuni din sud-est se dezlănțuise în această parte a Atlanticului. Aceste furtuni, fără îndoială, au fost cauza catastrofei. Mai mult ca sigur că *Viken*, nemaiputând să înfrunte uraganul, a fugit cu vântul în spate. Dar tocmai în această perioadă a echinoxului, ghețurile polare încep să meargă în derivă pe Atlantic. E posibil deci să se fi produs o ciocnire și corabia să se fi

sfărâmat de un asemenea ghețar plutitor pe care este foarte greu să-l ocolești.

Deci, admitând această explicație, de ce echipajul, în total sau în parte, nu s-ar fi refugiat pe unul din aisfilduri, după ce vor fi depus acolo o cantitate de alimente? Dacă aşa s-a întâmplat, atunci, banchiza de gheață trebuind să fie împinsă spre nord-vest, n-ar fi fost imposibil ca supraviețitorii să fi putut în cele din urmă să coboare undeva pe coasta groenlandeză. În această direcție și acolo ar trebui întreprinse cercetările.

Așa sună răspunsul dat în unanimitate de marinari la întrebările puse de Sylvius Hog. Nu încăpea îndoială că povăța lor trebuia urmată. Dar ce să vezi altceva decât sfărâmături, dacă *Viken* s-a ciocnit de un uriaș aisberg? Puteai crede că se vor mai găsi, pentru a fi repatriați, supraviețitorii ai naufragiului? Lucru mai mult decât îndoiealnic. Profesorul puse de-a dreptul această întrebare, dar cei mai pricepuți nu puteau sau nu voiau să răspundă nimic. Toți se declarară însă de acord că asta nu este un motiv ca să nu iei măsuri în cel mai scurt timp.

La Bergen se găseau de obicei câteva nave aparținând flotei norvegiene de stat. Acestui port îi este atribuită una din cele trei canoniere care fac serviciu pe coasta occidentală, au escale la Drontheim, Finmark, Hammerfest și Capul Nord. Una din canoniere se afla atunci în rada portului.

După ce a întocmit o notă cu părerile marinarilor strânși la Help junior, Sylvius Hog urcă imediat la bordul canonierei Telegraf. Acolo el încearcă pe căpitan de misiunea specială cu care l-a însărcinat guvernul.

Comandantul îl primi cu căldură pe profesor și se declară gata să-i dea tot concursul. Navigase prin acele regiuni ale insulelor Loffoden și Finmark până la locurile de pescuit din Terra-Nova, în timpul lungilor și periculoaselor campanii la care iau parte pescarii din Bergen. Ar putea deci să pună cunoștințele sale personale în slujba operei umanitare ce fusese întreprinsă și promitea să i se dăruie cu trup și suflet.

Cât despre datele pe care i le dădu Sylvius Hog și care cuprindeau locul presupus al naufragiului, el fu de acord cu concluziile marinarilor. Supraviețitorii sau măcar vreo epavă de-a lui *Viken* trebuiau căutate în porțiunea de mare cuprinsă între Islanda și Groenlanda. În caz de nereușită, comandantul va merge să cerceteze regiunile învecinate și poate coasta orientală a mării Baffin.

— Sunt gata de plecare, domnule Hog, zise el. Cărbunii și alimentele sunt pe navă, echipajul se găsește la bord și pot să pornesc chiar azi.

— Vă mulțumesc, domnule căpitan, răspunse profesorul și sunt foarte mișcat de primirea pe care mi-ați făcut-o. Dar încă o întrebare: puteți să-mi spuneți cât va dura ca să ajungeți pe meleagurile Groenlandei?

— Canoniera mea poate face unsprezece noduri pe oră. Cum distanța de la Bergen până-n Groenlandă nu este decât de vreo douăzeci de grade, sper să pot fi acolo în mai puțin de opt zile.

— Atunci grăbiți-vă, căpitane, spuse Sylvius Hog. Dacă există câțiva naufragiați care au putut scăpa, de la catastrofă până acum au trecut două luni de când sunt lipsiți de ajutor, murind fără îndoială de foame pe cine știe ce țărm pustiu...

— Nu e niciun ceas de pierdut, domnule Hog. Chiar azi, în timpul refluxului, voi porni în larg cu toată viteza și, imediat ce voi găsi un indiciu oarecare, voi informa Marina din Christiania, telegrafiind din Terra-Nova.

— Vă doresc drum bun, domnule comandant, și reușită deplină. În aceeași zi *Telegraf* porni în uralele entuziaste ale întregii populații din Bergen. Fu zărit cu nespusă emoție cum se strecoară prin canale, ca apoi să dispară pe după ultimele insule ale fiordului.

Strădaniile lui Sylvius Hog nu se mărginiră numai la expediția canonierei *Telegraf*. În mintea sa vedea că s-ar putea face și mai mult, recurgând și la alte mijloace pentru regăsirea urmelor lui *Viken*. Nu era oare posibil să antreneze și alte nave de comerț și de pescuit, ori alte nave mici să-și dea concursul pentru cercetări, în timp ce navigau pe mările din Feroë și Islanda? Da, fără îndoială! Astfel că se promise, în numele Statului, o primă de două mii de mărci oricărei nave care ar furniza un indiciu despre corabia pierdută și de cinci mii de mărci oricui va repatria pe unul din supraviețitorii naufragiului.

Iată deci cum Sylvius Hog, în timpul celor două zile petrecute la Bergen, făcu tot ce era cu puțință pentru succesul acestei explorări. Fusese sprijinit în totul de prietenul său Help și de autoritățile maritime. Domnul Help ar fi dorit ca oaspetele să mai stea câțiva timp cu el. Sylvius Hog îi mulțumi, dar refuză să mai rămână. Voia să se întoarcă mai repede la Hulda și Joel, pe care se temea să-i lase singuri pradă gândurilor. Dar Help junior se înțeleseră cu dânsul să-i transmită imediat la Dal orice veste ar fi sosit. Numai Sylvius Hog urma să-o aducă la cunoștința familiei Hansen.

La 4 iulie dimineață, profesorul, după ce-și luă rămas bun de la Help junior, se îmbarcă din nou pe *Run* pentru a traversa fiordul Hardanger și, fără întârzieri neprevăzute, conta să ajungă înapoi la Telemark în seara de 5.

Capitolul XIV

Chiar în ziua când Sylvius Hog părăsise Bergen, o scenă gravă se petrecu la hanul din Dal.

După plecarea profesorului, s-ar fi spus că geniul bun al lui Joel și Hulda luase cu el, odată cu ultima speranță, toată viața familiei. Părea că lăsase în urma lui o casă moartă.

De altfel, în aceste două zile, niciun turist nu venise la Dal. Joel nu avusesese deci prilejul să plece de-acasă și rămăsesese în preajma Huldei, pe care i-ar fi fost teamă s-o lase singură.

În adevăr, cucoana Hansen era, pe zi ce trecea, tot mai mult stăpânită de neliniștile ei tainice. Părea departe de tot ce-i privea pe copiii ei și chiar de pieirea lui *Viken*. Se ținea deoparte, trăia retrasă în camera ei și nu se arăta decât la ora meselor. De câte ori vorbea cu Hulda sau Joel, era doar ca să-i mustre pe față sau indirect pentru biletul de loterie de care nu voiau să se despartă cu niciun preț. Căci ofertele nu încetau să sosească. Veneau din toate colțurile lumii. Era ca o nebunie care pușese stăpânire pe mintea anumitor oameni. Nu! Nu era posibil ca un astfel de bilet să nu fie predestinat să câștige lozul cel mare de o sută de mii de mărci. Se părea că pentru ei nu exista decât un singur bilet de loterie, numărul 9672! În cele din urmă rămăseră pe poziție, înfruntându-se, englezul din Manchester și americanul din Boston. Englezul reușise să se distanțeze de rivalul său cu câteva lire. Dar aproape imediat el fu depășit cu mai multe sute de dolari. Ultima sumă oferită era de 8000 de mărci – ceea ce nu se putea explica decât printr-o idee fixă, în afară de cazul că era o chestiune de amor-propriu între America și Marea Britanie.

Oricum Hulda răspundea negativ la toate aceste propunerি, oricât de avantajoase erau, stârnind dojenile amarnice ale cucoanei Hansen.

— Și dacă ți-aș porunci să cedezi biletul? zise ea într-o zi ficei sale. Da!
Dacă ți-aș porunci?

— Mamă, aş fi desperată, dar ar trebui să te refuz!

— Și dacă ar fi necesar s-o faci?

— De ce să fie necesar? întrebă Joel.

Cucoana Hansen nu răspunse. Se făcu albă ca varul când i se puse deschis această întrebare și se retrase murmurând cuvinte de neînțeles.

— E vorba de ceva grav și trebuie să fie un târg între mama și Sandgoist! zise Joel.

— Da, frate. Trebuie să ne așteptăm în viitor la o mare încurcătură.

— Sărmană Hulda, soarta ne-a supus la încercări destul de grele de câteva săptămâni începând. Ce catastrofă ne mai amenință?

— Ah, cât de mult întârzie domnul Sylvius! zise Hulda. Când este el aici, mă simt mai puțin deznađăjduită.

— Și totuși, ce-ar putea el să facă pentru noi? răspunse Joel.

Dar ce se întâmplase oare în trecutul cucoanei Hansen, încât să nu le poată mărturisi nimic copiilor săi? Ce amor-proprietate greșit înțeles o oprea să le încredințeze motivul neliniștilor sale? Avea mustări de conștiință? Și, pe de altă parte, de ce voia s-o silească pe fiica ei să-și schimbe hotărârea cu privire la biletul lui Ole Kamp, datorită valorii pe care acesta o atinsese? De ce se arăta aşa de hrăpăreață, grăbită să pună mâna pe bani? Hulda și Joel aveau să afle în sfârșit pricina purtării ei.

În ziua de 4 iulie, Joel o însoțise pe sora lui la micuța capelă, unde Hulda se ducea zilnic să se roage pentru naufragiat. Acolo o aștepta și o aducea din nou acasă.

În această zi, întorcându-se, văzură amândoi de departe cum, sub frunzișul copacilor, cucoana Hansen mergea repede îndreptându-se spre han. Nu era singură. Un om o însoțea, un om care probabil vorbea cu voce tare, făcând gesturi poruncitoare.

Hulda și Joel se opriră.

— Cine este omul acesta? spuse Joel.

Hulda înaintă cățiva pași.

— Îl cunosc, zise dânsa.

— Îl cunoști?

— Da. E Sandgoist!

— Sandgoist din Drammen, care a mai fost atunci când eu am lipsit de acasă?

— Da!

— Și care o făcea pe stăpânul, ca și cum ar fi avut drepturi... asupra mamei noastre... asupra noastră, poate?...

— Chiar el, frate, și aceste drepturi vrea probabil să le exercită acum...

— Ce drepturi?... Ah!... De data aceasta voi ști eu pentru ce a venit aici!

Joel se stăpâni cu greutate și, urmat de sora lui, se dădu puțin la o parte din drum.

Câteva minute mai târziu, cucoana Hansen și Sandgoist ajunseră la ușa hanului. Sandgoist trecu pragul cel dintâi. Ușa se închise în urma lor și amândoi se aşezară în sala cea mică.

Joel și Hulda se apropiară de casă, unde se auzea vocea tunătoare a lui Sandgoist. Se opriră și stătură să asculte. Cucoana Hansen vorbea cu glas rugător.

— Să intrăm! zise Joel.

Și amândoi, Hulda cu inima grea, Joel murind de nerăbdare, dar și de furie, intrară în sala cea mare a cărei ușă fusese închisă cu grijă.

Sandgoist era aşezat în fotoliu. Nici nu se clinti zărindu-i. Întoarse doar capul să-i privească peste ochelari.

— Ah, iată pe drăgălașa Hulda, dacă nu mă-nșel! spuse el pe un ton care nu-i plăcu deloc lui Joel.

Cucoana Hansen stătea în picioare în fața acestui om, umilă și înfricoșată. Dar își reveni imediat și păru foarte contrariată când își văzu copiii.

— Și iată-l și pe fratele ei! adăugă Sandgoist.

— Da, fratele ei, răspunse Joel.

Apoi, înaintând și oprindu-se la doi pași de fotoliu, rosti:

— Ce-aș putea face pentru dumneavoastră?

Sandgoist îi aruncă o privire piezișă și, cu vocea lui aspră și răutăcioasă, spuse fără să se ridice:

— O să afli, tinere! În adevăr, ai picat la țanc. Abia aşteptam să te văd și, dacă sora ta este înțeleagătoare, vom sfârși prin a cădea la îvoială! Dar așează-te, fetișo!

Sandgoist îi poftea să șadă ca și cum era la el acasă. Joel îi și atrase atenția asupra acestui lucru.

— Ah, te simți jignit! Drace, iată un flăcău căruia îi sare iute țandăra.

— Da, cam iute, cum spuneți, replică Joel, și care nu primește decât bunăvoiețea celor ce au dreptul să i-o arate.

— Joel! interveni cucoana Hansen.

— Frate!... Frate!... adăugă Hulda, a cărei privire îl implora pe Joel să se stăpânească.

Acesta făcu o mare sforțare să se calmeze, pentru a nu ceda dorinței de a-l da afară pe mojicul personaj, și se retrase într-un colț al sălii.

— Pot să vorbesc acum? întrebă Sandgoist.

Obținu doar o ușoară încuviațare din cap din partea cucoanei Hansen. Dar și atât i se păru de ajuns.

— Iată deci despre ce este vorba, spuse el, și vă rog să mă ascultați toti trei cu atenție, căci nu-mi place să repet ce-am spus!

Se exprima, după cum se vede, bine, chiar prea bine, ca omul drept să-ți impună voința.

— Am aflat din ziare, spuse el, povestea unui anume Ole Kam Tânăr marinar din Bergen, și a unui bilet de loterie pe care l-a trimis logodnicei sale Hulda în momentul când *Viken* se scufunda. Am mai auzit că publicul consideră acest bilet ca un bilet supranatural, din cauza împrejurărilor în care a fost găsit. Am aflat pe deasupra că i se atribuie o șansă specială la tragerea ce va avea loc. În fine, am aflat că ofertele de cumpărare care au fost făcute Huldei Hansen ajung la prețuri considerabile. El tăcu un moment, apoi zise:

— E adevărat?

Răspunsul la această ultimă întrebare se lăsa așteptat.

— Da! E adevărat, zise Joel. Și apoi?

— Apoi? reluă Sandgoist. Iată: sunt de părere că toate oferte se bazează pe o superstiție absurdă. Dar asta nu le-a împiedicat să fie făcute și presupun că vor crește pe măsură ce se apropi tragerea. Or, eu sunt un negustor. Cred că asta este o afacere pe care aş vrea să-o iau pe seama mea. Iată de ce am plecat ieri din Drammen și am venit la Dal, pentru a trata cedarea biletului și ca să-o rog pe cucoana Hansen să-mi dea întâietate față de orice alt cumpărător!

Cu toate că nu i se adresase ei direct, prima pornire a Huldei fu să-i răspundă lui Sandgoist cum răspunse tuturor cererilor de acest fel, dar Joel o opri.

— Înainte de a răspunde domnului Sandgoist, zise el, aş voi să întreb dacă ştie cui aparține acest bilet?

— Huldei Hansen, cred!

— Ei bine, atunci trebuie să-o întrebați pe Hulda Hansen dacă este dispusă să-l vândă.

— Fiule!... rosti cucoana Hansen.

— Lasă-mă să termin, mamă, spuse Joel. Lozul nu aparține oare de drept vărului nostru, Ole Kamp, și Ole Kamp n-avea el căderea să lase logodnicei sale?

— Desigur, răsunse Sandgoist.

— Trebuie deci să vă adresați Huldei pentru a-l putea obține

— Fie, domnule formalist, răsunse Sandgoist. Îi cer atunci Huldei să-mi cedeze biletul cu numărul 9672, pe care-l are de la Ole Kamp.

— Domnule Sandgoist, răsunse fata cu o voce fermă, multe propuneri mi s-au făcut pentru acest loz, dar în zadar. Vă voi răspunde și dumneavoastră cum am răspuns și până acum. Dacă logodnicul meu mi-a trimis biletul luându-și pentru ultima oară rămas bun de la mine, înseamnă că a vrut să-l păstreze, nu să-l vând. Nu pot deci să mă despart de el cu niciun preț.

După ce rosti aceste cuvinte, voi să plece, considerând că, în ceea ce o privește, con vorbirea, prin refuzul ei, se încheiase. Dar, la un semn al mamei, se opri.

Un gest de supărare îi scăpase cucoanei Hansen și Sandgoist, cu fruntea încrețită și ochii scăpărători, arăta că începe să se-nfurie.

— Da, rămâi, Hulda, zise el. Sunt sigur că nu-i ăsta ultimul dumitale cuvânt, și dacă stăru, este pentru că am dreptul să stăru. Cred, de altfel, că nu m-am explicat bine sau, mai curând, că m-ați înțeles greșit. Este sigur că șansele acestui bilet nu au crescut pentru că mâna unui naufragiat l-a închis într-o sticlă și pentru că a fost găsit la momentul potrivit. Dar nu poți judeca gusturile publicului. Fără îndoială că mulți oameni doresc să aibă biletul. Au și făcut oferte să-l cumpere. Vor mai face altele. Vă repet, acest lucru se prezintă ca o afacere, și o afacere este ceea ce am venit să vă propun.

— Va fi cam greu să vă înțelegeți cu sora mea, domnule, răsunse ironic Joel. Dumneavoastră vorbiți de afaceri, iar ea vorbește de sentimente.

— Vorbe, tinere, vorbe! spuse Sandgoist, și când voi termina cu explicația, veți vedea că dacă aceasta este o afacere avantajoasă pentru mine, este în aceeași măsură și pentru ea. Adaug că tot aşa va fi și pentru maicăsa, cucoana Hansen, care este, de altfel, direct interesată.

Joel și Hulda își aruncă o privire unul altuia. Vor afla oare ceea ce cucoana Hansen le ascunsese până atunci?

— Prin urmare, zise Sandgoist, nu am pretenția ca acest bilet să-mi fie cedat la prețul pe care l-a plătit Ole Kamp. Nu!... Pe drept sau pe nedrept, el

a căpătat o anumită valoare comercială. Astfel că înțeleg să fac și eu un sacrificiu, spre a deveni posesorul lui.

— Vi se spune, explică Joel, că Hulda a respins propuneri mai bune decât ceea ce i-ați putea oferi...

— Serios? exclamă Sandgoist. Propuneri mai bune! De unde știți?

— De altfel, oricare ar fi ele, sora mea le refuză și eu o aprobat!

— Ah! Am de-a face cu Joel sau cu Hulda Hansen?

— Sora mea ori eu suntem totuna, răspunse Joel. Aflați acest lucru, domnule, pentru că se pare că nu-l știți!

Sandgoist, fără să-și piardă cumpătul, ridică din umeri. Apoi, ca un om sigur de argumentele sale, reluă:

— Când v-am vorbit de un preț în schimbul biletului, ar fi trebuit să spun că pot să vă ofer asemenea avantaje în interesul familiei, încât Hulda nu le va putea refuza.

— Serios?

— Și acum, băiatule, află și tu că n-am venit la Dal ca să-o rog pe sora ta să-mi cedeze biletul! Nu! Pe toți dracii, nu!

— Atunci ce doriți?

— Nu doresc, pretind... vreau!...

— Și cu ce drept, exclamă Joel, dumneavoastră, un străin, îndrăzniți să vorbiți astfel în casa mamei mele?

— Cu dreptul pe care-l are orice om, răspunse Sandgoist, de a vorbi când și cum îi place, când este la el acasă!

— La el acasă?!

Joel, în culmea indignării, se repezi la Sandgoist, care, deși nu se speria cu una cu două, se ridică repede din fotoliu. Dar Hulda îl ținu pe fratele ei, în timp ce cucoana Hansen, cu capul în mâini, se trase în celălalt colț al camerei.

— Frate!... Privește-o!... zise fata.

Joel se opri brusc. Starea mamei îi potoli. Întreaga purtare a cucoanei Hansen arăta că se află la cheremul lui Sandgoist! Acesta se liniști văzând șovăirea lui Joel și se aşeză din nou în fotoliu.

— Da, la el acasă! exclamă el cu o voce și mai amenințătoare. De la moartea soțului ei, cucoana Hansen s-a aruncat în speculații care n-au reușit. Ea a irosit mica avere pe care o lăsase tatăl vostru. A trebuit să facă împrumuturi la un bancher din Christiania. La capătul tuturor resurselor, a

ipotecat casa pentru o sumă de cincisprezece mii de mărci, care i-a fost dată pe temeiul unei polițe pe care eu, Sandgoist, am răscumpărat-o de la bancherul ei. Această casă va fi deci a mea și încă foarte curând, dacă nu sunt plătit la data scadenței.

— Și când este această scadență? întrebă Joel.

— La 20 iulie, peste optprezece zile, răsunse Sandgoist. Atunci voi fi aici la mine acasă, dacă vă face sau nu plăcere!

— Nu veți fi la dumneavoastră acasă la acea dată, decât dacă nu vi se va plăti până atunci! ripostă Joel. Vă interzic deci să vorbiți în acest fel înaintea mamei și surorii mele!

— El îmi interzice!... Mie!... exclamă Sandgoist. Și mama lui mi-o interzice?

— Dar vorbește, mamă! zise Joel, îndreptându-se spre cucoana Hansen și încercând să-i desfacă mâinile cu care-și acoperea obrazul

— Joel!... Frate!... exclamă Hulda... Ai milă de ea... Te implor, calmează-te!

Cucoana Hansen, cu capul plecat, nu mai îndrăznea să-și privească fiul.

Era, din păcate, foarte adevărat că, după câțiva ani de la moarte soțului ei, încercase să-și sporească avutul făcând afaceri foarte riscante. A pierdut repede puținii bani pe care-i aveau. În scurtă vreme a fost nevoie să ceară împrumuturi cu dobândă mare; și acum ipoteca pe casă trecuse în mâinile acestui Sandgoist din Drammen, un om fără suflet, un cămătar bine cunoscut, urât de tot ținutul. Cucoana Hansen îl văzuse prima oară abia în ziua când venise la Dal pentru a evalua hanul.

Iată deci care era secretul care-i otrăvea viața! Iată care era explicația purtării sale și de ce trăia însingurată, ca și cum ar fi vrut să se ascundă de copiii ei! Iată, în fine, ceea ce n-a vrut să spună niciodată acelora cărora le distrusese viitorul!

Hilda n-avea încă tăria să-și credă urechilor. Da! Sandgoist era în adevăr stăpânul care putea face ce vrea. Biletul pe care-l cerea azi nu va mai avea nicio valoare peste cincisprezece zile și păstrarea lui însemna ruina, casa vândută și familia Hansen aruncată, fără niciun ban, în drum... într-un cuvânt, mizeria.

Hulda nu îndrăznea să-l privească pe Joel. Dar Joel, cloicotind de furie, nu voi să audă nimic de viitorul lor amenințat. Nu-l vedea decât pe Sandgoist,

și dacă acest om va mai vorbi în fața lui cum o făcuse până acum, nu va mai putea să se opreasă...

Sandgoist, știindu-se stăpân pe situație, deveni mai aspru și mai poruncitor.

— Acest bilet îl vreau și-l voi avea! repetă el. Nu vă dau în schimb un preț, care ar fi greu de stabilit, dar mă ofer să amân scadența poliței iscălită de cucoana Hansen cu un an... cu doi ani!... Fixează chiar dumneata această dată, Hulda!

Hulda, cu inima strânsă de teamă, nu era în stare să răspundă. Joel rosti în locul ei:

— Biletul lui Ole Kamp nu poate fi vândut de Hulda Hansen! Sora mea refuză deci toate prețurile, oricare ar fi amenințările dumneavoastră! Și acum, ieșiți afară!

— Să ies afară! zise Sandgoist. Ei bine... nu! Nu voi pleca!... Și dacă oferta pe care am făcut-o nu este destul de bună... voi merge mai departe... Da... în schimbul biletului, ofer... ofer...

Trebuie că Sandgoist avea în adevăr o nepotitolă dorință de a poseda acest bilet, trebuie că era pe deplin convins că afacerea era avantajoasă pentru el, căci se aşeză înaintea mesei unde se găsea hârtie, toc și cerneală, și un minut după aceea zise:

— Iată ce vă ofer!

Era o chitanță pentru suma datorată de cucoana Hansen și pentru care ipotecase casa din Dal.

Cucoana Hansen, cu umerii plecați, cu mâinile împreunate, o privea implorând pe fiica ei...

— Și acum, reluă Sandgoist, dați-mi biletul, îl vreau!... Îl vreau, auzi!... În această clipă!... Nu voi părăsi Dal-ul fără el!... Îl vreau, Hulda!... Îl vreau!

Sandgoist se apropi de sărmana fată, ca și cum ar fi vrut să-o caute prin buzunare spre a-i smulge biletul lui Ole...

Asta fu prea mult pentru Joel, mai ales când o auzi pe Hulda strigând:

— Frate!... Frate!

— Nu vreți să ieșiți? zise el.

Și cum Sandgoist refuza să plece, se repezi asupra lui. Atunci Hulda interveni.

— Mamă, iată biletul! rosti ea.

Cucoana Hansen însfăcă repede biletul și, în timp ce-l schimba contra chitanței lui Sandgoist, Hulda se prăbuși aproape leșinată în fotoliu.

— Hulda... Hulda! exclamă Joel. Vino-ți în fire... Ah, soră, ce-ai făcut?

— Ce-a făcut? răspunse cucoana Hansen. Ce-a făcut?... Da, sunt vinovată! Da, în interesul copiilor mei, am vrut să sporesc averea tatălui lor! Da, le-am distrus viitorul! Am adus mizeria în această casă... Dar Hulda ne-a salvat pe toți! Iată ce-a făcut!... Mulțumesc, Hulda... mulțumesc!

Sandgoist mai era de față. Joel îl văzu.

— Mai sunteți aici! strigă el.

Apoi, îndreptându-se spre Sandgoist, îl apucă de umeri, îl ridică și, în ciuda împotrivirii și țipetelor sale, îl azvârli afară.

Capitolul XV

A doua zi, Sylvius Hog se întoarse spre seară la Dal. Nu povesti nimic despre călătoria sa. Nimeni nu știa că fusese la Bergen. Atâtă timp cât cercetările întreprinse nu vor da un cât de mic rezultat, nu voia ca familia Hansen să afle de ele. Orice scrisoare sau telegramă, dacă era din Bergen sau Christiania, trebuia să-i fie adresată personal la han, unde își propuse să aștepte desfășurarea evenimentelor. Mai spera încă? Da! Dar recunoștea că nu era decât o presimțire. Imediat după sosirea sa, profesorul își dădu seama ușor că un eveniment grav se petrecuse în lipsa lui. Purtarea lui Joel și a Huldei arăta limpede că o explicație avusese loc între ei și mama lor. Oare o nouă nenorocire se abătea asupra familiei Hansen?

Aceasta nu putea decât să-l întristeze profund pe Sylvius Hog. El avea pentru frate și soră o dragoste părintească, de parcă ar fi fost proprii săi copii. Cât i-au lipsit în timpul scurtei lui călătorii și poate cât le-a lipsit și el lor!

«Îmi vor povesti! Trebuie să-mi spună! Nu fac și eu parte din familie?»

Da, Sylvius Hog credea că avea acum dreptul să intervină în viața personală a tinerilor săi prieteni și să știe de ce Joel și Hulda păreau mai nenorociți decât înainte de plecarea sa. Nu întârzie să afle adevărul. De fapt, amândoi nu doreau altceva decât să se destăinuiască vrednicului om, pe care-l iubeau cu o dragoste filială. Dar așteptau momentul care să-i pară lui cel mai potrivit pentru a sta de vorbă cu ei. De două zile se simțeau atât de singuri! Cu atât mai mult cu cât Sylvius Hog nu spusesese unde pleacă. Nu! Niciodată timpul nu li se păruse atât de lung! Pentru ei această absență nu

putea să aibă legătură cu căutarea navei naufragiate și nu le-ar fi trecut prin gând că Sylvius Hog voia să le ascundă scopul călătoriei sale, pentru a-i feri de o supremă deziluzie, în caz de insucces.

Și acum, prezența lui le era și mai necesară. Câtă nevoie simțeau să-l vadă, să asculte de sfaturile lui, să-i audă vocea atât de prietenoasă și liniștită! Dar vor îndrăzni să-i spună cele întâmplate între ei și cămătarul din Drammen și cum cucoana Hansen a primejduit viitorul familiei? Ce va gândi Sylvius Hog când va afla că biletul nu mai era la Hulda și că l-a întrebuințat cucoana Hansen pentru a scăpa de datoria față de necruțătorul ei creditor? Îi vor mărturisi, totuși. Cine începu să vorbească – Sylvius Hog, Joel sau Hulda? Nu se știe. Dar n-avea nicio importanță. Destul că profesorul fu pus în scurt timp la curent cu întreaga tărășenie. Află care fusese situația cucoanei Hansen și a copiilor săi! În cincisprezece zile cămătarul i-ar fi izgonit din hanul de la Dal, dacă datoria n-ar fi fost achitată prin cedarea biletului.

Sylvius Hog asculta trista istorie pe care Joel i-o povesti în prezența surorii sale.

— Nu trebuia să-i dați biletul! exclamă el în primul moment. Nu!... Nu trebuia!

— Puteam să nu i-l dau, domnule Sylvius? răsunse fata, profund tulburată.

— Nu, fără îndoială! Nu puteai!... și totuși!... Ah, dacă aș fi fost de față!

Și ce-ar fi făcut profesorul Sylvius Hog dacă ar fi fost de față? Nu le spuse cum ar fi procedat, dar urmă astfel:

— N-are a face, draga mea Hulda și dragul meu Joel! În definitiv, ați făcut ce trebuia să faceți! Dar ceea ce mă înnebunește este că Sandgoist va beneficia de superstițiile nestăvilate ale publicului! Dacă se atribuie lozului sărmanului Ole o valoare supranaturală, el va fi acela care va profita! și cu toate acestea, să ai credință că numărul 9672 va fi cu precădere favorizat de soartă, este ridicol de absurd! În concluzie, eu n-aș fi dat poate biletul. După ce l-a refuzat pe Sandgoist, Hulda ar fi făcut mai bine dacă o refuza și pe mama ei!

La toate cele spuse de Sylvius Hog, fratele și sora n-au avut ce să răspundă. Înmânând biletul cucoanei Hansen, Hulda dăduse ascultare unui sentiment filial care nu putea fi reprobat. Sacrificiul la care se hotărâse nu era un sacrificiu al șanselor mai mult sau mai puțin sigure pe care le

reprezenta acest bilet la tragerea din Christiania, ci era sacrificiul ultimei dorințe a lui Ole Kamp, era pierderea celui din urmă rămas bun al logodnicului ei.

Dar nu se mai putea reveni acum asupra acestei hotărâri. Lozul îi aparținea lui Sandgoist. Îl va scoate la licitație. Un cămătar înrăit va pune la mezat acest mișcător adio al naufragiatului. Nu! Sylvius Hog nu putea admite aşa ceva!

De aceea, în aceeași zi, profesorul voia să aibă o convorbire cu cucoana Hansen, convorbire care nu putea schimba nimic din cele întâmplate, dar care devenise necesară pentru ei doi. Se afla, de altfel, în fața unei femei practice care, fără îndoială, avea mai mult bun-simț decât suflet.

— Atunci, mă dezaprobați, domnule Hog? rosti ea, după ce profesorul îi spuse tot ce avea pe suflet.

— Bineînțeles, cucoană Hansen.

— Dacă-mi reprosați că m-am lansat neprevăzător în afaceri riscante, că am pierdut averea copiilor mei, aveți dreptate. Dar dacă-mi reprosați cele ce-am făcut pentru a scăpa de datorie, atunci greșești. Ce aveți de spus?

— Nimic.

— Credetă într-adevăr că trebuia să refuz oferta lui Sandgoist, care în fond a plătit cincisprezece mii de mărci pentru cedarea acestui bilet a cărui valoare nu se va baza pe nimic? Vă întreb din nou, trebuia să-l refuz?

— Da și nu, cucoană Hansen.

— Nu e «da și nu», domnule Hog, este «nu!» În situația pe care o cunoașteți, dacă viitorul n-ar fi fost atât de amenințător – desigur din vina mea – aş fi înțeles refuzul Huldei!... Da!... Aş fi înțeles să nu vrea să cedeze cu niciun preț biletul primit de la Ole Kamp. Dar când a fost vorba să fiu gonită peste câteva zile din casa unde a murit soțul meu, unde s-au născut copiii mei, un refuz nu mai era de înțeles și chiar dumneavoastră, domnule Hog, în locul meu, ați fi făcut la fel.

— Ba nu, cucoană Hansen, ba nu!

— Şi ce-ați fi făcut?

— Aş fi încercat orice, decât să sacrific biletul pe care fiica mea l-a primit în astfel de împrejurări!

— Aceste împrejurări îi dau o valoare mai mare?

— Nici dumneata, nici eu, nimeni nu poate ști.

— Din contră, se știe, domnule Hog! Acest loz nu este decât un bilet care are 999999 șanse să piardă și numai una să câștige. Îi atribuiți deci o valoare mai mare pentru că a fost găsit într-o sticlă culeasă din mare?

La această întrebare atât de precisă, Sylvius Hog nu putea fi decât foarte încurcat. De aceea o luă pe tema sentimentală, zicând:

— În momentul de față situația este următoarea. Ole Kamp, în timpul naufragiului, a lăsat moștenire Huldei singura avere ce-o avea pe lume! I-a cerut să fie de față la tragere, dacă prin minune biletul ajunge până la ea... Și acum acest loz nu se mai găsește în mâna Huldei.

— Dacă Ole Kamp s-ar fi întors, răspunse cucoana Hansen, n-ar fi ezitat nici el să cedeze lozul lui Sandgoist!

— E posibil, rosti Sylvius Hog, dar numai el ar fi avut dreptul să facă. Și ce-i veți spune dumneavoastră, dacă n-a murit, dacă n-a pierit în acest naufragiu?... Dacă va reveni... mâine... azi...

— Ole nu se va întoarce, zise cucoana Hansen, cu o voce surdă. Ole e mort, domnule Hog, e într-adevăr mort!

— Nu se poate ști, cucoană Hansen! exclamă profesorul cu o nemărginită convingere în glas. Cercetări foarte serioase au fost întreprinse pentru a găsi vreun supraviețuitor al naufragiului! Ele pot să reușească – da! să reușească înainte chiar de a avea loc tragerea! Nu aveți deci dreptul să spuneți că Ole Kamp e mort, atâta timp cât nu vor fi dovezi sigure că a pierit în catastrofa lui *Viken*. Dacă acuma nu mai vorbesc cu atâta convingere copiilor dumneavoastră, este pentru că nu vreau să le dau o speranță care ar putea aduce apoi decepții foarte dureroase! Dar dumneavoastră, cucoană Hansen, vă pot spune ce gândesc! Și că Ole este mort, nu, nu pot să cred! Nu!... Nu vreau să cred!... Nu, nu cred!

Cucoana Hansen nu mai putu să lupte cu profesorul pe terenul pe care fusese adusă discuția. Astfel că tăcea, și această norvegiană, oricât de puțin superstițioasă era, lăsa capul în pământ ca și cum Ole Kamp era gata să apară în fața ei.

— În orice caz, cucoană Hansen, continuă Sylvius Hog, înainte de a fi dat biletul Huldei, mai era un lucru simplu de făcut și nu l-ați făcut.

— Care, domnule Hog?

— Trebuia să faceți apel mai întâi la prietenii dumneavoastră, la prietenii familiei dumneavoastră. Ei n-ar fi refuzat să vă vină în ajutor, fie rămânând ei datornici lui Sandgoist, fie avansând-vă suma necesară ca să-i plătiți!

— N-am niciun prieten, domnule Hog, căruia să-i fi putut cere un asemenea serviciu.

— Ba da, aveți, cucoană Hansen, și eu cunosc cel puțin unul care ar fi făcut-o fără șovăială, ca un act de recunoștință.

— Ei bine?

— Sylvius Hog, deputat în Storthing!

Cucoana Hansen nu putu răspunde nimic și se mulțumi să se îcline în fața profesorului.

— Dar ceea ce s-a făcut, e bun făcut – din nenorocire! adăugă Sylvius Hog. V-aș fi deci îndatorat, cucoană Hansen, dacă nu ați spune nimic copiilor dumneavoastră despre discuția noastră, asupra căreia nu are rost să mai revenim!

Și amândoi se despărțiră.

Profesorul reluase viața lui obișnuită și plimbările sale zilnice. Timp de câteva ore vizită cu Joel și Hulda împrejurimile din Dal, dar nu mergeau prea departe, pentru a n-o obosi pe fată. Întors în camera sa, el își rezolva corespondența care nu contenea. Scria scrisori peste scrisori la Bergen și Christiania. Stimula zelul tuturor acelora care luau parte la acțiunea generoasă a cercetărilor legate de *Viken*. Existența lui se concentra în această unică năzuință: să-l regăsească pe Ole!

Crezu chiar de cuviință să lipsească din nou douăzeci și patru de ore, pentru un motiv care, desigur, se referea la interesele familiei Hansen. Dar păstra ca întotdeauna un secret absolut despre ce făcea în această privință.

Între timp, sănătatea Huldei, atât de greu încercată, se restabilea foarte încet. Sărmana fată nu mai trăia decât cu amintirea lui Ole, dar speranța, care se împletea cu aceste aducerii aminte, slăbea din zi în zi. Și totuși, avea lângă ea cele două ființe pe care le iubea mai mult decât orice pe lume și din care unul nu înceta să-i dea curaj. Era oare de ajuns? Nu ar fi trebuit cu orice preț s-o scoată cineva din starea ei de deznașejde? Și cum putea să-i schimbe gândurile care îi chinuiau sufletul, aceste gânduri care-o legau cu un lanț de fier de naufragiatul lui *Viken*?

Astfel sosi ziua de 12 iulie.

Peste patru zile trebuia să aibă loc tragerea loteriei Școlilor din Christiania. E de la sine înțeles că speculația făcută de Sandgoist ajunse la cunoștința publicului. Din grija sa ziarele anunțaseră că «celebrul și providențialul bilet» cu numărul 9672 era acum în posesia domnului

Sandgoist din Drammen și că acest bilet, pus în vânzare, va apartine celui care va oferi mai mult. Domnul Sandgoist era proprietarul susnumitului bilet, pentru că îl cumpărase la un preț foarte mare de la Hulda Hansen.

Bineînteles că acest anunț nu putea decât să-o micșoreze pe fată în stima publică. Cum! Hulda, ispitită de prețul mare, s-a decis să vândă biletul naufragiatului, biletul logodnicului ei, Ole Kamp! A prefăcut în bani această ultimă amintire!

Dar o notă apărută la timp în Morgen-Blad îi puse pe cititori la curent cu cele întâmplări. S-a aflat de ce natură fusese demersul lui Sandgoist și prin ce mijloace acest bilet se găsea acum în mâna lui. Atunci disprețul publicului căzu asupra cămătarului din Drammen, creditorul fără suflet, care n-a pregetat să stoarcă un profit din nenorocirile familiei Hansen. Ca urmare, printr-un consens general, ofertele primite de Hulda când era în posesia biletului nu se mai reînnoiră către noul proprietar. Se părea că lozul nu mai avea o valoare supranaturală de când Sandgoist îl murdărise cu atingerea mâinilor lui. Deci Sandgoist nu făcuse decât o afacere proastă și nu avea cum să se dezbată de faimosul număr 9672.

Se înțelege că nici Hulda, nici chiar Joel nu erau la curent cu ce se întâmpla. Din fericire! Le-ar fi venit tare greu să se știe amestecați în această afacere, care luase o întorsătură atât de negustorească în mâinile cămătarului.

În ziua de 12 iulie, seara, veni o scrisoare pe numele profesorului Sylvius Hog.

Era trimisă de Marină și conținea o altă scrisoare, datată din Christiansand, un mic port situat la intrarea în golful Christiania. Probabil că nu-i adusese nicio veste nouă, căci Sylvius Hog o băgă în buzunar și nu spuse nimic lui Joel sau surorii sale. Numai în momentul când se retrase în cameră, urându-le noapte bună, grăi:

— Știți, dragii mei, tragerea va avea loc peste trei zile. N-ați vrea să fiți și voi de față?

— La ce bun, domnule Sylvius? răspunse Hulda.

— Totuși, reluată profesorul, Ole a vrut ca logodnica să să asiste la această tragere; i-a cerut-o chiar stăruitor în ultimele sale rânduri și cred că cea din urmă dorință a lui Ole trebuie să fie respectată.

— Dar Hulda nu mai are lozul, răspunse Joel, și cine știe în ce mâini se află!

— N-are nimic, răspunse Sylvius Hog. Vă rog deci pe amândoi să mă însوtiți la Christiania.

— Doriți dumneavoastră acest lucru, domnule Sylvius? zise fata.

— Nu eu o doresc, ci Ole și trebuie să-l ascultă.

— Soră, răspunse Joel, domnul Sylvius are dreptate. Da! Trebuie! Când plecăm, domnule Sylvius?

— Mâine în zori și sfântul Olaf să ne ocrotească!

Capitolul XVI

A doua zi, brișca maistrului Lengling îi duse pe Sylvius Hog și pe Hulda, așezați unul lângă altul. Cum se știe, nu era loc și pentru Joel. Așa că vrednicul băiat merse pe jos, lângă calul care-și scutura vesel coama.

Cei patrusprezece kilometri între Dal și Moel nu-l speriau pe voinicul mărșăluitor. Brișca străbătea frumoasa vale Vestfjorddal, pe malul stâng al râului Maan – vale îngustă și umbroasă, scăldată de mii de cascade săltărețe care cădeau de la diverse înălțimi. La fiecare cotitură a drumului șerpuitor, se zărea și se pierdea din vedere vârful muntelui Gousta, unde străluceau două pete de zăpadă.

Cerul era senin și timpul minunat. Aerul înviorător nu se răcorise prea mult și soarele nu ardea. Lucru curios, fața lui Sylvius Hog se înseninase de când părăsise casa din Dal. Fără îndoială, voioșia lui era puțin silită, încercând ca măcar prin această călătorie să poată risipi tristețea lui Joel și a Huldei. Nu făcură mai mult de două ore și jumătate pentru a ajunge la Moel, la capătul lacului Tinn, unde brișca trebuia să se opreasă. N-ar fi putut merge mai departe decât dacă ar fi fost un vehicul plutitor. În acest punct al văii începe drumul pe lacuri. Acolo găsești ceea ce se cheamă un *vandskyde*, adică o legătură pe apă. La mal așteaptă ambarcațiuni ușoare care fac serviciul de-a lungul și de-a latul lacului Tinn.

Brișca se opri aproape de bisericuța cătunului, în apropierea unei cascade de mai mult de cinci sute de picioare. Această cascadă, din care se vedea numai o cință parte, se pierde în niște crevase adânci ale muntelui, înainte de a fi înghițită de lac.

Doi luntrași se găseau la capătul cel mai îndepărtat al malului. O barcă din coajă de mesteacăn, al cărei echilibru instabil nu permite nicio mișcare a călătorilor pe care-i duce pe celălalt mal, era gata de plecare.

Lacul apărea atunci în toată splendoarea lui matinală. Soarele, răsăind, împrăştiase negurile nopții. Nu ți-ai fi putut dori o mai frumoasă zi de vară.

— Nu ești prea obosit, dragul meu Joel? întrebă profesorul când coborî din brișcă.

— Nu, domnule Sylvius. Credeti că nu sunt destul de obișnuit cu aceste drumuri lungi prin Telemark?

— E adevărat. Spune-mi, știi care este calea cea mai scurtă de la Moel la Christiania?

— Desigur, domnule Sylvius. Odată ajunși la capătul lacului, la Tinoset... Nu știi însă dacă vom găsi o brișcă la popas, deoarece nu am trimis înainte niciun *forbud* să anunțe sosirea noastră, aşa cum se face de obicei...

— Fii liniștit, băiatule, răsunse profesorul, am avut eu grija. Intenția mea nu este să vă oblig să mergeți pe jos de la Dal la Christiania.

— Dac-ar fi nevoie... spuse Joel.

— Nu va fi nevoie. Să ne ocupăm de itinerar și spuneți-mi cum credeti voi că trebuie întocmit.

— Ei bine, odată sosiți la Tinoset, domnule Sylvius, vom încurga lacul Dal trecând prin Vik și Bolkesjo, astfel încât să ajungem la Mose și de acolo la Konsberg, Hangsund și Drammen. Călătorind o zi și o noapte, am putea intra mâine după-amiază în Christiania.

— Foarte bine, Joel! Cunoști într-adevăr ținutul și, hotărât lucru, iată un itinerar plăcut!

— E cel mai scurt.

— Ei bine, Joel, puțin îmi pasă dacă e cel mai scurt, înțelegi! răsunse Sylvius Hog. Cunosc un altul care nu lungește călătoria decât cu câteva ore! Și pe acela îl cunoști și tu, băiatule, cu toate că n-ai vorbit de el!

— Care?

— Care trece prin Bamble.

— Prin Bamble?

— Da, Bamble! Nu te face că nu știi! Bamble, unde locuiește fermierul Helmboe și fiica sa Siegfrid!

— Domnule Sylvius!...

— Pe acolo vom merge. Și ocolind lacul Fol pe la sud, în loc de a-l ocoli pe la nord, nu vom putea ajunge tot aşa de bine la Konsberg?

— Tot aşa de bine, și chiar mai bine! răsunse surâzând Joel.

— Mulțumesc pentru fratele meu, domnule Sylvius, zise fata.

— Și pentru tine, mica mea Hulda, căci știu că îți va face plăcere s-o vezi în trecere pe prietena ta Siegfrid!

Barca era gata. Toți trei luară loc pe un maldăr de frunze verzi, îngrămădite în partea din spate. Cei doi luntrași, vâslind și cârmind, se îndreptară spre larg.

Pe măsură ce te îndepărtezi de mal, lacul Tinn începe să se lărgească începând de la Haekenoes, o mică aşezare de două-trei case, ce se află pe prelungirea stâncoasă scăldată de fiordul îngust unde se varsă liniștite apele Maan-ului. Lacul pare aici destul de mărginit, dar încetul cu încetul priveliștea munților se depărtează și îți dai seama de înălțimea lor atunci când o ambarcațiune, trecându-le pe la poale, nu se vede mai mare decât o pasăre acvatică.

Pe ici, pe colo apar vreo douăsprezece insule sau insulițe, sterpe sau înverzite, cu câteva colibe de pescari. Pe suprafața lacului plutesc trunchiuri de arbori neciopliți și plute cu cherestea, tăiată la joagărele din împrejurimi.

Asta-l făcu pe Sylvius Hog să spună în glumă – și trebuie că avea în adevăr dorința să glumească:

— Dacă, după poeții noștri scandinavi, «lacurile sunt ochii Norvegiei», trebuie să admitem că Norvegia are mai mult de o bârnă în ochi, cum spune Biblia.

Pe la ora patru ambarcațiunea ajunse la Tinoset, un simplu cătun fără niciun confort. De altfel, acest lucru n-avea importanță. Sylvius Hog nu intenționa să se opreasca aici nici măcar o oră. Așa cum îi spusese lui Joel, un vehicul aştepta pe mal. În vederea acestei călătorii pe care o decisese de multă vreme, el scrisese domnului Bennett din Christiania să-i asigure mijloace de transport care să evite întârzieri sau oboseli. Iată de ce, în ziua fixată, o caleașca cu lada plină cu merinde se găsea la Tinoset. Deci, mijloc de deplasare garantat pe tot parcursul, mâncare de asemenea asigurată – ceea ce te scutea să recurgi la ouăle fierte, la laptele prinși la zeama lungă a fermelor din Telemark.

Tinoset e situat aproape de capătul lacului Tinn. Printr-o cascadă destul de frumoasă, Maan-ul năvălește în vale, unde își recapătă cursul liniștit. Caii erau înhămați și trăsura porni imediat spre Bamble.

În acea epocă mersul cu trăsura era singurul mijloc de a străbate Norvegia și mai ales Telemark-ul. Și se prea poate ca drumul de fier să-i facă pe turiști să regrete brișca națională și caleștile domnului Bennett!

E de la sine înțeles că Joel cunoștea foarte bine această parte din regiune, pe care o cutreierase de atâtea ori în lung și în lat, între Dal și Bamble.

Era opt seara când Sylvius Hog, fratele și sora ajunseră în micuța localitate.

Deși nu erau aşteptați, fermierul Helmboe le făcu o primire dintre cele mai calde. Siegfrid își îmbrățișa cu drag prietena, pe care o găsea slăbită de atâtă suferință. Cele două tinere rămaseră singure o bucată de vreme pentru a-și destăinui supărările.

— Te rog, dragă Hulda, zise Siegfrid, nu te lăsa copleșită de necazuri! Eu nu mi-am pierdut încrederea! De ce să renunți la orice speranță de a-l revedea pe sărmanul nostru Ole! Am aflat din ziare că se fac cercetări pentru găsirea lui *Viken*. Vor reuși! Iată, sunt sigură că domnul Sylvius mai speră și el! Hulda, draga mea... te rog... nu deznădăjdui!

Drept răspuns, Hulda nu putea decât să plângă și Siegfrid o ținea strâns la pieptul ei.

Ah, ce bucurie ar fi fost, în casa fermierului Helmboe, în mijlocul acestor oameni vrednici, dacă toți cei de față ar fi avut dreptul să fie fericiți!

— Atunci plecați direct la Christiania? întrebă fermierul pe Sylvius Hog.

— Da, domnule Helmboe!

— Pentru a asista la tragerea loteriei?

— Desigur.

— De ce, când biletul lui Ole Kamp este în prezent în mâinile acestui nemernic de Sandgoist?

— Asta a fost dorința lui Ole, răsunse profesorul, și trebuie să i-o respectăm.

— Se spune despre cămătarul din Drammen că n-a putut găsi un cumpărător pentru acest bilet care-l costă destul de scump!

— Se spune, în adevăr, domnule Helmboe.

— Foarte bine! N-are decât ceea ce merita, mărșavul, ticălosul, da, ticălosul!... Nu e faptă fără plată!...

— Da, în adevăr, domnule Helmboe, n-are decât ce merită!

Au trebuit firește să cineze la fermă. Siegfrid și tatăl ei nu i-ar fi lăsat să plece înainte de a fi acceptat această invitație. Dar era necesar să nu întârzie, dacă voiau să câștige în timpul nopții cele câteva ore pierdute cu ocolul făcut până la Bamble. Astfel că, la ora nouă seara, caii fură aduși de la popas de un om de la fermă, care îi puse la ham.

— La viitoarea vizită, dragă domnule Helmboe, zise Sylvius Hog fermierului, voi rămâne la masă chiar șase ore, dacă mi-o veți cere! Dar pentru azi voi cere îngăduință să înlocuiesc desertul cu calda dumitale strângere de mâna și o dulce sărutare pe care încântătoarea Siegfrid o va da micii mele Hulda!

Zis și făcut. Apoi plecară la drum.

La această latitudine nordică, amurgul se prelungește cu câteva ore, încât linia orizontului se desluși și după apusul soarelui – atât de lîmpede era aerul.

Drumul, deși accidentat, este totuși foarte frumos între Bamble și Konsberg, trecând prin Hitterdal și pe la sudul lacului Fol. El traversează astfel întreaga regiune meridională a Telemark-ului, deservind târgurile, cătunele și fermele din împrejurimi.

O oră după plecare, Sylvius Hog, fără să se opreasă, putu să vadă biserică din Hitterdal, o veche clădire foarte bizară, care se termină cu pinacole aşezate unele peste altele, fără vreo simetrie arhitecturală. Totul este din lemn, începând cu pereții întocmiți din grinzi care se îmbucă și din plăci aşezate ca olanele, până la vârful clopotniței. Această aglomerare de plăci de lemn este un monument venerabil și venerat al arhitecturii scandinave din secolul XIII.

Noaptea se lăsă încetișor, una din acele nopți pline încă de ultimele licăriri ale zilei și care pe la unu începe să pălească, odată cu revărsatul zorilor.

Joel cugeta aşezat pe scaunul din față. Hulda rămăsese și ea pe gânduri, în fundul trăsurii. Sylvius vorbi cu surugiul, cerându-i să meargă mai iute. Nu se mai auzeau decât clopoțeii cailor, pocniturile de bici și mersul roților pe pământul vălurit.

Nu se opriră în timpul nopții. Trecuă de Listüs, o haltă pierdută în mijlocul unei depresiuni a munților cu păduri de brazi, încunjurați de un alt doilea lanț de munți goi și sălbatici. Depășiră și Tiness, un mic gaard pitoresc, alcătuit din câteva case cocoțate pe piloni de piatră. Caleașca mergea destul de repede, zăngănind din fiare, scrâșnind din suruburile desfăcute și din arcurile sale slabite. Nu puteai să faci nicio vină vizitiului, un bătrânel pe jumătate adormit, care-și îndemna caii. Din vreme în vreme trăgea câte o lovitură de bici, cam moale, de preferință calului din stânga.

Asta, deoarece calul din dreapta îi aparținea, pe când cel din stânga era al unui vecin din cătun.

La cinci dimineață, Sylvius Hog deschise ochii, întinse brațele și putu să respire cu nesaț pătrunzătorul miros al brazilor care înmiresmau aerul. Ajunsese la Konsberg. Trăsura traversă podul de peste Laagen și se opri dincolo, după ce trecu aproape de biserică, nu departe de cascada din Larbro.

— Prieteni, zise Sylvius Hog, dacă vreți, nu vom poposi aici, vom schimba doar caii. E încă prea devreme să mâncăm. Mai bine să nu facem nicio oprire serioasă până la Drammen. Acolo vom lua o masă bună, pentru a mai crău merindele date de Benett.

Fiind toți de acord, profesorul și Joel se mulțumiră să ia un mic păharel de rachiu la *Hotelul Minelor*. După o oră se aduseră caii și porniră iar la drum.

La ieșirea din oraș, caleașca trebui să urce o potecă foarte abruptă, tăiată în coasta muntelui. Zăriră în treacăt pilonii înalți ai minelor de argint din Konsberg, ce se deslușeau ca niște siluete pe cer. Apoi zarea dispără pe după imensele păduri de brazi, întunecate și reci ca niște pivnițe, unde nici căldura soarelui, nici lumina nu pătrundeau.

În orașul de lemn Hangsund schimbară din nou caii. Drumul continuă pe șosele lungi, adeseori închise de câte o barieră pe pivot, care se ridică în schimbul unei taxe de cinci sau șase skillingi. Regiune fertilă, plină de pomi, care semănau cu niște sălcii plângătoare, cu crengile îndoite sub greutatea fructelor. În apropiere de Drammen începea iar povârnișul.

La amiază, orașul, așezat pe unul din brațele fiordului Christiania, își arăta cele două străzi nesfârșite, mărginite de case colorate, și portul, totdeauna foarte animat, unde plutele cu cherestea nu lăsau decât puțin loc vapoarelor care vin să încarce produsele Nordului.

Trăsura se opri în fața hotelului *Scandinavia*. Proprietarul, un personaj important, cu barbă albă, cu aerul grav, apăru în pragul casei.

Cu spiritul pătrunzător, specific tuturor hotelierilor din lume, zise:

— N-aș fi surprins dacă domnii și Tânăra doamnă ar avea intenția să ia masa.

— Aveți dreptate, răspunse Sylvius Hog, și vrem să mâncăm cât mai iute.

— Imediat!

Masa fu servită repede și fu în adevăr foarte bună. Mai ales un fel de pește din fiord, garnisit cu ierburi bine-mirositoare, pe care profesorul îl

mâncă cu multă plăcere.

La ora unu și jumătate, trăsura – după o nouă schimbare de atelaj – reveni înaintea hotelului *Scandinavia* și caii o porniră la trap pe strada mare din Drammen.

Dar iată că, trecând prin fața unei locuințe scunde cu o înfățișare neatrăgătoare, care se deosebea de veselele culori ale caselor învecinate, Joel nu putu să-și stăpânească o mișcare de dezgust.

— Sandgoist! exclamă el.

— Ah! Acesta este domnul Sandgoist? zise Sylvius Hog. În adevăr, n-are o mutră prea plăcută.

Era Sandgoist. Fuma în fața ușii. Îl recunoscuse oare pe Joel pe scaunul din față? Nu se știe, căci trăsura trecu repede între stive de dulapi și mormane de scânduri.

Dincolo de un drum mărginit de tufe de scoruș, pline de fructele lor roșii, trăsura intră într-o pădure deasă de pini, care se află de-a lungul Văii Paradisului, o depresiune minunată, cu depărtările etajate până la marginea zării. Sute de măguri apărură, cele mai multe având în vârf o vilă sau o aşezare țărănească. Apoi, la căderea serii, când trăsura începu să coboare spre mare, trecând prin câmpii întinse, fermele își arătară casele de un roșu-aprins, care se proiectau pe perdeaua verde-închis a copacilor. În fine, călătorii ajunseră la fiordul din Christiania, înconjurat de coline pitorești, cu nenumăratele sale golfulete, cu porturile sale în miniatură și cu debărcaderele de lemn unde vin să acosteze ambarcațiunile golfului și vasele-omnibuz. La ora nouă seara – era încă lumină la această latitudine – caleașca veche intră în oraș, nu fără larmă, străbătând străzile pustii. După cum ceru Sylvius Hog, se opri în fața hotelului *Victoria*. Aici coborâră Hulda și Joel. Camerele fuseseră reținute dinainte pentru ei. După un cald «bună seara», profesorul ajunse la locuința lui bătrânească, unde bătrâna servitoare Kate și bătrânelul servitor Fink îl primiră cu nerăbdare, spunând că îmbătrâneră de când îl tot așteptau.

Capitolul XVII

Christiania, mare oraș pentru Norvegia, n-ar fi decât un orașel în Anglia sau în Franța. Fără numeroasele incendii suferite, ar mai avea aspectul pe care-l avusese în secolul XI, atunci când a fost clădit. În realitate nu datează decât din anul 1624, când a fost reconstruit de regele Christian. Din Opsolo,

cum se chema atunci, el deveni Christiania, după numele feminizat al regescului său arhitect. Este un oraș simetric, cu străzi largi, reci și drepte, ca trase cu linia, cu case din piatră albe sau de cărămidă roșie. În mijlocul unui parc destul de frumos se ridică palatul regal Orscarslot, o mare clădire dreptunghiulară, fără stil, cu toate că ar vrea să copieze stilul ionic. Ici-colo apar câteva biserici, în care nu se prea găsesc opere de artă care să atragă atenția credincioșilor. În fine, există mai multe edificii civili și instituții publice, fără să socotim și un mare bazar în formă de rotondă, unde sunt grămezi de mărfuri străine și indigene.

În tot acest ansamblu nu găsești nimic demn de văzut. Dar ceea ce poate fi admirat fără rezervă este poziția orașului, în mijlocul unei coroane de munți variați ca aspect, care alcătuiesc un cadru minunat. Aproape plat în cartierele noi și bogate, orașul urcă pentru a forma un fel de kasbah, plină de case de tot felul, unde vegetează o populație săracă în colibe de lemn, ori colibe de cărămidă, a căror culoare tipătoare mai mult uimește decât încântă privirea.

Să nu se creadă că denumirea de kasbah, rezervată orașelor africane, nu are ce căuta într-un oraș din nordul Europei. Dacă în Christiania nu sunt în vecinătatea portului cartiere de tunisieni marocani, algerieni, ea are totuși o populație flotantă de același soi.

Ca orice oraș cu străzi care coboară până la mare și altele care urcă până pe coline înverzite, Christiania este foarte pitorească. Nu pe nedrept este comparat fiordul său cu golful Neapole. Ca și coastele de la Sorrente și Castellamare, malurile ei sunt pline cu vile și cabane pe jumătate pierdute în verdele aproape negru al brazilor și în perdelele străvezii de ceată care le înconjoară cu un abur parcă specific regiunilor boreale.

Sylvius Hog era în sfârșit din nou la Christiania. E adevărat că această întoarcere se făcuse în condițiuni pe care nu le-ar fi putut prevedea niciodată și în mijlocul unei călătorii întrerupte. Ei bine, n-avea decât s-o reînceapă anul viitor! În acest moment nu mai putea fi vorba decât de Joel și de Hulda Hansen. Dacă nu i-a găzduit în casa sa, era pentru că-i trebuiau pentru ei două camere! Dar nu fusese timp pentru a se face pregătirile. Astfel, profesorul îi duse la hotelul *Victoria*, unde îi recomandă în mod special. și o recomandare a lui Sylvius Hog, deputat în Storthing, trebuia luată în seamă.

Dar, cu toate că profesorul cerea pentru protejații săi aceleași atenții care i s-ar fi dat lui, nu spuse hotelierului numele lor. A păstra secretul sosirii lor îi

păru prudent pentru Joel și mai ales pentru Hulda Hansen. Se știe ce vâlvă se făcuse în jurul fetei și acest lucru ar fi stingherit-o. Era mai bine să nu se afle că sosise la Christiania.

Se înțeleseră ca a doua zi să nu se vadă cu Sylvius Hog decât înaintea mesei, adică între orele 11 și 12.

Profesorul avea de rezolvat câteva probleme care aveau să-i ia toată dimineața și, imediat ce le va termina, va veni să se întâlnească cu Hulda și Joel. Apoi nu-i va mai părăsi până în momentul când se va desfășura tragerea loteriei, care trebuia să aibă loc la ora trei.

Deci Joel, după ce se sculă, se duse să ia pe Hulda, care-l aștepta îmbrăcată în camera sa. Pentru a o mai scoate din gândurile ei, care trebuiau să fie și mai dureroase în această zi, Joel iși propuse să se plimbe până la ora mesei. Hulda, ca să nu-l contrazică, primi și amândoi plecară fără țintă prin oraș.

Era duminică. Contra războinicii se petrece în orașele din Nord în timpul sărbătorilor, când numărul celor ce se plimbă este mai mic, pe străzi domnea o mare animație.

Nu numai că orășenii nu plecaseră la țară, dar vedea că – din contră – mulți săteni veniseră la oraș. Calea ferată a lacului Miosen, care deservește împrejurimile capitalei, trebui să pună la dispoziția călătorilor trenuri suplimentare. Căci loteria Școlilor din Christiania atrăgea mulți curioși, dar mai ales mulți interesați în această tragere!

Deci foarte multă lume pe străzi, familii întregi, ba chiar sate întregi, sosite cu tainica speranță de a nu fi venit degeaba. Gândiți-vă! Fuseseră plasate un milion de bilete, și chiar dacă n-ar câștiga decât un simplu loz de o sută sau două sute de mărci, cății din acești oameni cumsecade nu s-ar întoarce la umilele lor așezări foarte mulțumiți de norocul avut!

Joel și Hulda, după ce părăsiră hotelul *Victoria*, coborâră mai întâi până la cheiurile care se găsesc în stânga golfului. În acest loc afluența era mai mică, în afară de cărciumi, unde berea și rachiul din paharele și halbele pline udau gâtlejurile care sufereau de o sete nestinsă.

În timp ce fratele și sora se plimbau între docuri, rândurile de butoaie, cantitatea lăzilor din toate colțurile lumii, navele aflate la chei sau în larg le atrăgeau în mod special atenția. Oare unele din aceste nave nu aparțineau portului Bergen, unde *Viken* nu avea să se mai întoarcă?

— Ole... sărmănatul meu Ole! murmură Hulda.

Atunci Joel voia să-o ducă departe de golf, urcând din nou spre cartierele orașului de sus.

Acolo, pe străzi, în piețe, în mijlocul grupurilor de oameni auziră vorbindu-se despre ei.

— Da, spuse unul, s-a ajuns să se ofere zece mii de mărci pe numărul 9672!

— Zece mii? răspunse altul. Parcă douăzeci de mii, și chiar mai mult!

— Domnul Vanderbilt din New York a ajuns până la treizeci de mii!

— Domnul Baring din Londra, la patruzeci de mii!

— și domnii Rothschild din Paris, la șaizeci de mii!

Se știe ce trebuie să crezi din toate aceste zvonuri. Căci dacă se continua pe această scară ascendentă, prețul oferit ar fi întrecut valoarea lozului cel mare!

Dar dacă cei care lansau zvonurile nu erau de acord asupra cifrei propunerilor făcute Huldei Hansen, toți se înțelegeau de minune pentru a califica purtările cămătarului din Drammen.

— Ce ticălos blestemat acest Sandgoist, care n-are milă de oamenii cumsecade!

— Oh, e bine cunoscut în Telemark și nu este la prima lui faptă de acest fel!

— Se zice că n-a găsit pe nimeni să-i cumpere biletul lui Ole Kamp, după ce l-a plătit cu un preț bun!

— Nu, nimeni nu l-a vrut!

— Nu e de mirare! în mâinile Huldei Hansen, biletul avea preț!

— Desigur, în timp ce în mâinile lui Sandgoist nu mai valorează nimic.

— Așa-i trebuie! Va rămâne cu el și măcar de-ar pierde cele cincisprezece mii de mărci cât l-a costat!

— Dar dacă netrebnicul ăsta ar câștiga lozul cel mare?

— El! Asta ar mai lipsi!

— Iată ce ar însemna o nedreptate a soartei! În orice caz, să nu vină la tragere!

— Nu, căci ar păti-o!

Acestea sunt pe scurt părerile exprimate la adresa lui Sandgoist. Se știe de altfel că, din prudență sau din altă pricină, el nu avea intenția să participe la tragere, pentru că ieri mai era încă în locuința sa din Drammen.

Hulda era foarte emoționată și Joel simțea cum brațul surorii sale tremura sub al lui. Atunci căută să treacă repede prin multime, pentru a nu mai auzi ce se vorbea, ca și cum i-ar fi fost teamă că vor fi aclamați de toți acești prieteni necunoscuți.

Cât despre Sylvius Hog, poate speraseră să-l întâlnească prin oraș. Nu-l văzură însă. Dar câteva cuvinte din cele ce se vorbeau pe stradă le arătară că întoarcerea profesorului la Christiania era cunoscută de public. Încă dis-de-dimineață fusese văzut mergând cu un aer foarte preocupat, ca un om care nu are timp de întrebări sau răspunsuri, fie prin port, fie pe la birourile Marinei.

Desigur că Joel ar fi putut să afle de la orice trecător unde locuia profesorul Sylvius Hog. Fiecare s-ar fi grăbit să-i spună unde stă și să-l ducă până acolo. Nu o făcu pentru a nu fi indiscret, și de vreme ce le dăduse întâlnire la hotel, era mai bine să aștepte acolo.

Hulda îl rugă pe Joel să se întoarcă, încă de la ora zece și jumătate. Se simțea foarte obosită și toate aceste discuții în care era pomenit numele ei îi făceau rău.

Ea se întoarse deci la hotelul *Victoria*, apoi urcă în camera ei pentru a-l aștepta pe Sylvius Hog.

Cât despre Joel, el rămase jos, în salonul de lectură, unde își trecu timpul răsfoind ziarele din Christiania.

Deodată păli la față, privirea i se tulbură și ziarul îi scăpă din mâna... într-un număr al ziarului *Morgen-Blad*, la știrile navale, citi următoarea telegramă sosită din Terra-Nova:

Canoniera Telegraf, sosit pe locul presupusului naufragiu al lui Viken, n-a găsit acolo nicio urmă. Cercetările canonierei pe coasta Groenlandei n-au avut mai mult succes. Trebuie deci considerat ca sigur că nu există niciun supraviețuitor al echipajului de pe Viken.

Capitolul XVIII

— Bună ziua, domnule Benett! Îmi face totdeauna plăcere când am ocazia să vă strâng mâna.

— Și acest lucru mă onorează întotdeauna, domnule Hog.

— Onoare – plăcere, plăcere – onoare, răspunse vesel profesorul, e totuna.

— Călătoria dumneavoastră în Norvegia centrală a avut, după câte văd, un sfârșit fericit.

— Nu s-a încheiat încă, dar deocamdată, pentru acest an, s-a terminat.

— Ei bine, domnule Hog, vorbiți-mi despre acei oameni de treabă cu care ați făcut cunoștință la Dal.

— Oameni de treabă, în adevăr, domnule Benett, oameni de treabă și buni la treabă! Li se potrivesc aceste cuvinte în toate felurile!

— După ceea ce scriu ziarele, trebuie să recunoașteți că sunt de compătimit!

— Da, de compătimit, domnule Benett. N-am văzut niciodată cum nenorocirea poate izbi cu o asemenea stăruință niște sărmane ființe!

— În adevăr, domnule Hog. După catastrofa lui *Viken*, purtarea acestui oribil Sandgoist!

— Așa cum ați spus, domnule Benett.

— La urma urmelor, domnule Hog, Hulda Hansen a făcut bine cedând biletul contra chitanței.

— Credeți?... Pentru ce adică?

— Pentru că a pune mâna pe cincisprezece mii de mărci contra rezultatului aproape cert de a nu pune mâna pe nimic...

— Ah, domnule Benett, ripostă Sylvius Hog, vorbiți ca un om practic, din punctul dumneavoastră de vedere negustoresc. Dar, dacă vrei să o iezi din alt unghi, aceasta devine o chestiune sentimentală și sentimentele nu se măsoară cu bani!

— Desigur, domnule Hog; dar permiteți-mi să vă spun că mai mult ca sigur că protejata dumneavoastră nu s-ar fi ales cu nimic, cu sentimentul ei.

— Ce știți dumneavoastră?

— Dar gândiți-vă! Ce reprezenta acest bilet? O singură șansă la un milion, pentru a câștiga!...

— În adevăr, o șansă la un milion! E cam puțin, domnule Benett, cam puțin!

— De aceea s-a și produs reacția, după goana după loz din primele zile. Și se spune că Sandgoist, care nu luase biletul decât pentru a-l specula, n-a putut găsi alt cumpărător.

— Se pare că așa-i, domnule Benett.

— Dacă acest blestemat cămătar ar câștiga lozul cel mare, ar fi un adevărat scandal!

— Un scandal, desigur, domnule Bennett, cuvântul nu este prea tare, un scandal!

Vorbind astfel, Sylvius Hog se plimba prin magazinele, s-ar putea spune prin bazarul domnului Bennett, atât de cunoscut în Christiania și în toată Norvegia. În adevăr, ce nu poți găsi în acest bazar? Trăsuri de voiaj, briști cu duzina, lăzi cu alimente, coșuri pentru sticle de vin, stocuri de conserve, îmbrăcăminte și ustensile pentru turiști, chiar și ghizi pentru a conduce călătorii până la ultimele târguri din Finmark, până-n Laponia și Polul Nord! Și asta nu era totul! Domnul Bennett nu oferea el amatorilor de istorie naturală diverse mostre de roci și metale ale solului, ca și specimenele cele mai variate de păsări, insecte, reptile ale faunei norvegiene? Și – ceea ce este bine de știut – unde s-ar găsi un assortiment de bijuterii și de bibelouri ale țării mai complet decât acela aflat în vitrinele sale?

Astfel, acest gentleman era un fel de providență a turiștilor doritori de a vizita regiunea scandinavă. Era omul universal de care Christiania nu s-ar fi putut lipsi.

— Și fiindcă veni vorba, domnule Hog, zise el, cred că ați găsit la Tinoset trăsura pe care mi-ați comandat-o?

— Deoarece v-am cerut-o, eram sigur că va fi acolo la ora stabilită!

— Mă măguliți, domnule Hog. Dar, după scrierea dumneavoastră, trebuia să fiți trei persoane...

— Trei, desigur.

— Și ceilalți doi?

— Au sosit ieri-seară sănătoși și mă aşteaptă la hotelul *Victoria*, unde-i voi întâlni.

— Oare sunt?...

— Desigur, domnule Bennett, sunt... și vă rog să nu spuneți nimău. Țin ca sosirea lor să nu fie cunoscută încă.

— Sărmana fată!

— Da... A suferit mult!

— Și ați vrut să asiste la tragere, deși nu mai are biletul pe care i l-a lăsat logodnicul ei?

— Nu eu am vrut acest lucru, domnule Bennett, ci Ole Kamp! Și vă voi repeta și dumneavoastră, cum am spus tuturor: Trebuie respectate ultimele dorințe ale lui Ole!

— Desigur. Ceea ce faceți dumneavoastră e totdeauna ceea ce trebuie făcut, dragă domnule Hog.

— Complimente, dragă domnule Benett?...

— Nu, dar e un noroc pentru familia Hansen că i-ați ieșit în cale!...

— Ei! Norocul a fost mai mult al meu!

— Văd că aveți, ca de obicei, o inimă generoasă!

— Domnule Benett, dacă tot ești obligat să ai inimă, e mai bine să fie generoasă, nu-i aşa?

Și Sylvius Hog însوți răspunsul dat demnului negustor cu un surâs plin de înțeles.

— Și acum, domnule Benett, reluă el, să nu credeți că am venit la dumneavoastră pentru a primi felicitări! Nu! M-a adus altceva.

— Sunt gata să vă servesc!

— Știți; nu-i aşa, că fără Joel și Hulda Hansen, dacă prăpastia din Rjukanfos ar fi vrut să mă înapoieze, m-ar fi înapoiat în stare de cadavru. N-aș fi avut deci plăcerea să vă văd azi.

— Da!... Da! Știu, răspunse domnul Benett. Ziarele au povestit peripețiile dumneavoastră! Și, în adevăr, acești tineri curajoși ar fi meritat pe deplin să câștige marele loz!

— Aceasta este și părerea mea, răspunse Sylvius Hog. Însă, pentru că acum lucrul este imposibil, n-aș vrea ca drăguța mea Hulda să se întoarcă la Dal fără un mic dar... o mică amintire...

— Iată ce aș numi o idee bună, domnule Hog!

— Mă veți ajuta deci să aleg, între toate bogățiile dumneavoastră, ceva care ar putea să placă unei fete de vîrstă ei...

— Cu plăcere, răspunse Benett.

Și rugă pe profesor să intre în magazinul cu bijuterii indigene. Un giuvaer norvegian nu este oare cea mai frumoasă amintire ce s-ar putea lua din Christiania, din minunatul bazar al domnului Benett?

Aceasta fu și părerea lui Sylvius Hog, căruia binevoitorul gentleman se grăbi să-i deschidă toate vitrinele.

— Cum nu sunt un bun cunoșător, mă bizui pe gustul dumneavoastră, domnule Benett.

— Ne vom înțelege, domnule Hog.

Se găsea acolo un assortiment complet de bijuterii suedeze și norvegiene de o lucrătură foarte migăloasă și care sunt mai prețioase din cauza artei cu

care sunt făcute decât pentru valoarea propriu-zisă a materialului.

— Ce este aceasta? întrebă profesorul.

— Este un inel de dublé, cu ciucuri mobili al căror sunet este foarte plăcut.

— Foarte frumos, răspunse Sylvius Hog, încercând inelul pe vârful degetului mic. Puneți-l în orice caz deoparte, domnule Bennett, și să mai vedem și altceva.

— Brățări sau coliere?

— Puțin din toate, vă rog, domnule Bennett, câte puțin din toate!... Ah, dar astea?...

— Sunt rondele care se poartă pereche la corsaj. Privilيج efectul aramei pe acest fond de lână roșie plisată. Este de bun gust, fără a avea un preț prea mare.

— Frumos, în adevăr, domnule Bennett. Să punem deoparte și această podoabă.

— Trebuie însă să vă atrag atenția, domnule Hog, că aceste rondele sunt rezervate exclusiv pentru tinerii căsătoriți... în ziua nunții... și că...

— Pe sfântul Olaf! Aveți dreptate, domnule Bennett, aveți mare dreptate. Sărmana mea Hulda! Din păcate nu e Ole acela care-i face darul, sunt eu și nu-l voi mai putea oferi unei logodnice!...

— În adevăr, domnule Hog!

— Să vedem atunci alte bijuterii care-ar putea servi unei fete. Ah, această cruce, domnule Bennett?

— Este o cruce de atârnat la gât, cu discuri concave care răsună la fiecare mișcare.

— Foarte frumoasă!... Foarte frumoasă! Puneți-o deoparte, domnule Bennett. După ce voi vedea toate vitrinele, vom face alegerea...

— Da, dar...

— Încă un dar?

— Această cruce este cea pe care o poartă miresele din Scanie când merg la biserică...

— Mii de draci, domnule Bennett... Trebuie să mărturisesc că nu știu să aleg!

— Asta e adevărat, domnule Hog, pentru că cel mai mare assortiment îl am pentru bijuteriile mirilor, care se vând cel mai mult. Nu trebuie să vă mirați, deci.

— Nu mă miră în niciun fel, domnule Benett, dar mă cam încurcă!
— Ei bine, luați atunci acest inel de aur pe care l-ați pus deoparte!
— Da... acest inel de aur... Aș fi vrut însă și vreo altă bijuterie... Cum să zic?... Mai decorativă...

— Atunci nu ezitați! Luați această placă filigranată de argint, ale cărei patru rânduri de lănțisoare stau aşa de bine la gâtul unei fete! Priviți, este presărată cu boabe de sticlă fină, cu ornamente de alamă în formă de bobine și cu perle colorate. E un produs din cele mai curioase ale giuvaergeriei norvegiene!

— Da, da! răspunse Sylvius Hog. O podoabă frumoasă, dar puțin cam pretențioasă pentru modesta mea Hulda. În adevăr, aş prefera rondelele pe care mi le-ați arătat adineauri, împreună cu crucea de pus la gât! Sunt ele atât de specifice ca podoabe de nuntă, că nu s-ar putea face cadou unei tinere fete?

— Domnule Hog, răspunse Benett. Storthingul n-a făcut încă o lege în această privință!... E fără îndoială o scăpare din vedere...

— Bine, bine, domnule Benett, vom rezolva noi asta! În așteptare, cumpăr totuși crucea și rondelele!... Si apoi, în definitiv, mica mea Hulda ar putea să se mărite într-o zi!... Drăguță și încântătoare cum este, nu-i va lipsi ocazia să aibă nevoie de aceste podoabe... Hotărât lucru, le cumpăr și le iau cu mine!

— Bine, domnule Hog.

— Vom avea oare plăcerea să vă vedem și pe dumneavoastră, domnule Benett, la tragerea loteriei?

— Desigur.

— Cred că va fi foarte interesant.

— Sunt sigur.

— Deci, pe curând, domnule Benett.

— Pe curând, domnule Hog.

— Uite! zise profesorul, aplecându-se peste vitrină. Iată două verighete pe care nu le-am văzut!

— Oh! Acestea nu cred să vă servească, domnule Hog. Sunt verighete gravate, pe care pastorul le pune în degetul mirilor în timpul ceremoniei...

— Adevărat? Totuși, le iau! Pe curând, domnule Benett, pe curând! Sylvius Hog ieși, și cu un pas sprinten – un pas ca la douăzeci de ani – se îndreaptă spre hotelul *Victoria*.

Ajuns în hol, zări în primul rând cuvintele *Fiat lux*², care erau scrise pe o lampă cu gaz.

«Ei, își spuse el, aceste cuvinte latine se potrivesc foarte bine! Da! *Fiat lux!*... *Fiat lux!*»

Hulda era în camera sa. Ea aștepta sezând la fereastră. Profesorul bătu în ușă, care se deschise imediat.

— Ah! Domnule Sylvius! exclamă fata ridicându-se.

— Iată-mă! Iată-mă! Dar nu e vorba de domnul Sylvius, draga mea Hulda, e vorba de masa care ne aşteaptă. Mi-e o foame de lup. Unde este Joel?

— În sala de lectură.

— Bine!... Mă duc să-l caut! Tu, scumpa mea, coboară repede! Sylvius Hog părăsi camera Huldei și se duse să-l caute pe Joel care-l aștepta și el, însă într-o stare de mare deznație.

Sărmanul băiat îi arăta numărul din *Morgen-Blad*. Telegrama comandantului canonierei *Telegraf* nu mai lăsa nicio îndoială despre pierderea totală a lui *Viken*.

— Hulda n-a citit?... întrebă repede profesorul.

— Nu, domnule Sylvius, nu! E mai bine să-i ascundem ceea ce din păcate va afla în curând!

— Ai făcut bine, flăcăule... Hai să luăm masa.

Nu mult după aceea erau toți trei așezăți la o masă rezervată. Sylvius mâncă cu mare poftă.

Era un dejun excelent, de altfel, și care avea aproape proporțiile unui ospăț. Judecați și dumneavoastră! Supă rece cu felii de lămâie, cu scorțișoară și pesmet de pâine neagră, somon cu sos alb îndulcit, vițel pane, rostbeaf în sânge cu salată picantă, înghețată de vanilie, dulceață de cartofi, zmeură, cireșe și alune, toate acestea stropite cu un vin vechi Saint-Julien din Franța.

— Minunat!... Minunat!... repeta Sylvius Hog. Parcă ar fi la Dal, la hanul cucoanei Hansen!

Avea gura plină, iar ochii săi buni surâdeau atât cât pot ochii să surâdă. Joel și Hulda încercau zadarnic să fie la fel de voioși; nu puteau însă și sărmana fată de-abia gusta câte ceva. Când masa se termină, Sylvius Hog spuse:

— Dragii mei copii, ați făcut o greșală că n-ați cinstit această bucătărie aleasă. Nu am putut să vă silesc. Dar dacă nu ați luat dejunul cum trebuie, veți cina cu atât mai bine. Nu știu dacă voi putea să fac față, și cu aceeași poftă! Și acum a sosit momentul să ne ridicăm de la masă.

Profesorul se și sculase în picioare și lua pălăria pe care i-o întinsese Joel, când Hulda, oprindu-l, îi zise:

— Domnule Sylvius, țineți cu tot dinadinsul, nu-i aşa, să vă însوțesc?

— Pentru a asista la tragere? Tin și încă foarte mult, draga mea!

— Îmi va veni tare greu!

— Tare greu, sunt de acord. Dar Ole a vrut să participe la tragere; Hulda, trebuie să respectă voința lui Ole!

Aceste cuvinte deveniseră un adevărat refren în gura lui Sylvius Hog!

Capitolul XIX

Ce de lume era în marea sală a Universității din Christiania unde avea să aibă loc tragerea – și chiar prin curte, căci în marea sală nu puteau să intre atâția oameni, și chiar pe străzile vecine, deoarece curtea era prea mică pentru această masă de oameni!

În această duminică de 15 iulie, nu mai puteai recunoaște pe calmii norvegieni acum atât de agitați. Starea lor de surescitare era pricinuită de tragere sau se datora arșiței acestei zile de vară? Poate că interesul și căldura contribuiau amândouă. În orice caz, ei nu s-ar fi putut răcori azi cu siropul de fructe, cu acest *multers* care se consumă în cantități atât de mari în Scandinavia.

Tragerea trebuia să înceapă la ora trei fix. Erau o sută de câștiguri, împărțite în trei categorii: 1) nouăzeci de câștiguri de la o sută până la o mie de mărci, în valoare totală de patruzeci și cinci de mii de mărci; 2) nouă câștiguri de la o mie până la nouă mii de mărci, și ele în valoare de patruzeci și cinci de mii de mărci; 3) un câștig de o sută de mii de mărci.

Contrag celor ce se obișnuiesc în astfel de loterii, marea surpriză era rezervată la urmă. Nu primului număr ieșit i se atribuia marele câștig, ci ultimului, adică celui de al sutelea număr. De aici urma o serie de stări sufletești, de emoții, de bătăi de inimă care se înmulțeau din ce în ce mai mult. Era de la sine înțeles că orice număr ieșit câștigător o dată nu putea să mai câștige a doua oară și se anula după ce ieșea din urnă.

Toate acestea publicul le știa. Nu mai era de așteptat decât ora fixată. Dar pentru a-și trece timpul lung până atunci, lumea discuta, și de cele mai multe ori se vorbea despre situația tristă a Huldei Hansen. În adevăr, dacă ar mai fi posedat biletul, fiecare i-ar fi dorit să câștige – bineînțeles după ce ar fi câștigat el!

Între timp, câteva persoane aflaseră de telegrama publicată de *Morgen-Blad*. Ei o comunică vecinilor. Toată lumea află că cercetările canonierei n-au reușit. Astfel trebuia să se renunțe la găsirea oricărei urme a lui *Viken*. Niciun membru al echipajului n-a supraviețuit naufragiului! Hulda nu-și va revedea niciodată logodnicul!

Un incident veni să schimbe această discuție. Se răspândi zvonul că Sandgoist se decisese să părăsească Drammen și câțiva pretinseră că-l văzuseră pe străzile din Christiania. Va risca oare să vină în sală? Dacă va face asta, mârșavul, va trebui să se aștepte la o dezlănțuire teribilă împotriva sa. El să asiste la tragedia loteriei!... Dar era atât de necrezut încât nici nu părea posibil. În definitiv, nu era altceva decât o falsă alarmă.

Pe la ora două și un sfert se iscă un freamăt în mulțime. Profesorul Sylvius Hog ajunse la Universitate. Se știa cum luase parte la frământările Huldei și ale lui Joel și cum, după ce fusese salvat de copiii cucoanei Hansen, căuta să-și plătească datoria de recunoștință. Imediat i se făcu loc. Un murmur de simpatie, căruia Sylvius Hog îi răspunse cu înclinări ale capului, trecu prin asistență și se transformă apoi în aclamații.

Dar profesorul nu era singur. Când cei mai aproape de el se traseră înapoi să-i facă loc, se văzu că era cu o fată la braț, în timp ce un Tânăr îi urma pe amândoi. Un Tânăr și o fată! Fu ca o zguduire electrică. Același gând se aprinse în toate aceste capete, ca o scânteie în tot atâtea acumulatoare.

— Hulda, Hulda Hansen!...

Acesta fu numele pe care toți îl rosteau.

Da! Era Hulda, atât de emoționată că nu se putea ține pe picioare. Ar fi căzut dacă nu era sprijinită de brațul lui Sylvius Hog. Dar profesorul o ținea bine pe eroina acestei manifestări, de la care lipsea Ole Kamp! Cât de mult ar fi dorit să fi rămas în mica ei cameră din Dal! Cum simțea nevoia să fugă de această mulțime curioasă, oricât de simpatică ar fi fost! Dar Sylvius Hog a vrut ca ea să vină, și a venit.

— Faceți loc! Faceți loc! se striga din toate părțile.

Și lumea se dădea la o parte înaintea lui Sylvius Hog, a Huldei și a lui Joel. Câte brațe nu se întinseră pentru a le strângă mâinile! Câte cuvinte calde și primitoare nu fură rostite la trecerea lor. Iar Sylvius Hog încuraja toate aceste manifestări!

— Da, este dânsa, prieteni!... E mica mea Hulda pe care am adus-o din Dal, zise el.

Apoi, arătând spre Joel:

— Și el este Joel, curajosul ei frate! Și adăugă:

— Dar, mai ales, vă rog să nu-i striviți!

Și în timp ce mâinile lui Joel răspundeau la toate aceste semne de simpatie, acele ale profesorului, mai puțin viguroase, erau zdrobite de atâtea străngeri. În același timp ochii îi străluceau, căci lacrimi de emoție i se adunaseră sub pleoape. Dar – fenomen demn de atenție doctorilor de ochi – aceste lacrimi erau luminoase.

Le trebui un sfert de oră pentru a traversa curtea Universității și a ajunge în marea sală, până la scaunele ce fuseseră rezervate pentru profesor. În fine făcându-și loc cu oarecare greutate, Sylvius Hog se aşeză între Hulda și Joel.

La ora două și jumătate, o ușă se deschise în spatele estradei din fundul sălii. Președintele apăru, demn, serios, având un aer dominator și ținând capul sus, ca oricare om chemat să prezideze. Doi asesori, nu mai puțin gravi, îl urmau. Apoi sează intrând șase fetițe cu panglici și flori, toate blonde și cu ochi albaștri, cu mâinile trandafirii, în care se puteau recunoaște imediat acele mâini ale neprihănirii, făcute pentru tragerea numărului din urnă.

Această intrare fu salutată de o rumoare a sălii, care arăta mai întâi placerea la vederea directorilor loteriei din Christiania, apoi nerăbdarea pe care o stârniseră fiindcă nu apăruseră mai devreme pe estradă. Erau șase fetițe, deoarece existau șase urne puse pe o masă și din care trebuiau să se tragă cele șase numere pentru fiecare câștig.

Cele șase urne conțineau fiecare zece numere 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0, reprezentând unitățile, zecile, sutele, miile, zecile de mii și sutele de mii ale unui milion. Dacă nu exista a șaptea urnă pentru a forma milioanele, e că, după felul în care se desfășura această tragere, era stabilit că, dacă ieșeau deodată cele șase zerouri, ele reprezentau numărul de un milion – ceea ce făcea ca toate biletele vândute să aibă sansa de câștig.

Totodată se hotărâse ca numerele să fie scoase succesiv din urne, începând cu aceea care se găsea la stânga publicului. Numărul câștigător se va forma astfel sub ochii spectatorilor, mai întâi cu cifra de la coloana sutelor de mii, apoi a zecilor de mii și aşa mai departe, până la coloana unităților. Grație acestei reguli, se poate închipui cu ce emoție va vedea fiecare crescându-i şansele, după ieșirea fiecărui număr.

La ora trei fix, președintele făcu semn cu mâna și declară ședința deschisă. Această declarație fu primită cu un murmur îndelungat, după care se făcu puțină liniște.

Președintele se sculă. Foarte emoționat, pronunță micul discurs obișnuit, în care părea că regretă că nu este câte un mare premiu pentru fiecare număr. Apoi ordonă să se tragă numerele la prima serie. Ea era compusă, cum se știe, din nouăzeci de câștiguri, ceea ce cerea o bună bucată de timp.

Cele șase fetițe începură deci să lucreze cu mișcări automate, fără ca nerăbdarea publicului să fie pusă la încercare. E drept că importanța câștigurilor crescând cu fiecare tragere, creștea și emoția și nimeni nu se gândeau să părăsească locul, nici măcar cei cărora le ieșise de acuma numărul cu un câștig.

Această serie ținuse o oră, fără să se fi produs vreun incident. Ceea ce se putuse însă observa era că numărul 9672 încă nu ieșise, ceea ce nu-i lua putință să mai câștige marele premiu de o sută de mii de mărci.

— Iată un semn bun pentru Sandgoist! zise un vecin profesorului.

— Totuși, ar fi de mirare ca să câștige lozul cel mare! răspunse un altul, cu toate că are acel număr faimos!

— În adevăr, faimos! răspunse Sylvius Hog. Dar nu mă întrebați de ce!... Aș fi în stare să vă spun!

Apoi începu tragerea pentru a doua serie, care se compunea din nouă câștiguri.

Devenea din ce în ce mai palpitant, căci al nouăzeci și unulea câștig era de o mie de mărci, al nouăzeci și doilea de două mii de mărci și aşa mai departe până la al nouăzeci și nouălea, care era de nouă mii de mărci. A treia serie, nu s-a uitat, se compunea numai din lozul cel mare.

Numărul 72521 câștigă cinci mii de mărci. El aparținea unui brav marină din port, care fu aclamat de toată asistența și care suportă cu demnitate aceste urale.

Un alt număr, 823752, câştigă şase mii de mărci. Şi cât de mare fu bucuria lui Sylvius Hog când Joel îi spuse că el aparținea fermecătoarei Siegfrid din Bamble!

Deodată se produse un incident și tot publicul trecu într-o emoție care-l făcu să murmură. Pe când se extrăgea al nouăzeci și şaptelea câştig – acela de şapte mii de mărci, s-a crezut un moment că Sandgoist va fi alesul soartei pentru acest premiu.

În adevăr, numărului ieșit, 9627, nu-i mai trebuia decât patruzeci și cinci de puncte ca să fie acela al lui Ole Kamp!

În următoarele două trageri ieșiră numere foarte îndepărtate: 775 și 76287. A doua serie a tragerii se terminase. Nu mai rămânea de tras decât ultimul loz de o sută de mii de mărci.

Agitația spectatorilor era teribilă, și ar fi foarte greu să se descrie gradul la care ajunsese.

La început a fost un murmur lung care se întinse din marea sală până în curte și de aici până în stradă. Trecuseră câteva minute fără ca el să fi încetat. Cu toate acestea se stinse încetul cu încetul și-i urmă o tacere mormântală. S-ar fi spus că întreaga asistență încremenise. Era în această liniște un fel de stupor – fie-ne permisă această comparație – una din uimiri pe care lumea o resimte în momentul când apare un condamnat la locul execuției. Dar de data aceasta, incriminatul, încă necunoscut, nu era condamnat decât să câștige o sută de mii de mărci și nu să-și piardă capul, decât numai de bucurie.

Joel, cu brațele încrucișate, privea în gol, fiind cel mai puțin emoționat din toată această mulțime. Hulda, sezând, se-nchisese în sine și nu se gândeau decât la sărmanul ei Ole! Îl căuta instinctiv cu privirea, ca și cum ar fi trebuit să apară în ultimul moment!

Sylvius Hog, dânsul... Dar mai bine să renunțăm a descrie starea în care se afla Sylvius Hog.

— Tragerea câștigului de o sută de mii de mărci! zise președintele. Ce voce! Părea că vine din măruntaiele acestui personaj solemn.

Aceasta se datora faptului că avea mai multe bilete care încă nu ieșiseră și care puteau astfel candida la lozul cel mare. Prima fetiță trase un număr din urna din stânga și îl arăta asistenței.

— Zero, zise președintele.

Acest zero nu făcu o impresie prea mare. Aproape spuneai că era aşteptat să apară.

— Zero, anunță președintele, proclamând cifra extrasă de a doua fetiță.

Două zerouri! Se vedea că şansele creşteau în mod vădit pentru toate numerele aflate între unu și nouă mii nouă sute nouăzeci și nouă. Si biletul lui Ole Kamp, să nu se uite, avea numărul 9672.

Lucru curios, Sylvius Hog începu să se agite pe scaun ea și cum ar fi fost luat de valuri.

— Nouă, zise președintele, anunțând cifra pe care o extrase fetița din urna a treia.

«Nouă» era prima cifră a biletului lui Ole Kamp!

— Șase, zise președintele.

Și în adevăr, a patra fetiță prezenta un «șase» spre toți ochii care se atînteară asupra ei, ca tot atâtea revolveare încărcate, ceea ce o cam sperie.

Şansele de câștig erau acum de unu la o sută, pentru toate numerele cuprinse între unu și nouăzeci și nouă.

Oare biletul lui Ole Kamp va face să intre în buzunarul ticălosului Sandgoist suma de o sută de mii de mărci? În adevăr, asta ar fi fost prea de tot!

A cincea fetiță băgă mâna în urnă și trase a cincea cifră.

— Șapte, strigă președintele cu o voce atât de sugrumată, că de-abia fu auzită în primele rânduri.

Dar, dacă nu se auzea vocea, cifra în schimb se vedea. În acest moment cele cinci fetițe arătau următorul rezultat publicului:

00967

Numărul câștigător se găsea precis între 9670 și 9679. Biletul lui Ole avea acum o șansă de unu la zece. Uimirea ajunsese la culme.

Sylvius Hog, în picioare, prinsește mâna Huldei Hansen. Toate privirile se îndreptară către sărmana fată. Sacrificând ultima amintire a logodnicului ei, sacrificase oare și norocul pe care Ole Kamp îl visase pentru ea și pentru el?

A șasea fetiță introducește mâna în urnă cu oarecare greutate. Mititica tremura! În fine, numărul apără.

— Doi! exclamă președintele.

Și se prăbuși pe scaunul său, sufocat de emoție.

— Nouă mii șase sute șaptezeci și doi, proclamă unul din asesori, cu o voce răsunătoare.

Era numărul biletului lui Ole Kamp, acum în posesiunea lui Sandgoist! Toată lumea știa acest lucru și felul cum cămătarul îl dobândise.

Se făcu o liniște profundă, în loc de uralele de care ar fi răsunat întreaga sală a Universității, dacă biletul s-ar fi găsit în mâinile Hulde Hansen.

Și acum, nemernicul de Sandgoist va apărea oare, cu biletul în mână pentru a încasa premiul?

— Numărul nouă mii șase sute șaptezeci și doi câștigă premiu de o sută de mii de mărci!... repetă asesorul. Cine îl reclamă?

— Eu!

Oare cămătarul din Drammen aruncase acum acest cuvânt?

Nu! Era un Tânăr, un Tânăr palid la față, purtând în toată ființa lui urmele unor lungi suferințe, dar viu, viu!

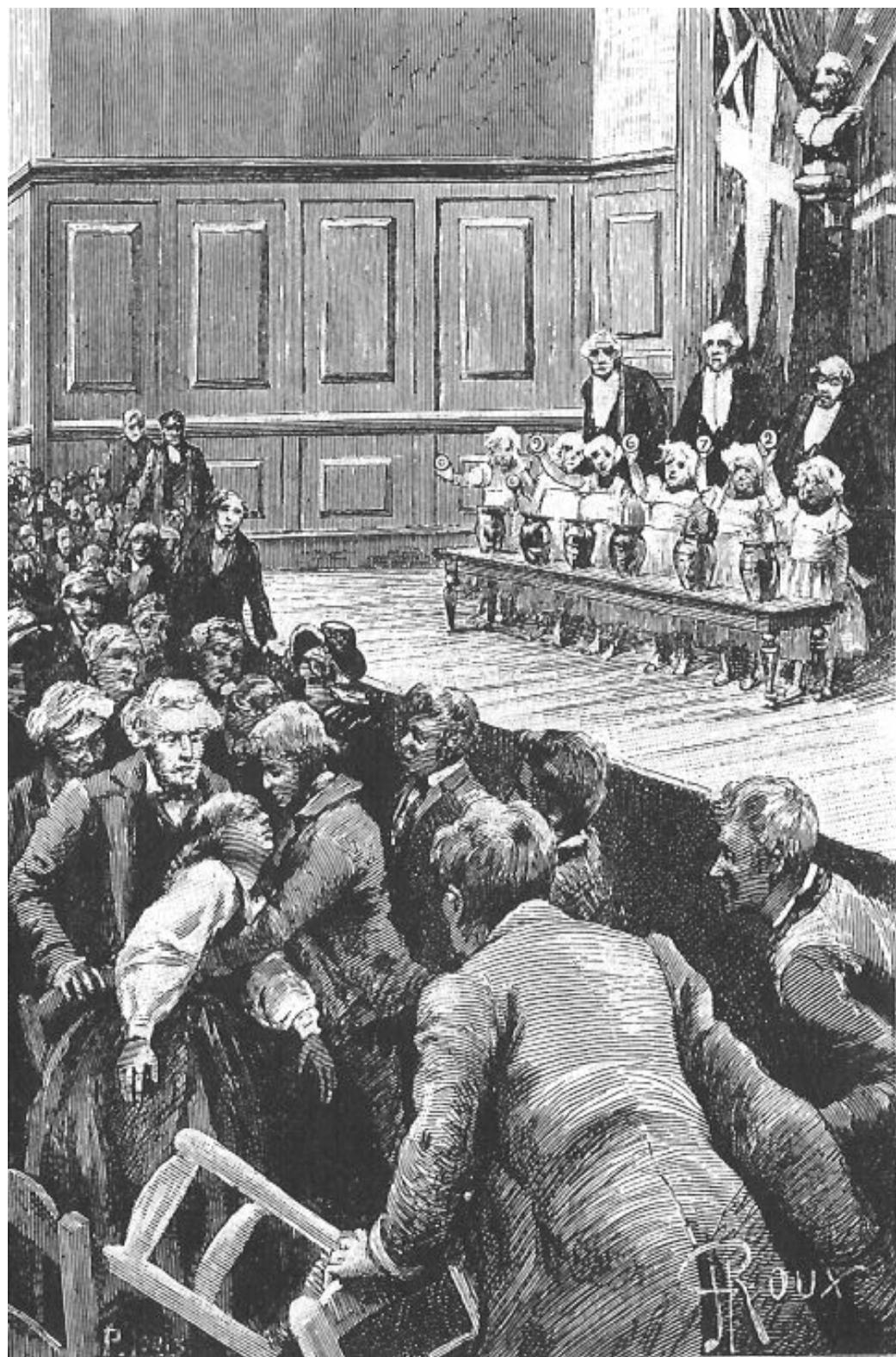
La auzul acestei voci, Hulda se sculă, scoase un tipăt auzit de toți, apoi leșină...

Dar Tânărul reuși să dea la o parte lumea și el fu acela care o primi în brațe pe fata fără cunoștință... Era Ole Kamp!

Capitolul XX

Da! Era Ole Kamp, care supraviețuise ca prin minune naufragiului lui *Viken*. Și dacă *Telegraf* nu-l adusese înapoi în Europa, era pentru că el nu se mai afla atunci prin regiunile vizitate de canonieră.

Și dacă nu se mai afla acolo, înseamnă că la acea epocă era în drum spre Christiania, pe nava care-l repatria.

Iată ceea ce povestea Sylvius Hog. Iată ceea ce repeta tuturor, care voiau să-l asculte. Și toți îl ascultau, puteți fi siguri! Iată ceea ce povestea cu glas triumfător. Și cei ce auzeau o spuneau mai departe la alții care n-aveau norocul să fie lângă el. Și astfel, aceste știri se transmiteau din grup în grup până la lumea de afară, înghesuită în curte și în străzile învecinate.

În câteva clipe, toată Christiania era la curent că Tânărul naufragiat de pe *Viken* se întorsese și în același timp că a câștigat marele loz al loteriei Scolilor.

Și era bine că Sylvius Hog fu acela care povestea această întâmplare. Ole n-ar fi putut să o facă, căci Joel îl strângea în brațe să-l înăbușe, în timp ce Hulda își venea în simțiri.

— Hulda... dragă Hulda!... zicea Ole. Da... eu... logodnicul tău... și în curând bărbatul tău!...

— Începând de mâine, copiii mei, de mâine! exclamă Sylvius Hog. Vom pleca în seara aceasta la Dal. Și ceea ce până acum nu s-a mai pomenit, se va vedea mâine: un profesor de Drept, un deputat al Storthing-ului jucând la o nuntă, ca cel mai voinic flăcău din Telemark!

Dar cum aflase Sylvius Hog întâmplarea cu Ole Kamp? Foarte simplu, din ultima scrisoare pe care Marina i-o trimisese la Dal. În adevăr această scrisoare – ultima pe care o promise și de care nu vorbise nimănuia – conținea o a doua, datată din Christiansand. Această a doua scrisoare îi anunțase următoarele: bricul danez *Genius*, căpitan Kroman, acostase la Christiansand, având la bord pe supraviețuitorii de pe *Viken*, între alții și pe Tânărul marinări Ole Kamp. După trei zile acesta sosea la Christiania.

Scrisoarea Marinei adăuga că acești naufragiați suferiseră atât de mult, încât mai erau încă foarte slăbiți.

Iată de ce Sylvius Hog nu voise să-i spună nimic Huldei despre întoarcerea logodnicului ei. De asemenea, în răspunsul său, ceruse să se păstreze cea mai mare taină a revenirii naufragiatului, secret care a fost ținut riguros față de public.

Este ușor de explicat de ce *Telegraf* nu descoperise nicio epavă și niciun supraviețuitor de pe *Viken*.

În timpul unei puternice furtuni, *Viken*, pe jumătate distrus, a fost obligat să o ia spre nord-vest, pe când se găsea la două sute de mile sud de Islanda. În timpul nopții între 3 și 4 mai – noapte bântuită de o mare furtună – se ciocni de un enorm aisberg în derivă, care venea din măriile Groenlandei.

Ciocnirea fu teribilă, atât de puternică încât după cinci minute *Viken* se scufundă perpendicular.

În acel moment Ole scrisese documentul știut. El așternea pe acel bilet de loterie un ultim rămas bun pentru logodnica sa; apoi îl aruncase în mare după ce-l închisese într-o sticlă.

Cei mai mulți oameni ai echipajului de pe *Viken*, inclusiv căpitanul, pieriseră în momentul ciocnirii. Singuri Ole Kamp și patru dintre camarazii săi putură să sară pe o sfărâmătură de aisberg, în momentul când *Viken* era înghițit de valuri. Dar moartea lor n-ar fi fost decât amânată, dacă îngrozitoarea furtună n-ar fi împins banchiza de gheață spre nord-vest. După două zile, istoviți, morți de foame, cei cinci supraviețuitori ai naufragiului erau aruncați și lăsați în voia soartei în sudul Groenlandei, pe o coastă pustie.

Dacă n-ar fi fost salvați după câteva zile, ar fi pierit cu toții.

Cum ar fi avut ei puterea să ajungă până la locurile de pescuit sau până la așezările daneze ale golfului Baffin, care se aflau pe celalătă coastă a insulei?

Tocmai atunci, bricul *Genius*, care fusese abătut de furtună din drumul său, trecu în dreptul acestui țărm. Naufragiații îi făcură semnale desperate, și astfel fură aduși pe vas.

Erau salvați.

Totuși *Genius*, având în față vânturi potrivnice, a suferit mari întârzieri în traversarea relativ scurtă dintre Groenlanda și Norvegia. Aceasta explică și de ce a ajuns la Christiansand abia la 12 iulie și la Christiania în dimineața zilei de 15.

Aceasta fu și ziua în care Sylvius Hog urcase pe nava ce se afla în port. Acolo găsise un Ole încă destul de slăbit. Îi povesti tot ce se întâmplase de la ultima lui scrisoare trimisă din Saint-Pierre Miquelon... Apoi îl aduse la el acasă, după ce rugase echipajul de pe *Genius* să păstreze taina asupra salvării, timp de câteva ore. Restul se știe.

Hotărâseră atunci că Ole Kamp va veni să asiste la tragerea loteriei. Va avea el putere?

Da! Puterea nu-i va lipsi, pentru că Hulda va fi acolo! Dar mai avea vreun interes să fie de față la această tragere? Da! De o sută de ori da! Era în interesul lui și al logodnicei sale.

În adevăr, Sylvius Hog reușise să recapete biletul de la Sandgoist. El îl răscumpărase la prețul pe care cămătarul din Drammen îl plătise cucoanei Hansen. Și Sandgoist a fost foarte fericit să scape de el, acum când nu mai avea cine să-l cumpere.

«Dragul meu Ole, îi spusese Sylvius Hog predându-i biletul, nu era vorba de o sansă de câștig, de altfel puțin posibilă, pe care am vrut să-o înapoiez Huldei, ci de ultimul rămas bun pe care i l-am trimis când ai crezut că vei muri!»

Ei bine! Trebuie să fim de acord că profesorul Sylvius Hog fusese bine inspirat, mult mai bine decât Sandgoist care se dădu cu capul de perete când află rezultatul tragerii.

Acum se găseau în casa de la Dal o sută de mii de mărci. Da! O sută de mii de mărci din care nu lipsea niciuna, căci Sylvius Hog n-a vrut niciodată să primească înapoi suma pe care o plătise pentru răscumpărarea biletului lui Ole Kamp.

Însemna zestrea, pe care era foarte bucuros să-o ofere în ziua nunții miciei sale Hulda!

Poate se va părea curios că numărul 9672, care atrăsese atât de mult atenția publicului, a fost tocmai cel care a câștigat marele premiu. Da, recunoaștem că este curios, dar nu imposibil și, în tot cazul, acesta-i adevărul.

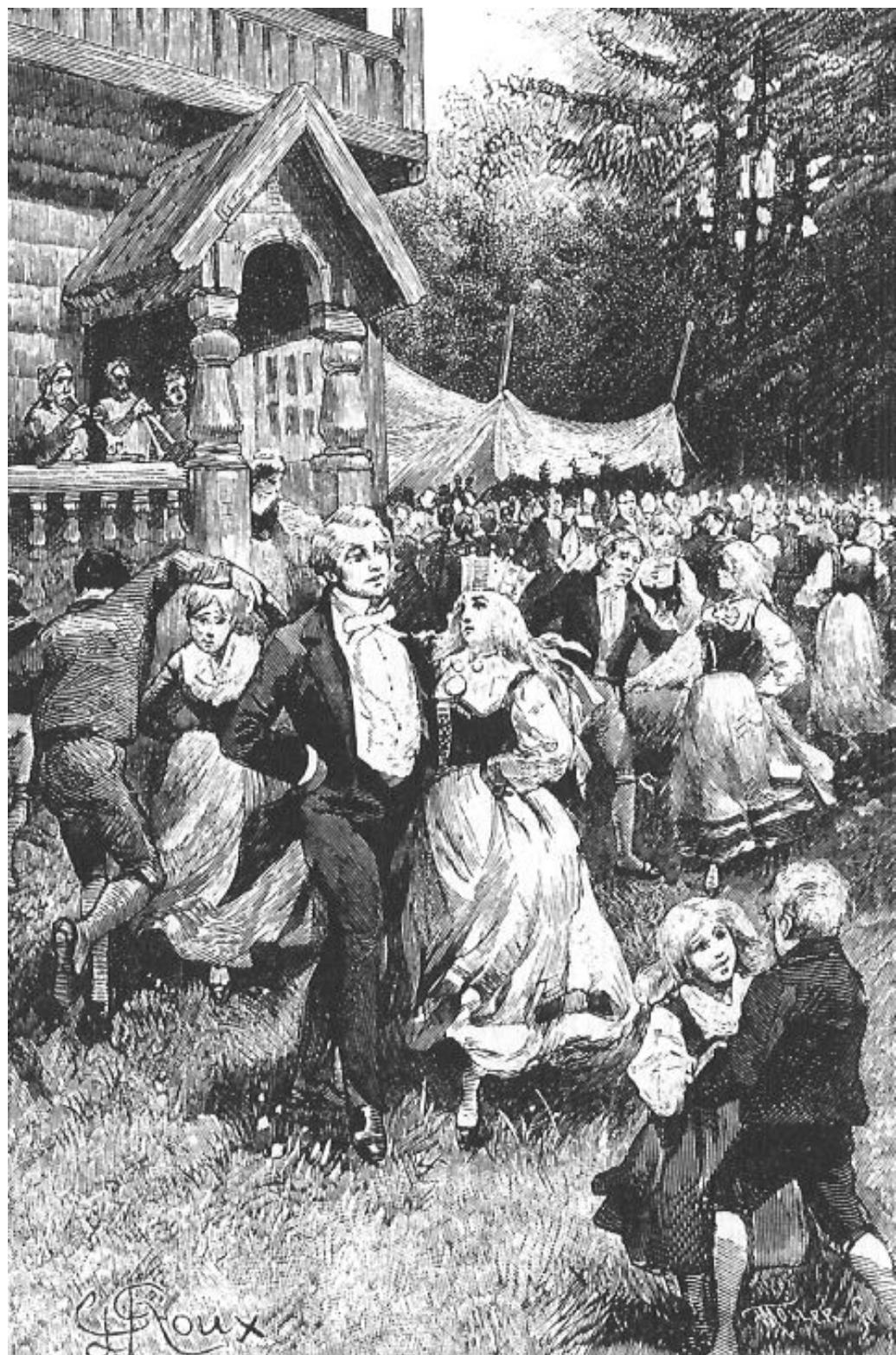
Sylvius Hog, Ole, Joel și Hulda părăsiră Christiania chiar în seara zilei de 15. Întoarcerea se făcu prin Bamble, căci trebuia să i se predea Siegfridei valoarea lozului ce-l câștigase. Trecând din nou prin fața bisericii din Hitterdal, Hulda își reaminti gândurile triste care o cuprinseseră cu două zile înainte; dar prezența lui Ole o readuse repede la realitatea fericită.

Pe sfântul Olaf! Ce frumoasă era Hulda sub coronița strălucitoare, când, după patru zile, ieșea din micuța capelă din Dal, la brațul soțului ei, Ole Kamp! Și apoi, ce serbare, căreia i se duse vestea până și în cele mai îndepărtate așezări din Telemark! Și ce bucurie pe toți: Siegfrid, tatăl ei, fermierul Helmboe, viitorul ei bărbat Joel și chiar și cucoana Hansen, pe care n-o mai obseda spectrul lui Sandgoist.

Poate ne vom pune întrebarea dacă toți acești prieteni, toți acești oaspeți – frații Help, fișii lui Help senior, și atâtia alții – veniseră să asiste la fericirea tinerei perechi sau să vadă cum juca Sylvius Hog, profesor de Drept și deputat în Storthing? E o întrebare. În tot cazul, el dansă cu multă demnitate

și, după ce deschise balul cu scumpa lui Hulda, îl închise cu fermecătoarea Siegfrid.

A doua zi, salutat cu urale de toată valea Vestfjorddal-ului, plecă nu fără să promită solemn să revină pentru nunta lui Joel, care fu celebrată câteva săptămâni mai târziu, spre marea fericire a însurățeilor. De data aceasta profesorul deschise balul cu fermecătoarea Siegfrid și îl închise cu scumpa lui Hulda.

De atunci Sylvius Hog n-a mai dansat.

Câtă fericire era acum în această casă din Dal, care fusese atât de greu încercată! Fără îndoială că era opera lui Sylvius Hog, dar profesorul se împotrivea repetând:

«Tot eu sunt acela care mai datorez ceva copiilor cucoanei Hansen!»

Cât despre faimosul bilet, îi fu înapoiat lui Ole Kamp, după tragerea câștigurilor.

Acum stă la loc de cinstă, într-o ramă mică de lemn, în marea sală a hanului din Dal. Dar ceea ce se poate vedea nu este fața lozului unde se află tipărit faimosul număr 9672, ci ultimul rămas bun de pe spatele biletului, pe care naufragiatul Ole Kamp îi adresase logodnicei sale Hulda Hansen.

SFÂRȘIT

FARUL DE LA CAPĂTUL LUMII

Capitolul I

Inaugurare

Soarele scăpata în spatele dealurilor care mărginea spre vest priveliștea. Timpul era frumos. În zare, deasupra mării, despărțită printr-o linie de cer, înspre nord-est și est, câțiva norișori reflectau ultimele raze care nu vor întârzia să se stingă în umbrele însorării. Amurgul e de lungă durată pe această latitudine de 55 grade a emisferei sudice. În clipa când din discul însângerat nu rămase decât o fâșie, se auzi o lovitură de tun de la bordul canonierei *Santa-Fe* și în vîrful brigantinei steagul Republicii Argentina se înălță fâlfâind în bătaia vântului. În aceeași clipă licări lumina farului, construit la o bătaie de pușcă distanță, în spatele golfului Elgor, unde ancorase *Santa-Fe*. Doi dintre paznicii farului, lucrătorii de pe mal și echipajul adunat în prova navei salutară cu îndelungi urale prima lumină aprinsă pe această coastă îndepărtată. Alte două lovituri de tun, care răsunară până departe, răspunseră celei dintâi. După această manifestare, pavilioanele canonierei fură coborâte, conform regulamentului navelor de război, și liniștea se lăsă din nou pe Insula Statelor, așezată în punctul unde se unesc apele Atlanticului cu ale Pacificului.

Lucrătorii se îmbarcară neîntâziat la bordul navei *Santa-Fe* și nu mai rămaseră pe uscat decât cei trei paznici ai farului.

Unul era de serviciu în camera de cart, ceilalți doi nu se întorseră imediat în locuința lor și se plimbau de-a lungul coastei, discutând între ei.

— Știi, Vasquez, zise cel mai Tânăr, mâine canoniera va pleca în larg...

— Da, Felipe, răspunse Vasquez, și sper că va avea vreme bună până să ajungă în port...

— E cam departe, Vasquez!...

— Nu e mai departe când vii decât atunci când te întorci, Felipe.

— Mă cam îndoiesc, răspunse Felipe râzând.

— Și câteodată, băiete, zise Vasquez, faci mai mult la ducere decât la întoarcere, doar dacă vântul nu bate de fiecare dată la fel! La urma urmelor, 1500 de mile nu e cine știe ce, când nava are mașini și pânze bune.

— Și apoi, Vasquez, comandantul Lafayate cunoaște bine drumul...

— Care e un drum drept, băiete. A luat-o spre sud ca să vină încocace și o va lua spre nord ca să se întoarcă, și, dacă vântul continuă să sufle dinspre uscat, va fi la adăpostul coastei și va naviga ca pe un fluviu.

— Dar pe un fluviu care n-ar avea decât un singur mal, zise Felipe.

— Ce importanță are, dacă este malul cel bun și e întotdeauna cel bun când vântul și-e prielnic.

— E adevărat, aprobă Felipe, dar dacă mergi împotriva vântului...

— Asta ar însemna ghinion, Felipe, și cred că nu-l va avea tocmai *Santa-Fe*. În cincisprezece zile poate să parcurgă cele 1500 mile și să ancoreze în rada portului Buenos Aires... Dar dacă vântul ar bate dinspre est...

— Atunci n-ar găsi un port de refugiu nici aici, pe coastă și nici în altă parte, în larg!

— Așa cum spui, băiete. În Țara de Foc sau în Patagonia nu te poți opri. Trebuie să ieși în larg, căci altfel riști să te urci pe mal.

— Dar, în sfârșit, Vasquez, după părerea mea, vremea bună va mai ține.

— Părerea ta este și a mea, Felipe. Suntem aproape de începutul verii... Trei luni bune înaintea ta, e ceva...

— Și lucrările au fost terminate tocmai la timp.

— Știi, băiete, știi. La începutul lui decembrie. Sau, cum s-ar spune, începutul lui iunie pentru marinarii din Nord. În acest anotimp bântuie mai rar furtuni din acelea care răstoarnă o navă încărcată tot aşa de ușor cum țiar smulge pălăria din cap... Și apoi, atâta timp cât *Santa-Fe* se găsește în port, poate să se dezlănțuie vântul, furtuna sau vijelia cât i-o plăcea!... Nu-i nicio primejdie ca insula noastră să se scufunde cu far cu tot!

— Desigur, Vasquez. De altfel, după ce va transmite acolo știri despre noi, când canoniera se va întoarce cu celălalt schimb...

— Peste trei luni, Felipe...

— Va găsi insula pe locul ei...

— Și pe noi pe ea, răspunse Vasquez, frecându-și mâinile după ce trase adânc din pipă, învăluindu-se într-un nor de fum. Vezi, băiete, nu suntem aici la bordul unei nave pe care vijelia o mână încoace și încolo, sau dacă vrem să numim navă, ea este bine înfiptă în coada Americii și nu va fi smulsă din ancora să... Știi prea bine că aceste meleaguri sunt primejdioase și că mările de la capul Horn au, pe drept cuvânt, o tristă faimă. Că naufragiile pe Insula Statelor au fost nenumărate și că jefuitorii de epave n-ar putea alege un loc mai nimerit pentru a strângere avere! Dar toate acestea se vor schimba, Felipe! Iată că acum Insula Statelor are un far, și niciun uragan, ori de unde ar sufla el, nu va reuși să-l stingă! Navele îl vor vedea la timp pentru a-și găsi drumul!... Se vor călăuzi după lumina sa și nu vor mai risca

să se lovească de stâncile capului San-Juan, de ale lui San-Diego sau Fallows, chiar și pe nopțile cele mai întunecoase! Noi vom fi aceia care vom avea grija de far și o vom face cum trebuie.

Vasquez vorbea cu atâta însuflețire, încât sfârși prin a-l liniști pe camaradul său. Poate că Felipe nu se gândeau cu inima ușoară la lungile săptămâni pe care trebuia să le trăiască pe această insulă pustie, fără să aibă vreo legătură cu semenii săi, până în ziua când le va veni schimbul.

Pentru a termina, Vasquez adăugă:

— Vezi tu, băiete, timp de patruzeci de ani am colindat toate mările vechiului și noului continent, ca mus, elev marină, marină, maistru. Ei bine, acum, când a sosit vârsta să mă pensionez, nu puteam să-mi doresc ceva mai bun decât să fiu paznicul unui far, și încă ce far! Farul de la Capătul Lumii!...

În adevăr, farul merita o asemenea denumire, aşezat cum era la capătul acestei insule pierdute, atât de departe de orice pământ locuit sau care putea fi locuit!

— Spune-mi, Felipe, zise Vasquez care-și scutură pipa în căușul palmei, la ce oră iezi locul lui Moriz?

— La zece noaptea.

— Bine, atunci eu voi fi acela care te voi schimba de la două dimineață până la răsăritul soarelui.

— În regulă, Vasquez. Așadar, ceea ce avem mai bun de făcut amândoi acum este să dormim.

— La culcare, Felipe, la culcare!

Vasquez și Felipe urcară spre mica incintă în mijlocul căreia se găsea farul și intrară în locuința paznicilor, iar poarta se închise în urma lor.

Noaptea fu liniștită. În momentul când se făcu ziuă, Vasquez stinse flacăra care arsese douăsprezece ore. Mareele, în general slabe în Pacific, mai ales de-a lungul coastelor Americii și Asiei, sunt din contră foarte puternice pe suprafața Atlanticului și violența lor este resimțită până în îndepărtatele regiuni ale arhipelagului Magellan.

În acea zi, refluxul începând la șase dimineață, canoniera trebuia să profite de el ridicând ancora în zori. Dar nefiind gata cu pregătirile, comandantul se decise să iasă din golful Elgor abia la mareea de seară.

Santa-Fe, navă din marina militară a Republicii Argentina, cu o capacitate de 200 de tone, cu o mașină de 260 cai putere, comandată de un

căpitan și un secund, având 50 de oameni echipaj, cu maistru cu tot, slujea la paza coastelor de la gurile lui Rio de la Plata și până la strâmtoarea Lemaire din Oceanul Atlantic. În acel timp geniul maritim nu construise încă navele sale rapide, crucișătoarele, torpiloarele și altele. Astfel că *Santa-Fe*, sub acțiunea elicei sale, nu depășea viteza de nouă mile pe oră, viteză suficientă, de altfel, pentru poliția de coastă a Patagoniei și a Țării de Foc, căci apele lor erau străbătute numai de vase de pescari.

În acel an canoniera avea misiunea să urmărească construcția farului pe care guvernul argentinian hotărâse să-l ridice la intrarea golfului Lemaire.

La bordul său fură transportate personalul și materialele necesare acestei lucrări, dusă la bun sfârșit după planurile unui priceput inginer din Buenos Aires.

Se împlineau aproape trei săptămâni de când *Santa-Fe* era ancorată în golful Elgor. După ce debarcase proviziile pentru patru luni, după ce se convinse că nimic nu va lipsi paznicilor noului far până în ziua când vor fi schimbați, comandantul Lafayate avea să readucă în patrie pe muncitorii trimiși pe Insula Statelor. Dacă anumite împrejurări neprevăzute n-ar fi întârziat terminarea lucrărilor, *Santa-Fe* ar fi trebuit să fie încă de-acum o lună înapoi în portul său.

De altfel, în tot timpul petrecut aici, comandantul Lafayate putea fi liniștit în acest golf foarte bine apărat contra vânturilor din nord, sud și vest. Numai vijelia dinspre mare putea să-l stingherească. Dar primăvara se arătase blandă, și acum, la începutul verii, se putea spera că nu se vor dezlănțui decât mici furtuni trecătoare în regiunile magellanice.

Era ora șapte când căpitanul Lafayate și secundul său Riegal ieșiră din cabinele lor situate pe dunetă, la pupa navei. Marinarii terminau cu spălatul punții și oamenii de serviciu împingeau apa spre orificiile de scurgere. În același timp, maistrul principal lua măsuri ca totul să fie gata pentru ora plecării. Cu toate că trebuiau să ridice ancora abia după-amiază, se scoteau velele din apărători, se curățau trombele de aer, arama de pe habitaclu și spiraiuri, se așeza barca mare pe cavaleții de pe punte, cea mică rămânând la apă, pentru serviciul curent. La răsăritul soarelui, pavilionul fu ridicat la picul brigantinei. Trei sferturi de oră mai târziu răsunau cele patru bătăi ale clopotului din prova pentru marinarii de cart, care își luară în primire posturile. După ce mâncară împreună, cei doi ofițeri urcară pe dunetă,

cercetări cerul destul de senin datorită vântului dinspre uscat și dădură ordin maistrului să-i debarce.

Comandantul voia să inspecteze pentru ultima oară, în această dimineață, farul cu anexele sale, locuința paznicilor, magazia de provizii și combustibil și să se asigure de buna funcționare a aparatelor.

Coborî deci pe coastă, însotit de secund, și se îndreptă spre incinta farului.

Mergând într-acolo, își mărturisi îngrijorarea pentru cei trei oameni care vor rămâne în posomorâta singurătate a Insulei Statelor.

— E în adevăr greu, zise căpitanul. Totuși trebuie ținut seama că acești oameni vrednici au dus întotdeauna o viață aspră, deoarece cea mai mare parte din ei sunt vechi marinari. Pentru ei serviciul la far este într-un fel o odihnă.

— Fără îndoială, răspunse Riegal, dar una este să fi paznic de far pe o coastă populată care comunică ușor cu uscatul și alta să trăiești pe o insulă pustie, pe care navele nu fac decât să-o privească în treacăt și încă de cât mai departe posibil.

— Recunosc, Riegal. Dar oamenii vor fi schimbați din trei în trei luni. Vasquez, Felipe și Moriz își vor începe serviciul în perioada cea mai puțin grea.

— În adevăr, domnule comandant, și nu vor avea de suferit iernile teribile ale capului Horn...

— Teribile, în adevăr, încuviință căpitanul. De când am făcut, acum câțiva ani, o recunoaștere în strămtoare, în Țara de Foc, în Insula Dezolării, de la capul Virgenes la capul Pilar, nu mai am nimic de învățat în materie de furtuni! Dar, în fine, paznicii noștri au o locuință solidă, pe care vijeliile nu o vor dărâma. Nu le vor lipsi nici alimentele și nici cărbunii, chiar dacă straja lor la far să ar prelungi cu două luni. Îi lăsăm sănătoși și tot aşa îi vom regăsi, căci dacă aerul este tare, cel puțin e curat la răscrucea dintre Atlantic și Pacific!... și apoi, Riegal, mai e ceva: atunci când autoritățile militare au avut nevoie de paznici pentru Farul de la Capătul Lumii, nu mai știau pe cine să aleagă, atâtea cereri erau.

Cei doi ofițeri sosiră înaintea incintei unde-i așteptau Vasquez și camarazii săi. Poarta fu deschisă și ei se opriră pentru a răspunde salutului reglementar al celor trei oameni.

Comandantul Lafayette, înainte de a le vorbi, îi examina de la picioarele încălțate cu cizme groase până la capetele acoperite de glugile pelerinelor impermeabile.

— Totul a mers bine în noaptea asta? întrebă el adresându-se paznicului șef.

— Bine, domnule comandant, răspunse Vasquez.

— N-ați văzut nicio navă în larg?...

— Niciuna și, cum cerul era senin, am fi observat orice lumină, chiar de la patru mile.

— Farul a funcționat bine?

— Fără întrerupere, domnule comandant, până la răsăritul soarelui.

— N-ați suferit de frig în camera de cart?

— Nu, domnule comandant. E bine închisă și vântul nu intră prin ferestrele duble.

— Vom inspecta întâi locuința voastră și apoi farul.

— La ordinele dumneavoastră, domnule comandant, răspunse Vasquez.

Locuința paznicilor, construită la baza turnului, avea ziduri groase care puteau înfrunta toate vijeliile magellane. Cei doi ofițeri inspectară diferitele încăperi destul de bine rânduite. Cei ce rămâneau nu aveau să teme nici de ploaie, nici de viscoale foarte puternice pe această latitudine aproape polară.

Odăile erau despărțite de un culoar, la capătul căruia se afla o ușă pe unde se intra înăuntrul farului.

— Să urcăm, zise căpitanul Lafayette.

— La ordinele dumneavoastră, repetă Vasquez.

— E suficient să ne însoțești numai dumneata.

Vasquez făcu un semn celorlalți doi paznici să rămână la intrarea pe culoar. Apoi împinse ușa dinspre scară și cei doi ofițeri îl urmară.

Această scară îngustă, în spirală, cu trepte de piatră încastrate în zid, nu era întunecoasă. Zece ferestruici o luminau din etaj în etaj.

Când ajunseră în camera de cart, deasupra căreia erau lanterna și instalația de luminat, ofițerii se așezară pe o bancă circulară fixată de perete. Prin cele patru ferestre din această cameră se putea privi spre toate punctele orizontului.

Cu toate că briza era usoară, sufla destul de tare la această înălțime, fără însă a acoperi strigătele ascuțite ale pescărușilor și albatroșilor care treceau

fâlfâind din aripi.

Căpitanul Lafayate și secundul său, pentru a privi mai bine insula și marea din jur, se cățărără pe scărița care ducea la galeria ce împrejmua farul.

Toată partea insulei care se vedea spre vest era pustie, ca și marea pe care o puteau cerceta de la nord-vest spre sud și care forma un vast arc de cerc, întrerupt numai spre nord-est de înălțimile capului San-Juan. La poalele turnului se afla golful Elgor, al cărui mal era însuflăt de forfota marinilor de pe *Santa-Fe*. Nicio pânză, nicio dâră de fum nu se vedea în larg. Nimic decât imensitatea oceanului. Rămaseră acolo un sfert de oră, apoi ofițerii, urmați de Vasquez, coborâră și se întoarseră la bordul navei.

După ce prânziră, căpitanul Lafayate și secundul Riegal veniră din nou pe uscat. În orele care mai rămâneau până la plecare, voiau să cerceteze malul de nord al golfului. De mai multe ori, și fără pilot – căci se-nțelege de la sine că nu exista pilot pe Insula Statelor – comandantul sosise în timpul zilei pentru a putea ancora în micul golf de la poalele farului. Dar, din prudentă, făcea întotdeauna o nouă recunoaștere a acestei regiuni puțin sau deloc cunoscută.

Ofițerii își prelungiră deci plimbarea. Traversând istmul îngust care unește insula cu capul San-Juan, examinară malul portului natural cu același nume, care de partea cealaltă a istmului formează o limbă de pământ ca și a golfului Elgor.

— Portul San-Juan, spuse comandantul, este foarte bun. Peste tot apa este destul de adâncă, chiar și pentru nave de tonaj mai mare. E în adevăr păcat că intrarea în port este atât de dificilă. Un far, chiar cu lumină mai slabă, construit în aceeași linie cu farul din Elgor, ar permite navelor în dificultate să găsească ușor un adăpost.

— Și este ultimul care se găsește după ieșirea din strâmtoarea Magellan, adăugă secundul Riegal.

La ora patru ofițerii se întoarseră. Suiră la bordul navei după ce își luară rămas bun de la Vasquez, Felipe și Moriz, care rămaseră pe chei așteptând plecarea ei.

La ora cinci presiunea începu să urce în cazanul canonierei, din al cărei coș se revârsau vârtejuri de fum negru. Marea nu va întârzia să se retragă și *Santa-Fe* va ridica ancora imediat ce va începe refluxul.

La șase fără un sfert, comandantul dădu ordin să se vireze ancora și să se pregătească mașinile.

La prova, secundul supraveghea manevra; ancora fu ridicată la postul ei și apoi fixată.

Santa-Fe porni, salutată de cei trei paznici. Și orice ar fi gândit Vasquez, dacă el și camarazii săi priveau cu emoție cum se depărta canoniera, ofițerii și echipajul încercau o emoție mult mai profundă, lăsându-i pe cei trei pe această insulă de la capătul Americii.

Santa-Fe înainta cu o viteză medie de-a lungul coastei de nord-vest a golfului Elgor. Nu era nici opt când intră în larg. După ce trecu de capul San-Juan, înainta cu toată viteza, lăsând strâmtarea la vest; iar când se făcu noapte, luminile Farului de la Capătul Lumii apăreau doar ca o stea deasupra orizontului.

Capitolul II

Insula Statelor

Insula Statelor, denumită și Pământul Statelor, este situată la capătul de sud-est al nouului continent. Este ultima și cea mai estică din arhipelagul magellanic, pe care eruptionsile vulcanice l-au format în regiunile paralelei a 55-a, la mai puțin de 7 grade de Cercul Polar sudic. Scăldată de apele ambelor oceane, este căutată de navele care trec dintr-unul în celălalt, fie că ele vin din nord-est, fie din sud-vest, după ce au lăsat în urmă capul Horn.

Strâmtarea Lemaire, descoperită în secolul al XVII-lea de către navigatorul olandez cu același nume, desparte Insula Statelor de Țara de Foc, care se află la 25-30 kilometri depărtare. Ea oferă navelor în trecere un drum mai scurt și mai ușor, scutindu-le de puternica hulă din dreptul Insulei Statelor. Aceasta o mărginește la est pe o lungime de circa zece mile de la capul San-Antonio la capul Kempe, și navele cu aburi sau pânze sunt mai puțin expuse decât dacă trec pe la sudul insulei. Insula Statelor măsoară 39 de mile de la vest la est, de la capul San-Bartolome până la capul San-Juan, pe o lățime de 11 mile între capul Colnett și capul Webster. Malul Insulei Statelor este extrem de accidentat, o adevărată succesiune de golfuri, golfuleți și intrânduri, din care în unele nu se poate răzbate din cauza unor cordoane de insulițe și recife de corali. Astfel că au avut loc multe naufragii pe aceste meleaguri, din cauza țărmurilor prăpăstioase, cu ieșituri ascuțite,

sau mărginite de roci enorme. Chiar pe timp liniștit oceanul se izbește de faleză cu o neasemuită furie.

Insula este nelocuită, dar se poate trăi aici, cel puțin în timpul sezonului frumos, adică în cele patru luni – noiembrie, decembrie ianuarie și februarie – cât ține vara la această înaltă latitudine. Cirezile și turmele ar găsi hrana în destulătoare pe întinsele câmpi din interior, mai ales în regiunea situată la est de Port Parry și cuprinsă între limba Conway și capul Webster. Când stratul gros de zăpadă se topește sub razele soarelui antarctic, iarba se ivește destul de verde și solul păstrează până la iarnă o umezeală binefăcătoare. Rumegătoarele obișnuite să trăiască în regiunile magellanice ar putea să se simtă bine aici. Dar odată cu sosirea frigului cirezile ar trebui duse în câmpii mai călduroase, în Patagonia sau chiar în Țara de Foc.

Totuși se întâlnesc în stare sălbatică câteva lame, asemănătoare cu înfățișare cu cerbii și a căror carne este destul de bună, când este bine prăjită sau friptă. Aceste animale nu mor de foame în timpul lungii perioade de iarnă, pentru că ele știu să găsească sub zăpadă rădăcini și mușchi cu care stomacul lor trebuie să se mulțumească.

Din centrul insulei, într-o parte și în alta, se întind câmpii și pot zări câțiva copaci cu frunzișul rar, mai mult galben decât verde, sunt mai ales fagi antarctici cu trunchiul înalt de vreo șaizeci de picioare, cu crengi orizontale, apoi mărăcini spinoși de esență foarte dură, cu fructe a căror coajă are proprietăți asemănătoare cu vanilia.

În realitate, aceste câmpii și pădurici nu acoperă nici măcar un sfert din suprafața insulei. Restul cuprinde un podiș stâncos, unde domină cuartul, trecători adânci, lungi șiruri de blocuri neregulate care s-au împrăștiat în urma eruptiilor foarte vechi, căci acum ai căuta în zadar craterul de vulcani stinși în această parte a Țării de Foc sau a Magellaniei. În mijlocul insulei, câmpii mai întinse capătă aparența de stepă când, în timpul celor opt luni de iarnă, nicio ridicătură nu tulbură uniformitatea stratului de zăpadă. Apoi, pe măsură ce te îndrepți spre vest, relieful este mai variat, falezele litoralului devin mai înalte și mai abrupte. Aici se ridică munți în formă de con, cu vârfuri foarte înalte care ajung până la 3000 de picioare deasupra nivelului mării, de unde poți cuprinde cu privirea întreaga insulă. Acestea sunt ultimele șiruri muntoase ale Anzilor, care constituie de la nord la sud imensul schelet al nouului continent.

Desigur că în asemenea condiții climaterice, expusă asprelor și teribilelor uragane, flora insulei se reduce la niște rare specii care nu se aclimatizează deloc cu vecinătatea strâmtorii Magellan, la fel cu cea din arhipelagul Maluinelor la aproximativ o sută de leghe depărtare de Țara de Foc. Sunt plante ca drobul, cebareea, broniu, iarba-șarpelui, năgara – foarte decolorate. Prin păduri, între ierburile câmpiei, aceste floricele palide își arată corolele care se vestejesc înainte de se nasc. La poalele stâncilor de pe litoral, pe povârnișurile unde se strâng puțin humus, un naturalist ar putea să mai găsească ceva mușchi și la adăpostul copacilor niște rădăcini comestibile, urmele unor azalee de pildă, pe care triburile din Țara de Foc le consumă în loc de pâine; dar care sunt foarte puțin hrănitoare. În zadar ai căuta un curs regulat de apă pe suprafața Insulei Statelor. Niciun râu sau pârâu nu izvorăște din acest sol de piatră. Dar zăpada se strâng în straturi groase; ea durează opt luni pe an și în timpul anotimpului cald – mai bine zis mai puțin friguros – se topește sub razele oblice ale soarelui și întreține o umiditate permanentă. Atunci se formează mici bălți și lacuri, pe ici pe colo, unde apa se păstrează până la primul îngheț. De aceea, în momentul când începe această povestire, pâraie de apă cădeau din înălțimile de lângă far și șerpuind sprințare se pierdeau în limanul Elgor sau în portul San-Juan.

Dacă fauna și flora se găsesc atât de slab reprezentate pe insulă, în schimb peștele se află în abundență pe tot litoralul. Astfel că, în ciuda primejdior prin care trec ambarcațiunile în strâmtoarea Lemaire, oamenii din Țara de Foc fac câteodată un pescuit bogat. Speciile sunt foarte variate. Sezonul cel mare de pescuit ar putea chiar să atragă numeroase vase, căci atunci aceste meleaguri sunt străbătute de cetacee, balene, cășaloți ca și de foci și morse. Marile animale marine au fost vânate cu atâta cruzime, încât ele se refugiază acumă în mările antarctice unde pescuitul este pe cât de greu, pe atât de primejdios.

E ușor de înțeles că pe toate malurile insulei, pe prundișuri, printre stânci, mișună scoici, iar alte specii de crustacee comestibile se strecoară cu miile printre recife.

Cât despre păsări, ele sunt nenumărate.

Totuși nu trebuie crezut după această descriere a Insulei Statelor că ea ar fi stârnit râvna chilienilor sau a Republicii Argentina. În definitiv, insula nu este decât o stâncă enormă pe care nu se poate locui. A cui era ea în anii când începe această povestire?... Tot ce se poate spune este că făcea parte

din arhipelagul magellanic care ținea de cele două republici de la capătul continentului american.

În timpul sezonului frumos, oamenii din Țara de Foc se opreau rareori pe insulă, doar când vremea rea îi obliga să-și găsească aici adăpost. Cât despre navele comerciale, un mare număr preferau să meargă prin strâmtoarea Magellan, trecută pe toate hărțile maritime și pe care o puteau străbate fără pericol, pentru a intra dintr-un ocean în celălalt, fie că veneau din est sau din vest, mai ales datorită dezvoltării navigației cu aburi. Singurele bastimente care luau cunoștință de Insula Statelor erau cele ce se pregăteau să depășească sau depășiseră capul Horn. E de remarcat că Republica Argentina a avut o inițiativă fericită construind Farul de la Capătul Lumii și toate națiunile trebuie să-i fie recunoscătoare. În adevăr, nicio lumină nu exista la acea epocă prin meleagurile Magellaniei, de la intrarea în strâmtoarea Magellan la capul Virgenes, pe Atlantic, și până la ieșirea din strâmtoare, la capul Pilar, din Pacific. Farul de pe Insula Statelor avea să aducă foloase incontestabile navigației prin aceste regiuni. Nici măcar la capul Horn nu era un far care ar fi putut evita multe catastrofe, asigurând navelor care veneau din Pacific un plus de siguranță la intrarea în strâmtoarea Lemaire.

Guvernul argentinian decisese deci construirea acestui far în fundul golfului Elgor. După un an de lucrări desfășurate în bune condiții, inaugurarea se făcuse la 9 decembrie 1859.

La o sută cincizeci de metri de limanul golfului, solul avea o ridicătură pe o suprafață de patru-cinci sute de metri pătrați, cu o înălțime de treizeci-patrutzeci de metri. Un zid de pietre închise această terase stâncoasă, care trebuie să servească drept temelie turnului. Farul se ridică în mijlocul terasei, înconjurat fiind de anexele formate din locuințe și magazii.

Anexele cuprindeau: 1) camera paznicilor, mobilată cu paturi, dulapuri, mese și scaune și încălzită de o sobă cu cărbuni, al cărei burlan ieșea deasupra acoperișului; 2) sala comună, având și ea o sobă de încălzit și care servea ca sufragerie, cu o masă în mijloc, lămpi atârnate de tavan, dulapuri în perete – care conțineau diverse instrumente ca: lunetă, barometru, termometru, apoi lămpile de schimb ale farului – și, în fine, o pendulă așezată pe un perete lateral; 3) magazia unde se găseau provizii pentru un an – cu toate că aprovizionarea și schimbarea oamenilor se făceau la fiecare trei luni – plină cu diferite conserve, carne sărată, corned-beaf, slănină, legume

uscate, pesmeți, ceai, cafea, zahăr, butoiașe de whisky și rachiu, medicamente uzuale; 4) magazia cu rezerva de ulei pentru lămpile farului; 5) magazia unde se găsea combustibilul, în cantitate suficientă, pentru nevoile paznicilor pe toată durata iernii antarctice. Acesta era ansamblul de construcții, alcătuind o clădire circulară.

Turnul, foarte solid, era construit cu materiale de pe insulă. Pietrele dure, prinse între ele cu buloane de fier, asamblate cu mare precizie și îmbucate una în alta în «coadă de rândunică», formau un zid capabil să reziste celor mai puternice furtuni, uraganelor atât de frecvente în această regiune care se găsește la răscrucea dintre două oceane, cele mai mari de pe glob. Așa cum spusese Vasquez, vântul nu va disloca acest turn. Felinarul străjuit de el și de camarazii lui va fi bine păzit, în pofida vijeliilor magellanice!

Turnul avea 32 metri și, adăugând și înălțimea terasei, lumina se găsea la 223 de picioare deasupra nivelului mării. Putea fi deci zărită din larg de la o distanță de 15 mile, distanță pe care o străbate raza vizuală de la această înălțime. Dar în realitate nu se vedea la mai mult de 10 mile. La acea epocă nu existau încă faruri funcționând cu hidrogen carburat sau cu lumină electrică. De altfel, pe această insulă îndepărtată care comunica greu cu statele apropiate, se impunea sistemul cel mai simplu, care necesita și un minimum de reparații. S-a adoptat atunci luminatul cu ulei, înzestrat cu toate perfecționările pe care le posedau atunci știința și industria.

Vizibilitatea la zece mile era suficientă. Le rămânea navelor care veneau din nord-est și din sud-est destule posibilități să ajungă la strâmtoarea Lemaire sau să se îndrepte spre sudul insulei. Toate primejdiiile puteau fi evitate, urmând cu exactitate instrucțiunile publicate de autoritățile maritime: având farul în nord-nord-vest în al doilea caz și la sud-sud-vest în primul caz, capul San-Juan și limba de pământ Several sau Fallows vor fi depășite la timp, unul la babord și celălalt la tribord, pentru ca nava să nu fie deviată de vânt sau curenții de apă. Între altele, dacă o navă ar fi constrânsă să se opreasă în golful Elgor, ceea ce se întâmpla rar, orientându-se după far va avea toate şansele să poată ancora. La întoarcere, *Santa-Fe* va putea deci cu ușurință să ajungă la liman chiar și în timpul nopții. Golful, având o lungime de circa trei mile până la capul San-Juan și puterea luminii fiind de zece mile, canoniera va avea înaintea sa șapte mile până la primele limbi de pământ ale insulei.

Se înțelege de la sine că Farul de la Capătul Lumii avea o lumină fixă. Nicio teamă să fie confundat cu o altfel de lumină de către căpitani, pentru că nu exista alta în aceste regiuni, nici măcar la capul Horn. Nu s-a găsit deci necesar să o deosebească, fie prin eclipse, fie prin clipiri, ceea ce permitea să fie înlăturat un mecanism delicat, ale cărui eventuale reparații ar fi fost foarte anevoie de această insulă locuită numai de trei paznici.

Părăsind insula pe un timp senin, comandantul canonierei putu în adevăr să constate că nimic nu mai era de refăcut la instalația și buna funcționare a farului. Era limpede că bunul mers depindea acum numai de punctualitatea și vigilența paznicilor. Cu condiția de a ține lămpile în perfectă stare, de a reînnoi cu grijă fitilurile, de a fi atenți la introducerea uleiului în proporții potrivite, de a regla tirajul întinzând sau scurtând manșoanele sticlelor ce le înconjurau, de a aprinde luminile seara și a le stinge la răsăritul soarelui și de a nu slăbi niciun moment supravegherea farului, farul era menit să aducă cele mai mari servicii navigației de pe meleagurile îndepărtate ale oceanului Atlantic. Nimeni nu se îndoia de altfel de bunăvoița și zelul lui Vasquez și al celor doi camarazi ai săi. Aleși în urma unei selecții riguroase dintr-un mare număr de candidați, toți trei dăduseră doavadă de conștiinciozitate, curaj și rezistență în posturile ce le ocupaseră anterior.

Trebuie să repetăm că siguranța celor trei paznici părea absolută, cu toate că Insula Statelor era izolată, la 1500 mile de Buenos Aires, singurul loc de unde puteau să le vină proviziile și ajutoarele. Cei câțiva locuitori din Țara de Foc și din insulele arhipelagului, care soseau câteodată în sezonul cald, nu rămâneau multă vreme și pe deasupra acești sărmani oameni erau complet inofensivi. După ce terminau să pescuască, erau grăbiți să facă drumul întors prin strâmtoarea Lemaire și să ajungă la țărmurile Țării de Foc sau ale insulelor arhipelagului.

Alți străini nu fuseseră văzuți pe aici niciodată. Coastele insulei erau prea temute de navigatori, pentru ca vreo navă să caute un adăpost pe care l-ar fi găsit mai ușor și mai sigur în alte puncte ale Magellaniei.

Cu toate acestea, toate precauțiunile fuseseră luate în eventualitatea sosirii unor indivizi suspecți în golful Elgor. Anexele farului aveau porți solide, care se închideau pe dinăuntru, și nu s-ar fi putut forța grăile ferestrelor de la magazii și locuințe. De asemenea, Vasquez, Moriz și Felipe posedau carabine și revolvere pentru care aveau destule muniții.

În fine, la capătul culoarului care ducea la intrarea turnului se puse o ușă de fier care nu putea fi cu niciun chip forțată sau spartă. Cum ar fi fost deci posibil să pătrunzi în interiorul turnului prin ferestruicile înguste ale scării, apărate și ele prin cruci de fier, și cum s-ar fi putut ajunge la galeria care încadra lanterna, altfel decât să te fi cățărat pe lanțul paratrăsnetului?

Astfel au fost făcute lucrările de mare importanță ale farului, care fură duse la bun sfârșit pe Insula Statelor prin grija guvernului Republicii Argentina.

Capitolul III

Cei trei paznici

În această epocă, din noiembrie până în martie, în regiunile arhipelagului Magellan este cea mai activă navigație. Marea este totdeauna furtunoasă. Dar dacă nimic nu poate opri și liniști valurile mari care vin din ambele oceane, starea vremii este mai puțin schimbătoare și uraganele care o tulbură din când în când, răscolind marea până în zonele cele mai depărtate, sunt trecătoare. Navele cu aburi și cele cu vele profită de acest timp mai bland pentru a face ocolul capului Horn. Trecerea navelor spre strâmtoarea Lemaire sau pe la sud de Insula Statelor nu poate însă schimba monotonia lungilor zile ale acestui anotimp. Aici navele n-au fost niciodată numeroase și au devenit și mai rare încă de când s-a dezvoltat navigația cu aburi și s-au perfecționat hărțile maritime, care au făcut mult mai puțin primejdioasă strâmtoarea Magellan, drum și mai scurt și mai ușor.

Totuși, această monotonie, inherentă vieții în faruri, nu o resimt prea mult oamenii însărcinați de obicei cu paza. Ei sunt în cea mai mare parte marinari sau pescari încercați. Acești fel de oameni nu stau să numere zilele și orele; ei știu să-și caute de lucru și să se distreze. Serviciul nu se mărginește numai la a asigura aprinderea farului în amurg și stingerea lui la răsăritul soarelui. Lui Vasquez și camarazilor săi li se dăduse și sarcina de a supraveghea cu grijă apropierea navelor de golful Elgor, de a merge de mai multe ori pe săptămână la capul San-Juan, de a inspecta coasta până la punctul Several, fără însă să se îndepărte mai mult de trei-patru mile. Trebuiau să țină la zi *Jurnalul farului*, să noteze toate întâmplările ce ar putea surveni – trecerea vaselor cu aburi sau vele, căror țări aparțineau, denumirea lor, înălțimea mareelor, direcția și forța vântului, schimbarea vremii, durata ploilor, frecvența furtunilor, variațiile de presiune și

temperatură și alte fenomene, ceea ce ar fi permis să se stabilească harta meteorologică a acestor regiuni.

Vasquez, argentinian de origine, ca și Felipe și Moriz, fusese numit șef al pazei farului din Insula Statelor. Avea vîrsta de 47 de ani, o sănătate de fier, era foarte rezistent, cum îi săde bine unui marinări care a străbătut în toate sensurile cea mai mare parte a celor 180 paralele. Hotărât, energetic, era obișnuit cu primejdiile și în mai multe împrejurări știuse să facă față situației, chiar cu riscul vieții. Datoră funcția de șef al echipei nu numai vârstei, ci și caracterul său ferm care inspira o încredere totală. Fără să fi ajuns la un grad mai mare decât cel de maistru principal în marina de război a Republicii, el a părăsit serviciul fiind stimat de toți. Astfel, când solicită acest loc în Insula Statelor, autoritățile maritime i-l încredințară fără nicio ezitare.

Felipe și Moriz erau de asemenea marinari, unul de 40 și altul de 37 de ani. Vasquez îi cunoștea de mult pe ei și familiile lor și îi propusese autoritaților. Primul rămăsese neînsurat, ca și dânsul. Singurul căsătorit, Moriz, n-avea copii, iar nevasta lui, pe care o va revedea peste trei luni, avea o slujbă la un mic hotel din portul Buenos Aires.

După trei luni, Vasquez, Felipe și Moriz se vor reîmbarca pe *Santa-Fe*, care va aduce alți trei paznici în Insula Statelor, pe care-i vor schimba tot ei, trei luni mai târziu. Își vor relua serviciul în iunie, iulie și august, adică în mijlocul iernii.

Din ziua de 10 decembrie serviciul fu organizat reglementar. În fiecare noapte lămpile funcționau sub supravegherea unuia din paznici rămas în camera de cart, în timp ce ceilalți doi se odihneau în dormitor în timpul zilei, aparatele erau cercetate, curățate, înzestrăte cu fitiluri noi, la nevoie, încât să emită puternicele lor raze de lumină, după asfințitul soarelui.

Între timp, conform ordinelor primite, Vasquez și camarazii lui coborau până la mare, prin golful Elgor, fie pe jos de-a lungul unui mal sau altuia, fie în ambarcațiunea lăsată la dispoziția lor, un fel de șalupă cu o mică punte, având o randă și un foc, și care se adăpostea într-un mic golfuleț unde era apărată de malurile înalte contra vântului de est singurul primejdios.

E de la sine înțeles că atunci când Vasquez, Felipe și Moriz făcea aceste recunoașteri în golf sau prin împrejurimi, unul din ei rămânea totdeauna de gardă pe galeria superioară a farului. În adevăr, se putea întâmpla ca vreo navă să treacă prin dreptul Insulei Statelor și să dorească să le facă

cunoscută matricola sa. Era deci necesar ca unul din paznici să fie la post. De pe terasă nu se putea privi decât spre est nord-est. În celealte direcții, malurile stăvileau vederea la câteva sute de stânjeni de incintă. De aici nevoia ca cineva să fie în permanentă în camera de cart, pentru a putea comunica cu navele.

Primele zile după plecarea canonierei nu se întâmplă nimic. Timpul rămase frumos și temperatura destul de ridicată. Termometrul arăta câteodată zece grade peste zero. Vântul sufla din larg, îndeobște ca o briză usoară, între răsăritul și apusul soarelui; apoi seara bătea dinspre uscat, adică spre nord-est, și venea din vastele câmpii ale Patagoniei și ale Țării de Foc. Plouase însă câteva ore și, cum căldura creștea, erau de așteptat în curând furtuni care să schimbe situația atmosferică. Sub influența razelor solare, care aveau o putere mai mare, începuse să se arate flora. Pe câmp, în jurul incintei, mantia de zăpadă pierise și ieșise la iveală un covor de un verde palid. În pădurea de fagi antarctici ai fi avut plăcerea să te întinzi sub frunzișul nou. Pârâul alerga umflat de ape spre limanul din vale. Mușchiul și lichenii reapăreau la poalele arborilor și împodobeau povârnișurile stâncilor; ca și scoicile comestibile, atât de bune ca remediu contra scorbutului. În fine, dacă nu primăvara – căci acest frumos cuvânt nu e cunoscut în arhipelagul Magellan – vara era cea care mai domnea câteva săptămâni pe cel mai îndepărtat hotar al continentului american.

În acest sfârșit de zi, înainte de a se aprinde farul, Vasquez, Felipe și Moriz, toți trei pe galeria circulară, stăteau ca de obicei de vorbă. Șeful pazei conducea și întreținerea conversația.

— Ei bine, băieți, spuse el după ce-și umplu pipa, exemplu urmat și de ceilalți doi, a început să vă placă noua voastră existență?... Începeți să vă obișnuiți cu ea?

— Desigur, Vasquez, răspunse Felipe. Nu te poti nici plăcisi, nici obosi foarte tare într-un timp atât de scurt.

— În adevăr, adăugă Moriz, cele trei luni vor trece mai repede decât aş fi crezut.

— Da, băiatule, vor zbura ca o corvetă cu velele întinse!

— Fiindcă veni vorba de nave, zise Felipe, n-am văzut

azi niciuna, nici măcar la orizont...

— Vor veni, Felipe, vor veni, replică Vasquez făcând palma pâlnie și uitându-se prin ea ca printr-o lunetă. Degeaba s-a mai ridicat acest frumos far pe Insula Statelor – un far care trimite razele sale la zece mile în larg – dacă nicio navă nu va profita de existența lui.

— De altfel, farul nostru este cu totul nou, spuse Moriz.

— Așa cum spui, băiete, replică Vasquez, și trebuie timp pentru ca să afle căpitanii că această coastă este acum luminată. Când vor ști, nu vor ezita să se apropiе de ea și să intre în strâmtore, spre binele lor! Dar nu e totul să afli de far, trebuie să fii și sigur că este aprins totdeauna, de la apusul soarelui până în zori.

— Vesta nu se va răspândi, remarcă Felipe, decât după întoarcerea lui *Santa-Fe* la Buenos Aires.

— E adevărat, băiete, spuse Vasquez, și când raportul căpitanului Lafayate va fi publicat, autoritățile se vor grăbi să-l aducă la cunoștința tuturor cercurilor maritime. Dar chiar acum multii navigatori trebuie să știi ce s-a făcut aici.

— Iar drumul lui *Santa-Fe*, care n-a plecat decât de cinci zile, va dura...

— Cât va dura, îl intrerupse Vasquez. Cred că nu mai mult de o săptămână! Timpul e frumos, marea calmă, vântul prielnic... Canoniera are vânt bun în vele, întinse zi și noapte și, cu ajutorul mașinilor, m-ar mira dacă n-ar face opt-nouă noduri.

— În momentul de față trebuie să fi trecut de strâmtorea Magellan și să fi lăsat în urmă capul Vírgenes cu cel puțin cincisprezece mile.

— Mai mult ca sigur, băiete, zise Vasquez. În momentul acesta navighează de-a lungul coastei Patagoniei și poate să se întreacă în iuțeală cu caii patagonezi. Deși, cine poate să știe dacă în acea țară oamenii și animalele aleargă ca o fregată de primă mâna cu velele în vânt?

Era de înțeles de ce acești vrednici marinari se gândeau tot timpul la *Santa-Fe*. Nava, care tocmai îi părăsise, nu era ea oare ca o parte din pământul patriei lor unde se ducea? Așa că o vor însoți cu gândul până la sfârșitul călătoriei.

— Ai avut noroc astăzi la pescuit? îi spuse Vasquez lui Felipe.

— Destul noroc, Vasquez, am prins cu undița o duzină de guvizi și cu mâna un crab de vreo trei livre, care se strecu printre stânci.

— E foarte bine, spuse Vasquez, și nu-ți fie frică că vei sărăci golful. Peștii, cu cât prinzi mai mulți, cu atât se înmulțesc mai tare, cum s-ar zice, și asta ne va permite să economisim proviziile noastre de carne uscată și de slănină sărată! Cât despre legume...

— Eu, zise Moriz, am coborât până la pădurea de fagi. Am dezgropat câteva rădăcini și vă voi face o mâncare tot aşa de grozavă ca a priceputului bucătar de pe canoniera.

— Va fi binevenită, declară Vasquez, căci nu trebuie să mănânci prea multe conserve, chiar din cele mai bune! Nimic nu-i mai sănătos decât ce e proaspăt vânat, pescuit sau cules!

— Eh, făcu Felipe, dacă ne-ar pica vreo rumegătoare dinăuntrul insulei... o pereche de lame sau altceva.

— N-ar fi rău un fileu sau o pulpă de lama, replică Vasquez. O bucată bună de vânat cărui stomac nu i-ar place? Așa că, dacă se va prezenta ocazia, vom căuta să nu o pierdem. Dar, băieți, fiți atenți să nu vă îndepărtați de incintă ca să vânați un animal mare sau mic. Important este să te conformezi instrucțiunilor de a nu fi departe de far, în afară de cazul când te duci să vezi ce se întâmplă în golful Elgor și în larg, între capul San-Juan și capul Diegos.

— Totuși, reluă Moriz, mare iubitor de vânătoare, dacă ar apare o pradă frumoasă în bătaia puștii...

— La o bătaie de pușcă, la două sau chiar la trei, nu zic nu, răspunse Vasquez. Dar știți, lama este prea sălbatică pentru a căuta înalta societate... adică pe a noastră, și aş fi foarte surprins să zăresc măcar o pereche de coarne deasupra stâncilor, în dreptul pădurii de fagi sau pe lângă incinta farului!

În adevăr, de la începutul lucrărilor nu se văzuse niciun animal în apropierea golfului Elgor. Secundul de pe Santa-Fe, un adevărat Nemrod³, încercase de mai multe ori, dar în zadar, să vâneze lama. Încercările sale rămăseseră infructuoase, cu toate că înaintase cam șase mile în interior. Dacă vânatul mare nu lipsea, el nu se lăsa însă văzut decât la distanțe prea mari spre a putea fi nimerit. Poate, dacă ar fi trecut înălțimile de după portul Parry, dacă ar fi ajuns până la celălalt capăt al insulei, secundul ar fi avut șanse mai mari. Dar acolo unde se ridicau vârfurile înalte de munți, în partea occidentală, urcușul ar fi fost foarte anevoios, astfel că nici el, nici

altul din echipajul navei *Santa-Fe* n-au mers niciodată până în împrejurimile capului San-Bartolome.

În timpul nopții de 16 spre 17 decembrie, Moriz făcând de gardă în camera de cart de la ora 6 la 10, o lumină apără în larg înspre est, la cincisase mile depărtare. Era limpede că era lumina unei nave, prima care se arăta în apele insulei, de la terminarea farului.

Moriz se gândi pe bună dreptate că acest lucru i-ar putea interesa și pe camarazii lui care nu dormeau încă și se duse să-i înștiințeze. Vasquez și Felipe urcară imediat cu el și, cu luneta la ochi, se aşezară înaintea ferestrei deschise spre est.

— Este o lumină albă, zise Vasquez.

— Atunci nu este o lumină de poziție, zise Felipe, pentru că nu este nici verde, nici roșie.

Observația era justă. Nu erau lumini de poziție care se aşază, după culoare, una la tribord și una la babord.

— Și dacă e albă, adăugă Vasquez, e cea de la straiul focului, ceea ce înseamnă că nava se apropiе de insulă.

Asupra acestui lucru nu încăpea îndoială. Era sigur vorba de un vapor care se îndrepta spre capul San-Juan. Va trece oare prin strâmtoarea Lemaire, sau o va lua pe la sud? Aceasta era întrebarea pe care și-o puneau paznicii.

Urmăriră deci mersul navei, pe măsură ce se aprobia, și după o jumătate de oră se dumeriră de direcția urmată.

Nava, lăsând farul la babord spre sud-vest, se îndrepta direct spre strâmtoare. Putură observa lumina sa roșie în momentul când trecea în dreptul portului San-Juan, apoi dispără în noapte.

— Iată prima navă care a descoperit Farul de la Capătul Lumii! exclamă Felipe.

— Da, dar nu va fi ultima! zise Vasquez.

A doua zi dimineață, Felipe semnală un velier mare care apărea la orizont. Cerul era senin, fără nicio urmă de negură, ceea ce permitea să vezi nava de la cel puțin zece mile depărtare. Chemați, Vasquez și Moriz urcară până la galeria farului. Se putea vedea nava în dreptul ultimelor faleze ale litoralului, puțin la dreapta golfului Elgor, între capul Diegos și capul Several.

Înainta repede, cu o viteză de cel puțin 12-13 noduri. Dar cum se îndrepta direct spre Insula Statelor, nu se putea ști dacă va trece pe la nordul sau sudul ei.

Ca oameni ai mării pe care asemenea chestiuni îi interesau foarte mult, Vasquez, Felipe și Moriz căutau în discuția lor să stabilească direcția navei. În cele din urmă Moriz fu cel ce avu dreptate, când susținuse că velierul nu se îndrepta spre strâmtoire. În adevăr, când era la vreo milă și jumătate de coastă, întoarse pentru a avea vântul în spate și a putea trece de capul Several. Era o corabie mare de cel puțin 1800 de tone, un bare cu trei catarge de tipul acelor clippere construite în America, a căror viteză este în adevăr extraordinară.

— Să mi se facă luneta umbrelă, exclamă Vasquez, dacă această navă n-a ieșit de pe șantierele din Noua Anglie!

— Poate ne va transmite matricola, zise Moriz.

— Nu și-ar face decât datoria, răspunse șeful pazei.

Așa se și întâmplă, în momentul când velierul trecu de capul Several. O serie de pavilioane apărură în vârful brigantinei – semnale pe care Vasquez le descifra imediat, consultând codul ce se afla în camera de cart.

Era *Montank* din Boston – Noua Anglie – aparținând Statelor Unite ale Americii. Paznicii îi răspunseră ridicând pavilionul Argentinei în vârful paratrăsnetului și nu încetară să urmărească nava până în momentul când catargul său dispără pe după înălțimile capului Webster, de pe coasta sudică a insulei.

— Și acum, zise Vasquez, drum bun, *Montank*, și să-ți ajute Cerul să nu te prindă vreo vijelie în largul capului Horn.

În timpul zilelor următoare marea rămase aproape pustie. Abia dacă se mai zăriră vreo două pânze la orizont. În dimineața zilei de 21, Felipe se plimba fumând pe terasă, când i se păru că zărește un animal înspre pădurea de fagi.

După ce privi câteva momente, se duse să ia luneta din sala comună.

Felipe recunoscu fără greutate o lamă mare. Era poate ocazia să dea lovitura.

Îndată Vasquez și Moriz, pe care-i chemă, ieșiră pe terasă. Se-nțeleseră să pornească la vânat. Dacă reușeau să doboare lama, aceasta însemna un supliment de carne proaspătă, care ar fi fost o schimbare plăcută a tainului obișnuit.

Iată ce hotărâră: Moriz, înarmat cu o carabină, va părăsi incinta și va încerca, fără să fie văzut, să facă în aşa fel încât animalul, care stătea nemișcat, s-o apuce spre golf, unde îl va pândi Felipe.

— În orice caz, luati seama, băieți, le spuse Vasquez. Lamele au auzul foarte ascuțit și adulmecă de la mari distanțe. Dacă îl va vedea sau simți pe Moriz de foarte departe, va fugi atât de repede că nu veți mai putea trage asupra ei, și nici să-i schimbați drumul. Lăsați-o atunci să scape, căci nu trebuie să vă îndepărtați... Ne-am înțeles?...

— Desigur, răspunse Moriz.

Vasquez și Felipe rămăseră pe terasă și, servindu-se de lunetă, constatară că lama nu se mișcase din locul unde se arătase la început. Atenția lor se concentra asupra lui Moriz.

Acesta se îndrepta spre pădurea de fagi. Va înainta neobservat și poate, fără a speria animalul, să ajungă la stânci, pentru a-i cădea în spate și a-l face să fugă spre golf. Camarazii îl putură urmări cu privirea până în momentul când ajunse la pădure, în care dispărău.

Trecu o jumătate de oră. Lama stătea tot nemișcată și Moriz trebuia să se afle pe aproape, pentru a o doborâ. Vasquez și Felipe așteptau să audă o împușcătură și animalul să cadă rănit sau s-o ia la goană.

Totuși nu fu tras niciun foc de armă și, spre cea mai mare mirare a lui Vasquez și Felipe, iată că lama, în loc să fugă, se întinse pe stâncă. Copitele îi atârnau în gol și trupul istovit se lăsase la pământ, ca și cum nu mai avea putere să se țină pe picioare.

Aproape imediat, Moriz, care reușise să se strecoare între stânci. Apăru și se repezi către lama care nu se mișcă; se aplecă asupra animalului, îl pipăi cu mâna și se ridică brusc.

Apoi, întorcându-se spre far, făcu un gest care era ușor de înțeles. El cerea în mod evident camarazilor săi să vină cât mai repede.

— S-a întâmplat ceva neobișnuit, zise Vasquez. Să mergem, Felipe. Și amândoi, sărind de pe terasă, alergără spre pădurea de fagi. Nu făcură mai mult de zece minute până acolo.

— Ei bine... și lama?... întrebă Vasquez.

— Iat-o, răspunse Moriz arătând spre animalul de la picioarele sale.

— E moartă? întrebă Felipe.

— Moartă, răspunse Moriz.

— A murit de bătrânețe? strigă Vasquez.

— Nu... de pe urma unei răni!
— Rănită, a fost rănită?!
— Da, de un glonte, în coastă!
— Un glonte!... repetă Vasquez.

Nimic mai adevărat. După ce fusese lovită de un glonte, lama se târâse până în acest loc și căzuse moartă.

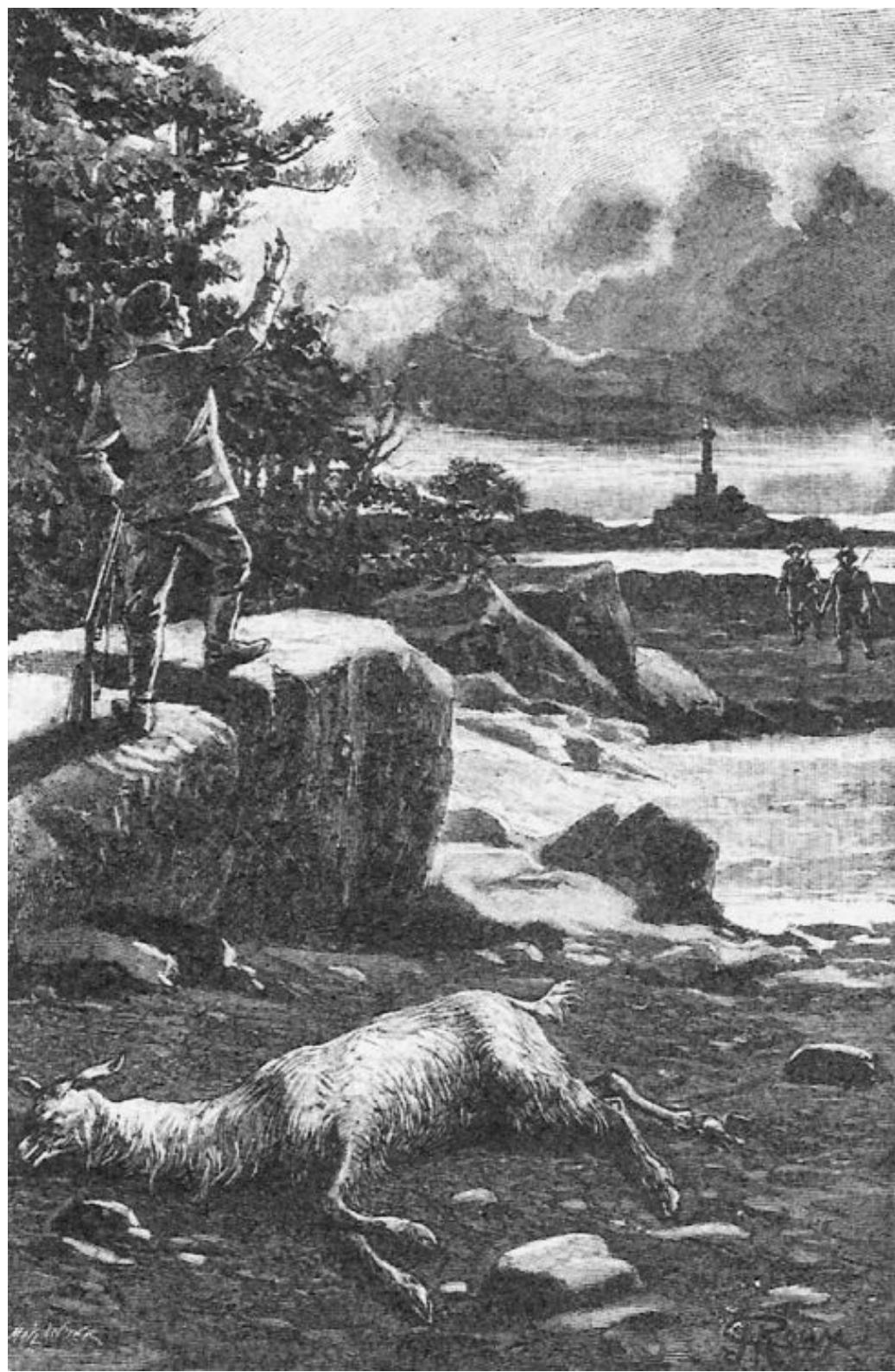
— Există deci vânători pe insulă... murmură Vasquez. Nemîșcat și gânditor, privi îngrijorat în jurul lui.

Capitolul IV

Banda Kongre

Dacă Vasquez, Felipe și Moriz ar fi mers până-n capătul vestic al Insulei Statelor, ar fi constatat cât de mult se deosebea acest litoral de cel care se întinde între capul San-Juan și capul Several. Nu erau decât faleze care aveau aproape două sute de picioare înălțime, cele mai multe abrupte, prelungindu-se până sub apele adânci și care erau fără încetare bătute de valuri, chiar și pe timp frumos.

În fața acestor coaste sterpe, ale căror spărturi, crăpături și falii adăposteau mii de păsări de mare, se aflau o mulțime de bancuri și recife, o parte văzându-se

până la o depărtare de două mile în timpul refluxului. Între ele șerpuiau canale înguste și treceri practicabile numai pentru ambarcațiuni ușoare. Ici-colo, fâșii de plajă, nisipuri, unde creșteau câteva plante marine jigările, presărate cu scoici sfărâmate de iureșul valurilor mari din timpul fluxului. Peșterile nu lipseau în interiorul acestor maluri: grote adânci, uscate, întunecoase, cu intrări înguste care nu erau vânturate de furtuni, nici inundate de hulă, chiar și în perioada echinoxului. Ajungeai la ele pe niște cărări întortocheate pline de grohotiș, răscolit câteodată de fluxul marin. Șanțuri greu de trecut te duceau până la creastă, dar pentru a ajunge la podișul din centrul insulei, ar fi trebuit să treci peste creste mai înalte de 900 de metri și să străbați o distanță nu mai mică de 15 mile. În general, solul era mult mai sălbatic și pustiu pe aceste locuri decât pe litoralul opus unde se găsea golful Elgor.

Cu toate că vestul Insulei Statelor se afla la adăpost de vânturile din nord-vest, datorită înălțimilor Țării de Foc și ale arhipelagului Magellan, marea se dezlănțuia cu tot atâta furie ca și la capul San-Juan, capul Diegos și capul Several. Așa că dacă un far fusese construit pe coasta Atlanticului, un altul ar fi fost la fel de necesar pe coasta Pacificului pentru navele care se îndreptau spre strâmtoarea Lemaire venind de la capul Horn. Poate că guvernul chilian se gândeau la acea epocă să urmeze exemplul guvernului argentinian.

În orice caz, dacă astfel de lucrări ar fi fost întreprinse în același timp la cele două capete ale insulei, n-ar fi fost cu puțință ca o bandă de răufăcători să se pripăsească în vecinătatea capului San-Bartolome.

Cu câțiva ani înainte, acești răufăcători își găsiseră sălaș la intrarea golfului Elgor, unde descoperiseră o grotă adâncă, săpată în stâncă de pe mal. Grotă le oferea un adăpost sigur și cum nicio navă nu se orea la Insula Statelor, se aflau în perfectă siguranță.

Acești indivizi, în număr de doisprezece, aveau un șef cu numele de Kongre, căruia un anume Carcante îi servea de secund.

Nu erau decât o adunătură de indivizi, originari din America de Sud. Cinci dintre ei erau de naționalitate argentinieni și chilieni. Cât despre ceilalți, băstinași probabil din Țara de Foc, fuseseră recrutați de Kongre, deoarece trebuiseră numai să traverseze strâmtoarea Lemaire pentru a completa banda de pe insula pe care o cunoșteau, căci veneau acolo la pescuit în timpul sezonului frumos.

Despre Carcante se știa doar că este chilian, dar era greu de spus în ce oraș sau sat se născuse, sau din ce familie făcea parte. Având vârstă între 31 până la 40 de ani, de statură mijlocie, slab, dar numai vine și mușchi – și deci extrem de puternic – viclean, prefăcut, nu s-ar fi dat înapoi niciodată de la jaf sau omor.

Cât despre șeful bandei, nu se știa nimic. Nu vorbise niciodată despre naționalitatea sa. Se numea în adevăr Kongre? Nu știa nimeni. Un astfel de nume este destul de răspândit la indigenii din arhipelagul Magellan și din Țara de Foc. În timpul unei călătorii a navelor *Astrolabe* și *Zelle*, căpitanul Dumont d'Urville, la o oprire în portul Peckett din strâmtoarea Magellan, promise la bord un patagonez care se numea astfel. Dar era îndoelnic ca acesta să fie originar din Patagonia. Nu avea față îngustă în partea superioară și lată în partea inferioară cum o au locuitorii din acele regiuni, nici fruntea lor strâmtă și piezișă, ochii alungiți, nasul turtit și statura îndeobște înaltă. Chipul său era departe de a fi bland ca la mai toate popoare.

Kongre avea un temperament pe cât de energetic pe atât de violent. Aceasta se vedea ușor din trăsăturile lui întunecate, pe care nu izbutea să le ascundă o barbă deasă, încărunțită, deși nu împlinise decât 40 de ani. Era un adevărat bandit, un răufăcător periculos, făptașul multor crime, care nu putuse să-și găsească alt sălaș decât această insulă pustie din care se cunoștea numai coasta.

Dar de când se adăpostiseră aici, cum au putut Kongre și tovarășii săi să-și ducă viață? Acest lucru îl vom explica pe scurt.

Când Kongre și complicele său Carcante fugiseră din Punta-Arenas, portul principal în strâmtoarea Magellan, în urma neleguiirilor pentru care trebuiau să atârne în ștreang, ei se refugiară în Țara de Foc, unde era greu să fie urmăriți. Acolo aflară de la populație cât de frecvente erau naufragiile pe Insula Statelor, care încă nu avea niciun far. Fără îndoială că malurile ei fuseseră acoperite de tot felul de epave și sfărâmături, dintre care unele desigur aveau o mare valoare. Kongre și Carcante se gândiră atunci să organizeze o bandă de jefuitori ai epavelor, împreună cu doi sau trei ticăloși ca dânsii întâlniți în Țara de Foc. Li se asociară alți zece patagonezi de aceeași teapă. O ambarcațiune indigenă îi transportă pe celălalt mal al strâmtorii Lemaire. Dar deși Kongre și Carcante fuseseră marinari și navigaseră mult timp prin meleagurile nesigure din Pacific, nu putură evita o catastrofă. O furtună îi aruncă spre est și valurile spumegânde sfărâmară

ambarcațiunea de stâncile capului Calnett, în momentul când încercaseră să intre în apele liniștite ale portului Parry.

Atunci porniră pe jos spre golful Elgor. Nu fură decepționați în planurile lor. Plajele între capul San-Juan și capul Several erau acoperite cu sfărâmăturile unor naufragii mai vechi sau mai recente, cu baloturi de mărfuri încă intacte, cu lăzi cu provizii care puteau să asigure hrana bandei pe multe luni. Găsiră revolve re și puști ușor de reparat, muniții bine păstrate în cutiile lor metalice, lingouri de aur și argint de mare valoare – provenind de la bogatele transporturi australiene – mobile, scânduri, lemne de tot felul, ici și colo câteva resturi de schelete, dar niciun supraviețuitor al catastrofelor maritime.

De altfel, primejdioasa Insulă a Statelor era cunoscută de navigatori. Orice navă pe care furtuna o izbea de această coastă se pierdea cu tot ce avea pe ea, oameni și mărfuri.

Kongre și tovarășii săi nu se aşezară în fundul golfului Elgor, ci la intrarea lui, ceea ce convenea mai bine planurilor lor de a supraveghea capul San-Juan. Întâmplarea îi făcu să descopere o peșteră a cărei deschizătură se ascundea în dosul unor tufișuri dese de plante marine, alge și varec, și care era destul de încăpătoare pentru toată banda. Așezată în spatele unor stânci ale falezei de pe malul de nord al golfului, se afla la adăpost de vântul din larg. Transportară aşadar aici din resturile naufragiilor tot ce putea servi ca mobilă, paturi, haine, o cantitate mare de conserve de carne, lăzi cu pesmet, butoiășe cu rachi și vin.

O două grotă, lângă prima, servea să se depoziteze tot ce avea o valoare deosebită, ca aur, argint sau bijuterii prețioase găsite pe plajă. Dacă mai târziu Kongre va reuși să pună mâna pe vreo navă atrasă mișește în golf, atunci va încărca toată prada și se va întoarce în acele insule ale Pacificului în care săvârșise primele piraterii.

Până atunci, căci ocazia încă nu se ivise, răufăcătorii nu putuseră părăsi Insula Statelor. E adevărat că timp de doi ani avea lor nu încetă să sporească. Avură loc alte naufragii, din care traseră mari foloase. Și după exemplul jefuitorilor de epave de pe anumite coaste periculoase din Lumea Veche și Nouă, de multe ori provocără ei aceste catastrofe. Noaptea, când se dezlănțiau furtunile din est, dacă o navă ajungea în dreptul insulei, o atrăgeau cu focuri aprinse în direcția recifelor, și dacă prin minune unul din naufragiați scăpa de furia valurilor, el era imediat masacrat. Așa se

desfășurau acțiunile criminale ale acestor bandiți, a căror existență nu era cunoscută.

Totuși, banda continua să fie prizonieră pe insulă. Kongre a putut provoca naufragiul câtorva nave, dar n-a reușit să le atragă în golful Elgor pentru a pune mâna pe ele. Pe de altă parte, nicio navă n-a venit să se adăpostească înăuntrul golfului, puțin cunoscut de căpitani, și chiar dacă ar fi întrebat, ar fi trebuit să aibă un echipaj prea slab ca să nu se apere de cei cincisprezece bandiți. Timpul trecea și grota se umplea de lucruri de mare valoare. E lesne de închipuit furia lui Kongre și a bandei sale. De altfel, acesta era veșnicul subiect de discuție între Carcante și șeful lui.

— Să eșuăm pe această insulă, ca o navă oarecare, repeta dânsul, când avem o încărcătură care valorează mai mult de o sută de mii de piaștri!...

— Da, răspunde Kongre, va trebui să plecăm cu orice preț!

— Când și cum? întreba Carcante.

Și această întrebare rămânea totdeauna fără răspuns.

— Proviziile noastre se vor termina, bombănea Carcante. Când găsești ce să pescuiești, lipsește vânatul!... Și ce ierni petrecem pe această insulă! Mii de draci! Și când mă gândesc la ce o să mai avem de îndurat!

La toate acestea, ce putea să spună Kongre! Era puțin vorbăret și nu prea prietenos. Dar fierbea de furie când se vedea atât de neputincios! Nu, nu putea face nimic... nimic! Nu neapărat o navă ancorată pe care bandiții să o captureze, ci chiar o mică ambarcațiune din Țara de Foc, ce s-ar fi aventurat în estul insulei, ar fi fost de ajuns dacă ar fi putut Kongre pune mâna pe ea cu ușurință. Și dacă nu el, cel puțin Carcante și unul din chilieni s-ar fi servit de ea spre a ajunge în strâmtoarea Magellan, unde s-ar fi prezentat ocazia să plece la Buenos Aires sau Valparaiso. Cu bani, care nu le lipseau, ar fi cumpărat o navă de 150-200 tone, pe care Carcante cu câțiva marinari ar fi adus-o în golful Elgor. Această navă odată ajunsă în liman, s-ar fi descotorosit de echipaj aşa cum știau... Apoi, întreaga bandă s-ar fi îmbarcat cu bogățiile strânse, cu destinația insulele Solomon sau Noile Hebride.

Așa stăteau lucrurile când, cu 15 luni înainte de această povestire, situația se schimbă brusc.

La începutul lui octombrie 1858, un vapor sub pavilion argentinian apără în dreptul insulei și începu manevra pentru a pătrunde în golful Elgor.

Kongre și asociații săi recunoscură imediat o navă de război, contra căreia nu puteau întreprinde nicio acțiune. După ce înlăturără orice urmă a prezenței lor și camuflară intrările celor două grote, se retraseră în interiorul insulei pentru a aștepta plecarea navei.

Era *Santa-Fe* care venea din Buenos Aires, având la bord un inginer însărcinat cu construirea unui far pe Insula Statelor și care trebuia să stabilească locul pe care avea să fie clădit.

Canoniera nu rămase decât câteva zile în golful Elgor și apoi plecă fără să fi observat vizuina lui Kongre și a bandei sale.

Cu toate acestea, Carcante, care se strecuase noaptea până la liman, putuse afla motivul pentru care *Santa-Fe* acostase pe Insula Statelor. Un far urma să fie construit înăuntrul golfului Elgor! Se părea că banda era nevoie să-și părăsească sălașul, și ar fi făcut-o desigur dacă ar fi putut. Kongre luă deci singura hotărâre posibilă în această împrejurare. El cunoștea partea de vest a insulei în jurul capului San-Bartolome, unde se găseau alte caverne care puteau să-i asigure un refugiu. Fără a pierde nicio zi, deoarece canoniera trebuia să revină cu o echipă de muncitori pentru a începe lucrul, el începu să transporte tot ce era necesar pentru a putea trăi timp de un an, fiind convins, pe bună dreptate, că la această depărtare de capul San-Juan nu avea să se teamă că va fi descoperit. Totuși, îi lipsea timpul să golească ambele grote. Trebuie deci să se mulțumească să scoată cea mai mare parte din provizii – conserve, băuturi – așternuturi de pat, haine și alte câteva lucruri de valoare, apoi, astupând cu grijă intrările cu pietre și ierburi uscate, le lăsa pe celelalte în plata Domnului.

Cinci zile după plecarea lor, *Santa-Fe* apăru din nou la intrarea golfului Elgor și apoi ancoră în liman. Muncitorii coborâră pe uscat și debarcară materialele transportate. Aleseră ca teren o mică înăltime și lucrările începură de îndată, și se isprăviră după cum se știe.

Iată de ce banda Kongre fusese nevoie să se refugieze la capul San-Bartolome. Un pârâu format de topirea zăpezilor le furniza apa necesară. Pescuitul și într-o oarecare măsură vânatul le îngădui să economisească proviziile cu care veniseră din golful Elgor.

Dar cu câtă nerăbdare așteptau Kongre, Carcante și tovarășii lor ca farul să fie terminat și *Santa-Fe* să plece, pentru a nu se întoarce decât peste trei luni, cu schimbul!

Era de la sine înțeles că și Kongre, și Carcante voiau să afle tot ce se făcea în fundul golfului. Fie că mergeau de-a lungul coastei de la sud la nord sau că se apropiau prin interiorul insulei, fie că-i urmăreau de pe înălțimile care mărginesc partea de sud a portului New-Year, ei putură să-și dea seama de mersul lucrărilor și să știe când se vor termina. Kongre propuse atunci să pună în aplicare planul pe care-l pregătise de multă vreme. Cine știe dacă acum, când golful era luminat, vreo navă nu se va opri, navă pe care apoi o va putea fura după ce va fi masacrat întregul echipaj?

Cât despre o excursie pe care ofițerii canonierei ar vrea să-o facă la extremitatea sudică a insulei, Kongre gândeа că n-avea de ce să se teamă. Nimeni nu va fi ispitit, cel puțin în acest an, să se aventureze până la capul San-Bartolome prin podișurile golașe sau râpele aproape de neumblat, căci toată această regiune muntoașă nu putea fi străbătută decât cu prețul unor eforturi imense. Comandantul canonierei – e drept – putea să facă înconjurul insulei. Dar era foarte puțin probabil să caute să debarce pe coasta plină de stânci, și în orice caz banda va lua toate măsurile să nu fie descoperită.

De altfel, acest lucru nu se întâmplă până în luna decembrie, iar lucrările farului erau pe sfârșite. Paznicii rămâneau singuri și Kongre va fi înștiințat de plecarea navei atunci când farul își va trimite în noapte primele raze.

În ultimele săptămâni, câte unul din bandă observa ce se petrece, de pe vreo înălțime de unde se putea vedea turnul, de la o distanță de şapte-opt mile, cu ordinul de a se întoarce imediat când se va aprinde lumina farului pentru întâia dată.

Carcante fu acela care în noaptea de 9 spre 10 decembrie aduse această veste la capul San-Bartolome.

— Da, exclamă el, găsindu-l pe Kongre în cavernă, diavolul a aprins în sfârșit lumina acestui far, pe care tot diavolul o va stingă.

— Nu vom avea nevoie de el! răspunse Kongre, a cărui mâna se întinse amenințător spre el.

După câteva zile, la începutul săptămâni următoare, vânând pe lângă portul Parry, Carcante se întâmplă să nimerească o lamă. Se știe că animalul îi scăpă și veni să se prăbușească acolo unde-l văzuse Moriz, pe râpa de lângă pădurea de fagi. Din acea zi, Vasquez și echipa sa, dându-și seama că nu mai sunt singurii locuitori ai insulei, începură să supravegheze mai atent împrejurimile golfului Elgor.

Sosise deci momentul când Kongre avea să părăsească capul San-Bartolome, pentru a se întoarce la capul San-Juan. Bandiții hotărâră să lase materialele lor în cavernă. Vor lua cu ei numai alimente pentru drumul de trei-patru zile ce-l aveau de făcut, socotind că se vor aproviziona din depozitele farului. Era 22 decembrie. Plecând în zori și urmând o potecă știută doar de ei, puteau străbate în prima zi o treime de distanță. La sfârșitul acestei etape, în timpul căreia parcurgeau zece mile de teren muntos, halta avea să se facă la adăpostul copacilor sau într-o văgăună oarecare.

După haltă, a doua zi, înainte de răsăritul soarelui, Kongre va începe a doua etapă aproape la fel cu cea dintâi, apoi, după încă o zi de mers, va ajunge la golful Elgor în a treia seară.

Kongre credea că în serviciul farului fuseseră lăsați numai doi oameni, pe când în realitate erau trei. Dar nu avea nicio importanță. Vasquez, Moriz și Felipe nu se vor putea împotrivi bandei, neavând nicio bănuială că răufăcătorii se află în apropierea incintei. Doi vor fi uciși în locuință și al treilea va fi răpus cu ușurință în camera de cart. Kongre va deveni astfel stăpânul farului. Va avea apoi tot timpul să aducă materialele de la capul San-Bartolome și să le depoziteze din nou în grota din golful Elgor.

Acesta era planul întocmit de temutul bandit. Nu se îndoia că va reuși pe deplin. Dar șansa îl va favoriza oare după aceea? Iată ce nu mai era atât de sigur. În adevăr, lucrurile nu mai depindeau de el. Va trebui ca o navă să ancoreze în golful Elgor. E adevărat că acest popas va fi cunoscut de navigatori după călătoria lui *Santa-Fe*. Deci se putea foarte bine ca o navă de tonaj mijlociu să prefere să se refugieze în golful luminat de far decât să străbată prin strâmtoare, sau ocolind pe la sud insula, o mare dezlănțuită. Kongre se hotărâse ca, într-un asemenea caz, să pună mâna pe nava care-i dădea posibilitatea atât de mult așteptată, să fugă în Pacific, scăpând de pedeapsa pentru crimele săvârșite. Dar trebuia ca totul să se petreacă înainte de întoarcerea canonierei pentru schimbarea paznicilor. Dacă nu ar fi putut părăsi insula în timp util, Kongre și ai lui trebuiau să se întoarcă la capul San-Bartolome. Și atunci nu va mai fi același lucru. Când comandantul Lafayate va afla de dispariția celor trei paznici ai farului, nu va avea nicio îndoială că au fost victimele unei răpiri sau ale unui asasinat. Se vor întreprinde cercetări și canoniera nu va pleca decât după ce îi va căuta de la un capăt la altul al insulei. Cum ar putea atunci banda să scape de această

urmărire și cum va putea supraviețui dacă situația s-ar prelungi? În caz de nevoie, guvernul argentinian va trimite neîndoilenic și alte nave. Si chiar dacă ar reuși Kongre să pună mâna pe o ambarcațiune a friegienilor – șansă puțin probabilă – strâmtarea va fi supravegheată în aşa fel, încât nu va mai putea să traverseze pentru a se refugia în Țara de Foc. Îi va ajuta oare norocul pe bandiți să poată părăsi insula la timp?

În seara zilei de 22, Kongre și Carcante se plimbau discutând la extremitatea capului San-Bartolome și, după obiceiul marinilor, scrutau cerul și marea. Carcante zise:

— E deci stabilit că vom lăsa tot materialul la capul San-Bartolome?

— Da, răsunse Kongre. Va fi mai ușor să-l ridicăm mai târziu... când vom fi stăpâni acolo... și când...

Nu apucă să termine. Cu ochii îndreptați spre largul mării, se opri și zise:

— Carcante... privește acolo... în dreptul capului...

Carcante privi marea în direcția indicată.

— Ah, făcu el, dacă nu mă înșel, este o navă!...

— Care vrea să ajungă la insulă, spuse Kongre, și se ține aproape de coastă, căci are vântul din față.

În adevăr, o navă, cu toate pânzele întinse, manevra la vreo două mile de capul San-Bartolome.

Cu toate că avea vântul din față, nava înainta puțin câte puțin și, în caz că voia să treacă prin strâmtarea, avea să intre în ea înainte de a se întuneca.

— E o goeletă, zise Carcante.

— Da... o goeletă de 150-200 tone, răsunse Kongre.

Nu încăpea îndoială că goeleta voia mai degrabă să treacă prin strâmtarea decât să o ia pe la capul San-Bartolome. Totul era dacă va ajunge în apropierea lui înainte să se lase întunericul. Cu vântul care sufla, nu risca să fie aruncată de curent pe recife?

Toată banda se strânse la extremitatea capului.

Nu era pentru prima oară, de când se aflau aici, ca o navă să apară la o distanță atât de mică de insulă. Se știe că, în asemenea împrejurări, jefuitorii căutau să atragă în dreptul stâncilor, prin focuri amăgitoare. Si de data aceasta cineva propuse să se recurgă la acest mijloc.

— Nu, răsunse Kongre, nu trebuie ca această goeletă să se sfărâme. Să încercăm să punem mâna pe ea... Vântul și curentul îi sunt potrivnice...

Noaptea va fi neagră. Va fi imposibil să pătrundă în strâmtoreare. Mâine ea va mai fi în dreptul capului și vom vedea ce vom face...

O oră mai târziu, nava dispără în beznă fără ca vreo lumină să arate prezența sa în larg.

În timpul nopții, vântul se schimbă și începe să bată dinspre sud-vest. A doua zi în zori, când Kongre și însotitorii săi ieșiră pe țărm, zăriră goeleta eșuată pe recifele capului San-Bartolome.

Capitolul V

Goeleta Maule

Kongre cunoștea ca nimeni altul meseria de marinar. Dacă a avut vreodată comanda unei corăbii, se punea întrebarea – ce fel de navă și în ce mări? Singur Carcante, marinar ca și dânsul, altădată secundul său în cursul acestei vieți rătăcitoare dusă pe Insula Statelor, ar fi putut să-o spună. Dar nu o spunea.

Desigur că nu era calomnie să arunci în față celor doi ticăloși numele de pirat. Această viață de criminali trebuie să-au dus-o și în insulele Solomon sau în Noile Hebride, unde navele mai erau atacate destul de des la acea dată. și fără îndoială că, după ce scăpaseră de expedițiile Angliei, Franței și Americii în aceste părți ale oceanului Pacific, ei să au refugiat în arhipelagul Magellan, apoi pe Insula Statelor, unde au devenit jefuitori de epave.

Cinci sau șase din însotitorii lui Kongre și Carcante fuseseră și ei pescari sau marinari ai flotei comerciale, și deci erau obișnuiți cu marea. Cât despre fuegieni, ei vor putea completa echipajul dacă banda va reuși să pună mâna pe goeletă. Această goeletă, după cum arătau coca și arborada, n-avea mai mult de 150-160 de tone. O rafală din vest o împinsese în cursul nopții pe un banc de nisip presărat cu roci, pe care să arușă să pună sfărâma. Dar coca părea că nu fusese avariată. Înclinată la babord, cu etrava întoarsă oblic spre uscat, stătea cu tribordul către larg. În această poziție se vedea toată puntea. Arborada era intactă, de asemenea și velele strânse pe jumătate, afară de cele mici care fuseseră strânse complet.

În seara precedentă, când goeleta fusese văzută în dreptul capului San-Bartolome, ea lupta cu un vânt din nord-est destul de puternic și cu o vitează destul de mică încerca să ajungă la intrarea strâmtorii Lemaire. În momentul când Kongre și ai săi o pierduseră din ochi din cauza întunericului, vântul avea tendință să slăbească și curând nu mai suflă destul de tare pentru a

permite unei nave să înainteze cu viteza obișnuită. Probabil că, târâtă de curenți în direcția recifelor, se apropiase prea mult de coastă și nu mai putuse să-și reia direcția spre larg când, în timpul nopții, vântul își schimbă direcția brusc, cum se întâmplă în aceste regiuni. Orientarea vergilor arăta că echipajul făcuse toate eforturile pentru a veni în vânt. Dar fără îndoială că fusese prea târziu, pentru că până la urmă goeleta eşua pe bancul de nisip.

În ceea ce privea pe căpitan și echipajul său, nu se puteau face decât presupuneri. Dar probabil că, văzându-se împinși de vânt și de curenți spre o coastă periculoasă, plină de recife, au coborât cu barca pe mare, fiind siguri că nava lor se va sfârâma de stânci și că vor pieri astfel cu toții. Inspirația se dovedi nefericită. Rămânând la bord, căpitanul și oamenii săi ar fi scăpat teferi. Dar nu mai încăpea îndoială că pieriseră, căci barca se vedea cu chila în sus la două mile distanță spre nord-est, împinsă de vânt în golful Franklin.

Nu era greu să urce la bordul goeletei cât timp marea mai scădea. Pornind de la capul San-Bartolome, puteai, sărind din stâncă în stâncă, să ajungi până la locul unde eşuase nava, care era la o depărtare de cel mult o jumătate de milă. Acest lucru îl făcuse Kongre și Carcante, însotiti de doi din oamenii lor. Ceilalți rămaseră pe mal pentru a observa dacă nu se mai zărea vreun supraviețuitor al naufragiului.

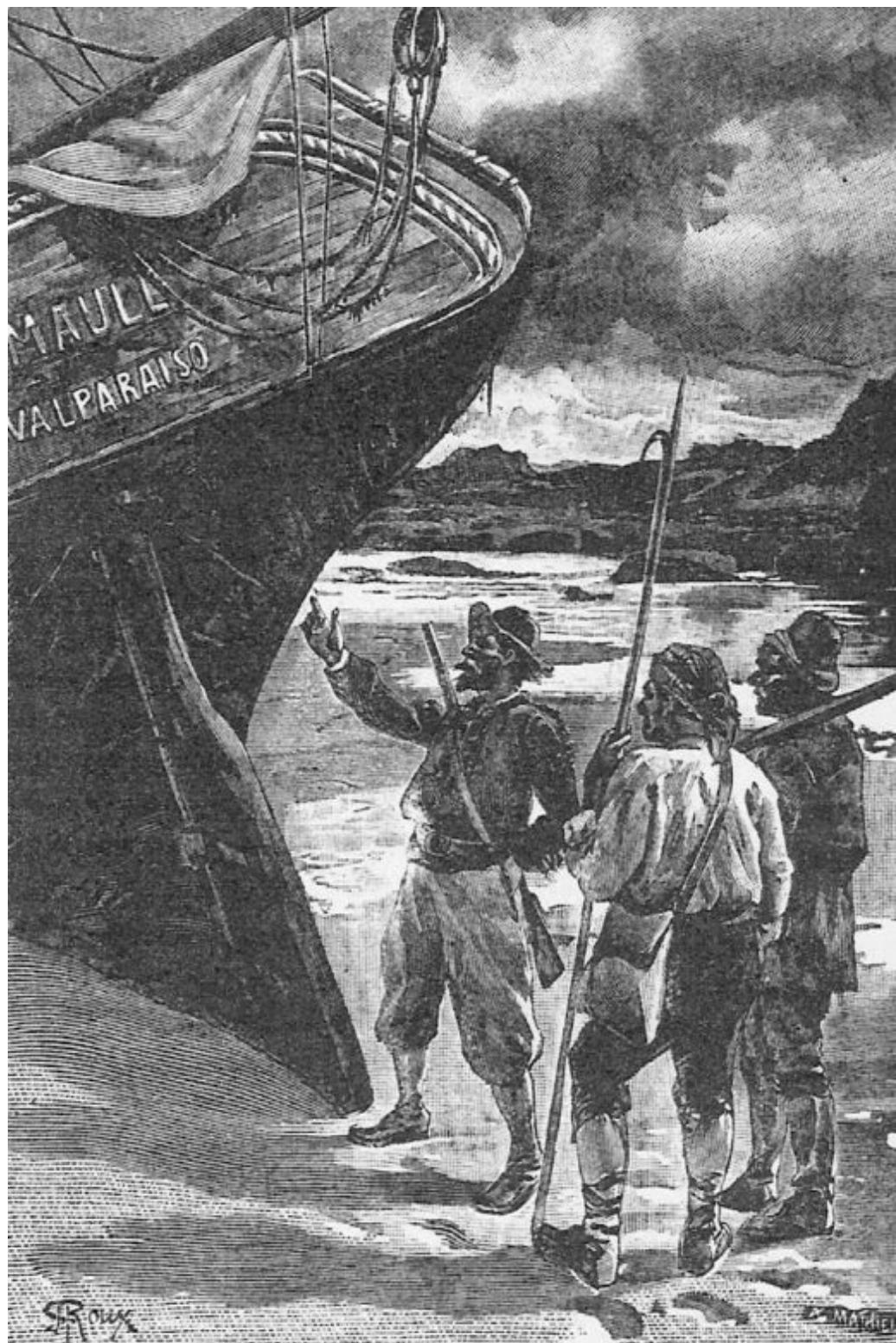
Când Kongre și ai lui ajunseră pe bancul de nisip, goeleta era în întregime pe uscat. Dar cum apă trebuia să urce cu șapte-opt picioare la următoarea maree, nu încăpea nicio îndoială că nava va putea pluti din nou dacă fundul ei nu era avariat. Kongre nu se înșelase când evaluase nava ca având 160 de tone. Făcând înconjurul ei, văzu partea din spate pe care sta scris: *Maule, Valparaiso*. Goeleta care eşuase pe Insula Statelor în noaptea de 22 spre 23 decembrie era deci o navă chiliană.

— Astă-i tocmai ce ne trebuie, zise Carcante.

— Dacă goeleta n-are o spărtură în cocă, își dădu cu părerea unul din bandiți.

— O spărtură sau orice altă avarie se repară, se mulțumi să răspundă Kongre.

Merse apoi să cerceteze carena. Bordajul părea că nu avusese de suferit. Etrava puțin îngropată în nisip era

parcă neatinsă, iar cârma se afla la locul ei. Cât despre partea de cocă culcată pe nisip, neputând fi cercetată din exterior, nu se cunoștea starea ei. După două ore de plutire pe mare, Kongre va ști la ce să se aştepte.

— La bord! spuse el.

Dacă înclinarea navei făcea ușoară îmbarcarea prin babord, ea nu permitea însă mersul pe punte. Trebuia să te târăști urcând de-a lungul parapetului. Kongre și ceilalți îl trecură, sprijinindu-se de șartul catargului mare.

Zdruncinătura din timpul eșuării nu fusese prea puternică și, în afară de câteva obiecte neamarate, totul era la locul său. Goeleta nu avea forme prea fine, coca ei era destul de plată și, ca urmare, nu era prea înclinată și era sigur că se va ridica singură în timpul fluxului, dacă în urma vreunei avarii nu se va umple cu apă.

Prima grijă a lui Kongre fu să se strecoare până la comandă, a cărei ușă o deschise cu oarecare greutate. Găsi cabina căpitanului. Intră sprijinindu-se de pereți, luă hârtiile de bord din sertarul unui dulap și se întoarse pe punte unde îl aştepta Carcante.

Amândoi examinară jurnalul de bord și aflără următoarele: Goeleta *Maule* din Valparaíso, Chile, având 157 de tone, căpitan Pailha, cu șase oameni echipaj, plecase cu lest la 23 noiembrie, cu destinația insulele Falkland. După ce trecuse cu bine capul Horn, Maule se pregătea să intre în strâmtoarea Lemaire, când eșua pe recifele Insulei Statelor. Nici căpitanul Pailha și nici vreunul din oamenii echipajului n-au scăpat din naufragiu, căci, dacă vreunul din ei ar fi supraviețuit, trebuia să se fi salvat pe capul San-Bartolome. Dar, deși de două ore se făcuse ziuă, nimeni nu apăruse până acum.

După cum se vede, goeleta nu avea nicio încărcătură, deoarece plecase spre Maluine cu lest la bord. Dar esențial pentru Kongre era să aibă la dispoziție o navă pentru a părăsi insula, cu stocul de pradă, și va avea această navă dacă reușea să-o pună pe Maule pe linia de plutire.

Ar fi trebuit să deplaseze lestul ca să poată examina interiorul calei. Lestul se compunea din fier vechi, aruncat grămadă. Pentru a-l scoate, se cerea un anumit timp și goeleta ar fi fost prea expusă dacă vântul s-ar fi înțețit din larg. Era mai bine dacă putea fi mișcată de pe bancul de nisip la ora fluxului. El nu va întârzia și în puțin timp marea va urca.

Kongre îi spuse lui Carcante:

— Vom pregăti totul pentru a mișca nava de îndată ce va avea destulă apă sub chilă. E posibil să nu aibă o avarie mare și să nu intre multă apă.

— Vom ști în curând, răsunse Carcante, căci marea începe să urce; apoi ce vom face, Kongre?

— Vom scoate nava în afara recifelor și o vom duce de-a lungul istmului până la golfulețul Pinguinilor, în fața cavernelor. Acolo nu va atinge fundul nici la mareea cea mai joasă, căci nu calcă mai mult de şase picioare.

— Și apoi? întrebă Carcante.

— Vom îmbarca tot ce am adus din golful Elgor...

— Și mai departe?... zise Carcante.

— Vom vedea, răsunse Kongre.

Începură să lucreze în aşa fel ca să nu piardă următoarea maree, ceea ce ar fi întârziat cu 12 ore recuperarea goelelei. Trebuia cu orice preț să fie ancorată în golfuleț înainte de prânz. Acolo va fi pe linia de plutire și în relativă siguranță, dacă timpul se menținea frumos.

În primul rând Kongre, ajutat de tovarășii săi, ridică ancora din tribord care fu fixată în afara bancului de nisip, întinzându-se lanțul pe toată lungimea lui. În felul acesta, îndată ce chila va pluti deasupra nisipului, va fi posibil ca goeleta să fie trasă până la locul unde apa e adâncă. Înainte ca mareea să scadă, se va putea ajunge la golfuleț, și după-amiază se va putea examina cala.

Aceste măsuri luate fără șovăire au fost puse în aplicare până în momentul când începu fluxul. Bancul de nisip avea să fie acoperit în curând de apă.

Apoi Kongre, Carcante și şase oameni urcară la bord, pe când ceilalți se îndreptară spre țărm. Acum trebuia așteptat, nu era altceva de făcut.

De multe ori vântul se întețește odată cu fluxul, bătând din larg, și acest lucru era de temut, căci goeleta ar fi putut să se-mpotmolească mai adânc în bancul de nisip. Cum ea se găsea aproape de mal, mareea n-ar mai fi fost suficientă pentru a o degaja, dacă ar mai fi fost împinsă spre uscat chiar cu numai o jumătate de cablu.

Dar se părea că împrejurările favorizau planurile lui Kongre. Vântul bătea acum spre sud, astfel că el ajută la degajarea navei.

Kongre și oamenii săi erau la prova, care trebuia să plutească mai curând decât pupa. Cum se putea spera pe drept cuvânt, goeleta putea să se rotească pe chilă și n-ar mai fi fost nevoie decât să virezi cabestanul ancorei pentru a

abate etrava spre larg; apoi, trasă de lanțul lung de aproape 160 de metri, nava ar fi ajuns în elementul ei. Între timp, marea urca încetul cu încetul. Anumite zvâcniri indicau că nava simțea acțiunea mareei. Fluxul venea cu valuri mari dar domoale, niciunul nu se spărgea în larg. Kongre nu și-ar fi putut dori împrejurări mai fericite. Deși era acum sigur că va degaja goeleta, punând-o apoi în siguranță într-unul din adânciturile golfului Franklin, o eventualitate îl mai îngrijora. Oare coca lui *Maule* nu fusese găurită la babord, în partea care se aflase îngropată în bancul de nisip și care nu putuse fi cercetată? Dacă avea acolo o spărtură, n-ar fi avut suficient timp să găsească sub lest și să-o astupe. Atunci goeleta n-ar putea să se ridice, cala să ar umple cu apă și ar fi nevoiți să-o abandoneze, iar prima furtună ar distruga-o.

Aceasta este marea lor grija. E lesne de înțeles cu câtă nerăbdare urmăreau bandiții creșterea fluxului. Dacă vreo bucată din bordaj era desfăcută sau călăfătuirea distrusă, apa nu va întârzia să năvălească în cală și *Maule* nu se va putea ridica din nisip.

Dar încetul cu încetul spiritele se potoliră. Marea creștea. Cu fiecare moment, coca intra tot mai mult în apa care urca în jurul navei, fără a pătrunde în interior. Câteva zguduituri arătară că era intactă și puntea își recăpăta orizontalitatea normală.

— Nicio gaură de apă! Nicio gaură! exclamă Carcante.

— Atenție la cabestan! comandă Kongre.

Manivelele erau gata. Oamenii nu așteptau decât un ordin ca să le manevreze. Kongre, aplecat peste copastie, urmărea cum apa urca încotro, de două ore și jumătate. Etrava începea să se urnească din loc și partea dinainte a chilei nu mai atingea nisipul. Dar etamboul rămânea încă înfundat în nisip și cârma nu se mișca liberă. Va mai trebui o jumătate de oră ca și partea dinapoi a navei să fie degajată.

Kongre vră atunci să grăbească operația de ridicare și, tot rămânând în provă, strigă:

— Vira!

Manivelele, împinse puternic, nu putură decât să întindă lanțul, dar etrava nu se întoarse spre larg.

— Atenție! strigă Kongre.

Era de temut în adevăr ca ancora să nu derapeze, și ar fi fost greu să fie fixată din nou.

Goeleta se ridicase complet și Carcante, examinând cala, se asigură că nu intrase apa. Așadar, chiar dacă exista vreo avarie, cel puțin bordajul nu era spart. Se putea deci spera că *Maule* nu avusese de suferit nimic nici în timpul eșuării, nici în cele 12 ore cât stătuse pe bancul de nisip. În aceste condiții, staționarea navei în golful Pinguinilor nu avea să dureze mult timp. Va fi încărcată în această după-masă și mâine va putea să navigheze pe mare. De altfel, trebuia profitat de starea vremii. Vântul le era prielnic fie că nava se va îndrepta spre strâmtoarea Lemaire, fie că va merge de-a lungul coastei meridionale a Insulei Statelor, pentru a trece în Atlantic.

La ora nouă marea trebuia să înceteze și se știe că mareale în timpul primului pătrar de lună nu sunt prea puternice. Dar, avându-se în vedere faptul că goleata nu călca prea mult la apă, se putea spera că va reîncepe să plutească.

În adevăr, puțin după ora opt și jumătate, pupa începu să se ridice. *Maule* nu mai suferi nicio avarie, datorită bancului de nisip și mării calme.

Kongre, după ce examină situația, ajunse la concluzia că putea din nou încerca să tragă nava pe lanțul ancorei, spre larg. La ordinul său, oamenii începură să vireze și, după ce traseră vreo douăzeci de metri de lanț, prova navei fu în sfârșit îndreptată spre larg. Ancora era bine înfiptă. Ghearele ei intraseră în crăpăturile rocilor și mai curând s-ar fi rupt decât să se desprindă la tracțiunea cabestanului.

— Haide, băieți! strigă Kongre.

Și toată lumea puse umărul, chiar și Carcante, în timp ce Kongre, aplecat peste balustradă, observa pupa goleteei. Urmără câteva momente de dezamăgire, căci jumătate din chilă se freca încă de nisip. Kongre și ceilalți începură să fie din nou îngrijorați. Marea nu va mai urca decât încă douăzeci de minute și trebuia ca goleata să fie pusă pe linia de plutire înainte, căci altfel ar rămâne întuită până la marea viitoare. Marea urma să fie în scădere încă două zile și nu va începe să crească decât peste patruzeci și opt de ore.

Sosise momentul să se facă o sforțare supremă.

E lesne de închipuit furia acestor oameni, sau chiar turbarea lor, dacă s-ar fi dovedit neputincioși.

Să ai sub picioare nava pe care o doreai de atâtă vreme, care îți asigură libertatea și te scapă de pedeapsă, și să nu poți să o smulgi de pe acest banc de nisip!...

Și înjurăturile, blestemele izbucniră pe când gâfâiau la cabestan, cu teama ca ancora să nu se rupă sau să derapeze! Va trebui atunci să aştepte fluxul de seară, pentru a putea fixa din nou ancora sau pentru a o adăuga pe cea de-a doua. Dar cine putea ști ce o să se mai întâmple sau ce condiții atmosferice vor fi după 24 de ore!

Și în adevăr, câțiva nori destul de negri se arătară spre nord-est. E drept că, dacă ar urma să rămână pe loc, situația navei nu s-ar înrăutăți, căci bancul de nisip se găsea adăpostit de faleza înaltă a litoralului. Dar marea nu va deveni furioasă și valurile nu vor desăvârși ceea ce eșuarea începuse cu o noapte înainte?

Și apoi, aceste vânturi de nord-est, chiar dacă sunt mai domoale, nu vor ajuta trecerea prin strâmtoare. În loc să aibă vântul plin în vele, Maule va fi forțat să navigheze cu vânt de bulină câteva zile și, când e vorba de navigație, o întârziere poate avea consecințe foarte grave.

Marea era acum liniștită și în câteva minute refluxul se va face simțit. Bancul de nisip era încă acoperit. Câteva vârfuri de recife începeau să se arate, totuși. Extremitatea capului San-Bartolome nu se mai vedea și pe plajă apăreau ultimele băltoace în urma mareei care scădea.

Era evident că marea începea să se retragă încet și că stâncile vor începe în curând să apară în jurul bancului de nisip.

Atunci se auziră noi înjurături. Oamenii, istoviți, gâfâind, erau gata să se dea bătuți, socotind că nu mai puteau reuși. Kongre sări la ei, cu ochii scoși din orbite, spumegând de furie. Apucând un topor, amenința să-l lovească pe primul care și-ar părăsi postul și toți știau foarte bine că nu va șovăi să o facă.

Se apucără, aşadar, din nou de lucru la manivele și eforturile lor întinseră lanțul aproape să se rupă, strivind căptușeala de aramă a nării ancorei.

În fine se auzi un zgomot. Piedica de siguranță a cabestanului intrase în locașul său. Goeleta făcuse o mică mișcare către larg. Echea cârmei redeveni mobilă, indicând că aceasta se degajă încetul cu încetul din nisip.

— Ura! Ura! strigă oamenii, simțind că nava se eliberează. Chila alunecase pe nisip. Rotirea cabestanului se acceleră și în câteva minute, trasă de ancoră, goeleta sfârși prin a pluti în afara bancului.

Imediat Kongre se repezi la timonă, lanțul slăbi, ancorea derapă și fu ridicată la post. Nu mai trebuia decât să treacă printre recife pentru a intra în golful Franklin.

Kongre puse să se ridice focul mare care era suficient pentru mersul navei. Marea o înconjura din toate părțile. O jumătate de oră după ce ocolise ultimele stânci de-a lungul malului, goeleta ancoră în golful Penguinilor, la două mile depărtare de capul San-Bartolome.

Capitolul VI

În golful Elgor

Operațiunea de readucere pe linia de plutire reușise din plin. Dar asta încă nu era totul. Goeleta nu se prea afla în siguranță în acest adăpost săpat în țărmul capului San-Bartolome. Era prea expusă la furtunile de nord-vest și la hula din larg. În sezonul mareelor înalte ale echinoxului, n-ar fi putut rămâne aici nici 24 de ore.

Kongre știa acest lucru. Așa că intenția sa era să părăsească acest adăpost în timpul refluxului de a doua zi, de care voia să se folosească pentru a străbate în parte strâmtoarea Lemaire.

Înainte de asta, trebuia totuși neapărat să cerceteze în amănunt nava și să verifice starea interioară a cocii. Cu toate că avea siguranță că apa nu pătrundea, se putea totuși ca nu bordajul, ci scheletul să fi suferit din cauza eșuării și să fie necesare anumite reparații în vederea unei călătorii mai lungi.

Kongre puse imediat oamenii să deplaseze lestul care umplea cala până la partea superioară a varangelor. Nu va trebui neapărat descărcat, ceea ce va economisi timp și muncă, și mai ales timpul, atât de important în situația puțin sigură în care se afla *Maule*. Mai întâi, fierul vechi din care era format lestul fu transportat în cală dinspre prova spre pupa, pentru a se putea cerceta partea dinainte a bordajului interior. Această cercetare fu făcută în mod minuțios de Kongre și Carcante, ajutat de un chilian numit Vargas, care lucrase altădată ca dulgher în atelierele de construcții din Valparaiso și cunoștea bine această meserie.

Nu se constată nicio avarie în toată partea cuprinsă între etravă și călcâiul catargului de mizenă. Varangele, coastele și bordajul erau în stare bună; întărite cu aramă, nu se resimțiseră de socul produs de eșuarea pe bancul de nisip.

După ce lestul fu apoi împins din nou în față, coca fu găsită neatinsă și de la catargul de mizenă până la catargul mare. Pontilii nu erau îndoiați sau deformăți și scara care ducea spre puntea centru nu fusese deplasată.

Se ocupă apoi de a treia porțiune a calei, de catargul mare până la etambou. Aici găsiră o avarie de oarecare importanță. Deși nu exista o spărtură, coastele din babord aveau o adâncitură pe o lungime de un metru și jumătate. Aceasta probabil se făcuse din cauza izbiturii de un vârf de stâncă, înainte ca goeleta să fi fost împinsă pe bancul de nisip. Dacă bordajul nu cedase complet, dacă umplutura de călți rămăsese pe loc, ceea ce împiedicase apa să pătrundă în cală, totuși această avarie prezenta o anumită gravitate și orice marină trebuia să țină seamă de ea.

O reparație se impunea deci în momentul când nava trebuia să iasă în larg, în afară de cazul când ar fi fost vorba de o scurtă traversare pe timp frumos. De altfel, mai mult ca sigur că o asemenea reparație, ținea o săptămână întreagă dacă existau materialele și uneltele necesare.

Când Kongre și ai lui știură despre ce este vorba, blestemele, îndreptățite de situația în care se aflau, urmară uralelor care însotiseră repunerea pe linia de plutire a navei Maule. Oare goeleta nu le va putea servi la nimic? Oare nu vor putea părăsi Insula Statelor?

Kongre interveni atunci zicând:

— Avaria este în adevăr gravă... în starea actuală nu putem să ne încredem în Maule, care pe timp de furtună ar risca să se spargă... sunt de parcurs sute de mile înainte de a ajunge în insulele Pacificului! Ar însemna să riscăm să ne scufundăm pe drum. Dar această avarie se poate repara și o vom repara.

— Unde? întrebă unul din chilieni, care nu-și ascundea îngrijorarea.

— Nu aici, în orice caz, spuse un alt bandit.

— Nu, răsunse hotărât Kongre. În golful Elgor.

În adevăr goeleta putea să străbată distanța până la golf în 48 de ore. Nu aveau decât să navigheze de-a lungul litoralului insulei, pe la sud sau pe la nord. În grota unde se afla toată prada, dulgherul va avea la dispoziție lemnul și uneltele necesare acestei reparații. Chiar dacă era nevoie de 15 zile, de trei săptămâni, *Maule* va putea aștepta. Timpul bun trebuia să mai dureze cel puțin două luni și în felul acesta Kongre și banda sa vor putea să părăsească Insula Statelor la bordul unei nave care, odată reparațiile făcute, oferea toate garanțiile de securitate. În plus, Kongre avusese întotdeauna intenția să rămână câțiva timp în golful Elgor după ce va părăsi capul San-Bartolome. N-ar fi vrut cu niciun preț să piardă obiectele de tot felul lăsate în grotă, când lucrările farului îl obligaseră să se refugieze în celălalt capăt

al insulei. Astfel planurile sale nu vor fi modificate și doar oprirea în golf va fi mai îndelungată.

Din nou încrezători în soarta lor, bandiții făcură pregătirile necesare pentru ca nava să plece a doua zi, în timpul marelui înalt.

Cât despre prezența paznicilor farului, ea nu-i neliniștea pe pirați, în câteva cuvinte, Kongre arăta ce soartă le pregătea.

— Înainte de sosirea goeletei, îi zise el lui Carcante între patru ochi, eram decis să pun stăpânire pe baia Elgor. Intențiile mele nu s-au schimbat. Numai că, în loc să ajung neobservat acolo, prin insulă, vom ajunge pe calea mării, la vedere. Goeleta va ancora în golfuleț. Vom fi primiți fără să stârnim bănuieți și apoi... Un gest, pe care Carcante îl înțelese, sfârși gândul lui Kongre. Și în adevăr, acest ticălos avea toate sansele să reușească. Doar printr-o minune Vasquez, Moriz și Felipe puteau să scape de soarta care-i amenința.

După-amiaza fu destinată pregătirilor de plecare. Kongre dădu ordin să se pună la loc lestul și se ocupă de încărcatul proviziilor, armelor și a altor obiecte aduse la capul San-Bartolome.

Total se făcu cu repeziciune. De la plecarea din golful Elgor – adică de mai bine de un an – Kongre și oamenii săi se hrăniseră îndeosebi din rezervele lor și nu mai rămăsese din ele decât o cantitate foarte mică, pe care o aşezară în cambuză. Cât despre rufe, haine, unelte, obiecte de aur și argint, ele fură depuse în bucătărie în cazarma echipajului, în magazia de la pupa și în cala vasului, unde aveau să fie depozitate și lucrurile aflate în cavernă din dreptul golfului.

Pe scurt, se munci în aşa fel încât, la ora patru după-masă, toată încărcătura era la bord. Goeleta putea pleca imediat, dar Kongre se feri să navigheze noaptea de-a lungul unui litoral plin de recife. Nu știa nici dacă va trece prin strâmtoarea Lemaire, pentru a ajunge în dreptul capului San-Juan. Aceasta depindea de direcția vântului. Da, va trece, dacă va bate din sud, și nu va trece dacă va bate din nord, cu tendința de a se întezi. Atunci era mai bine să înconjoare insula pe la sud, ceea ce ar face ca goeleta să fie apărată de coastă. În plus, oricare ar fi drumul ales, această traversare – după părerea lui – nu trebuia să dureze mai mult de vreo treizeci de ore, adăugându-se și oprirea din timpul nopții. Seara nu aduse nicio schimbare a vremii. Nici urmă de negură la apusul soarelui și linia orizontului care

despărțea cerul de mare era aşa de deslușită, că o rază verde traversă spațiul când discul soarelui dispăru îndărătul zării.

Se părea deci că noaptea va fi calmă, și chiar aşa se întâmplă. Cea mai mare parte a oamenilor o petrecură la bord, unii în cazarmă, alții în cală. Kongre ocupa cabina căpitanului Pailha, la dreapta, și Carcante pe cea a secundului, în stânga careului.

La prima oră a dimineții, Kongre ajunse cu o barca la mal și, în dreptul capului San-Bartolome, se urcă printr-o viroagă, pe coama falezei.

De la această înălțime, privirea sa putea cuprinde marea pe o vastă întindere. Numai spre est câmpul vizual era închis din cauza șirului de munți care se ridicau între capul San-Antonio și capul Kempe.

Marea, calmă în regiunea din sud, era destul de agitată la intrarea în strâmtoare, pentru că vântul devinea mai tare și mai rece.

În rest nu se vedea în larg nicio pânză sau urmă de fum și goeleta nu va întâlni cu siguranță nicio navă în scurta traversare până la capul San-Juan.

Kongre se hotărî imediat. Fiindu-i teamă că vine furtuna și nevrând să supună goeleta la mari eforturi, expunând-o hulei din strâmtoare, totdeauna puternică în timpul refluxului, se decise să facă drumul de-a lungul coastei meridionale a insulei și să ajungă la baia Elgor, trecând pe la capurile Kempe, Webster, Several și Diegos. Pe la sud sau pe la nord, distanța era aproape aceeași.

Kongre coborî, reveni pe mal, apoi plecă spre grotă, unde constată că niciun obiect nu fusese uitat. Nimic nu va da în vîleag, deci, prezența unui grup de oameni la capătul de vest al Insulei Statelor.

Se făcuse ceva mai mult de ora șapte. Refluxul care începea va ajuta la ieșirea din golfului.

Ridicără ancora, ridicără vela trincă și focul, suficiente să scoată goeleta din zona bancurilor de nisip, cu briza care bătea din nord-est.

Kongre ținea timona în timp ce Carcante veghea în prova. Zece minute fură destul pentru a degaja nava dintre grămezile de recife și goeleta începu să simtă puțin ruliu mării.

Din ordinul lui Kongre, Carcante desfășură mizena și brigantina, care înseamnă la o goeleta vela cea mare, apoi ridică vela gabie. Cu velele îtinse, *Maule* o porni în larg spre sud-vest, pentru a trece de capul San-Bartolome.

După o jumătate de oră, Maule ocolise stâncile. Întoarse apoi mult și luă direcția spre est, în aşa fel încât să aibă vântul cât mai din spate. Vântul îi era favorabil la adăpostul coastei meridionale a insulei, de care nava nu se îndepărta la mai mult de trei mile.

Între timp, Kongre și Carcante putură să constate că această navă ușoară se comportă bine la toate vitezele. Desigur că vara nu era niciun pericol să te aventurezi cu ea în apele Pacificului, după ce-ai lăsat în urmă ultimele insule ale arhipelagului Magellan.

Kongre ar fi putut să ajungă la intrarea băii Elgor în aceeași seară, dar preferă să se opreasă într-un punct oarecare al litoralului, înainte de apusul soarelui. Nu forță deci velele, se sluji numai de o parte din ele și se mulțumi cu o viteză de cinci-șase mile pe oră.

În această primă zi, Maule nu întâlni nicio altă navă și când se lăsa noaptea, se opri la est de capul Webster, după ce făcuse cam o jumătate de drum. Aici se îngrămădeau stânci uriașe și se vedea cele mai înalte maluri ale insulei. Goeleta ancoră la un cablu de mal, într-o adâncitură adăpostită de o limbă de pământ; o navă nu putea fi mai bine așezată înăuntrul unui port și chiar al unui bazin portuar. Desigur că dacă vântul începea să bată dinspre sud, Maule ar fi fost foarte expus în acest loc, unde marea, când se umflă în timpul furtunilor polare, este tot aşa de agitată ca la capul Horn.

Dar vremea rămânea frumoasă, vântul bătea de la nord-est și norocul continua să favorizeze planurile lui Kongre și ale oamenilor săi!

Noaptea de 25 spre 26 decembrie fu una dintre cele mai liniștite. Vântul, care încetase către ora zece seara, începu din nou să sufle dis-de-dimineață, pe la ora 4.

La prima licărire a zorilor, Kongre luă măsuri de plecare. Se întinseră velele care fuseseră strânse în timpul nopții. Cabestanul readuse ancora la post și goleta se puse în mișcare.

Capul Webster se prelungește în mare cu patru-cinci mile de la nord spre sud. Goeleta trebuia deci să urce pentru a ajunge la coasta care merge spre est și care până la capul Several, are o lungime de aproape douăzeci de mile.

Maule își reluă drumul în aceleași condiții ca în ziua precedentă îndată ce ajuște lângă litoral, unde regăsi aceleași ape liniștite la adăpostul malurilor înalte.

Ce coastă îngrozitoare! Si mai înfricoșătoare chiar decât cea din strâmtoare! O îngrămădire de blocuri imense într-un echilibru nesigur, multe

din ele umplând plajele până la distanța acoperită de marea – enormă întindere de recife negre, care nu lăsau niciun loc liber între ele nu numai pentru o navă de mic tonaj, dar nici măcar pentru ca o simplă barcă să poată acosta.

Goeleta mergea cu jumătate din vele, la vreo trei mile de litoral. Kongre, necunoscând această coastă, se temea, pe drept cuvânt, să se apropié prea tare. Pe de altă parte, nevrând să solicite prea mult goeleta, o menținea în apele liniștite pe care nu le putea întâlni mai în larg.

Pe la ora zece, ajuns în dreptul intrării golfului Blossom, nu mai putu să evite complet hula. Vântul bătând spre golful care intra adânc în insulă, ridica valuri mari pe care *Maule* le primea în coastă, gemând. Kongre menținu viteza pentru a depăși capul care limitează golful spre est, apoi, acest punct odată trecut, strânse vântul la maximum și cu murele la babord se îndreptă în larg.

Kongre apucase el însuși timona și, cu velele întinse, căuta să se slujească de vânt cât mai mult. Abia pe la patru după-masă socoti că urcase în vânt destul pentru ca să-și atingă ținta în linie dreaptă. Manevrând apoi pentru a avea vântul cât mai în spate, schimbă murele și luă direcția spre golful Elgor, lăsând în acel moment în urmă capul Several, la patru mile spre nord-est. De la această distanță coasta se putea vedea toată, până la capul San-Juan.

În același timp, în spatele capului Diegos apărea turnul Farului de la Capătul Lumii, pe care Kongre îl vedea pentru prima oară. Cu luneta găsită în cabina căpitanului Pailha, putu chiar să-l zărească pe unul din paznici care, de pe galerie, cerceta marea. Soarele mai trebuia să rămână trei ore deasupra orizontului și fără îndoială că goeleta va putea ancora înainte de căderea nopții.

Era sigur că nava fusese reperată de paznici și că sosirea sa în apele Insulei Statelor era semnalată. Atâtă timp cât Vasquez și camarazii săi îl văzuseră îndreptându-se spre larg, putuseră crede că nava mergea spre Maluine. Dar de când venea cu vântul din tribord, nu mai aveau probabil nicio îndoială că voia să intre în golf.

Puțin îi păsa de altfel lui Kongre că *Maule* fusese zărită și nici că se bănuia că va ancora aici. Aceasta nu schimba cu nimic planurile sale.

Spre satisfacția lui, ultima parte a călătoriei se făcea în condiții favorabile. Vântul bătea ceva mai tare din est. Cu velele brațate la maximum, goeleta nu

mai trebuia să înfrunte valurile cele mari pentru a trece de capul Diegos.

Împrejurarea era cât se poate de fericită, căci coca, în starea în care era, nu ar fi suportat diverse manevre care puteau s-o subrezească, ba chiar să-i facă vreo spărtură înainte de a fi intrat în golf.

Așa se și întâmplă. Când *Maule* era la vreo două mile de golf, unul din oamenii echipajului, ducându-se în cală, urcă înapoi strigând că apa pătrundea printr-o crăpătură în bordaj.

Era exact în locul unde coca cedase la ciocnirea cu o stâncă. Dacă bordajul rezistase până aici, crăpase acum pe o întindere de câteva degete. De fapt, avaria nu avea mare importanță. Deplasând lestul, Vargas reuși să astupe fără mare greutate crăpătura cu niște călții. Dar bineînțeles că mai târziu era necesară o reparație făcută cu grijă, în starea în care rămăsese după eșuarea de la capul San-Bartolome, goleata nu avea nicio șansă să înfrunte apele Pacificului.

Era ora șase când *Maule* apăru la o milă și jumătate de gura Căii Elgor. Kongre dădu ordin să se strângă velele superioare de care nu mai avea nevoie. Fură lăsate numai gabierul, focul mare și brigantina. Cu aceste vele, *Maule* va ajunge fără greutate să ancoreze în golful din fundul băii Elgor, sub comanda lui Kongre care cunoștea perfect drumul și care ar fi putut sluji ca pilot și altor vase.

De altfel, la ora șase jumătate seara se proiectă pe apă un fascicol de raze luminoase. Se aprinsese farul și prima navă căreia avea să-i lumineze calea prin acest golf era o goleată chiliana, căzută în mâinile unei bande de pirați.

Era aproape șapte și soarele tocmai scăpata după înălțimile Insulei Statelor – când *Maule* lăsa la tribord capul San-Juan. Golful se deschidea în fața sa. Kongre intră cu vântul din pupa.

Kongre și Carcante, trecând în dreptul cavernelor, constataseră că intrările lor nu fuseseră descoperite, căci mai erau astupate cu pietre și cu o perdea de mărăcini. Nimic deci nu trădase prezența lor pe această parte a insulei și vor găsi prada la locul ei, aşa cum o lăsaseră.

— Totul merge bine, zise Carcante către Kongre, în spatele căruia se afla.

— Și în curând va merge și mai bine! răspunse Kongre.

După douăzeci de minute, *Maule* ar fi ajuns la locul unde trebuia să ancoreze.

În acest moment nava fu «interceptată» de doi oameni care tocmai coborâseră de pe terasă pe faleză.

Erau Felipe și Moriz. Ei pregătiră șalupa pentru a urca la bordul goeletei. Vasquez era de serviciu în camera de cart.

Când goeleta ajunse în mijlocul golfului, brigantina și gabierul fuseseră strânse și *Maule* nu mai avea altă velă întinsă decât focul mare, pe care Carcante o cobora.

În momentul când aruncară ancora, Moriz și Felipe săriră pe puntea navei.

La ordinul lui Kongre, primul fu izbit cu toporul în cap și căzu. În același timp, două focuri de revolver doborără pe Felipe lângă camaradul său. Amândoi muriră pe loc. Prinr-una din ferestrele camerei de cart, Vasquez auzi focurile de armă și văzu cum sunt uciși camarazii săi.

Aceeași soartă îl aștepta și pe el dacă îl prindeau bandiții. De la acești asasini nu te puteai aștepta la milă. Sărmănatul Felipe, sărmănatul Moriz, el nu avusese ce face pentru a-i salva și rămăsese acolo sus, însăspaimânat de această crimă oribilă, săvârșită în câteva clipe!

După primul moment de uimire, își recapătă sângele rece și examină repede situația. Trebuia să nu cadă cu niciun preț în mâinile acestor ticăloși. Poate că nu știau de existența lui, dar era de presupus că, manevra de ancorare odată terminată, mai mulți dintre ei se vor gândi să urce în far cu scopul de a-i stinge luminile și de a împiedica astfel intrarea altor nave în golf, cel puțin până a doua zi dimineață.

Fără întârziere, Vasquez părăsi camera de cart și se repezi pe scările ce duceau la locuința de jos.

Nu era niciun moment de pierdut. Se și auzea zgomotul șalupei depărtându-se de goeletă și aducând câțiva oameni din echipaj care să debarce pe țărm.

Vasquez luă două revolvere pe care și le puse la brâu, băgă câteva provizii într-un sac pe care-l luă în spate și apoi ieși din dormitor, coborî repede pantă incintei și, fără a fi fost văzut, dispără în întuneric.

Capitolul VII

Grota

Ce noapte groaznică va petrece nenorocitul de Vasquez și în ce situație jalnică se găsea! Camarazii săi fuseseră masacrați, apoi aruncați peste bord și cadavrele lor erau acum târâte în larg de reflux! Nu se gândeau că și el ar fi avut aceeași soartă dacă nu era de pază la far. Se gândeau numai la camarazii

pe care-i pierduse. «Sărmanul Moriz, sărmanul Felipe, își spunea, s-au dus să-și ofere serviciile lor acelor ticăloși, cu toată încrederea, și li s-a răspuns cu focuri de revolver! Nu-i voi mai vedea, iar ei nu-și vor mai vedea țara și familia! Și soția lui Moriz... care-l aștepta peste două luni... când va afla de moartea lui!»...

Vasquez era zdrobit. Simțea o dragoste sinceră pentru cei doi paznici, el, șeful lor... Îi cunoștea de mulți ani!... La sfaturile lui ceruseră să fie luați la far... Și acum rămăsese singur!... Singur!

Dar de unde oare venea această goeletă și ce fel de echipaj de bandiți avea la bordul său? Sub ce pavilion mergea și de ce se oprișe în golful Elgor?... O cunoșteau?... Și ce veniseră să facă aici?... De ce nici nu debarcaseră bine că și stinseseră farul? Voiau deci să împiedice ca vreo navă să-i urmărească în golf?... Aceste întrebări se perindau prin mintea lui Vasquez, fără să le poată găsi vreun răspuns.

Nici nu se gândeau la primejdia care-l pândeau. Cu toate acestea, răufăcătorii își vor da seama în curând că dormitorul trebuia să fi fost ocupat de trei paznici... Vor începe atunci să-l caute pe al treilea! Și nu vor reuși în cele din urmă să-l descopere?

Din locul unde se refugiase pe malul golfului, la mai puțin de 200 de pași de ancoraj, Vasquez vedea mișcându-se lumina felinarelor, când la bordul golelor, când pe terasa farului sau prin ferestrele dormitorului. Asculta cum se strigau acei oameni cu voce tare în limba lor maternă. Erau oare compatrioți, chilieni, peruvieni, bolivieni sau mexicani, care toti vorbeau limba spaniolă, sau poate brazilieni?

În fine, pe la ora zece, luminile se stinseră și niciun zgomot nu mai tulbură liniaștea noptii.

Totuși, Vasquez nu putea rămâne pe loc. Când se va face ziua, va fi descoperit. Cum nu putea aștepta nicio milă de la acești bandiți, trebuia să ajungă undeva unde nu aveau să-l găsească. În ce parte să-și îndrepte pașii? Spre interiorul insulei unde ar fi oarecum în mai mare siguranță? Sau, dimpotrivă, spre intrarea în golf, în speranță că va fi luat de vreo navă care ar trece pe lângă țărm? Dar fie în interior, fie pe litoral, cum va putea să-și asigure existența până în ziua când va veni schimbul? Proviziile sale se vor termina repede, înainte de 48 de ore nu-i va mai rămâne nimic. Cum să-și mai procure hrana? Nici măcar nu luase o unealtă de pescuit! Și cum să-și facă foc, prin ce mijloc? Va fi oare nevoie să se hrănească numai cu scoici?

Energia lui obișnuită îl ajută. Trebuia să ia o hotărâre și o luă. Aceea de a ajunge pe litoralul capului San-Juan, pentru a-și petrece noaptea. Când vor veni zorile, va vedea ce mai are de făcut.

Vasquez părăsi deci locul de unde observa goeleta. Nu se mai auzea niciun sunet, nu se mai zărea nicio lumină. Răufăcătorii se știau în siguranță în golf și probabil că nimeni nu sta de pază la bord.

Vasquez o porni pe malul nordic de-a lungul falezei. Nu mai auzea decât clipocitul mării care se retrăgea și din când în când strigătul vreunei păsări întârziate care se întorcea la cuibul ei.

Era ora 11 când se opri la extremitatea capului. Acolo, pe mal, nu găsi un alt adăpost decât o adâncitură îngustă, unde rămase până se făcu ziua.

Înainte ca soarele să lumineze orizontul, Vasquez coborî pe malul mării și se uită dacă nu vine cineva dinspre far sau dinspre cotitura falezei unde începea capul San-Juan.

Tot litoralul era pustiu pe ambele maluri ale golfului. Nicio ambarcațiune nu se vedea, cu toate că acum echipajul goeletei avea două la dispoziția sa: barca de pe Maule și șalupa farului. Nicio navă nu apărea în largul insulei.

Vasquez se gândi cât de periculoasă devinea navigația în apropierea Insulei Statelor din cauză că nu mai funcționa farul. În adevăr, navele din larg nu vor mai putea să-și dea seama de poziția lor. Cu credința de a găsi luminile farului din fundul băii Elgor, ele se vor îndrepta liniștită către vest și vor risca să se izbească de această coastă periculoasă, cuprinsă între capul San-Juan și Capul Several.

— Ticăloșii au stins luminile farului! exclamă Vasquez. Și cum n-au interes, nu le vor aprinde din nou!

Stingerea farului era în adevăr un fapt foarte grav, de natură să provoace naufragii din care bandiții să se înfrunte în timpul șederii lor în golf. Nu vor mai avea nevoie, ca altădată, să atragă cu focuri de pe uscat navele, căci acestea, nebănuind nimic, vor veni să găsească farul.

Vasquez, așezat pe o stâncă, se gândeau la tot ce se petrecuse în ajun... Se uita dacă trupurile nefericiților săi camarazi nu erau târâte de curenți... Nu, refluxul își desăvârșise opera și fuseseră înghițiti de adâncurile mării.

Situată i se înfățișa în toată realitatea ei înfricoșătoare. Ce putea să facă? Nimic... nimic, în afară de a aștepta întoarcerea canonierei *Santa-Fe*. Dar mai trebuiau să treacă două luni ca ea să-și facă apariția la intrarea băii Elgor. Admitând că Vasquez n-ar fi fost descoperit înainte, cum va putea el

să-și procure hrana? Un adăpost va găsi întotdeauna în interiorul vreunei grote a falezei și, de altfel, timpul frumos trebuia să se prelungească cel puțin până la sosirea schimbului. Dacă nenorocirea s-ar fi întâmplat iarna, Vasquez n-ar fi putut rezista la aceste temperaturi joase care fac ca termometrul să arate 30 până la 40 de grade sub zero. Ar fi murit de frig încă dinainte de a fi murit de foame.

În primul rând Vasquez începu să caute un adăpost. Locuința arătase cu siguranță piraților că serviciul la far era încredințat unui număr de trei paznici. Fără îndoială că vor voi cu orice chip să scape de cel de-al treilea, care fugise, și nu vor întârzia să-l caute în împrejurimile capului San-Juan.

Vasquez își recăpătase întreaga energie. Desperarea nu putuse copleși mult timp acest caracter atât de călit.

După câteva căutări, găsi în fine o crăpătură îngustă, cu adâncimea de zece picioare și cu lățimea de cinci-șase, în apropierea colțului pe care faleza îl făcea cu plaja capului San-Juan. Un nisip moale acoperea solul, care era în afara pericolului de a fi atins de cele mai multe mareae și care era ferit și de sfichiuirea puternică a vânturilor din larg. Vasquez intră în această văgăună unde puse cele câteva lucruri luate din locuința farului, precum și puținele provizii din sac. Cât despre apă dulce, un mic râu, alimentat de topirea zăpezilor și care curgea de la poalele falezei spre golf, îi putea astămpăra setea. Vasquez își potoli foamea cu pesmeți și o conservă de carne. Când voi să iasă pentru a bea puțină apă, auzi la mică distanță un zgomot și se opri. «sunt ei», își zise.

Culcându-se în dreptul peretelui, pentru a putea vedea fără a fi văzut, privi în direcția golfului.

Patru oameni într-o barcă erau duși de curent. Doi stăteau în față. Ceilalți doi, din care unul ținea căрма, se aflau în spate. Era barca goeletei și nu șalupa farului.

«Ce caută aici? se întrebă Vasquez. Mă caută pe mine?»... După modul cum navigase goeleta în golf, era sigur că acești ticăloși cunoșteau bine locurile și că nu era prima oară când puneau piciorul pe pământul insulei... Desigur, nu pentru a cerceta coasta veniseră până aici!... «Dacă nu vor să mă prindă pe mine, care este atunci scopul lor?»

Vasquez urmărea oamenii. După părere lui, acela care era la căрма bărcii, cel mai în vîrstă din cei patru, trebuia să fi fost șeful, căpitanul goeletei. N-ar fi putut spune de ce naționalitate era, dar i se păru, după

înfațisare, că atât el cât și însotitorii lui aparțineau rasei spaniole din America de Sud.

În acest moment ambarcațiunea se găsea aproape de intrarea băii, după ce plutise de-a lungul malului nordic, la o sută de pași de crăpătura unde se ascundea Vasquez. Paznicul nu o pierdea din ochi.

Şeful făcu un semn și lopețile încetară să vâslească. O întoarcere a cârmei, profitând de mersul încetinit al bărcii, o făcu să acosteze la mal.

Cei patru oameni debărcără de îndată, după ce unul din ei înfipse cangea în nisip.

Iată cuvintele care ajunseră la urechile lui Vasquez:

— Aici este?

— Da, caverna este acolo. Douăzeci de pași înainte de colțul pe care-l face faleza.

— Mare noroc că nu au descoperit-o oamenii de la far!

— Niciunul, din cei care au lucrat 15 luni la construcția farului!

— Erau prea ocupați în interiorul golfului.

— Apoi deschizătura era atât de bine astupată, încât era greu să-o observi.

— Să mergem, zise șeful.

Doi din cei ce-l însotesc urcară împreună cu dânsul pieziș pe plaja, lată în acest loc de vreo sută de pași.

Din ascunzișul său, Vasquez le urmărea toate mișcările și era atent să nu piardă niciun cuvânt. Sub pașii lor, nisipul plin de scoici scârțâia. Dar zgometul acesta încetă și Vasquez nu-l mai văzu decât pe omul care se tot învârtea pe lângă ambarcațiune.

«Au pe-acolo vreo cavernă», își zise el.

Vasquez nu se mai îndoia că goeleta a adus o bandă de paraziți ai mărilor, de pirați stabiliți pe Insula Statelor încă înainte de începerea lucrărilor. Să fi ascuns oare în această cavernă prăzile lor?... Si le vor duce acum la bordul goletei?

Deodată îi veni gândul că ar trebui să se găsească acolo o rezervă de provizii, de care el ar putea profita. O rază de speranță îi încâlzi sufletul. Îndată ce barca va porni spre locul unde nava ancorase, va ieși din ascunzătoare, va căuta intrarea în cavernă, unde va găsi cu ce să trăiască până la sosirea canonierei! Si va avea grija, dacă avea posibilitatea să supraviețuiască cele câteva săptămâni, să împiedice plecarea de pe insulă a acestor ticăloși!

Da! Să mai fie pe insulă când *Santa-Fe* va reveni, și atunci comandantul Lafayate să facă dreptate!

Dar i se va îndeplini oare dorința? Gândindu-se bine, Vasquez își zicea că goeleta trebuie să fi intrat în golful Elgor numai pentru două-trei zile. Adică timpul necesar pentru a încărca lucrurile ascunse în cavernă, după care va părăsi Insula Statelor pentru a nu se mai întoarce niciodată.

Vasquez va fi însă în curând lămurit în această privință.

După o oră petrecută în interiorul cavernei, cei trei oameni reapărură și se plimbară pe plajă. Din crăpătura unde se adăpostise, Vasquez putea să audă vorbele ce le schimbau între ei cu voce tare și de care el putea să se folosească neîntârziat.

— Vrednicii constructori nu ne-au furat nimic în timpul șederii lor aci!

— *Maule*, când o va porni, va încărca toate lucrurile.

— Și provizii suficiente pentru traversare, ceea ce ne scoate din toate buclucurile.

— În adevăr, nu am fi putut să ne asigurăm hrana și băutura până-n insulele Pacificului, cu ceea ce am găsit pe goeletă!

— Imbecili! În cincisprezece luni n-au fost în stare să găsească comorile noastre, nici să ne descopere pe capul San-Bartolome!

— Le mulțumim din tot sufletul! N-ar mai fi avut rost să atragem atâtea nave pe recifele insulei, pentru a pierde apoi tot ce-am adunat!

Ascultând aceste cuvinte pe care ticăloșii le rosteau râzând în hohote, Vasquez, cuprins de furie, era ispitit să se arunce asupra lor cu revolverul în mâna și să le găurească țeasta la toți trei. Dar se stăpâni. Era mai bine să nu piardă nimic din con vorbirea lor. El află în felul acesta ce făcuseră bandiții pe această parte a insulei și nu fu surprins când adăugăra:

— Cât despre acest faimos Far de la Capătul Lumii, pe care căpitanii îl caută acum, va fi ca și cum ar fi orbi!...

— Și ca orbii vor continua să se îndrepte spre insulă, unde navele lor nu vor întârzia să fie sfărâmate.

— Vreau să sper că, înainte de plecarea goletei *Maule*, una sau două nave vor naufragia pe stâncile capului San-Juan! Trebuie să încărcăm bine goeleta, de vreme ce diavolul ne-a trimis-o.

— Și diavolul a potrivit bine lucrurile!... O navă bună care ne sosește la capul San-Bartolome, fără echipaj – căpitan sau marinari – de care, de altfel, ne-am fi descotorosit...

Astfel i se dezvăluia lui Vasquez că goeleta se chemea *Maule*, în ce condiții căzuse în mâinile bandiților la capătul vestic al insulei și cum pieriseră mai multe nave cu tot ce aveau în ele, atrase de acești jefuitori de epave pe recifele insulei.

— Și acum, Kongre, întrebă unul din cei trei oameni, ce vom face?

— Ne vom întoarce pe *Maule*, Carcante, răsunse Kongre, în care Vasquez recunoscuse, cu drept cuvânt, pe șeful bandei.

— Nu începem să mutăm lucrurile din cavernă?

— Nu înainte să fi reparat avariile, și sigur că asta va dura mai multe săptămâni...

— Atunci să luăm în barcă, zise Carcante, câteva unelte.

— Da... și să ne întoarcem când va fi nevoie. Vargas va găsi aici tot ce are nevoie pentru lucrări.

— Să nu pierdem timpul, zise Carcante. Mareea va veni în curând.

— Desigur, răsunse Kongre, când goeleta va fi reparată, vom încărca totul la bord. Nu avem să ne temem că cineva o să ne jefuiască.

— Eh, Kongre, să nu uităm că la far erau trei paznici și că unul din ei ne-a scăpat.

— Nu mă îngrijorează deloc, Carcante. Nu vor trece nici două zile și va muri de foame, afară doar dacă va putea să se hrănească cu mușchi și scoici... De altfel, vom închide bine și intrarea în cavernă.

— Oricum, zise Carcante, e păcat că avem de făcut reparații. Altfel, *Maule* ar fi putut pleca chiar mâine... E drept că, în timpul cât vom mai rămâne, poate că o navă va veni să se sfarme de coastă, și asta fără ca măcar să avem nevoie să-o atragem... Și dacă ea va fi pierdută, noi nu vom pierde!

Kongre și oamenii săi ieșiră din cavernă ducând cu ei unelte, scânduri de bordaj și bucăți de lemn pentru repararea coastelor. Apoi avură grijă să astupe intrarea, după care coborâră la barcă și plecară în momentul când fluxul ajungea în golf.

Barca porni pe dată și, cu ajutorul lopeților, nu întârzie să dispară la o cotitură a malului.

Când nu mai era primejdie să fie văzut, Vasquez ieși pe plajă. Știa acum tot ce voia și, între altele, două lucruri importante: primul, că putea să-și procure provizii suficiente pentru câteva săptămâni, al doilea că goeleta avea avariile, ale căror reparații aveau să țină vreo cincisprezece zile sau chiar mai mult, dar în niciun caz atâtă pentru a mai fi găsită la întoarcerea canonierei.

Cât despre a-i întârzia plecarea când goleata va fi gata de drum, cum putea Vasquez să se gândească la aşa ceva? Dar... dacă vreo navă ar trece la mică distanță de capul San-Juan, ar putea să-i transmită semnale, la nevoie ar putea să ajungă înotând până la ea... O dată ajuns la bord, ar pune pe căpitan la curent cu situația... și dacă acest căpitan ar dispune de un echipaj destul de numeros, el nu va ezita să intre în golful Elgor și să pună mâna pe goleată... Dacă răufăcătorii s-ar refugia atunci în interiorul insulei... n-ar mai putea s-o părăsească și, la întoarcerea canonierei *Santa-Fe*, comandantul Lafayate va ști cum să-i prindă sau să-i nimicească până la ultimul!... Dar se va arăta oare o asemenea navă în dreptul capului San-Juan?... Și dacă ar trece vreuna, vor fi zărite semnalele lui Vasquez?...

În ceea ce-l privea pe el personal, deși Kongre știa despre existența unui al treilea paznic, nu-i era nicio teamă, va ști el cum să scape de cercetările bandiților. Important era pentru moment să-și asigure hrana până la sosirea canonierei. Și se îndreptă, fără să mai aștepte, spre grotă.

Capitolul VIII

Vasul Maule în reparație

Reparațiile de la coca navei *Maule* erau o treabă destul de grea. Dar dulgherul Vargas era bun meseriaș și nu-i vor lipsi nici uneltele, nici materialele; deci lucrarea se va executa în bune condiții.

În primul rând, trebuiea descărcat lestul din goleată, apoi ea va trebui trasă pe plajă, unde va fi așezată pe tribord, pentru ca reparațiile să poată fi făcute în exterior, înlocuindu-se coastele și bordajul avariat. Se putea ca să dureze destul de mult, dar Kongre avea timp, căci calcula că vremea bună va mai ține încă cel puțin două luni. Cât despre sosirea schimbului, știa la ce să se aștepte.

În adevăr, jurnalul farului găsit în locuința paznicilor îl lămurise. Schimbul trebuind să se facă trimestrial, canoniera *Santa-Fe* nu va reveni în golful Elgor înaintea primelor zile din martie, și acum nu se aflau decât în ultimele zile ale lui decembrie.

În același timp, în jurnal erau trecute numele celor trei paznici. Moriz, Felipe și Vasquez. De altfel, lucrurile din cameră arătau că ea fusese locuită de trei însă. Unul dintre ei putuse deci să scape de soarta nefericită pe care o avuseseră camarazii săi. Unde se refugiase? Kongre nu se prea sinchisea. Singur, fără resurse, fugitul va pieri curând de mizerie și foame.

Dacă timp pentru repararea goeletei era suficient, trebuia totuși ținut seama de unele întârzieri posibile, și iată că fură nevoiți să îñtrerupă lucrul pe care abia îl începuseră.

Nici nu se terminase bine descărcarea goeletei pe care Kongre hotărâse să o tragă pe uscat a doua zi, când, în noaptea de 3 spre 4 ianuarie, se produse o bruscă schimbare atmosferică.

În timpul acestei nopți, nori mari se strânseseră la sud. În timp ce temperatura se ridică până la 16 grade, barometrul arătă deodată furtună. Fulgerele brăzduau cerul. Vântul se dezlănțui cu o violență extraordinară, marea spumegând trecea peste recife și valuri mari se spărgeau de faleză. Noroc că Maule era ancorată în baia Elgor, bine adăpostită contra acestui vânt sălbatic din sud-est. Pe un astfel de timp, orice navă de mare tonaj – cu vele sau aburi – trecea prin primejdia de a fi aruncată pe coastele insulei. Mai ales o navă mică, cum era *Maule*. Atât de îngrozitoare era puterea acestei furtuni și a valurilor din larg, că o adevărată hulă cuprinse tot golful. În timpul mareas înalte, apele creșteau atât de mult, încât plaja era complet inundată. Valurile ajungeau la locuința paznicilor și stropeau până la păduricea de fagi, situată la o jumătate de milă distanță.

Toate sforțările lui Kongre și ale oamenilor săi erau îndreptate spre menținerea navei în locul ancorat. De multe ori ancora aluneca, nava fiind amenințată să eșueze pe țărm. Trebuie să lase o a doua ancoră, pentru a o putea întări pe prima. De două ori crezură că se va produce un dezastru total. Între timp, supraveghind zi și noapte nava *Maule*, banda se instalase în anexele farului, unde n-aveau a se teme de furtună. Așternutul din cabine și din cazarma echipajului a fost adus și se găsi destul loc pentru toți cei 15 oameni. Nu locuise să niciodată mai bine în tot timpul șederii lor în Insula Statelor.

Cât despre provizii, n-aveau nicio grijă. Acelea care se aflau în depozitul farului ar fi ajuns, chiar dacă trebuiau hrăniți de două ori pe atâți oameni. Și, de altfel, în caz de nevoie, s-ar fi putut recurge la rezervele din grotă. De altfel, aprovisionarea goeletei era asigurată pentru lunga traversare prin apele Pacificului.

Vremea rea ținu până la 12 ianuarie și nu se schimbă decât în noaptea de 12 spre 13. O săptămână întreagă pierdură, căci nu se putuse lucra deloc. Chiar Kongre considera că era prudent să se aducă din nou pe navă o parte din leștul descărcat, căci goleta juca pe valuri ca o barcă. A fost destul de

greu să fie ferită de rocile de fund de care se putea izbi, ca și de cele de la intrarea în baia Elgor.

Vântul își schimbă direcția în cursul nopții și începu să bată din vest-sud-vest. Marea deveni foarte agitată la capul San-Bartolome și vântul sufla cu furie. Dacă *Maule* ar mai fi fost ancorată lângă cap, ar fi fost cu siguranță sfărâmată.

În timpul acestei săptămâni o navă trecu prin dreptul Insulei Statelor. Era ziua. Nu putuse deci să-și dea seama de starea farului și să constate că nu era luminat între apusul și răsăritul soarelui. Venea din nord-est și-și strânsese o parte din vele în strâmtoarea Lemaire; se vedea la catarg pavilionul francez. De altfel, trecea la trei mile de coastă și trebuia să privești cu luneta pentru a-i desluși naționalitatea. Deci, dacă Vasquez îi transmisse semnale din capul San-Juan, ele nu puteau fi observate – și chiar nu fură văzute, căci un căpitan francez n-ar fi ezitat să trimită o barcă pentru a aduce la bord un naufragiat. În dimineața zilei de 13, lestul de fier vechi fu din nou debărcat, pus grămadă pe nisip, la adăpostul mareei, și cercetările în interiorul calei putură să fie mai complet făcute decât la capul San-Bartolome. Dulgherul constată avarii mult mai grave decât se presupusese. *Maule* suferise mult în timpul traversării, în luptă cu o mare dezlănțuită. Se produsese o spărtură la pupa. Nava n-ar fi putut naviga mai departe de baia Elgor. Era deci nevoie să fie trasă pe uscat, pentru a se putea înlocui două varange, trei coaste și bordajul de lemn pe o lungime de aproape șase picioare.

Se știe că materialele nu lipseau, căci în grotă se găseau obiecte de toate felurile și pentru toate nevoile. Dulgherul Vargas, ajutat de tovarășii lui, nu se îndoia niciun moment că va termina la vreme lucrarea. Dacă nu izbutea, i-ar fi fost imposibil goeletei, incomplet reparată, să se aventureze în Pacific. Ceea ce trebuia considerat ca un noroc era că velatura, catargele și greementul nu suferiseră nicio avarie.

Primul lucru era ca goeleta să fie trasă pe nisip și așezată pe tribord. Această operațiune nu putea fi făcută decât la maree. Așadar, o nouă întârziere de două zile de aşteptare, până la mareea înaltă a lunii pline, care să permită ca goeleta să fie dusă destul de departe pe plajă, pentru a putea rămâne pe uscat până la o nouă lună plină.

Kongre și Carcante profitară de această întârziere pentru a se întoarce la grotă – și de data asta o făcură cu șalupa farului, mai mare decât barca

goeletei. Cu ea se puteau aduce o parte din obiectele de valoare, aurul și argintul, bijuterii și alte materiale prețioase, care vor fi depozitate în magaziile anexe. Șalupa plecă în dimineața zilei de 14 ianuarie. Refluxul se făcea simțit de vreo două ore și șalupa se putea întoarce cu fluxul de după-masă.

În timp ce șalupa cobora dusă de curent, Kongre cercetă cu atenție cele două maluri ale golfului. Unde s-ar fi putut ascunde cel de-al treilea paznic care scăpase de masacru? Cu toate că pentru el acest lucru nu putea fi un subiect de îngrijorare, ar fi fost mai bine dacă l-ar fi înălțat, ceea ce și voia să facă la prima ocazie.

Uscatul era tot atât de pustiu ca și golful. Nu era animat decât de zborul și strigătele a mii de păsări care-și aveau cuibul pe faleză.

Către ora 11, șalupa acostă în dreptul grotei, după ce viteza ei fusese mărită nu numai de reflux, dar și de o briză prielnică.

Kongre și Carcante debarcă, lăsând de pază doi dintre oameni și se îndreptără spre cavernă, ieșind de acolo o jumătate de oră mai târziu.

Lucrurile păreau să fie în starea în care le lăsaseră. De altfel, erau acolo atâtea obiecte de tot soiul, aruncate unele peste altele, încât ar fi fost greu, chiar și la lumina unui felinar, să-ți dai seama dacă lipsea ceva.

Kongre și însoțitorul său scoaseră două lăzi bine închise, provenite de la naufragiul unei corăbii englezesti cu trei catarge, și care conțineau o mare sumă de monezi de aur și de pietre prețioase. Le puseră în șalupă și se pregăteau să plece, când Kongre își arăta dorința să meargă până la capul San-Juan. De acolo ar putea cerceta litoralul la sud și la nord. Împreună cu Carcante urcară deci pe faleză și coborâră capul până la extremitatea sa.

Din acest loc se putea vedea pe de-o parte malul care mergea până-n strâmtoarea Lemaire pe o distanță de două mile, iar pe de alta, malul până la capul Several.

— Nimeni! zise Carcante.

— Nu... nimeni! răspunse Kongre.

Amândoi reveniră apoi la șalupă și, cum începea fluxul, ea luă cursul currentului. Înainte de ora trei erau înapoi, în fundul băii Elgor.

După două zile, în dimineața de 16, Kongre și oamenii săi aduseră goeleta pe uscat. La ora 11 trebuia să fie mareea ce mai înaltă și toate dispozițiunile fuseseră date în consecință. O parămă fixată pe mal va ajuta la trasul goeletei pe plajă, când apa va fi suficient de înaltă.

În sine, această operațiune nu prezenta nicio dificultate sau risc și mareea făcea toată treaba.

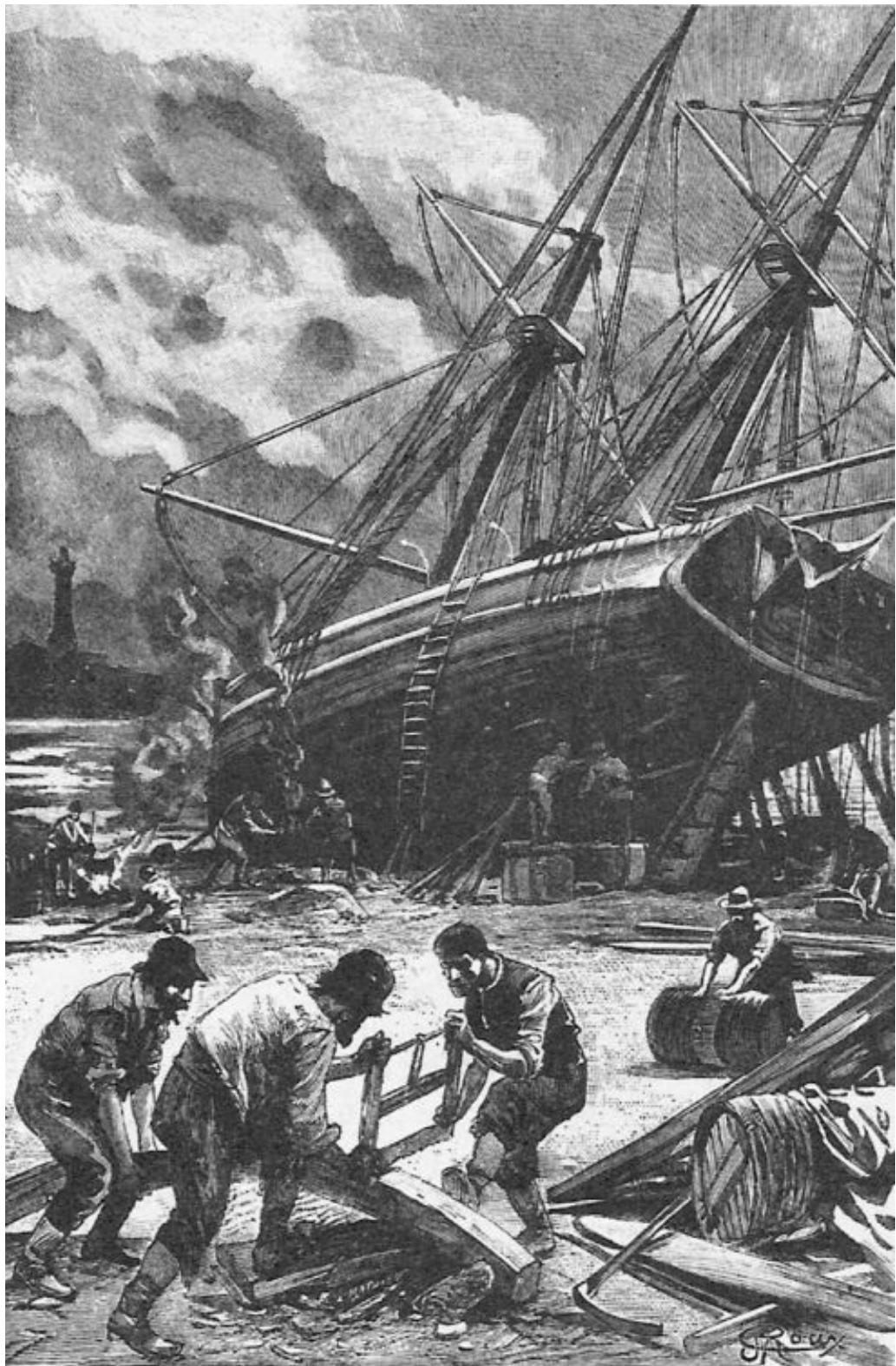
Când marea se liniști, se trase parâma și Maule fu adusă cât mai departe posibil deasupra plajei.

Nu mai era de așteptat decât refluxul. Către ora unu apa începu să se retragă, se iviră treptat stâncile cele mai apropiate de faleză și chila goletei atinse nisipul. La ora trei era complet aşezată pe uscat și își arăta tribordul. Putea deci să se pună pe lucru. Numai că, neputând fi adusă goletea la poalele falezei, lucrarea va fi întreruptă câteva ore pe zi, pentru că nava va pluti la revenirea mareei. Dar, pe de altă parte, cum, începând de la această dată, marea va pierde mereu din înălțime, întreruperea lucrului va scade din ce în ce și două săptămâni vor putea munci fără pauză.

Dulgherul se puse pe treabă.

Partea de bordaj avariată fu scoasă cu ușurință, după ce fură înălțurate foile de aramă cu care era acoperit. Această operațiune lăsa libere coastele și varangele care trebuiau înlocuite. Lemnul adus de la grotă – plăci și scânduri curbe – va ajunge și nu va mai fi nevoie să dobori un arbore din pădurea de fagi, să-l tai, să-l fasonezi, ceea ce ar fi constituit o muncă foarte grea.

În următoarele 15 zile, Vargas și ceilalți făcuseră o treabă foarte bună, fiind ajutați și de un timp frumos. Mai greu era să scoți varangele și legăturile dintre ele,

care trebuiau îndepărtate și înlocuite. Aceste diverse piese erau prinse în aramă și fixate cu cepuri de stejar. Totul ținea bine și fără îndoială că goeleta *Maule* ieșise dintr-unul din cele mai bune șantiere de construcții din Valparaiso. Vargas putu, cu destule eforturi, să termine această primă parte a lucrului său – și sigur că fără uneltele de tâmplărie adunate în cavernă n-ar fi putut face cine știe ce.

Se înțelege că în primele zile, din cauza apelor crescute ale mării, lucrul a trebuit să fie întrerupt temporar. Mai târziu însă mareea deveni atât de slabă, că abia atingea marginea înclinată a plajei. Chila nu mai avea contact cu apa și se putea lucra în interiorul cocii. Dar era totuși important să se repare bordajul înainte ca marea să înceapă din nou să urce.

Din prudență, fără a desprinde căptușeala de alamă, Kongre puse să se refacă toate cusăturile sub linia de plutire. Se refăcu călăfătuiala cu gudronul și câlții luați de la epave.

Lucrarea continuă în aceste condiții până la sfârșitul lunii ianuarie, aproape fără întrerupere. Timpul rămânea favorabil. Plouase dacă nu zile întregi, dar destule ore, adesea cu găleata; în general însă nu au fost ploi de durată.

În această perioadă au fost văzute în preajma Insulei Statelor două nave.

Prima era un steamer englez venit din Pacific, care, după ce trecu de strâmtoarea Lemaire, luă direcția nord-est, pentru a se îndrepta apoi spre vreun port european. Trecuse în timpul zilei, în dreptul capului San-Juan. Se ivi după răsăritul soarelui și nu mai fu zărit după apusul lui. Căpitanul navei nu putuse deci constata că farul era stins.

A doua navă era o corabie mare cu trei catarge, dar nu se putu desluși cărei țări aparținea. Tocmai se lăsa noaptea, când se arăta la capul San-Juan, pentru a naviga apoi pe lângă coasta orientală a insulei până la capul Several. Carcante, care stătea de veghe în camera de cart, nu-i zări decât lumina verde de la tribord. Dar căpitanul și echipajul corăbiei, dacă navigau pe mare de mai multe luni, nu puteau ști că farul fusese între timp terminat.

Corabia mergea destul de aproape de coastă ca oamenii să poată să observe semnalele, ca de exemplu un foc aprins la extremitatea capului.

Vasquez căutase oare să le atragă atenția?... Oricum ar fi fost, nava dispăruse spre sud la răsăritul soarelui. și alte nave și corăbii mai fură văzute la orizont, în drumul lor spre insulele Maluine. Probabil însă că nici nu știau de existența Insulei Statelor.

În ultima zi a lunii ianuarie, în momentul când mareale devineau foarte mari din cauza lunii pline, timpul suferi, mari schimbări. Vântul de la est se întețî și bătea direct spre intrarea golfului Elgor.

Dacă reparațiile nu se isprăviseră încă, cel puțin coastele, varangele și bordajul – acum înlocuite – făceau etanșă coca vasului *Maule*. Nu aveai să te temi că apa va pătrunde în interiorul calei.

Avuseseră noroc, căci, timp de 48 ore, în plin flux, marea se ridică în jurul cocii și goeleta se redresa, fără ca totuși chila să se desprindă din nisip.

Kongre și oamenii lui trebuiră să ia toate măsurile ca să evite noi avarii care ar fi putut să le întârzie plecarea. Printr-o întâmplare fericită, goeleta continua să se țină bine. Ea se înclina într-o parte și în alta destul de tare, dar nu risca să fie aruncată pe stâncile golfului.

De altfel, de la 2 februarie mareea începu să scadă și *Maule* se imobiliza din nou pe plajă. Fu atunci posibilă călăfătuirea cocii și în partea ei superioară, și ciocanul de lemn se auzea bătând de dimineață până seara.

Astfel, încărcarea mărfurilor din cavernă nu va fi aceea care va întârzia plecarea. Şalupa vasului făcea dese drumuri la grotă, cu oamenii care nu lucrau cu Vargas. Ei erau însoțiți când de Kongre, când de Carcante.

Cu fiecare drum, ambarcațiunea aducea o parte din obiectele ce trebuiau încărcate în cala goletei. Aceste obiecte erau depuse în mod provizoriu în magazia farului. Astfel încărcarea lor se va face mai ușor și mai sistematic, decât dacă goeleta le-ar fi luat direct din fața grotei sau de la intrarea golfului, unde operațiunea putea fi stânjenită de vânt. Pe această coastă, care se prelungea de la capul San-Juan, nu exista alt adăpost decât golful de la poalele farului.

Câteva zile încă și, cu reparațiile definitiv terminate, *Maule* va fi în măsură să iasă în larg și lucrurile vor fi încărcate pe navă.

În adevăr, pe 12, ultimele cusături ale punții și cocii fuseseră călăfătuite. *Maule* fusese chiar revopsită, folosindu-se câteva oale cu vopsea găsite pe navele eșuate. Kongre schimbă cu această ocazie numele goletei, pe care, în onoarea secundului său, o boteză Carcante. Avusese grijă și să controleze toate piesele de pe punte și se făcură mici reparații la vele care, de altfel, fuseseră probabil noi când nava părăsise portul Valparaiso.

Goeleta era deci gata să fie ancorată în golful încă de la 12 februarie și ar fi putut fi imediat încărcată, dacă, spre marele necaz al lui Kongre și al oamenilor săi, atât de grăbiți să părăsească Insula Statelor, n-ar fi trebuit să

aștepte luna nouă, ca să vină mareea pentru a repune nava pe apă. Această maree avu loc la 14 februarie. În acea zi chila navei se ridică din nisip și goeleta alunecă ușor în apa adâncă, unde urma numai să se facă încărcarea lucrurilor. Fără evenimente neprevăzute, Carcante va putea porni în câteva zile, să iasă din golful Elgor și, trecând prin strâmtoarea Lemaire, să brăzdeze, cu toate velele întinse, apele Pacificului.

Capitolul IX

Vasquez

De când goeleta ancorase în golful Elgor, Vasquez rămăsese pe litoralul capului San-Juan, de care nu voia să se îndepărteze. Dacă vreo navă ar fi făcut escală în golf, ar fi putut să-i semnaleze prezența sa.

Atunci ar fi fost luat la bord și l-ar fi putut preveni pe căpitan de pericolul de a naviga în direcția farului; l-ar fi încunoștiințat că o bandă de răufăcători pusese stăpânire pe el și, dacă acest căpitan n-ar fi avut destui oameni să pună mâna pe bandiți sau să-i alunge în interiorul insulei, ar fi avut cel puțin timp să întoarcă nava spre larg.

Dar cât de vagă era această eventualitate! De ce vreo navă ar face nesilită escală în acest golf, abia cunoscut de navigatori?

Ar fi fost un noroc ca o asemenea navă să se îndrepte spre arhipelagul Maluinelor, un drum de numai câteva zile, și astfel să prevină repede autoritățile engleze de cele ce se petreceau pe Insula Statelor. Atunci o navă de război ar fi putut să sosească imediat în baia Elgor, înainte de plecarea goletei Maule, să-i nimicească până la unul pe Kongre și ceata lui și să pună imediat farul din nou în funcțiune. Pentru aceasta, se gândeau Vasquez, va trebui oare să aștepte întoarcerea canonierei *Santa-Fe*? Încă două luni?... Până atunci goeleta va fi departe... Si unde ar mai putea fi găsită în mijlocul tuturor insulelor din Pacific?...

După cum se vede, bravul Vasquez, uitând de sine, se gândeau tot timpul la camarazii săi asasinați fără milă și la faptul că acești răufăcători ar putea să rămână nepedepsiți după ce ar părăsi insula. De asemenea, își punea problema gravelor pericole care amenințau navigația prin aceste locuri, de când fusese stins Farul de la Capătul Lumii.

Altminteri, de la venirea piraților la grotă, avea asigurate resursele de hrană, cu condiția să nu fie descoperită ascunzătoarea sa.

Grota, foarte mare, pătrundea adânc în interiorul falezei. Aici se adăpostise banda timp de mai mulți ani. Aici strânsese de pe toate epavele aur, argint și obiecte prețioase, rămase după reflux de la navele eșuate pe litoral. Aici Kongre și oamenii săi trăiseră luni îndelungate, hrănindu-se mai întâi din proviziile ce le aveau în momentul debarcării lor, apoi din cele procurate de un număr mare de naufragii, din care multe fuseseră provocate de ei.

Din aceste provizii, Vasquez nu luă decât strictul necesar, în aşa fel încât Kongre și ceilalți să nu poată observa vreo lipsă: el se rezumă la o lădiță cu pesmeți, un butoiaș cu carne conservată, o sobită pentru gătit, un ceainic, o ceașcă, o cuvertură de lână, o cămașă și ciorapi de schimb, o manta de ploaie, două revolvere cu 20 de gloanțe, un amnar, un felinar și niște iască. Mai luă și două livre de tutun de pipă. De altfel, după cele auzite, reparațiile goletei trebuiau să dureze mai multe săptămâni și va putea eventual să-și reînnoiască proviziile.

Trebuie spus că, din precauție, găsind că îngusta grotă pe care o ocupa era prea aproape de cavernă și fiindu-i teamă să nu fie descoperit, își căutase un adăpost mai depărtat și mai sigur. Îl aflase în spatele litoralului, la vreo cinci sute de pași depărtare, dincolo de capul San-Juan, în partea de țărm care mărginea strâmtoarea. Acolo se deschidea o peșteră a cărei intrare nu putea fi văzută, între două stânci înalte care se aflau în josul falezei. Pentru a ajunge acolo trebuia să te strecori printre aceste stânci, pe care abia le deosebeai în grămadă de blocuri. În timpul fluxului, marea ajungea aproape de stânci, dar nu se ridica niciodată atâtă ca grotă să fie inundată, și pe nisipul fin dinăuntru nu se vedea niciun fel de scoici și nicio urmă de umzeală.

S-ar fi putut trece de sute de ori pe dinaintea peșterii, fără să-i bănuiești existența și a fost o întâmplare că Vasquez o descoperise cu câteva zile înainte. El transportă aici diversele obiecte luate din caverna piraților, pe care avea să le folosească. De altfel, Kongre, Carcante sau alții veneau foarte rar pe această parte a litoralului. Singura dată când sosiseră a fost când luaseră al doilea transport al lucrurilor din grotă. Vasquez îi zărise oprindu-se la capul San-Juan. Culcat între cele două stânci, el nu putea fi văzut și ei nici nu-l văzură.

E de prisos să spunem că nu se aventurează niciodată afară, fără a lua cele mai mari precauțiuni. Ieșea de preferință seara, mai ales când se ducea la

grotă. Înainte de a trece de colțul falezei de la intrarea în golf, se asigura mai întâi că nici barca, nici șalupa nu se aflau la țărm.

Dar cât de nesfârșit îi părea timpul în singurătatea lui și ce amintiri dureroase i se perindau fără încetare prin minte! Acea scenă a măcelului de care scăpase! Felipe și Moriz căzând sub loviturile asasinilor! O dorință nemăsurată îl cuprindea să-l întâlnească pe șeful acestei bande și să răzbune cu propriile-i mâini moartea nefericiților săi camarazi! «Nu... nu! repeta el. Vor fi pedepsiți, mai devreme sau mai târziu!... Nu le va fi îngăduit să scape de pedeapsă!... Vor plăti cu viața lor crimele săvârșite!»

Uita că și viața lui atârna de un fir, atâtă timp cât goeleta se va găsi în golful Elgor.

«Și totuși... exclamă el, să nu plece acești ticăloși! Să mai fie aici când va reveni *Santa-Fe*... Cerul să le împiedice plecarea!»...

Această dorință îi va fi îndeplinită? Trebuiau să treacă mai mult de trei săptămâni pentru ca *Santa-Fe* să fi putut apărea în dreptul insulei!

Pe de altă parte, durata rămânerii goletei în golf îl mira pe Vasquez. Avariile ei erau oare atât de mari încât o lună nu fusese de ajuns să fie complet reparate? Jurnalul farului trebuia să-i fi dezvăluit lui Kongre data când venea schimbul. Ei știau, aşadar, că dacă nu plecau înaintea primelor zile ale lunii martie, atunci...

Acum era 16 februarie. Vasquez, plin de nerăbdare și neliniște, voia să afle cum stau lucrurile. Când apuse soarele, se îndreptă spre intrarea golfului și o luă pe malul nordic, în direcția farului. Cu toate că se întunecase de-a binelea, el putea totuși să fie întâlnit de careva din bandă care ar fi venit pe acest drum. Se strecură deci de-a lungul falezei cu multă băgare de seamă, scrutând întunericul, oprindu-se și ciulind urechea dacă nu se auzea vreun zgromot suspect.

Vasquez avea de străbătut aproximativ trei mile pentru a ajunge în fundul golfului. Făcea calea întoarsă spre far pe același drum pe care fugise după omorârea camarazilor săi. Ca și atunci, nu fu văzut de nimeni. Pe la ora nouă se opri la vreo două sute de metri de incinta farului și de acolo zări câteva lumini la ferestrele anexe. Avu o pornire de mânie și făcu un gest amenințător, la gândul că acești bandiți se aflau în locul paznicilor pe care-i uciseseră și al aceluia pe care l-ar mai fi ucis dacă le-ar cădea în mâna!

De unde se găsea, Vasquez nu putea să vadă goeleta în întuneric. Trebuia să se apropie cu încă o sută de pași, fără a ține seama de pericolul la care se

expunea. Toată banda stătea închisă în locuință. Nimeni probabil nu avea să iasă din casă.

Vasquez se apropié și mai mult. Se strecură până la malul micului golf. Goeleta fusese scoasă de pe bancul de nisip cu o seară înainte. Acum, ancorată, se legăna pe apă.

Ah! Dacă fi putut, dacă nu-ar fi depins decât de el, cu ce plăcere îl-ar fi distrus coca și ar fi făcut-o să se ducă la fund!

Așadar avariile erau reparate. Totuși Vasquez observă că, deși goeleta plutea, ea ieșea afară din apă cu două picioare mai sus de linia de plutire. Aceasta arăta că nu fusese adus pe navă nici lestul și nici încărcătura. Era deci probabil că plecarea va mai întârzi cu câteva zile. Dar desigur că acesta va fi ultimul răgaz și Maule va porni peste 48 de ore, va depăși capul San-Juan și va pieri în zare pentru totdeauna. Vasquez nu mai avea decât o mică cantitate de provizii. Astfel că a doua zi se duse la cavernă spre a se reaproviziona.

Era în zori, dar, înțelegând că în această dimineață șalupa va veni spre a ridica tot ce trebuia îmbarcat pe goeleta, se grăbi, nu fără să-lua toate precauțiile. Vasquez intră deci în cavernă.

Se găseau încă destule lucruri din cele fără prea mare valoare, cu care Kongre nu-ar fi vrut să îngreuneze cala goletei *Maule*. Dar când Vasquez căută pesmeți și carne, avu o mare dezamăgire!

Toate alimentele fuseseră scoase!... și peste 48 de ore îi va lipsi hrana!... Vasquez nu avea timp să se lase pradă gândurilor. În acest moment se auzi un zgromot de lopeți. Șalupa venea, având la bord pe Carcante și încă doi.

Vasquez se repezi până la intrarea cavernei și, scoțând capul afară, privi.

Șalupa tocmai acosta. Nu avu timp decât să se tragă înapoi și să se ascundă în colțul cel mai întunecos, în spatele unui morman de vele și de obiecte pe care goeleta nu le putea încărca și care vor rămâne în grotă.

Vasquez era hotărât să-si vândă scump pielea dacă ar fi fost descoperit. Se va servi de revolverul pe care-l purta la cingătoare. Dar singur contra trei!... Numai doi trecu să prin deschizătură, Carcante și dulgherul Vargas. Deci Kongre nu-i însoțise.

Carcante ținea un felinar aprins și, urmat de Vargas, alese diferite obiecte care completau încărcătura goletei.

Tot căutând, vorbeau între ei. Dulgherul spuse:

— Iată-ne la 17 februarie. E timpul să plecăm.

- Ei bine, vom pleca, răspunse Carcante.
- Chiar mâine?
- Chiar mâine, cred, pentru că suntem gata.
- Dar va trebui să avem o vreme favorabilă, zise Vargas.
- Fără îndoială, și pare să se cam strice... dar se va schimba.
- Dacă am mai fi reținuți aici opt sau zece zile...
- Da, zise Carcante, am risca să înfruntăm schimbul care vine...
- Asta nu! Asta nu! exclamă Vargas. Nu suntem în stare să nimicim o navă de război.
- Nu, ea ne va nimici pe noi, până o să ne facă praf și pulbere, rosti Carcante scăpând o înjurătură grozavă.
- În fine, spuse celălalt, deocamdată ce-aș vrea este să fiu pe mare la vreo sută de mile de aici!
- Mâine, îți repet, mâine! strigă Carcante. Afară doar dacă va fi un vânt încât să le smulgă lamelor coarnele!

Vasquez asculta nemîșcat aceste vorbe, ținându-și răsuflarea, între timp, Carcante și Vargas căutau cu felinarul în mână. Ei mișcau din loc anumite obiecte, alegeau unele din ele punându-le deoparte. Câteodată se apropiau atât de mult de colțul în care se găsea Vasquez, încât acesta n-avea decât să întindă brațul pentru a le pune revolverul în piept.

Căutarea și strângerea lucrurilor dură o jumătate de oră. Carcante chemă omul care rămăsese în șalupă. Acesta se grăbi să sosească și ajută la transport. Carcante aruncă apoi o ultimă privire în interiorul cavernei.

- E păcat de ce lăsăm, zise Vargas.
- Trebuie, răspunse Carcante. Ah, dacă goleata ar fi fost de trei sute de tone!... Dar am luat tot ce este mai de preț și cred că acolo vom face treabă bună cu ele.

Apoi plecară și în curând ambarcațiunea, mergând cu vântul în spate, dispărând dincolo de capătul insulei. Vasquez ieși și el și plecă spre adăpostul lui. Așadar, după 48 de ore nu va mai avea nimic de mâncare și nu încăpea îndoială că, dacă Kongre și ai săi plecau, vor lua cu ei și toate rezervele farului, astfel că Vasquez nu va mai găsi nimic. Ce va face el ca să poată rezista până la întoarcerea canonierei, care – admînd că nu va avea nicio întârziere – nu va putea fi aci înainte de 15 zile?

După cum se vede, situația era dintre cele mai grele. Nici curajul, nici energia lui Vasquez n-aveau cum să-o îmbunătățească, decât dacă s-ar fi

putut hrăni cu rădăcini din pădurea de fagi sau cu pește din golf. Dar și pentru asta trebuia ca goeleta *Maule* să fi părăsit definitiv Insula Statelor. Dacă vreo împrejurare obliga nava să mai rămână câteva zile în golf, Vasquez avea să moară negreșit de foame în grota sa de la capul San-Juan.

Se făcea ziua și cerul devinea tot mai amenințător. Grămezi de nori deși, cenușii, veneau din răsărit. Forța vântului creștea pe măsură ce bătea dinspre larg. Încrețiturile care brăzdau suprafața mării se schimbară în valuri lungi, cu creste încununate de spumă, care în curând se vor sparge cu vuiet de stâncile capului. Dacă acest timp continua, goeleta nu va putea porni cu mareea de a doua zi.

Nici seara nu aduse vreo schimbare în starea atmosferică. Din contră, vremea se înrăutăți. Nu era vorba de o furtună a cărei durată să fi fost numai de câteva ore. Se isca un uragan. Aceasta se putea vedea după culoarea cerului și a mării, după vârtejul norilor, care goneau cu o viteză din ce în ce mai mare, și vâltoarea valurilor răscolate de vânt, care se izbeau mugind de stânci. Un marină ca Vasquez nu putea să se înșele. În locuința farului, coloana barometrului căzuse cu siguranță sub gradația de furtună.

În acest timp, cu toate că bătea un vânt turbat, Vasquez nu rămase în grotă. Umbla pe plajă privind orizontul care se întuneca treptat. Ultimele raze ale soarelui care cobora spre apus nu dispărură, înainte ca Vasquez să fi observat o umbră neagră care se mișca în larg.

— O navă! exclamă el. O navă care pare că se îndreaptă spre insulă!

Era în adevăr o navă care venea din est, vrând fie să intre în strâmtoare, fie să treacă pe la sud.

Furtuna se dezlănțui atunci cu o violență extraordinară. Era mai mult decât o furtună, era un uragan căruia nu-i rezista nimic și care duce la pieire și cele mai puternice nave. Dacă n-au «un acoperiș», cum spun marinarii, adică dacă nu dau de o coastă înaltă care să-i apere de vânt, atunci foarte rar scapă de naufragiu.

— Și farul pe care acești ticăloși nu vor să-l aprindă! exclamă Vasquez. Această navă, care-l caută, nu-l va zări! Nu va ști că înaintea ei, la numai câteva mile, se află coasta... Vântul o împinge și se îndreaptă spre stâncile de care se va sfărâma!

Da! Era posibil să se întâpte o nenorocire care să fie provocată de Kongre și oamenii săi. Desigur că din înălțimea farului ei zăriseră această navă care nu putuse să țină drumul și era obligată să navigheze pe o mare

dezlănțuită, având vântul în spate. Era mai mult ca sigur că, neputându-se orienta după luminile farului, pe care căpitanul le va căuta zadarnic spre vest, nava nu va putea să treacă de capul San-Juan pentru a intra în strâmtoare, nici de capul Several pentru a trece pe la sudul insulei! Peste cel mult jumătate de oră ea va fi aruncată pe recifele de la intrarea băii Elgor, fără a fi văzut coasta pe care nu avea cum s-o zărească în ultimele ore ale zilei.

Furtuna ajunse în atunci la culme. Noaptea se anunța groaznică, iar după noapte și ziua de mâine, căci nu părea posibil ca uraganul să se liniștească în 24 de ore.

Vasquez nu se mai gândeau să intre în adăpostul său și privirile lui nu părăseau orizontul. Dacă nu mai putea desluși nava în neagra întunecime, câteodată totuși îi apăreau luminile, când, sub izbiturile valurilor, se apleca fie pe o parte fie pe alta. Cu un asemenea mers, era limpede: cârma nu mai lucra ferm. Abia dacă mai putea să guverneze nava. Poate că aceasta era chiar avariată, poate că nu mai avea arborada întreagă. În orice caz, cu siguranță că nu mai mergea cu velele ridicate. În mijlocul stihilor, o navă abia dacă mai putea folosi vela de furtună.

Deoarece Vasquez vedea numai lumini verzi sau roșii, însemna că nava era un velier, un vapor ar fi avut o lumină albă atârnată la catargul prova. Nu avea deci mașini care să-i permită să lupte cu vântul. Vasquez măsura plaja mergând încocoace și încolo, desperat de neputință să de a împiedica naufragiul. Ceea ce ar fi trebuit era ca lumina farului să străbată întunericul... și Vasquez privea spre baia Elgor. Mâna sa se întindea zadarnic spre far. Farul nu se va aprinde în noapte aceasta, aşa cum nu se aprinsese de aproape două luni în nopțile precedente și nava era sortită să piară pe stâncile capului San-Juan, cu oameni și tot ce avea pe ea.

Atunci, iată ce-i fulgeră lui Vasquez prin minte. Poate că această corabie ar mai putea să ocotească uscatul dacă ar lua cunoștință că se apropiie de el. Chiar dacă nu va putea face față valurilor, poate că, schimbându-și puțin drumul, va putea să se ferească de litoralul care, între capul San-Juan și capul Several, nu măsura mai mult de opt mile. Dincolo de el, marea î se va deschide înaintea etravei.

Se găseau pe plajă lemne, resturi de epave, bucăți de cocă. Dacă transporta câteva din ele la extremitatea capului, putea face un rug și, băgând ceva varec uscat, ar aprinde un foc, lăsând vântului grija de a-l

înțeți. Nu era oare cu puțință?... Și flacăra aceasta nu va fi observată de pe corabie, care, la o milă depărtare de coastă, ar avea încă timpul să ocolească?...

Vasquez se puse imediat pe lucru. Strânse mai multe bucăți de lemn și le duse la extremitatea capului. Varecul uscat nu lipsea, căci, dacă vântul bătea tot timpul, ploaia încă nu începuse. Apoi, când rugul fu gata, încercă să-l aprindă.

Prea târziu!... O masă enormă apăru atunci în întuneric. Ridicată de valuri uriașe, era aruncată spre țărm cu o iuțeală amețitoare, înainte ca Vasquez să fi putut face cel mai mic gest, corabia ajunse ca o trombă pe bariera de recife. Răsună un bubuit scurt și înfricoșător și câteva strigăte de groază care se stinseră imediat. Apoi nu se mai auziră decât șuieratul vântului și urletul mării care se spărgea de țărm.

Capitolul X

După naufragiu

A doua zi la răsăritul soarelui, furtuna se dezlănțuia cu aceeași furie. Marea însipumată se întindea albă, până la îndepărtata zare. La extremitatea capului, valurile spumegânde se ridicau până la 15-20 picioare înălțime și stropii lor, duși de vânt, zburau deasupra plajei.

Marea care se retrăgea și rafalele, întâlnindu-se la intrarea băii Elgor, se ciocneau cu o violență deosebită. Nicio navă n-ar fi putut pătrunde sau ieși. După aspectul cerului, tot atât de amenințător, era probabil că furtuna va dura câteva zile, ceea ce nu putea mira pe nimeni în aceste regiuni ale arhipelagului Magellan.

Era deci sigur că goeleta nu va putea părăsi golful în dimineața aceasta. E ușor de închipuit că un asemenea ghinion stârnea furia lui Kongre și a bandei sale.

Aceasta era situația de care Vasquez își dădu seama când se trezi în zori, în mijlocul vârtejurilor de nisip.

Și iată ce văzu înaintea ochilor.

La vreo două sute de pași, pe versantul de nord al capului, deci în afara golfului, zacea nava naufragiată. Era o corabie cu trei catarge, de aproximativ cinci sute de tone. Din arborada ei nu mai rămăseseră decât trei bucăți rupte la nivelul parapetului; fie că fusese nevoit căpitanul să ordone tăierea catargelor spre a ușura nava, fie că se sfărâmaseră în momentul

eșuării. Nicio epavă nu plutea la suprafața mării; dar era probabil ca rămășițele să fi fost mâname de vânt în fundul băii Elgor. Dacă aşa se întâmplase, atunci Kongre aflase că o navă eșuase pe recifele capului San-Juan.

Vasquez trebuia deci să fie prevăzător și nu înaintă decât după ce se asigură că nimeni din bandă nu sosise încă la intrarea golfului.

În câteva minute ajunse la locul catastrofei. Marea fiind joasă, putu să facă înconjurul navei eșuate și la pupa ei citi: *Century-Mobile*.

Era deci o corabie americană, având ca port de ataș capitala statului Alabama, din sudul Uniunii, așezată în golful Mexic.

Century pierise cu tot ce avea pe el. Nu se vedea niciun supraviețuitor al naufragiului, iar din corabie nu mai rămăsese decât o carcă săturată. În timpul izbiturii, coca se rupsese în două. Hula scosese și împrăștiase încărcătura. Resturi de bordaj, de schelet, de arboradă se aflau ici-colo, printre stâncile care, cu toată furia valurilor, se vedea acum datorită refluxului.

Lăzi, baloturi, butoaie erau împrăștiate de-a lungul plajei și a capului San-Juan.

Coca lui *Century* aflându-se pe uscat, Vasquez putu să intre înăuntru.

Interiorul era complet distrus. Valurile pustiiseră totul. Ele smulseseră scândurile punții, distruseseră cabinele dunetei și teugii, demontaseră cârma, iar ciocnirea cu recifele făcuse restul. și nu rămăsese niciun supraviețuitor, ofițer sau om din echipaj!

Vasquez chemă cu voce tare, fără a obține vreun răspuns. Pătrunse în fundul calei, dar nu găsi niciun cadavru. Ori acești nenorociți fuseseră măturați de pe navă de vreun val năprasnic, ori se încasera cînd *Century* se sfărâmase de stânci. Vasquez coborî din nou pe plajă, se convinse că nici Kongre sau alții din bandă nu se îndreptau către locul naufragiului, apoi urcă din nou până la extremitatea capului San-Juan, cu toate că furtuna nu se potolise.

«Poate, gândi el, voi găsi pe vreunul din oamenii de pe *Century* care mai respiră și voi putea să-l ajut!»

Căutările lui fură zadarnice. Revenind pe litoral, Vasquez începu să cerceteze resturile de tot felul aruncate de valuri.

«N-ar fi imposibil, gândi el, să dau de o ladă cu conserve care să-mi asigure hrana pe vreo două-trei săptămâni!»

Găsi în adevăr un butoiaș și o lădiță, pe care marea le aruncase dincolo de recife. Pe ele se afla scris conținutul lor. Lădița era de pesmeți, iar butoiașul de carne conservată. Avea astfel asigurate pâinea și carnea pentru cel puțin două luni.

Vasquez transportă mai întâi lădița până la grota, care se găsea la vreo două sute de metri, apoi rostogoli până acolo și butoiașul. Când termină, se întoarce la extremitatea capului pentru a mai arunca o privire asupra golfului. Nu se îndoia că și Kongre știa de naufragiu. Cu o seară înainte putuse să vadă, înainte de căderea nopții, din vârful farului, cum această navă era târâtă spre uscat. Și cum *Maule* se găsea în golful, blocată de furtună, banda va alerga cu siguranță la intrarea în baia Elgor, să-și ia partea de pradă din naufragiu. Dacă erau de găsit diverse sfărâmături ale navei, poate unele obiecte de valoare, cum ar fi putut acești jefuitori să lase să le scape o asemenea ocenzie?

Când ajunse la cotitura falezei, Vasquez fu surprins de violența vântului care se învârtejea în golf. Ar fi fost imposibil ca goeleta să înainteze contra lui și, chiar dacă ar fi ajuns până la capul San-Juan, nu ar fi putut în niciun caz să iasă în largul mării.

Deodată, în timpul unei scurte acalmii, se auziră niște strigăte. Era o chemare dureroasă a unei voci pe jumătate stinsă.

Vasquez alergă în direcția acestei voci care venea dinspre prima văgăună unde se refugiase el, în apropierea cavernei. După numai cincizeci de pași, zări un om care zacea la poalele unei stânci. Flutura mâna ca pentru a cere ajutor.

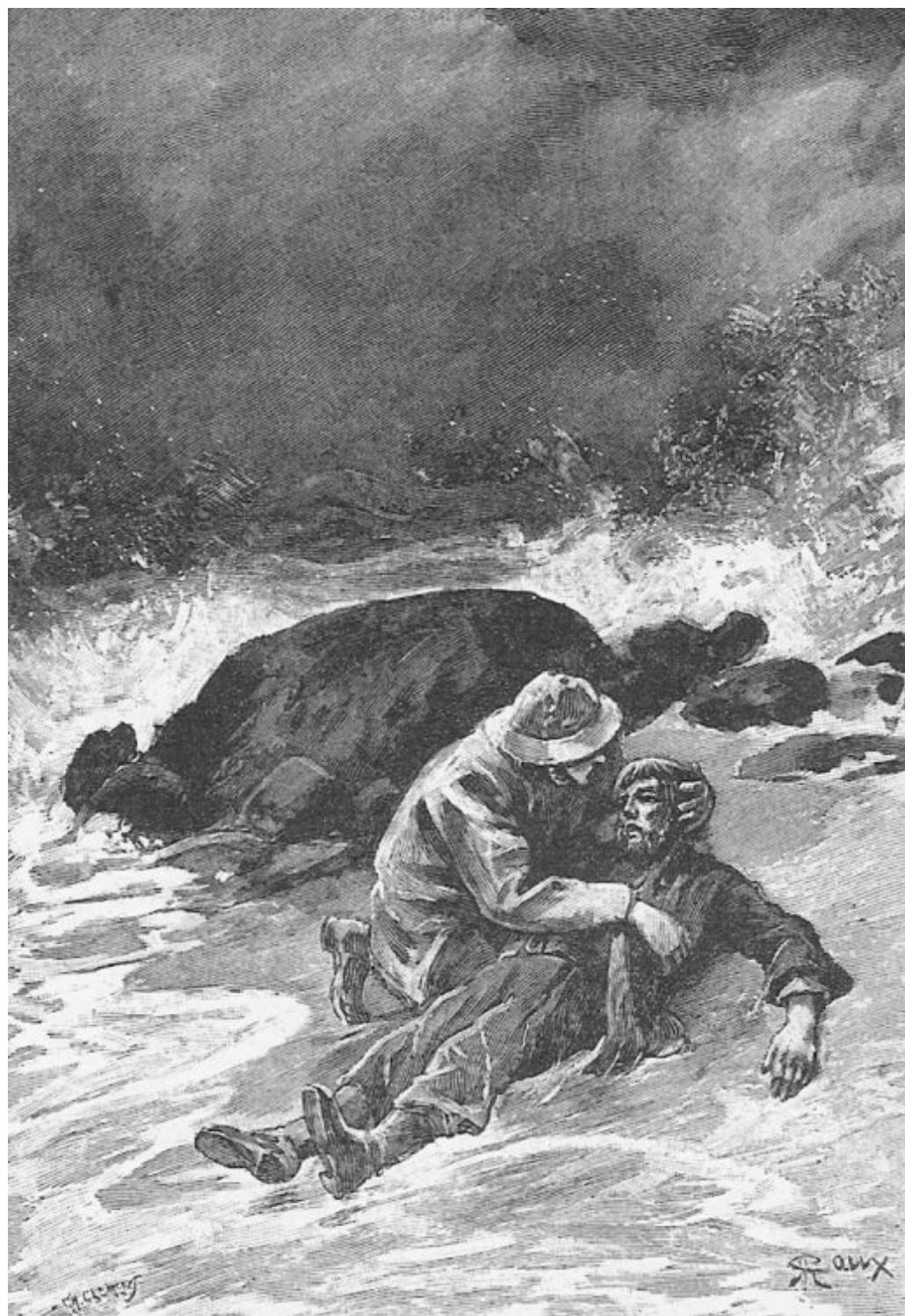
Într-o secundă Vasquez fu lângă el.

Omul care zacea acolo putea avea între treizeci și treizeci și cinci de ani și părea voinic. Îmbrăcat cu haine de marină, culcat pe partea dreaptă, avea ochii închiși, respirația gâfâitoare și era scuturat de friguri. Dar nu părea să fi fost rănit și nu se observa nicio urmă de sânge pe hainele sale.

Acest om, poate singurul supraviețuitor de pe *Century*, nu auzi când Vasquez se apropie de el. Totuși, când acesta puse mâna pe pieptul său, făcu un efort zadarnic să se ridice și, foarte slăbit, căzu din nou pe nisip. Dar ochii i se deschiseră o clipă și buzele sale rostiră cuvintele:

— Ajutor!... Ajutor!...

Vasquez, îngenuncheat lângă el, îl sprijini încet de

stânci zicând:

— Prietene... prietene... sunt lângă tine. Privește-mă Te voi salva... Nenorocitul putu doar să întindă mâna, apoi leșină.

Trebuia să i se dea imediat îngrijirile pe care le cerea neapărat starea lui de slăbiciune.

«Deie Domnul să nu fie prea Tânziu!» își zise Vasquez.

În primul rând trebuia luat din acest loc. Banda putea în orice moment să sosească cu şalupa sau barca, sau chiar pe jos, de-a lungul ţărmului. Trebuia deci transportat la grotă unde va fi în siguranță, și Vasquez făcu acest lucru. După un drum de vreo sută de stânjeni, care fu străbătut într-un sfert de oră, se strecură, cu omul în spate, între cele două stânci și îl întinse pe o pătură, cu capul pe un pachet de haine.

Omul nu-și revenise, dar respira. Cu toate că nu avea nicio rană aparentă, nu-și fracturase oare brațele sau picioarele când fusese rostogolit peste recife? Iată de ce se temea Vasquez, care în acest caz nu știa ce să-i facă. El îl pipăi, îi mișcă membrele și i se păru că tot corpul îi era neatins. Vasquez turnă puțină apă într-o ceașcă, adăugă câteva picături de rachiu pe care le avea în ploscă și vărsă o înghițitură între buzele naufragiatului; apoi îi fricționă brațele și pieptul, după ce-i schimbase hainele ude cu altele pe care le găsise în caverna piratilor.

Mai mult nu avea ce să facă.

Avgi satisfacția să vadă că bolnavul își recapătă cunoștința. El reuși chiar să se ridice puțin și, privindu-l pe Vasquez care-l sprijinea cu amândouă brațele, îi zise cu o voce ceva mai puțin slabă:

— Mi-e sete... mi-e sete!

Vasquez îi întinse ceașca plină de apă amestecată cu rachiu.

— Îți-e mai bine? întrebă Vasquez.

— Da!... Da!... răsunse naufragiatul.

Și ca și cum și-ar fi amintit de ceva nedeslușit, întrebă strângând ușor mâna salvatorului său:

— Aici?... Dumneata?... Unde mă găsesc?

Vorbea engleză, limbă pe care și Vasquez o cunoștea, aşa că îi răsunse:

— Ești în siguranță. Te-am găsit pe plajă după naufragiul lui Century.

— Century... Da, îmi amintesc...

— Cum te cheamă?

— Davis... John Davis.
— Căpitanul corăbiei?
— Nu... secundul!... și ceilalți?...
— Toți au pierit, răsunse Vasquez, toți! Ești singurul supraviețuitor al naufragiului.
— Toți?...
— Toți!

John Davis rămase ca înlemnit după cele aflate. El, singurul supraviețuitor! și cum se întâmplase că a putut să supraviețuiască? Deodată înțeleseră: își datora viața acestui necunoscut, aplecat cu atâta grijă asupra lui.

— Mulțumesc, mulțumesc!... zise el, cu ochii în lacrimi.
— Ți-e foame?... Vrei să mănânci?... Puțin pesmet și carne? Întrebă Vasquez.

— Nu... nu... Vreau să mai beau!

Apa proaspătă amestecată cu rachiu îi făcuse foarte bine lui John Davis, căci putu în curând să răspundă la toate întrebările. Iată, în puține cuvinte, ce povesti:

Century, corabie cu trei catarge, de 500 de tone, din portul Mobile, părăsise coasta americană cu douăzeci de zile înainte. Echipajul său era compus din căpitanul Harry Steward, secundul John Davis și doisprezece oameni dintre care făcea parte musul și bucătarul. Vasul era încărcat cu nichel și marfă scutită de navlu pentru Melbourne, Australia. Drumul fusese foarte bun până la al 55-lea grad latitudine sudică, în Atlantic. Aci se dezlănțuia furtuna violentă, care începuse să bânteze în aceste regiuni cu o zi înainte.

Chiar de la început, *Century*, surprins de vijolie, pierdu, odată cu catargul artimon, toate velele din pupa. Puțin după aceea, un val imens care veni din babord mătură puntea, sfârâmă în parte duneta și luă cu el doi marinari care nu putură fi salvați. Intenția căpitanului Steward fusese să caute un adăpost în spatele Insulei Statelor, în strâmtoarea Lemaire. Era sigur de latitudinea la care se afla, căci fusese calculată în cursul zilei. Preferase acest drum, decât să fi înconjurat capul Horn și apoi să o ia spre coasta australiană.

Noaptea furtuna devenise și mai mare. Toate velele fuseseră strânse afară de focul mic și de vela-gabier, iar corabia înainta cu vântul din pupa.

În acel moment căpitanul se mai credea în larg, la peste douăzeci de mile de coastă. Socotea că nu era niciun pericol să înainteze până când va zări

farul. Se îndreptase deci mult spre sud, evitând astfel riscul de a se izbi de recifele capului San-Juan, fiind sigur că va intra fără greutate în strâmtoare.

Century continuă deci să meargă cu vântul din pupa, Harry Steward aşteptând să vadă farul abia după o oră, căci ştia că el luminează pe o rază de zece mile.

Dar nu zărise nicio lumină. Pe când el mai credea că este la o bună distanță de insulă, avu loc o izbitură îngrozitoare. Trei marinari, care lucrau în arboradă, dispărură, odată cu catargul prova și cu catargul mare. În același timp valurile sparseră coca și căpitanul, secundul și ceilalți supraviețuitori ai echipajului fură azvârliți peste bord în mijlocul vârtejului de ape, din care nu mai putea scăpa nimeni.

Astfel *Century* pierise cu tot ce avea pe el. Singur secundul John Davis scăpase de la moarte, grație lui Vasquez.

Și acumă, ceea ce nu înțelegea Davis, era pe ce țărm eșuase corabia.

El îl întrebă din nou pe Vasquez:

— Unde ne aflăm?

— Pe Insula Statelor.

— Insula Statelor! exclamă John Davis, uluit de acest răspuns.

— Da... pe Insula Statelor, zise Vasquez, la intrarea în baia Elgor.

— Dar farul?...

— Nu era aprins!

John Davis, pe chipul căruia se întipărise cea mai mare surpriză, aștepta ca Vasquez să-l lămurească, dar acesta se ridică brusc ciulind urechea. I se părea că aude un zgomot neobișnuit și voia să se asigure dacă banda nu dădea târcoale prin împrejurimi. Se strecură deci între cele două stânci și privi litoralul până la capul San-Juan.

Total era pustiu. Uraganul nu pierduse nimic din puterea sa. Valurile se rostogoleau cu aceeași violență fantastică și nori tot mai amenințători goneau spre orizont, pe cerul îmbâcsit de ceteuri.

Zgomotul auzit de Vasquez venea de la alunecarea navei *Century*. Sub puterea vântului, partea dinapoi a corpului ei se răsturnase și rafalele pătrunzând în interior, o împingeau spre plajă. Ea se rostogolea ca un imens butoi și în cele din urmă se sfârâmă de colțul falezei. Pe locul sinistrului, acoperit de mii de resturi, nu mai rămăsese decât cealaltă jumătate a corăbiei. Vasquez se întoarse și se întinse pe nisip alături de John Davis. Secundul își revenea în puteri. Ar fi putut să se ridice și să iasă pe plajă,

sprijinindu-se pe brațul tovarășului său. Dar acesta îl opri și atunci John Davis îl întrebă de ce în noaptea aceea farul nu fusese aprins.

Vasquez îi povesti faptele îngrozitoare care se petrecuseră, cu șapte săptămâni înainte, în baia Elgor.

— Ticăloșii... Ticăloșii! rosti John Davis. Bandiții sunt acum stăpânii farului, pe care nu-l mai aprind. Ei poartă vina naufragiului lui *Century*, morții căpitanului și a tuturor oamenilor noștri!

— Da, ei sunt acum stăpânii, zise Vasquez, și, surprinzând conversația șefului lor cu unul din bandă, am putut lua cunoștință de planurile lor.

— Și cum se face că goeleta bandiților n-a părăsit încă Insula Statelor, cu lucrurile furate? întrebă John Davis.

— Din cauza unor reparații importante care i-au reținut până acum... Dar m-am asigurat eu însuși că reparațiile sunt terminate, că au încărcat lucrurile și că plecarea trebuia să aibă loc azi-dimineață.

— În ce direcție?...

— Spre insulele Pacificului, unde acești bandiți cred că vor fi în siguranță și vor putea să-și facă mai departe meseria de pirați.

— Goeleta nu poate totuși să iasă în larg cât va dura furtuna...

— Sigur că nu, răsunse Vasquez, și, după cum se arată vremea, e probabil că această întârziere o să se prelungescă o săptămână întreagă.

— Și tot timpul cât vor fi aci farul nu se va aprinde?...

— Nu, Davis.

— Și alte nave riscă să naufragieze aşa cum a naufragiat *Century*?

— Din păcate, acesta este adevărul.

— Nu s-ar putea deci semnala uscatul marinarilor care se apropiie în timpul nopții?

— Da, poate cu focuri aprinse pe plajă, la capul San-Juan. E ceea ce am încercat să fac, ca să avertizez pe *Century*. Am vrut să aprind sfărâmături de lemn de la epave și iarba uscată. Dar vântul sufla cu atâtă furie, încât n-am reușit.

— Ei bine, ceea ce nu ai reușit singur, Vasquez, o vom face împreună, zise John Davis. Lemnele nu ne vor lipsi. Resturile sărmanei mele corăbii... și din nefericire ale atâtorealtele ne vor servi cu prisosință. Căci, dacă plecarea goeletei este întârziată și dacă farul Insulei Statelor nu poate fi văzut de navele care vin din larg, cine știe câte naufragii vor mai putea avea loc?

— În orice caz, remarcă Vasquez, Kongre și banda lui nu-și pot prelungi sederea pe insulă și goleata va pleca, sunt sigur, imediat ce timpul îi va permite să iasă în larg.

— De ce? întrebă Davis.

— Pentru că ei știu că schimbul echipei de la far trebuie să se facă în curând.

— Schimbul?

— Da, în primele zile ale lunii martie, și acum este 18 februarie.

— O navă va sosi în acest schimb?

— Da, canoniera *Santa-Fe* trebuie să sosească din Buenos Aires... cam pe la 10 martie și poate chiar mai devreme.

John Davis avu același gând ca și Vasquez.

— Ah, dar asta-i cu totul altceva!... Fie ca timpul rău să țină până atunci și ca acești ticăloși să se mai afle aici când *Santa-Fe* va ancora în golful Elgor.

Capitolul XI

Jefuitorii de epave

Erau în total vreo doisprezece oameni, împreună cu Kongre și Carcante, atrași de pornirea de jaf.

Cu o zi înainte, în momentul când soarele apunea, Carcante văzuse din galeria farului o corabie cu trei catarge care venea din est. Kongre, prevenit, credea că această navă, care fugea din fața furtunii, voia să ajungă în strâmtarea Lemaire și apoi să găsească adăpost lângă coasta occidentală a insulei. Atât cât îi îngădui lumina zilei, el supraveghe mișcarea navei, iar când se lăsa noaptea îi urmări luminile. Reuși să observe că nava nu mai guverna bine și speră că va eșua pe această coastă pe care nu o putea vedea. Dacă ar fi aprins farul, orice pericol ar fi fost înlăturat. Dar nici prin gând nu-i trecea să facă aşa ceva și când luminile de pe *Century* se stinseră, nu se mai îndoia că nava pierise cu oamenii și încărcătura sa între capul San-Juan și capul Several.

A doua zi uraganul bântuia cu aceeași furie. Era imposibil să iasă cu goleata. Era o nouă întârziere, care putea dura câteva zile, și lucrul devinea periculos, sub amenințarea continuă a sosirii schimbului. Oricât era de mare necazul lui Kongre și alor săi, trebuiau totuși să aștepte cu orice preț. La urma urmelor, nu era decât 19 februarie. Furtuna se va liniști totuși până la

sfârșitul lunii. La prima înseninare, Carcante va ridica ancora și va ieși în larg.

Dar dacă o navă eșuase pe coastă, nu trebuia folosit naufragiul spre a strângere din sfărâmăturile ei ceea ce ar prezenta oarecare valoare, și astfel să mărească prețul încărcăturii ce va fi transportată de goeletă? Creșterea beneficiului va compensa cel puțin riscul la care se expuneau.

Nici vorbă că asta aveau de făcut. Astfel încât toate aceste păsări răpitoare își luară în grabă zborul. Șalupa fu pregătită imediat și cei 12 oameni, cu șeful lor în frunte, se urcară în ea. Au trebuit să ducă o luptă aprigă, vâslind contra vântului care sufla vijelios și mâna apele înapoi spre golf. Abia după o oră și jumătate reușiră să ajungă la ultimele faleze, dar, cu ajutorul velei, întoarcerea avea să fie mult mai rapidă.

Șalupa acostă pe malul de nord al golfului, în fața cavernei. Toți debarcară și se grăbiră spre locul naufragiului. Atunci izbucniră niște strigăte, care încearcă să discute între John Davis și Vasquez.

Acesta se târî numaidecât până la intrarea în grotă, luând seama să nu fie văzut. Peste o clipă, John Davis se strecură lângă el.

— Ah! îi zise Vasquez. Lasă-mă singur!... Ai nevoie de odihnă.

— Nu, răsunse John Davis. Mă simt bine acum. Și vreau să văd și eu această ceată de bandiți.

Secundul de pe *Century* era un om energetic; nu mai puțin hotărât ca Vasquez, unul din acei fii ai Americii cu o voință de fier. Sigur că trebuie să fi dus o viață aspră, ca naufragiul corăbiei să nu-l fi descumpănit. Totodată era și un marinări priceput. Servise mai întâi ca subofițer în flota Statelor Unite înainte de a naviga pe nave comerciale și, la întoarcerea lui *Century* la Mobile, când Harry Steward trebuia să iasă la pensie, armatorii hotărâseră să-i încredeze pe viitor comanda navei.

Era deci un motiv în plus ca să fie plin de mânie și ură. Din nava pe care urma să devină căpitan nu mai vedea acum decât niște rămășițe răzlețe, la cheremul unei bande de jefuitori.

Dacă Vasquez ar fi avut nevoie să fie îmbărbătat de cineva, atunci acesta era omul potrivit!

Dar oricât de deciși și curajoși ar fi fost amândoi, ce ar fi putut face contra lui Kongre și a oamenilor săi?

Adăpostindu-se în spatele stâncilor, Vasquez și John Davis scrutați cu prudență litoralul până la extremitatea capului San-Juan.

Kongre, Carcante și ceilalți se opriseră mai întâi în colțul unde uraganul aruncase jumătate din coca navei *Century*, transformată în sfărâmături de lemn îngrămădite la poalele falezei.

Jefuitorii se aflau la mai puțin de 200 de pași de grotă, de unde puteai să le vezi fețele cu ușurință. Erau îmbrăcați cu mantale de cauciuc, strânse pe talie pentru a împiedica vântul să-i pătrundă, și pe cap cu niște glugi strânse și ele sub bărbie. Se vedea că le era greu să reziste rafalelor de vânt. Câteodată trebuiau să se properească de o stâncă sau de epavă ca să nu fie trântiți la pământ. Vasquez îi arăta lui John Davis pe cei pe care-i cunoștea de atunci de când îi văzuse la prima lor venire în cavernă.

— Celui înalt, îi zise, de lângă etrava lui *Century*, îi spune Kongre.

— Șeful lor?

— Da, șeful lor.

— Și omul cu care vorbește?

— E Carcante, secundul... L-am văzut bine de pe far. E unul din cei care i-au lovit pe camarazii mei.

— Și i-ai crăpa cu plăcere capul? zise John Davis.

— Lui și șefului său, ca pe al unor câini turbați! răspunse Vasquez.

Trecuse aproape o oră înainte ca jefuitorii să fi terminat cercetarea acestei părți a cocii. Voiseră să scotocească fiecare colț. Nichelul, care forma încărcătura de pe *Century*, nu putea să le folosească la nimic și deci urma să fie lăsat pe plajă. Dar în ceea ce privește marfa scutită de navlu, poate că le convenea. În adevăr, fură văzuți transportând două-trei lăzi și tot atâtea baloturi, pe care Kongre le încarcă pe șalupă.

— Dacă acești netrebnici caută aur, argint, bijuterii de preț sau piaștri, nu vor găsi nimic din toate astea, zise John Davis.

— Astea-s bineînțeles pe gustul lor, răspunse Vasquez. Și aveau din ele în cavernă, căci probabil că navele care au eşuat pe litoral avuseseră la bord anumite cantități de lucruri prețioase. Acum goeleta trebuie să aibă o încărcătură de valoare, Davis.

— Înțeleg de ce, replică acesta, sunt acum atât de grăbiți să pună în siguranță! Dar poate nu vor avea norocul!

— Pentru asta ar trebui ca vremea rea să țină încă cincisprezece zile, spuse Vasquez.

— Sau să găsim vreun mijloc...

John Davis nu termină ce avea de spus... De altfel, cum puteau împiedica goeleta să iasă în larg îndată ce timpul ar deveni mai bland, după ce furtuna se va potoli și marea va fi mai liniștită?

Între timp jefuitorii, părăsind jumătatea navei, se îndreptară spre cealaltă jumătate, pe locul unde eșuase, la extremitatea capului. De unde se găseau, Vasquez și John Davis puteau să-i mai vadă, deși distanța era ceva mai mare.

Mareea scădea și, cu toate că era răscolută de furtună, recifele începură să apară în mare parte. Kongre și alți doi-trei oameni intrară pe navă.

— La pupa, sub dunetă, este cambuza, îi spuse Davis lui Vasquez.

Probabil că această cambuză fusese golită de valurile mării. Era totuși posibil ca o parte din provizii să se mai găsească acolo. În adevăr, mai mulți oameni scoaseră lăzi cu conserve, câteva butoaie și butoai, pe care le rostogoliră pe nisip până la șalupă. Găsiră și baloturi cu îmbrăcăminte între sfărâmăturile dunetei și le transportară în aceeași direcție.

Cercetările tinură aproape două ore; apoi Carcante și doi din oamenii săi, înarmați cu topoare, începură să sfărâme partea de la pupa a navei.

— Ce învârtesc pe-acolo? întrebă Vasquez. Oare corabia nu este destul de distrusă? De ce dracu' vor să o facă bucățele?

— Ceea ce vor e ușor de înțeles, răspunse Davis. Vor să nu mai rămână nimic ce ar putea arăta numele și naționalitatea navei. Vor să nu se știe niciodată că *Century* a pierit în aceste locuri ale Atlanticului!

John Davis nu se înșelase. După puțin timp Kongre ieși din dunetă cu pavilionul american găsit în cabina căpitanului și îl rupse în mii de bucăți.

— Ah, ticăloșii! exclamă John Davis. Pavilionul, pavilionul patriei mele!

Vasquez abia mai avu timp să-l apuce de braț în momentul când, nemaifiind stăpân pe sine, voia să se repeadă pe plajă!... După ce isprăviră cu jaful și șalupa fu încărcată ochi, Kongre și Carcante se întoarseră la poalele falezei. Plimbându-se, trecu de vreo două-trei ori în fața celor două stânci care închideau grota. Vasquez și John Davis putură atunci să audă ce-și spuneau:

— Va fi imposibil să plecăm mâine.

— Da. Mi-e teamă chiar ca vremea rea să nu mai țină câteva zile.

— Ei! N-am pierdut nimic cu această întârziere...

— Desigur, dar speram să găsesc mai mult într-o corabie americană de acest tonaj!... Nava, pe care am atras-o pe recife înaintea ăsteia, ne-a adus

cincizeci de mii de dolari...

— Naufragii pot fi multe, dar nu-nțâlnești două la fel, răspunse înțelept Carcante. Am avut de-a face cu niște sărăntoci, asta-i tot.

John Davis, scos din sărite, apucase revolverul și, cu o pornire de furie nestăpânită, ar fi zdrobit capul șefului bandei, dacă Vasquez nu l-ar fi oprit din nou.

— Da, ai dreptate, recunoscu John Davis. Dar nu mă pot obișnui cu ideea ca acești ticăloși să rămână nepedepsiți... Și totuși, dacă goleata lor reușește să părăsească insula, unde ar mai putea fi găsiți... Unde să fie urmăriți?

— Furtuna nu pare să se liniștească, spuse Vasquez. Chiar dacă vântul slăbește, marea va mai rămâne agitată câteva zile. Nu vor ieși din golf, crede-mă.

— Da, Vasquez, dar canoniera nu poate veni înainte de începutul lunii viitoare, aşa mi-ai spus, nu?

— Poate mai devreme, Davis, cine știe!

— Deie Domnul, Vasquez, să fie aşa!

Era vădit că furtuna nu pierdea nimic din violență ei și, la aceste latitudini, chiar și în timp de vară perturbațiile atmosferice durează câteodată cincisprezece zile. Dacă vântul ar bate dinspre sud, ar aduce cu el nori din marea antarctică, unde iarna nu va întârzia să înceapă. De pe acum balenierele se pregăteau să părăsească regiunile polare, căci, începând din luna martie, noile ghețuri se formează în fața banchizei.

Totuși era de temut ca peste patru-cinci zile să nu vină o acalmie de care goleata va profita ca să iasă în larg.

Era ora patru când Kongre și oamenii săi se îmbarcară. După ridicarea velei, șalupa dispără imediat de-a lungul malului din nordul golfului.

Spre seară furtuna se înțeși. O ploaie rece și biciuitoare cădea cu găleata din norii veniți din sud-est.

Vasquez și John Davis nu putură părăsi grota. Frigul fu destul de puternic și trebuiră să facă focul pentru a se încălzi. Îl aprinseră la capătul dinspre stânci. Litoralul fiind pustiu și întunericul complet, nu aveau de ce să se teamă.

Noaptea fu îngrozitoare. Marea izbea poalele falezei. Se putea crede că un mascaret sau mai curâd un val uriaș de marea năvălea pe coasta de est a insulei. Desigur că o hulă înfiorătoare trebuia să pătrundă în golf și Kongre va avea mult de furcă pentru a-l putea menține pe *Carcante* la ancoră.

— Vedea-l-aș făcut praf, spuse John Davis, iar rămășițele lui să plutească în larg, cu mareea următoare!

Cât despre coca lui Century nu aveau să mai rămână din ea, a doua zi, decât sfărâmăturile adunate între stâncile de lângă mal.

Oare furtuna ajunsese la punctul culminant? Acest lucru Vasquez și tovarășul său putură să-l constate a doua zi, în zori. Nimic nu vesteau sfârșitul uraganului.

O asemenea dezlănțuire a stiiilor era cu neputință de închipuit. Apele cerului se contopeau cu cele ale mării. Și asta dură toată ziua și noaptea următoare. Timp de patruzeci și opt de ore nicio navă nu fu văzută în jurul insulei și era de înțeles că voiseră să se ferească de meleagurile periculoase ale Magellaniei, bătute fără apărare de furtună. Ele nu s-ar fi putut adăposti de uragan nici în strâmtoarea Magellan, nici în strâmtoarea Lemaire. Salvarea lor era fuga și aveau nevoie de largă întindere a apelor în fața etravelor lor.

Așa cum prevăzuseră John Davis și Vasquez, coca lui Century era complet sfărâmată și nenumărate rămășițe acopereau plaja până la poalele falezei.

Din fericire, hrana nu constituia o preocupare pentru Vasquez și tovarășul său. Cu conservele de pe *Century* puteau să se hrănească o lună întreagă, și chiar mai mult. Dar curând, poate peste vreo douăsprezece zile, va sosi *Santa-Fe*. Până atunci va trece vremea rea și canoniera nu se va teme să vină în recunoaștere la capul San-Juan.

Despre nava pe care o așteptau cu atâta înfrigurare se întrețineau adesea.

— Ah, să țină furtuna pentru a împiedica goeleta să plece și să înceteze apoi, pentru ca *Santa-Fe* să poată veni, iată ce ar trebui să se întâiple! exclamă cu naivitate Vasquez.

— Ah, răspunse John Davis, dacă am stăpâni vânturile mării, ar fi ca și făcut!

— Din păcate, aceasta nu e în puterea noastră.

— Nu, nu se poate ca ticăloșii să scape de pedeapsa ce o merită pentru crimele lor, spuse John Davis, repetând cuvintele întrebuițate de Vasquez cu câțăva vremi înainte. Amândoi, având aceleași motive de ură și aceeași sete de răzbunare, erau uniți prin același gând.

În zilele de 21 și 22 situația nu se schimbă, cel puțin în mod vizibil. Poate că vântul arăta o oarecare tendință să-și schimbe direcția spre nord-est. Dar

după o oră de șovăială reveni și aduse din nou asupra insulei tot cortegiul îngrozitoarelor sale rafale.

Nici Kongre și niciunul din oamenii săi nu se mai arătară. Erau ocupați, fără îndoială, să păzească goeleta de avarii, căci uraganul umfla enorm mareale în golfuleț.

În ziua de 23 dimineață condițiunile atmosferice se ameliorară puțin. Marea rămânea însă agitată și valurile se rostogoleau cu furie pe mal. Intrarea în golf tot nu putea fi folosită și goeleta n-avea cum să pornească în larg nici în acea zi și nici în cea următoare. Oare Kongre și Carcante nu vor profita de această acalmie ca să revină la capul San-Juan, spre a cerceta mai bine marea?

Era posibil, ba chiar probabil, și de aceea își luară toate măsurile de siguranță. Dar sosirea bandiților dis-de-dimineață nu era de temut. Așadar, John Davis și Vasquez riscară să iasă din grota pe care n-o părăsiseră de 48 de ore.

— Oare vântul bate tot aşa? întrebă Vasquez.

— Mi-e teamă că da, răspunse John Davis, pe care instinctul său de marinar nu-l însela. Ne-ar fi trebuit încă zece zile de vreme rea... Zece zile!... Și nu le vom avea.

Cu brațele încrucișate privea când cerul, când marea, între timp Vasquez, depărtându-se puțin, merse de-a lungul falezei. John Davis îl urmă. Deodată, lângă o stâncă, piciorul său se izbi de un obiect pe jumătate îngropat în nisip, care scoase un sunet metalic. Se aplecă și recunoșcu lada care conținea pulberea ce se afla pe bord, atât pentru puști cât și pentru două din cele patru tunuri pe care *Century* le întrebuința pentru semnalizare.

— Nu avem ce face cu ea, zise el. Ah, dac-am putea să-i dăm foc în cala goletei pe care se află acești bandiți!

— Nici nu ne putem gândi la aşa ceva, zise Vasquez clătinând din cap. Oricum, voi lua această lădiță la întoarcere și o voi duce în grotă.

Continuară să meargă pe plajă și se îndreptară spre cap. Dar nu puteau ajunge până la capătul falezei din cauza hulei. Deodată, printre recife, Vasquez zări într-o scobitură de stâncă una din acele mici guri de foc, care plutise până atunci cu afetul său, după eșuarea corăbiei *Century*.

— Iată ceva ce-ți aparține, îi spuse el lui John Davis, împreună cu cele câteva ghiulele pe care valurile le-au aruncat acolo.

Și, ca și prima oară, John Davis repetă:

— N-avem ce face cu ele!...

— Cine știe? spuse Vasquez. Fiindcă avem acum cu ce să încărcăm acest mic tun, poate că întâmplarea va face să ne servim de el...

— Mă îndoiesc, răspunse tovarășul său.

— De ce, Davis? Deoarece farul nu este luminat noaptea, dacă s-ar ivi o navă în condițiile în care a mers *Century*, i-am putea semnaliza prezența coastei cu lovituri de tun.

John Davis își privi țintă tovarășul. Părea că-i trece prin minte cu totul alt gând. Se mulțumi să-i răspundă:

— Aceasta este ideea care ți-a venit, Vasquez?...

— Da, Davis, și nu cred că este proastă. Sigur că zgomotul detunăturilor va fi auzit în golf... El va trăda prezența noastră pe această parte a insulei... Bandiții vor începe să ne caute poate chiar ne vor descoperi... iar aceasta ne va costa viață!... Dar câte vieți nu vom fi salvat în schimbul vieților noastre și, în sfârșit, ne vom fi făcut datoria!

— Există poate și o altă cale de a ne face datoria! murmură John Davis, fără să mai adauge vreo explicație. Dar nu mai făcu nicio obiecție și, după cum zise Vasquez, micul tun fu târât până la grotă; apoi transportată afetul, ghiulelele și lada cu pulbere. Munca fu grea și dură un timp îndelungat. Când Vasquez și John Davis intrară să mănânce ceva, soarele deasupra orizontului arăta că trebuia să fie aproape zece.

Dar abia intrară când Kongre, Carcante și dulgherul Vargas se iviră de după colțul falezei. Salupa ar fi avut prea mari greutăți cu vântul și mareea care începea să urce în golf. Făcuseră drumul pe jos, de-a lungul malului. De data aceasta nu voiau să jefuiască.

Se deciseseră să vină, aşa cum prevăzuse Vasquez, spre a observa cum se prezintă cerul și marea de când se înseninase dimineața. Desigur vor vedea cât de mult ar fi riscat *Carcante* dacă voia să iasă din golf și că nu va putea să lupte contra valurilor immense care se rostogoleau venind din larg. Înainte de a ajunge în strâmtoare sau în vestul insulei, s-ar găsi cu vântul în spate și, până să treacă de capul San-Juan, ar putea fi izbit de coastă sau răsturnat de valuri.

Aceasta fu într-adevăr părerea lui Kongre și a lui Carcante.

Oprîți pe locul naufragiului, unde nu mai rămăseseră decât puține rămășițe din pupa lui *Century*, abia se țineau pe picioare din pricina

vântului. Vorbeau cu însuflețire, făceau gesturi arătând orizontul cu mâna și dându-se înapoi când vreun val cu creasta încăzită se rostogolea pe mal.

Nici Vasquez, nici tovarășul său nu-i pierduse din ochi în jumătatea de oră cât cercetările intrarea în golf. Plecară în sfârșit, nu fără a privi înapoi destul de des, apoi dispărură după colțul falezei și luară drumul spre far.

— Uf, s-au dus! spuse Vasquez. Aș da o mie de milioane de triliarde ca să-i mai văd venind câteva zile pentru a cerceta marea din largul insulei!

Dar John Davis căuta din cap. Era evident pentru el că furtuna va înceta în 48 de ore. Hula se va potoli, dacă nu cu totul, cel puțin atât încât să permită goeletei să treacă de capul San-Juan.

Această zi Vasquez și John Davis o petrecuseră în parte pe litoral. Schimbarea stării atmosferice se accentua. Vântul bătea dinspre nord-nord-est și orice navă n-ar fi întârziat să-și întindă velele pentru a intra în strâmtoarea Lemaire. Când veni seara, Vasquez și John Davis intrară în grotă. Își astămpără foamea cu pesmeți și carne și setea cu rachiu amestecat cu apă. Apoi Vasquez se pregăti să se acopere cu pătura, când fu oprit de tovarășul său:

— Înainte de a te culca, Vasquez, ascultă o propunere pe care vreau să îți o fac.

— Spune, Davis.

— Vasquez, îți datorez viața și n-aș dori să fac ceva fără încuviațarea ta... Iată ideea pe care vreau să îți-o supun. Examinează-o și răspunde-mi apoi, fără teamă de a mă nemulțumi.

— Te ascult, Davis.

— Vremea se schimbă, furtuna a încetat, marea va deveni iar calmă. Mă aștepț ca goeleta să pornească în cel mult 48 de ore.

— Din păcate, e foarte adevărat, spuse Vasquez, completând gândul său cu un gest care însemna: «Nu putem să facem nimic!»

John Davis continuă:

— Da, înainte de două zile va ieși din golf, va trece de cap, va dispare spre vest, va intra în strâmtoare și nu va mai fi văzută, iar camarazii tăi, Vasquez, și căpitanul cu tovarășii mei de pe *Century* nu vor fi răzbunați!

Vasquez plecă fruntea; apoi, ridicându-și capul, îl privi pe Davis a cărui față era luminată de ultimele flăcări ale vetreriei.

— O singură împrejurare ar putea să împiedice plecarea goeletei, sau cel puțin să-o întârzie până la sosirea canonierei: o avarie care ar obliga-o să se

întoarcă în golf... Ei bine, avem un tun, pulbere și ghiulele... Să aşezăm tunul pe afetul său, la colțul falezei, să-l încărcăm și, când goeleta va trece, să tragem în plin asupra ei... E posibil să nu se scufunde imediat, dar echipajul ei nu va porni cu o nouă avarie în lunga călătorie pe care o are de făcut... Ticăloșii vor fi obligați să se întoarcă în golf pentru ca să-și repare corabia. Vor trebui să descarce totul... Vor avea nevoie poate de o săptămână întreagă și în acest timp *Santa-Fe*...

John Davis tăcu și luă mâna tovarășului său pe care o strânse cu putere. Fără să șovăie, Vasquez îi răspunse:

— Fă cum spui!

Capitolul XII

La ieșirea din golf

Așa cum se întâmplă adesea după o mare furtună, zarea era înnegurată în dimineața de 25 februarie. Dar, schimbându-și direcția, vântul se potolise și semnele unei schimbări a vremii erau evidente.

În acea zi se decisese că goeleta va ridica ancora și Kongre făcea pregătirile pentru a porni după-amiază. Se presupunea că soarele va fi risipit până atunci cețurile care-l încunjuraseră când răsărise. Mareea care trebuia să se retragă la șase seara va favoriza ieșirea din baia Elgor. Goeleta va ajunge în dreptul capului San-Juan către șapte seara și lunga însurare de pe aceste latitudini ridicate îi va permite să depășească capul înainte de căderea nopții.

Desigur, ar fi putut să pornească cu refluxul de dimineață dacă nu ar fi fost negură. În adevăr, totul era gata la bord, se isprăvise cu încărcatul, alimente aveau suficiente – cele care provineau de pe *Century*, pe lângă cele scoase din magazia farului. Nu mai rămăsese în anexele farului decât mobilierul și uneltele cu care Kongre nu voia să mai îngreuneze cala, destul de plină. Cu toate că fusese ușurată de o parte din lest, goeleta era afundată cu câteva degete în plus peste linia normală de plutire și nu era prudent să supraîncarci nava.

Puțin după prânz, pe când se plimbau pe terasa farului, Carcante îi zise lui Kongre:

— Ceața începe să se ridice și vom putea vedea largul mării. Odată cu ceața, vântul se potolește de obicei și marea devine mai repede calmă.

— Cred că de data aceasta vom ieși în fine, răspunse Kongre, și că nimic nu va stânjeni navigația noastră până la strâmtoreare...

— Și dincolo de ea, sper, adăugă Carcante. Noaptea va fi totuși întunecoasă, Kongre. Luna e abia în primul pătrar și va dispare aproape în același timp cu soarele...

— N-are importanță, Carcante. N-am nevoie nici de lună, nici de stele, pentru a naviga de-a lungul insulei!... Cunosc toată coasta de nord și sper să trec de insulele New-Year și de capul Colnett la o distanță destul de mare pentru a putea să mă feresc de stâncile lor!...

— Mâine vom fi departe, Kongre, cu vântul acesta de nord-est și cu ajutorul velerelor. Mâine nu vom mai zări capul San-Bartolome și sper că, odată cu sosirea nopții, vom lăsa în urmă Insula Statelor cu cel puțin 20 de mile.

— Nu-i prea devreme, Kongre, dacă ne gândim la timpul de când suntem aici.

— Oare îl regreti, Carcante?

— Nu acum, când totul s-a sfârșit și când am strâns avere, cum se spune, și o navă bună ne poartă împreună cu bogățiile noastre!... Dar, mii de draci, crezusem că totul era pierdut când *Maule*... când goeleta *Carcante* a sosit în golf cu o spărtură prin care intra apa! Dacă n-am fi putut face reparațiile avariei, cine știe câtă vreme ar fi trebuit să mai rămânem pe insulă! La venirea canonierei am fi fost obligați să ne întoarcem la capul San-Bartolome... Și eu sunt sătul de capul San-Bartolome.

— Da, răspunse Kongre, al cărui chip aspru se întunecă, și, de altfel, situația ar fi devenit foarte gravă!... Văzând farul fără paznici, comandantul de pe *Santa-Fe* ar fi luat măsuri... S-ar fi pus pe cercetări... Ar fi răscolit toată insula și cine știe dacă nu descoperea ascunzătoarea noastră... Și apoi, n-ar fi putut să fie înștiințat de al treilea paznic care ne-a scăpat?

— Nu cred, Kongre. N-am găsit niciodată vreo urmă de-a lui și n-ar fi putut să trăiască două luni fără hrană. Căci au trecut aproape două luni de când *Carcante*... Vezi, de data aceasta nu am uitat noul său nume, a ancorat în baia Elgor, și doar dacă acest brav paznic a trăit tot acest timp numai cu pește crud sau cu rădăcini...

— În orice caz, vom fi plecați înainte de sosirea canonierei, zise Kongre, și asta e mai sigur. Nu trebuie să sosească decât peste o săptămână, după

jurnalul farului, adăugă el, iar atunci noi vom fi departe de capul Horn, în drum spre insulele Solomon sau Noile Hebride.

— În regulă, Kongre. Voi urca pentru ultima oară pe galerie, să scrutez marea. Dacă văd vreo navă...

— Eh! Şi ce ne pasă, zise Kongre ridicând din umeri. Atlanticul şi Pacificul aparțin tuturor. *Carcante* are acte în regulă. S-a făcut tot ce era necesar în această privință, poți să te bizui pe mine. Şi chiar dacă *Santa-Fe* l-ar întâlni la intrarea în strâmtoare, îi va înapoia salutul, căci la bună-cuviiță răspunzi cu bună-cuviiță.

Cum se vede, Kongre n-avea nicio îndoială asupra reușitei planurilor sale. De altfel, se părea că totul se-ntrecea să le favorizeze.

În timp ce căpitanul coborî spre golful, Carcante urcă scările și, ajuns la galerie, rămase de veghe o oră întreagă.

Cerul era senin și linia orizontului, retrasă cu vreo 12 mile, se arăta deslușit. Marea, încă agitată, nu mai era albită de spuma valurilor dezlănțuite și hula, puternică încă, nu putea fi o piedică pentru plecarea goletei. De altfel, când nava va intra în strâmtoare, marea va fi liniștită și se va merge ca pe un fluviu, la adăpostul malurilor și cu vântul din pupa.

În larg, nicio navă, afară de o corabie cu trei catarge care apăru un moment în est, pe la ora două, la o asemenea distanță încât fără lunetă Carcante nu i-ar fi putut recunoaște velatura. De altfel, mergea spre nord. Nu avea deci destinația spre oceanul Pacific și nu întârzie să dispară în zare.

E adevărat că, o oră mai târziu, Carcante avu o pricina de îngrijorare și se întrebă dacă nu trebuia s-o comunice lui Kongre.

Înspre nord-nord-est, un fum se vedea la mare depărtare. Era deci un vapor care se îndrepta spre Insula Statelor sau spre Țara de Foc. Conștiința turbure te face temător. Acest fum îl sperie pe Carcante. «Să fie oare canoniera?» își zise el.

De fapt, erau abia în 25 februarie și *Santa-Fe* trebuia să ajungă în primele zile ale lui martie!... Să fi plecat înainte? Dacă era ea, atunci în două ore va fi în dreptul capului San-Juan... Totul ar fi pierdut... Va fi oare nevoit să renunțe la libertate, în momentul când era pe cale s-o dobândească, și să se întoarcă la oribila existență de la capul San-Bartolome?

La picioarele sale, Carcante vedea goleta care se legăna grațioasă, ca și când voia să-l sfideze. Totul era pregătit. Nu trebuia decât să ridice ancora spre a porni... Dar n-ar fi putut s-o facă cu vântul în față, să învingă fluxul

care începea să urce; or, marea nu va fi liniștită înainte de două ore și jumătate. Cu neputință deci să iasă în larg înainte de sosirea acestui vapor, și dacă ar fi canoniera...

Carcante nu-și putut stăpâni înjurătura care-i sta pe buze.

Nu vru totuși să-l anunțe pe Kongre, care era foarte ocupat cu ultimele pregătiri, înainte de a fi sigur de presupunerea lui, și rămase mai departe singur de veghe pe galeria farului.

Vaporul se aprobia repede, având vânt și curenți prielnici. Căpitanul dăduse presiune maximă la cazane, căci pe coastă ieșea un fum gros pe care Carcante încă nu putea să-l vadă în spatele velelor întinse, în plus, nava era puternic înclinată la tribord. Păstrând această viteză, nu va întârzia să se găsească curând în dreptul capului San-Juan.

Carcante privea tot timpul cu luneta și neliniștea sa creștea pe măsură ce se aprobia vaporul. Distanța fu în curând redusă la numai câteva mile și coca vasului deveni parțial vizibilă.

Dar deodată temerile lui Carcante, care devineau din ce în ce mai puternice, se risipiră.

Vaporul manevră astfel încât să se îndrepte spre strâmtoare și Carcante reuși să vadă întregul său greement.

Era un vapor cu aburi de vreo 1.200-1.500 tone și care nu putea fi confundat cu *Santa-Fe*. Carcante, la fel cu Kongre și oamenii săi, cunoștea bine canoniera, pe care o zărise în mai multe rânduri în timpul lungii sale șederi în baia Elgor. Știa că era construită ca o goieletă cu două catarge, pe când vaporul acesta avea trei.

Ce ușurare simți Carcante, care se felicită că n-a turburat fără rost liniștea bandei! Mai rămase o oră pe galerie și văzu cum vaporul trecea prin nordul insulei, la distanță de vreo trei sau patru mile, adică prea departe pentru a comunica farului matricola, semnalizare care, de altfel, ar fi rămas fără răspuns din cauzele pe care le cunoaștem.

Patruzeci de minute mai târziu, vaporul, care mergea cu cel puțin douăsprezece noduri, dispără în dreptul capului Colnett.

Carcante coborî, după ce fu sigur că nicio altă navă nu se vedea la orizont. Între timp ora retragerii mareei se aprobia. Era momentul fixat pentru plecarea goletei. Pregătirile se isprăviseră și velele se puteau ridica. Odată întinse, vor primi la travers vântul, care din direcția est-sud-est va sufla în velele lui Carcante ce va porni ca săgeata spre mare.

La ora şase Kongre şi cea mai mare parte din oamenii săi erau la bord. Barca aduse pe cei ce aşteptau la poalele terasei, apoi fu ridicată pe cavaleţi.

Mareea începea încet să se retragă. Ea începuse să descopere locul unde fusese aşezată goeleta în timpul reparaţiilor. De cealaltă parte a golfuleţului, stâncile îşi arătară vârfurile ascuţite. Vântul pătrundea prin crăpăturile falezei şi vălurile se izbeau mai uşor de ea.

Momentul plecării sosise. Kongre dădu ordin să se vireze cabestanul. Lanţul se întinse, scârţai pe nară şi ancoră fu ridicată pe macara, apoi fixată în vederea unei călătorii care trebuia să fie lungă.

Velele fură orientate şi goeleta începu să se mişte spre mare.

Vântul suflând din est-sud-est, Carcante va trece uşor de capul San-Juan. De altfel, nu era niciun pericol să se meargă de-a lungul acestei faleze foarte abrupte. Kongre o ştia, cunoştea bine golful. Stând în picioare la timonă, el manevra nava astfel încât să-i mărească pe cât posibil viteza.

Mersul lui *Carcante* era destul de neregulat. Încetinea când vântul slăbea, pentru a-şi mări viteza când vântul se întețea.

Atunci întrecea refluxul, lăsând în urmă-i un siaj destul de lin, ceea ce dovedea că nu era supraîncărcat şi că va avea o călătorie bună.

La ora şase şi jumătate pe Kongre nu-l mai despărtea de cap decât o singură milă. Vedea în faţă sa marea întinsă până la orizont. Soarele apunea şi în curând stelele vor străluci pe cerul care se întuneca sub vălurile amurgului.

Carcante se apropie în acest timp de Kongre.

— În fine, în curând vom fi în afara golfului! zise el cu satisfacţie.

— În douăzeci de minute, răspunse Kongre, vom ocoli capul San-Juan...

— Va trebui oare să braţăm mai strâns când vom ajunge în strâmtoare?

— Nu cred, răspunse Kongre. Odată trecuţi de capul San-Juan, vom schimba murele şi sper să le avem în babord până la capul Horn. Sezonul începe să avanseze şi cred că putem să ne bizuim pe statornicia vânturilor din est. În orice caz, în strâmtoare vom face tot ce e nevoie şi sper ca briza să nu ne oblige să navigam în volte.

Dacă aşa cum spera Kongre vor putea să evite schimbarea murelor, ar câştiga foarte mult timp. La nevoie vor coborî velele pătrate şi nu vor păstra decât velele aurice şi latine: brigantina, vela-trincă şi focurile. Astfel goeleta va merge cu vânt bun. În acest moment, un om din echipaj, postat lângă nara ancorei, strigă:

— Atențiune, în prova!

Carcante alergă spre omul care strigase și se aplecă peste balustradă.

— Vino repede! strigă el către Kongre.

Goeleta se afla atunci în dreptul cavernei pe care banda o ocupase atâtă timp.

În această parte a golfului se afla în derivă o parte din chila vasului *Century*, pe care refluxul o împingea spre mare. O ciocnire putea să aibă urmări grave și abia aveau timp pentru a o ocoli.

Kongre manevră nava ușor spre stânga. Goeleta derivă cu câteva grade și trecu de-a lungul chilei, care-i atinse numai ușor carena. Manevra avu drept rezultat să apropie pe *Carcante* de malul nordic al golfului. Apoi nava își relua direcția. După încă 20 de stânjeni s-ar fi depășit colțul falezei și Kongre ar fi putut roti timona pentru a lua drumul spre nord.

În acest moment, un șuierat ascuțit sfâșie aerul și o izbitură zgudui coca goeletei, urmată imediat de o detunătură puternică.

În același timp, un fum albicios, pe care vântul îl duse înăuntrul golfului, se ridică de pe mal.

— Ce se întâmplă? strigă Kongre.

— S-a tras asupra noastră, răspunse Carcante.

Alergând la babord, privi peste balustradă și observă o gaură în cocă, la o jumătate de picior peste linia de plutire.

Tot echipajul veni imediat la prova.

Să fii atacat de pe aceste meleaguri ale litoralului!...

O ghiulea să-l lovească pe *Carcante* la ieșirea din golf!

Dacă ar fi nimerit puțin mai jos, cu siguranță că l-ar fi scufundat!... Să recunoaștem că, dacă aveai de ce să fi speriat, o asemenea agresiune avea darul să te și uimească.

Ce puteau face Kongre și oamenii săi?...

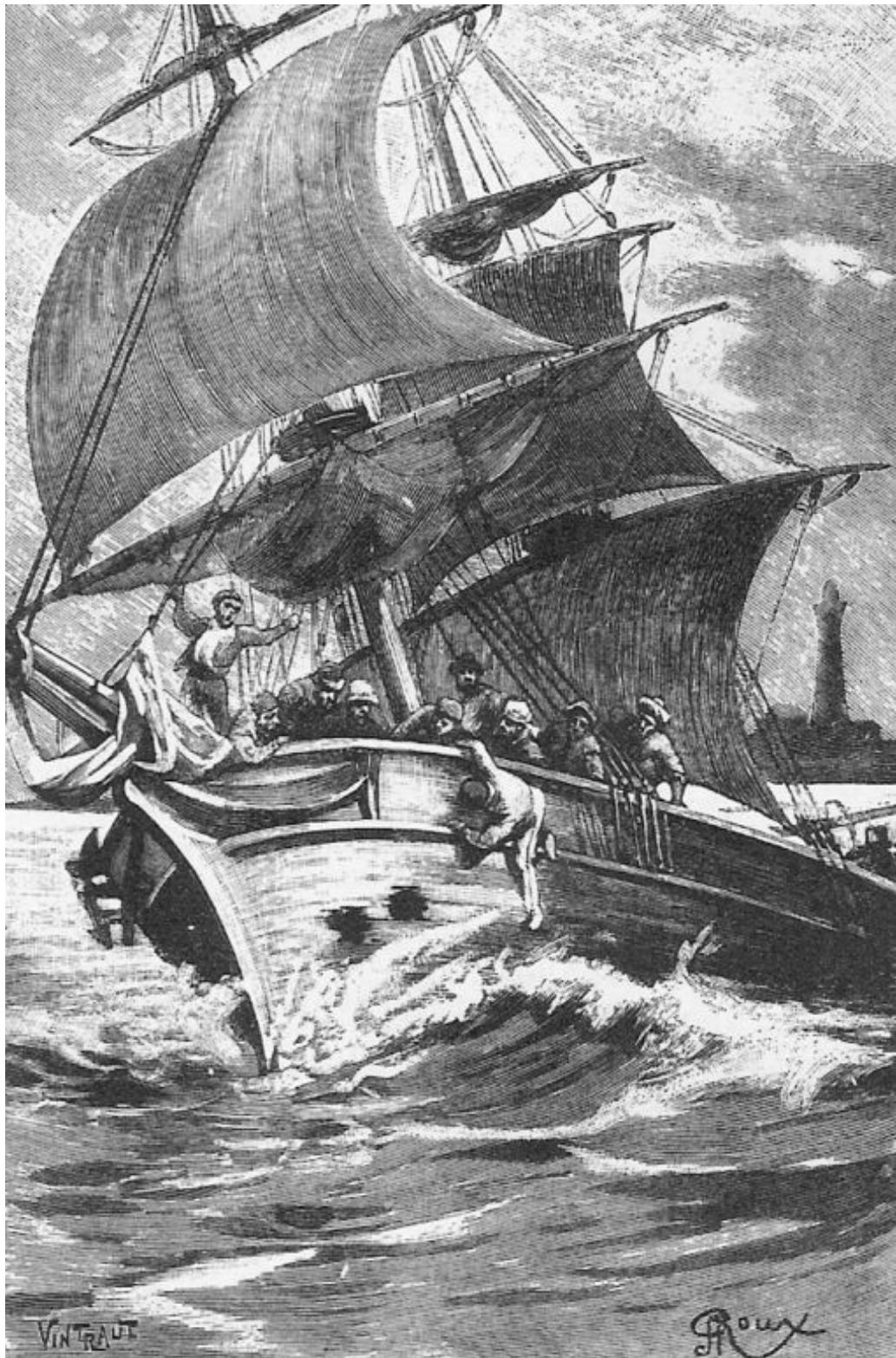
Să coboare barca, să se urce în ea, să se repeadă pe malul de unde se ridică fumul și să-i prindă pe cei ce trăseseră projectilel, să-i masacreze sau cel puțin să-i alunge din acel loc?... Dar se putea oare ști dacă acești agresori nu erau mai numeroși ca ei și cel mai bine nu era oare să se îndepărteze, spre a constata mai întâi gravitatea avariei?...

Această soluție se impuse cu atât mai mult, cu cât se trase a doua lovitură de tun. Un fum alb se ridică din același loc. Goeleta mai fu lovită încă o dată. A doua ghiulea o izbi din plin, puțin mai jos ca prima.

— Cârma sub vânt! urlă Kongre alergând spre Carcante, care se grăbi să execute ordinul.

De îndată ce goeleta simți acțiunea cârmei, viră și se înclină la tribord. În mai puțin de cinci minute începu să se depărteze de mal și ieși din bătaia tunului care fusese îndreptat spre dânsa.

De altfel, nu mai răsună vreo altă lovitură. Plaja se arăta pustie până la capăt. Se putea presupune că atacul

VINTRAUT

Roux

nu se va mai repeta. Cel mai grabnic era să se verifice starea cocii. În interior nu era posibil să se facă această verificare, căci ar fi trebuit să se deplaseze încărcătura. Dar era sigur că cele două ghiulele găuriseră bordajul și intraseră în cală.

Fu coborâtă barca, în timp ce *Carcante* puse velele în pană și se opri, legănată doar de reflux. Kongre și dulgherul coborâră în barcă și examinară coca pentru a vedea dacă avaria nu poate fi reparată pe loc.

Observără că două ghiulele de patru țoli nimeriseră goeleta și străpunseseră bordajul. Din fericire, partea de sub linia de plutire nu fusese atinsă. Ambele găuri se găseau acolo unde începea carena, exact la linia de plutire. Cu câțiva centimetri mai jos, s-ar fi produs o gaură de apă pe care poate că echipajul n-ar fi avut timp să-o astupe. Cala s-ar fi umplut și *Carcante* s-ar fi scufundat la intrarea în golf. Neîndoelnic, Kongre și oamenii săi ar fi putut ajunge cu barca la mal, dar goeleta ar fi fost pierdută.

În definitiv, avaria nu era extrem de gravă, dar nu-ncăpea vorbă că-l împiedica pe *Carcante* să se aventureze spre larg. La cea mai mică înclinare la babord, apa ar pătrunde în interior. Era deci necesar ca cele două găuri făcute de ghiulele să fie astupate înainte de a se continua drumul.

— Dar cine este nemernicul care ne-a lovit? repeta mereu *Carcante*.

— Poate paznicul care ne-a scăpat!... răsunse Vargas. Si poate și vreun supraviețuitor de pe *Century*, pe care paznicul să-l fi salvat. Căci pentru a trage o ghiulea e nevoie de un tun și acest tun nu poate cădea din lună.

— Desigur, zise *Carcante*. Nicio îndoială că provine de pe corabie. E destul de prost că nu l-am găsit noi.

— Ce rost are să pălăvrăgim despre asta? întrerupse brutal Kongre. Trebuie să facem reparația cât mai repede.

În adevăr, nu mai era cazul să se discute de împrejurările în care s-a produs atacul contra goletei, ci de a se purcede imediat la reparațiile necesare. S-ar putea duce eventual goeleta aproape de malul opus al golfului, lângă limba de pământ. Pentru aceasta ar fi suficientă o oră. Dar în acest loc ea ar fi fost prea expusă la vânturile din larg și până la capul Several coasta nu oferea niciun adăpost. La prima înrăutățire a vremii, s-ar fi sfărâmat de stânci. Kongre decise atunci să se revină în aceeași seară în baia Elgor, unde lucrul ar putea fi făcut în toată siguranță și cât mai repede posibil.

Dar în acest moment mareea se retrăgea și goeleta n-ar fi putut înainta contra refluxului. Erau deci obligați să aștepte fluxul, care nu va veni decât peste trei ore.

Carcante începea să se clatine destul de tare din pricina hulei și derivând putea să fie antrenat până la capul Several, riscând să se umple cu apă. Se și auzea zgometul apei care năvălea prin găurile cocii la fiecare ruliu mai tare. Kongre trebui să se resemneze să arunce ancora la câteva cabluri de capul San-Diego.

Situația era destul de îngrijorătoare. Noaptea se lăsă și îndată întunericul fu de nepătruns. Era nevoie de toată experiența lui Kongre în cunoașterea acestor regiuni, pentru a nu eșua pe unul din numeroasele recife care străjuiau coasta.

În fine, către ora 10 începu fluxul. Ancora fu ridicată la bord și, înainte de miezul nopții, *Carcante*, nu fără a trece prin multe pericole, ajunse la vechiul său punct de acostare, în golful din baia Elgor.

Capitolul XIII

Timp de trei zile

E lesne de închipuit la ce stare de exasperare ajunseseră Kongre, Carcante și ceilalți. În momentul când erau să părăsească definitiv insula, i-a împiedicat un obstacol. În ultimul minut! și canoniera ar putea să-și facă apariția în baia Elgor în patru-cinci zile sau chiar mai curând! Desigur că, dacă avariile goeletei ar fi fost mai mici, Kongre n-ar fi ezitat să ancoreze în altă parte. S-ar fi refugiat, de exemplu, în golful San-Juan care pătrunde adânc în coasta de nord a insulei, în spatele capului. Dar era o nebunie să te gândești că ei ar putea întreprinde acest drum în starea actuală a navei. S-ar fi trezit în fundul mării înainte de a ajunge până acolo. Pe timpul parcursului care trebuia făcut cu vântul din pupa, goeleta, prin tangaj, nu ar fi întârziat să se umple cu apă. În cazul cel mai bun ar fi fost pierdută toată încărcătura navei.

Trebuiau să se întoarcă deci în golful farului, iar Kongre procedase cu înțelepciune resemnându-se să facă acest lucru.

În timpul nopții, în care nimeni nu a dormit, oamenii trebuiră să facă de cart și să fie foarte atenți tot timpul. Cine putea sătăcă nu vor fi din nou atacați? Nu era oare posibil ca o trupă numeroasă, superioară bandei lui Kongre, să fi debărcat pe o altă parte a insulei? Se aflase poate de prezență

acestor pirați la Buenos Aires și guvernul argentinian luase măsuri să-i nimicească?

Carcante emise cel dintâi această ipoteză: debarcarea pe Insula Statelor a unor soldați, cu misiunea de a urmări pe Kongre și pe oamenii săi. Dar, admitând că banda nu ar fi avut de unde afla de debarcarea lor, nu astfel ar fi procedat o armată regulată. Ea ar fi atacat deschis, sau, dacă n-ar fi avut timp să-o facă, ar fi masat la intrarea golfului diverse ambarcațiuni și ar fi pus mâna pe goleata în aceeași seară fie abordând-o, fie tăindu-i calea. În orice caz, nu s-ar fi ascuns după o singură încăierare, aşa cum făceau acești atacanți necunoscuți, a căror prudență trăda slăbiciunea lor.

Carcante trebui deci să renunțe la ipoteza sa și reveni la părerea lui Vargas:

— Da... cei care au dat lovitura aveau un singur scop, de a împiedica goleata să părăsească insula și, dacă sunt mai numeroși, înseamnă că au supraviețuit câțiva oameni de pe *Century*... Ei îl vor fi întâlnit pe paznic și au aflat de la el despre apropiata sosire a canonierei. Tunul găsit de ei este de pe nava eșuată!

— Canoniera nu este încă aici, zise Kongre, cu o voce tremurând de furie. Înainte de întoarcerea ei goleata va fi departe!

În adevăr, era puțin probabil, admitând că paznicul farului i-ar fi întâlnit pe naufragiații de pe *Century*, ca ei să fie mai mult de doi-trei. Cum se putea crede că un asemenea uragan va fi cruceat mai multe vieți? Ce ar putea face această mână de oameni contra unei cete numeroase și bine înarmate? Goleata, odată reparată, va ridica velele și va ieși în larg, urmând de data aceasta drumul din mijlocul golfului. Ceea ce s-a întâmplat prima oară, nu se va repeta.

Era deci numai o chestiune de timp: câte zile vor fi necesare pentru repararea noilor avarii? Noaptea nu se petrecu nimic supărător și a doua zi echipajul se apucă de treabă.

Primul lucru era să se scoată o parte din încărcătura ce se afla în cală, la babord. A fost nevoie de o jumătate de zi pentru a se ridica lucrurile pe punte. De altfel, nu va mai fi nevoie să se descarce totul pe uscat și nici să fie așezată goleata pe bancul de nisip. Găurile făcute de ghiulele se găseau puțin peste linia de plutire, încât se va ajunge ușor la ele, acostând cu barca lângă bordaj, de unde se vor putea astupa fără greutate. Important era să nu fi fost avariata de proiectile osatura navei. Kongre și dulgherul coborâră în

cală și iată ce constatară: cele două ghiulele nu atinseseră decât bordajul, pe care-l străbătuseră cam la aceeași înălțime, și au fost găsite când s-a dat încărcătura la o parte. Nu făcuseră decât să zgârie coastele, a căror tărie nu avusese de suferit. Găurile, aflate la o distanță de două-trei picioare una de alta, aveau marginile netede de parcă ar fi fost tăiate cu fierăstrăul. Puteau fi închise ermetic cu capace fixate de osatură, peste care s-ar fi aplicat o foaie de dublaj.

În definitiv, avariile erau mici. Ele nu amenințau buna stare a cocii și aveau să fie reparate imediat.

— Când? întrebă Kongre.

— Voi pregăti traverse interioare care vor fi așezate în această seară, răsunse Vargas.

— Și capacele?

— Capacele vor fi făcute mâine dimineață și puse mâine seară.

— Atunci vom putea stivui încărcătura mâine seară și să plecăm poimâine dimineață?

— Cu siguranță, spuse dulgherul.

Șaizeci de ore vor fi suficiente acestor reparații și plecarea lui *Carcante* nu va fi, în definitiv, întârziată decât cu două zile.

Carcante îl întrebă atunci pe Kongre dacă a doua zi dimineață sau după-amiază nu se gândește să meargă până la capul San-Juan.

— Pentru a vedea puțin ce se petrece pe-acolo, zise el.

— La ce bun? răsunse Kongre. Nu știu cu cine avem de-a face. Ar trebui să mergem în grup de zece-doisprezece și deci să nu lăsăm pentru paza goletei decât doi-trei oameni. Și cine știe ce s-ar putea întâmpla în lipsa noastră?...

— E drept, zise Carcante, și apoi ce-am avea de câștigat? Ducă-se dracului cei ce au tras în noi! Important este să părăsim insula, și asta cât mai repede posibil.

— Poimâine dimineață vom fi pe mare, zise categoric Kongre. Existau deci toate șansele ca sosirea canonierei, care trebuia să aibă loc abia peste câteva zile, să nu împiedice plecarea goletei.

De altfel, chiar dacă șeful bandei și oamenii săi ar fi mers până la capul San-Juan, ei n-ar fi găsit nicio urmă a lui Vasquez și a lui John Davis. Iată ce se întâmplase între timp:

Propunerea făcută de John Davis îi ocupase pe amândoi, în ajun, de după-amiază până seara. Locul ales pentru amplasarea tunului fu chiar colțul falezei. John Davis și Vasquez putură cu ușurință așeza afetul tunului între stâncile numeroase la această cotitură. Dar aducerea tunului se făcu cu foarte mare greutate. A trebuit să fie tras pe nisipul plajei și apoi pe un teren plin de vârfuri de stâncă, unde tărâtul nu mai era posibil. De unde nevoie de a ridica piesa cu pârghii, care ceru timp și oboseală.

Era aproape șase când tunul putu fi așezat pe afet și îndreptat către intrarea golfului.

John Davis începu apoi încărcarea și introduce o cantitate mare de explozibil, care fu apoi înfundat cu smocuri de varec uscat, pe deasupra căruia fu pusă ghiuleaua. Urmă amorsarea. Nu mai era nevoie decât să tragă la momentul potrivit. John Davis zise atunci către Vasquez:

— M-am gândit bine la ce trebuie făcut. Să nu scufundăm goleata. Toți acești ticăloși ar înota spre mal și n-am mai putea să scăpăm din ghearele lor. Important este ca goleata să fie forțată să se întoarcă la locul de unde a aplecat, unde să rămână o bucată de vreme pentru a-și repară avariile.

— Fără îndoială, răsunse Vasquez, dar o gaură de ghiulea poate fi astupată într-o singură dimineață.

— Nu, zise John Davis, pentru că vor avea nevoie să deplaseze încărcătura. Cred că aceasta va dura 48 de ore cel puțin, și suntem în 28 februarie.

— Și dacă sosirea canonierei nu are loc decât peste o săptămână? întrebă Vasquez. N-ar fi mai bine să tragem în arboradă decât în cocă?

— Desigur, Vasquez, odată distrus catargul prova și catargul mare – și nu știu cum ar putea fi înlocuite – goleata ar fi reținută mult timp pentru reparații. Dar să nimerești un catarg este mult mai greu decât coca și trebuie ca loviturile noastre să-și atingă sigur ținta.

— Da, răsunse Vasquez, cu atât mai mult cu cât – după toate probabilitățile – acești ticăloși nu ies din golf decât cu mareea de seară și va fi destul de întuneric. Fă deci cum e mai bine, Davis.

Fiind pregătiți, lui Vasquez și tovarășului său nu le mai rămânea decât să aștepte, și se așezară lângă tun, gata să tragă îndată ce goleata ar trece în dreptul lor.

Se știe care a fost rezultatul acestei canonade și în ce condiționi Carcante trebui să se întoarcă la locul de unde plecase. John Davis și Vasquez nu-și

părăsiră postul înainte de a vedea nava intrând în golf.

Şi acum era prudent să-şi găsească un refugiu în alt punct al insulei.

În adevăr, aşa cum spusese Vasquez, poate că a doua zi Kongre şi o parte din oamenii săi vor veni la capul San-Juan. Poate că vor începe să-i urmărească.

Decizia lor fu luată foarte repede. Să părăsească grota şi să caute un nou adăpost la o milă sau două depărtare, în aşa fel încât să poată observa orice navă care ar veni dinspre nord. Dacă va apărea *Santa-Fe*, îi vor face semn după ce va ajunge la capul San-Juan. Comandantul Lafayate va trimite o barcă cu care să-i aducă la bord şi ei îl vor informa care e situaţia – situaţie ce-şi va găsi în sfârşit deznodământul, fie că goeleta s-ar mai afla în golf, fie – ceea ce, din nefericire, era cu putinţă – că ar ieşi în largul mării.

«Deie Domnul ca acest lucru să nu se întâiple!» gândeau John Davis şi Vasquez.

La miezul nopții amândoi plecară la drum, luând cu ei alimente, armele şi rezervele de pulbere. Merseră de-a lungul coastei aproape şase mile, ocolind golful San-Juan. După mai multe cercetări, găsiră pe partea opusă a acestui golf o cavitate care era destul de încăpătoare spre a-i adăposti până la sosirea canonierei.

De altfel, dacă goeleta va pleca, ei vor putea să se întoarcă la grotă.

În timpul zilei următoare, Vasquez şi John Davis rămaseră de veghe. În timpul fluxului ştiau că goeleta nu poate pleca şi nu erau neliniştici. Dar odată cu refluxul îi cuprindea teama că reparaţiile au fost terminate în timpul nopții. Kongre nu va mai întârzia nici cu o oră plecarea navei, imediat ce acest lucru va fi posibil. Nu se temea el să vadă apărând *Santa-Fe* tot aşa de mult pe cât Vasquez şi John Davis o doreau? În acest timp supravegheau şi litoralul. Dar nici Kongre, nici oamenii lui nu se arătară.

În adevăr, cum se ştie, Kongre decisese să nu mai piardă timp cu cercetări, care ar fi fost probabil cu adevărat zadarnice. Să accelereze lucrul şi să termine reparaţiile în cel mai scurt timp, iată ce era cel mai necesar de făcut, ceea ce de altfel şi făcea. Aşa cum spusese dulgherul Vargas, piesa de lemn fu pusă după-amiază între coaste. A doua zi capacele, pregătite şi ajustate, vor fi gata aşa cum promisese. Vasquez şi John Davis nu trecură prin nicio primejdie în timpul zilei de 1 martie. Dar cât de lungă li se păru!

Seara, după ce pândiră ieşirea goletei, când avură siguranţa că nu părăsise locul unde era ancorată, intrară în cavitate, unde se putură odihni,

căci erau foarte obosiți.

A doua zi în zori fură în picioare. Dar nu se vedea nicio navă. *Santa-Fe* nu apărea și pe toată întinderea nu se arăta nicio dâră de fum. Oare goeleta va porni în larg cu prima maree a dimineții? Refluxul începuse. Dacă profita de el, va trece de capul San-Juan după o oră. John Davis nu se mai putea gândi să tragă ca în ziua precedentă, căci Kongre va ști acum să se păzească. Va trece în afara bătăii tunului și ghiulelele n-ar mai putea atinge goeleta.

E ușor de înțeles cât de nerăbdători și de îngrijorați fură John Davis și Vasquez până când mareea se termină. În fine, pe la ora șapte începu fluxul. Acum Kongre nu va mai putea pleca până la viitoarea maree de seară.

Timpul era frumos, vântul bătea din nord-est. Marea nu mai era tulbure după furtună. Soarele strălucea între nori ușori pe care, fiind la mare înălțime, vântul nu-i mâna.

Încă o zi nesfărșită pentru Vasquez și John Davis. Ca și ieri, nu avu loc niciun fapt alarmant. Ceata lui Kongre nu părăsise golfulețul. Era puțin probabil ca vreunul din bandiți să se îndepărteze în dimineață sau după-masa aceasta.

— Asta înseamnă că ticăloșii sunt toți la treabă, zise Vasquez.

— Da! Se grăbesc, răsunse John Davis. În curând vor fi astupate găurile făcute de ghiulele. Nimic nu-i va mai reține.

— Și poate că... în această seară... cu toate că mareea vine Tânziu, adăugă Vasquez. E drept, ei cunosc bine acest golf! N-au nevoie de focuri ca să-l lumineze. L-au străbătut abia noaptea trecută... Dacă pleacă în noaptea următoare, goeleta îi va duce departe... Ce nenorocire, zise el, că nu i-a sfărâmat catargele!

— Ce vrei, Vasquez, răsunse Davis, am făcut tot ce am putut! Soarta să facă restul!

— O vom ajuta! mormăi printre dinți Vasquez, care păru că ia imediat o hotărâre de nezdruncinat.

John Davis, gânditor, umbla încolo pe plajă, cu ochii îndreptați spre nord. Nimic la orizont... nimic! Deodată se opri. Veni lângă tovarășul său și-i zise:

— Vasquez, dacă am merge să vedem ce fac acolo?

— În golf, Davis?

— Da... am vedea dacă goeleta a fost reparată... dacă se pregătește de plecare...

— Și la ce ne-ar sluji?

— Ca să știm, Vasquez! exclamă Davis. Ard de nerăbdare! Nu mai pot sta locului. E peste puterile mele!

Și în adevăr, secundul de pe *Century* nu se mai putea stăpâni.

— Vasquez, întrebă el, cât este de aici până la far?

— Cel mult trei mile, trecând peste dealuri și mergând în linie dreaptă până la golf.

— Ei bine, voi merge, Vasquez... voi pleca pe la patru... voi ajunge înainte de șase... Mă voi strecu că mai ocolit posibil... nu voi fi văzut... iar eu... voi vedea! Ar fi fost inutil să cauți să-l împiedici pe John Davis. Vasquez, de altfel, nici nu încercă și când tovarășul său îi zise:

— Ai să rămâi aici. Vei supraveghea marea... Mă voi întoarce seara... Voi pleca singur...

El răspunse ca un om care știa ce voia:

— Te voi însobi, Davis. Aș vrea și eu să ajung prin partea farului.

Hotărârea, odată luată, avea să fie dusă la îndeplinire.

În timpul celor câteva ore care trebuiau să treacă până la plecare, Vasquez, lăsându-l pe tovarășul său pe plajă, intră în cavitatea care le servise de adăpost și se apucă de niște treburi misterioase. Secundul de pe *Century* îl surprinse o dată ascuțindu-și cu grijă cuțitul de un colț de stâncă, altă dată – tăind o cămașă în fâșii pe care apoi le împleti într-o funie groasă, dar suplă.

La întrebările pe care i le puse. Vasquez răspunse evaziv, spunând că-i va explica totul mai clar, seara. John Davis nu stăruia.

La ora patru, după ce mâncără câte un pesmet și o bucată de carne, amândoi, înarmați cu revolvere, plecară la drum.

O râpă îngustă le înlesni urcarea dealurilor și ajunseră la coastă fără mare greutate.

În fața lor se întindea un podis vast unde creșteau numai câteva tufe de mărăcine. Cât vedeați cu ochii, niciun copac. Câteva păsări de mare, tipătoare și asurzitoare, zburau în stoluri fugind spre sud.

Cât despre drumul de urmat până la baia Elgor, el era ușor de găsit.

— Acolo, zise Vasquez.

Și cu mâna arătă farul care se găsea la mai puțin de două mile.

— Haidem! răspunse John Davis.

Amândoi mergeau cu pas grăbit. În ce privește precauțiile, le vor lua în apropierea golfului.

Abia după o jumătate de oră de marș se opriră gâfâind. Dar nu se simțea obosiți. Mai rămânea o jumătate de milă de parcurs. Prudența se impunea pentru cazul când Kongre sau unul din oamenii săi erau de strajă pe galeria farului. La această distanță puteau fi văzuți.

Fiind senin, galeria se vedea perfect. În acest moment nu se vedea nimeni, dar Carcante sau oricare altul puteau să se afle în camera de cart, de unde, prin îngustele ferestre orientate către toate punctele cardinale, privirea cuprindea insula pe o vastă întindere.

John Davis și Vasquez se strecurără printre rocile presărate încă din o mare neorânduială. Treceau de la o stâncă la alta, ascunzându-se, târându-se câteodată, când trebuiau să treacă un loc descoperit. Mersul lor fu mult încetinit pe această ultimă bucată a drumului.

Era aproape ora șase când au ajuns la ultimele coline care încurjau golful. Aruncără o privire în jos.

Nu puteau fi văzuți decât dacă vreunul din oameni ar fi urcat pe colină. Chiar de pe înălțimea farului nu puteau fi zăriți, în mijlocul stâncilor cu care se confundau.

Goeleta era acolo, plutind în golfului, cu catargele și vergile pregătite și greementul în bună stare. Echipajul era ocupat să ducă din nou în cală încărcătura care fusese depusă pe punte în timpul reparațiilor. Barca era legată în pupa navei și de vreme ce nu se mai găsea lângă bordajul din babord, însemna că lucrul s-a sfârșit și că găurile ghiulelor fuseseră astupate.

— Sunt gata, murmură John Davis, stăpânindu-și cu greu furia gata să izbucnească.

— Cine știe dacă nu vor porni înaintea măreei, adică peste vreo două-trei ore.

— Și să nu poți face nimic, nimic repetă John Davis.

În adevăr, dulgherul Vargas se ținuse de cuvânt. Lucrul fusese făcut repede și bine. Nu se mai vedea nicio urmă de avarie. Cele două zile fuseseră suficiente. Odată încărcătura aşezată la locul ei, tambuchiurile închise, *Carcante* era gata de plecare.

Între timp orele treceau; soarele apuse și dispără; căzu noaptea și nimic nu arăta că goeleta se pregătește să pornească.

Din adăpostul lor, Vasquez și John Davis ascultau zgomotele care urcau din golf până la ei. Se auzeau râsete, strigăte, înjurături, fâșâitul coletelor târâte pe punte. Către orele zece auziră clar cum se închidea un tambuchi. Apoi se făcu liniște.

Davis și Vasquez așteptau cu inima strânsă. Fără îndoială că, lucrul fiind terminat, sosise momentul plecării. Nu, goeleta se legăna încă în golful, cu ancora lăsată și cu pânzele strânse pe vergi. Trecu o oră. Secundul de pe *Century* apucă mâna lui Vasquez:

— Mareea se întoarce, zise el. Iată fluxul.

— Nu vor pleca!

— Azi, dar mâine?...

— Nici mâine și niciodată, spuse Vasquez. Să mergem, adăugă el, ieșind din adâncitura în care rămăseseră la pândă.

Davis, foarte nedumerit, îl urmă pe Vasquez care se îndrepta prudent spre far.

În câteva minute fură la poalele terasei ce servea drept piedestal turnului. Ajunși aici, Vasquez, după o scurtă cercetare dădu la o parte o piatră mare, fără prea multă greutate.

— Strecoară-te aici, îi zise lui Davis, arătându-i scobitura rămasă. Iată o ascunzătoare pe care am descoperit-o din întâmplare, când eram la far. Nu credeam că îmi va servi într-o zi. Nu este o văgăună. Este o simplă crăpătură în care am încăpea amândoi cu greutate. S-ar putea trece de o mie de ori înaintea acestei spărturi, fără să se creadă că este cineva acolo.

Davis, ascultând sfatul, se lăsa să alunece în cavitate, unde intră imediat și Vasquez. Lipiți unul de altul, aproape fără să se poată mișca, își șopteau gură lângă gură.

— Iată planul meu, zise Vasquez. Ai să mă aștepți aici.

— Să te aștepă? repetă Davis.

— Da, eu mă duc la goeletă.

— La goeletă? spuse Davis uluit.

— Am hotărât că ticăloșii nu vor pleca, zise ferm Vasquez. Scoase din haină două pachete și un cuțit.

— Iată un exploziv pe care l-am făcut cu pulberea și o cămașă de-a noastră. Cu o altă bucată de cămașă și restul pulberii am făcut un fitil. Pun totul pe cap și merg înot până la goeletă. Mă strecor de-a lungul cârmei și cu acest cuțit fac o gaură la pupa, între cârmă și etambou. În această gaură pun

explozivul, aprind fitilul și mă întorc. Acesta este planul meu pe care nimic în lume nu mă va împiedica să-l îndeplinesc.

— E minunat! exclamă John Davis entuziasmat. Dar nu te voi lăsa să îñfrunþi singur un asemenea pericol. Te voi îñsoþi.

— La ce bun? replică Vasquez. Un om singur trece mai ușor și un singur om ajunge pentru ceea ce vreau să fac.

Davis insistă degeaba, căci Vasquez rămase neînduplecăt. Ideea era a lui și înþelegea s-o pună singur în aplicare. În cele din urmă Davis trebui să fie de acord.

În adâncul nopþii, când întunericul era de nepătruns, Vasquez, după ce se dezbrăcă, ieþi pe brânci din crăpătură și începu să coboare panta colinei. Ajuns la apă, intră și începu să înoate cu forþă spre goeleta care se legăna ușor, la un cablu de mal. Pe măsură ce se aprobia, masa goeletei devinea mai mare și mai neagră. Nimic nu miþca la bord. Totuþi erau oameni de pază. În curând înotătorul văzu clar silueta unui om care sta de veghe. Aþezat la prova pe teugă, lăsându-þi picioarele să atârne deasupra apei, banditul fluiera un cântec marinăresc ale cărui note se îñþirau limpezi în tăcerea nopþii.

Vasquez făcu un ocol și se aprobie de navă pe la pupa, devenind astfel invizibil în umbra ei neagră. Cârma se arcuia deasupra lui. Apucă suprafaþă alunecoasă și, cu preþul unor eforturi enorme, izbuti să se ridice, agăþându-se de barele de fier. După ce reuþi să se aşeze călare pe panta cârmei, o strânse între genunchi ca un cavaler care dă pinteni armăsarului. Mâinile devenindu-i astfel libere, putu să apuce sacul de pe cap și,  inându-l cu dinþii, să caute în el cuþitul, pe care-l scoase, și se puse imediat pe treabă. Încetul cu încetul, gaura pe care o făcea între pana cârmei și etambou deveni mai mare și mai adâncă. După o oră de lucru, lama cuþitului ieþi de partea cealaltă, în această gaură destul de încăpătoare, Vasquez introduce expozibilul pregătit, puse fitilul, apoi căută amnarul în sac.

În acest moment, genunchii obosiþi își desfăcură pentru o clipă strânsoarea. Atunci se simþi alunecând și alunecarea însemna eþecul încercării sale. Fitilul, dacă se uda, nu se mai putea aprinde. În miþcarea fără voie pe care o făcu pentru a-þi recâștiga echilibrul, sacul se deplasă și cuþitul, pe care-l pusese înapoi, scăpă în mare plescăind, iar apa  aþni cu stropi deþi.

Cântecul omului de pază încetă brusc. Vasquez îl auzi coborând de pe teugă, mergând pe punte și urcând pe dunetă. Îi văzu umbra profilându-se pe suprafața mării. Marinarul, aplecat peste balustradă, căută să descopere cauza zgomotului neobișnuit care-i atrăsesese atenția. Multă vreme stătu încordat, în timp ce Vasquez, cu picioarele înțepenite și unghiile înfipite în lemnul alunecos, simțea că puterile îl părăsesc. În fine, liniștit de calmul dimprejur, marinarul se îndepărta întorcându-se la locul său și începu din nou să cânte. Vasquez scoase amnarul din sac și lovi încet în scăpărătoare. Ieșiră câteva scântei. Fitilul aprins începu să pârâie înăbușit. Vasquez se lăsa să alunece iute de-a lungul cârmei. Intră din nou în apă și cu mișcări tăcute înotă spre mal.

Timpul îi păru nemăsurat de lung lui John Davis, care rămăsese singur în ascunzătoarea sa. O jumătate de oră, trei sferturi, apoi o oră întreagă se scurseseră. Davis, nemaiputând răbda, ieși din crăpătură și privi cu îngrijorare spre mare. Ce a putut să i se întâmple lui Vasquez? În orice caz, nu fusese descoperit, căci nu se auzea niciun zgomot.

Deodată, răsfrântă de ecoul dealului, o explozie surdă tulbură liniștea nopții, explozie urmată imediat de o larmă asurzitoare, de tropăituri și de strigăte. Câteva clipe mai târziu sosi alergând un om ud și mânjat de nămol din cap până în picioare, îl împinse pe Davis și se lipi de dânsul în ascunzătoare, făcând să cadă peste intrarea ei blocul de piatră care o masca.

Aproape imediat trecu pe acolo, tipând, o ceată de oameni. Bocancii care se izbeau de bolovani nu reușeau să le acopere vocile.

- Hai, băieți, zise unul din ei, îl avem în mâna!
- L-am văzut cum te văd și cum mă vezi, zise un altul. E singur.
- Nu se putea depărta mai mult de o sută de metri.
- Ah, canalia! îl prindem noi. Zgomotul descrescu, apoi se stinse.
- S-a făcut? întrebă încet Davis.
- Da, zise Vasquez.
- Și crezi că ai reușit?
- Sper, răspunse Vasquez.

În zori, un zgomot de ciocane risipi orice îndoială. Dacă se lucra astfel la bordul goletei, însemna că suferise avarii și că acțiunea lui Vasquez reușise. Dar cât de mari erau aceste avarii, iată ce nu putea ști niciunul, nici celălalt.

— De-ar fi atât de mari încât să-i opreasă în golf o lună! Exclamă Davis, uitând că în cazul acesta el și tovarășul său ar muri de foame în

ascunzătoarea lor.

— Tăcere! șopti Vasquez apucându-l de mâna.

O nouă ceată de oameni se apropiu, de data asta în tăcere. Poate erau cei care se întorceau cu mâna goală de la vânătoarea lor. În orice caz, oamenii care o alcătuiau nu scoteau nicio vorbă.

Nu se auzea decât zgomotul pașilor.

Toată dimineața Vasquez și Davis auziră tropăit de picioare în jurul lor. Cete de oameni treceau, trimise în urmărirea atacatorului care nu putea fi prins. Totuși, pe măsură ce timpul trecea, urmărirea părea să slăbească. De o bucată bună de timp nimic nu mai tulbura liniștea înconjurătoare, când, pe la amiază, trei sau patru oameni se opriră la doi pași de gaura în care se ghemuiseră Vasquez și Davis.

— Hotărât, nu poate fi găsit! zise unul dintre ei, așezându-se chiar pe piatra care astupa intrarea crăpăturii.

— Mai bine ar fi să renunțăm, spuse altul. Ceilalți au și urcat la bord.

— Și noi vom face ca dânsii. Cu atât mai mult, de altfel, cu cât netrebnicului nu i-a reușit lovitura.

Nevăzuți, Vasquez și Davis tresăriră și ascultară cu și mai multă atenție.

— Da, aprobă un al patrulea. Iete-te, a vrut să arunce în aer cărma!

— Sufletul și inima unei nave!

— Bine-am mai fi arătat! zise un altul.

— Noroc că explozibilul lui a țășnit spre babord și tribord. Singurele stricăciuni sunt o gaură în pupa și o ferecătură smulsă. Cât despre axul cîrmei, abia dacă s-a părît lemnul.

— Totul va fi reparat azi, zise primul, care începuse vorba. Și în seara aceasta, înaintea fluxului, «vira ancora», băieți! După asta, n-are decât să și crape de foame fugarul, dacă-i place!

— Ei bine, Lopez, te-ai odihnit destul? Întrerupse brutal o voce aspră. La ce bun atâta pălvărăgeală? Să ne întoarcem pe navă.

— Să ne întoarcem, ziseră ceilalți trei pornind la drum.

În ascunzătoarea în care se aflau, Vasquez și Davis, zdrobiți de cele ce auziseră, se priveau în tăcere.

Două lacrimi umplură ochii lui Vasquez și-i alunecă de pe gene, fără ca asprul marin să caute să ascundă mărturia desperării sale neputincioase. Iată deci la ce rezultat bicisnic a dus încercarea sa eroică. Toate pierderile piraților se rezumaseră la o întârziere de 12 ore. Chiar în această seară, după

reparațiile făcute, goleata se va îndepărta pe marea nemărginită și va dispare la orizont.

Zgomotul ciocanelor, care se auzea de pe mal, dovedea cu câtă râvnă îi obliga Kongre pe oamenii săi să lucreze pentru a-l pune pe *Carcante* în stare de plecare. Pe la ora cinci și un sfert, spre marea desperare a lui Vasquez și Davis, zgomotul încetă brusc. Ei înțeleseră că ultima lovitură de ciocan a însemnat terminarea lucrului. Câteva minute mai târziu, scârțâitul lanțului ancorei pe nară confirmă acest fapt. Kongre începuse manevrarea ancorei. Momentul plecării se apropiă.

Vasquez nu se mai putu stăpâni. Împingând stânca la o parte, se uită prevăzător afară.

Spre vest, soarele cobora atingând vârfurile munților, care înhideau vederea în această parte. La această dată, aproape de echinoxul de toamnă, nu va trece nicio oră până va apune.

În partea opusă, goleata se găsea în golfuleț. Nu mai exista nicio urmă vizibilă a recentelor sale avarii. Totul părea în ordine la bord. Lanțul ancorei, acum vertical, arăta că un ultim efort o va scoate de la fund la momentul potrivit.

Vasquez, uitând de orice prudență, ieși pe jumătate din ascunzătoare. Davis se uită și el peste umărul paznicului. Amândoi priveau cu sufletul la gură. Cei mai mulți dintre pirați se urcaseră la bord. Totuși, mai erau câțiva și pe țărm. Dintre aceștia din urmă, Vasquez îl recunoscu foarte bine pe Kongre care se plimba prin preajma farului, însoțit de *Carcante*. După cinci minute, se despărțiră și *Carcante* porni spre ușa anexei farului.

— Să luăm seama, zise Vasquez în șoaptă. Va urca cu siguranță la far.

Amândoi se lăsară să alunece înăuntrul cavității.

În adevăr, *Carcante* se urcă la far pentru ultima oară. Într-o clipă goleata urma să plece. Dar, mai înainte, el voia să privească departe pe mare și să vadă dacă vreo navă nu apare cumva în apropierea insulei.

De altfel, noaptea va fi calmă, căci vântul slabise odată cu căderea serii, ceea ce promitea un timp frumos la răsăritul soarelui.

Când *Carcante* ajunse la galeria farului, John Davis și Vasquez îl văzură foarte bine. Făcea înconjurul turnului, spre a privi cu luneta în toate părțile. Deodată scoase un adevărat urlet. Kongre și ceilalți ridică capetele spre el. Cu o voce, care fu auzită de toți, *Carcante* strigă: «*Canoniera! Canoniera!*»

Capitolul XIV

Canoniera Santa-Fe

Cum ar putea fi descrisă panica din acest colț al golfului? Strigătul: «*Canoniera... canoniera!*» căzu ca un trăsnet asupra acestor ticăloși și sună ca o condamnare la moarte. *Santa-Fe* însemna dreptatea care sosea pe insulă, era pedeapsa atâtorei crime, pedeapsă de care nu mai puteau scăpa!

Dar oare Carcante nu se înselase? Această navă care se apropiă era într-adevăr *canoniera* marinei argintiene? Avea ca destinație baia Elgor? Nu se îndrepta pur și simplu spre strâmtoarea Lemaire sau capul Several, pentru a trece apoi pe la sudul insulei?

Imediat ce Kongre auzi strigătul lui Carcante, urcă în goană movila, se repezi pe scara farului și ajunse pe galerie în mai puțin de cinci minute.

- Unde este nava? întrebă el.
- Acolo, la nord-nord-vest.
- La ce distanță?
- Cam la vreo zece mile.
- Deci nu va putea să fie la intrarea în golf înainte de căderea nopții?
- Nu.

Kongre apucă luneta. Cercetă nava cu mare atenție, fără să scoată un cuvânt. Era sigur că era un steamer. Se deslușea fumul gros care ieșea din coșurile sale, ceea ce arăta că merge cu viteză mare.

Că acest vapor era *canoniera*, nici Kongre, nici Carcante nu mai puteau avea vreo îndoială. Văzuseră deseori nava argentiniană în timpul lucrărilor de construire a farului, atunci când sosea sau pleca din Insula Statelor. De altfel, vaporul se îndrepta direct spre golf. Dacă intenția căpitanului ar fi fost să intre în strâmtoarea Lemaire, ar fi mers mai spre vest, și dacă ar fi vrut să treacă pe la capul Several, mai spre sud.

- Da, zise Kongre, este în adevăr *canoniera*!
- Blestemat ghinion care ne-a întârziat până acum! exclamă Carcante. Fără acești netrebnici care ne-au oprit de două ori, am fi fost în plin Pacific.
- Toate aceste vorbe nu ne pot sluji la nimic, grăi Kongre. Trebuie să luăm o hotărâre.
- Care?
- Să plecăm.
- Când?

— Numaidecât.

— Da, dar înainte să ajungem prea departe, canoniera va fi lângă golf...

— Da... dar va rămâne în afara lui...

— De ce?

— Pentru că nu va putea observa lumina farului și nu va risca să înainteze spre coastă în întuneric. Același rationament ca și Kongre îl făceau și Vasquez și Davis. Ei nu voiau să-și părăsească adăpostul atâtă timp cât puteau fi văzuți din galeria farului. În strâmta lor ascunzătoare, le venise și lor gândul pe care șeful piraților îl împărtășise lui Carcante. Farul ar fi trebuit să fie aprins, căci soarele apusese. Neobservând luminile lui, comandantul Lafayette, deși cunoștea bine insula, nu va ezita oare toată noaptea să intre în golf? E adevărat că el intrase până acum de zece ori în baia Elgor, dar numai în timpul zilei și numai văzând farul care să-i indice drumul; cu siguranță că nu va risca să intre în acest golf întunecos. În același timp el se va gândi că insula fusese teatrul unor evenimente grave, de vreme ce paznicii nu erau la postul lor.

— Dar dacă, zise atunci Vasquez, comandantul n-a văzut uscatul și continuă să înainteze în speranța de a zări lumina farului? I s-ar putea întâmpla ceea ce s-a întâmplat cu *Century*. N-ar putea să eșueze pe recifele capului San-Juan?

John Davis răspunse cu un gest evaziv.

Era foarte adevărat că eventualitatea de care vorbea Vasquez putea să aibă loc. Fără îndoială însă că vântul nu bătea cu furie și *Santa-Fe* nu se afla în aceleași împrejurări ca *Century*. Dar o catastrofă era în principiu posibilă.

— Să ieșim pe litoral, spuse Vasquez. În două ore putem să fim la cap. Poate că va mai fi posibil să aprindem acolo un foc spre a le semnaliza uscatul.

— Nu, răspunse John Davis, va fi prea târziu. Peste cel mult o oră canoniera va fi la intrarea în golf.

— Atunci ce-i de făcut?

— Să aşteptăm! răspunse John Davis.

Era trecut de ora şase și amurgul începea să învăluie insula.

În acest timp, pregătirile erau făcute cu multă energie la bordul lui *Carcante*. Kongre voia să plece cu orice preț. Pus pe jeratic, hotărâse să părăsească imediat locul unde se afla. Dacă aştepta mareea de a doua zi dimineață, risca să întâlnească canoniera. Văzând că această navă vrea să

părăsească golful, comandantul Lafayate n-o va lăsa să treacă. Îi va da ordin să opreasă și va interoga pe căpitanul său. Desigur că va voi să afle de ce farul nu fusese aprins. Prezența navei *Carcante* i-ar părea, pe drept cuvânt, suspectă. Când goeleta va fi oprită, va urca la bordul ei, îl va chema pe Kongre, va cerceta echipajul și numai după mutra oamenilor va intra la cele mai firești bănuieri. Va obliga nava să întoarcă și să-l urmeze, iar apoi o va reține în golf până la primirea unor informații complete.

Și atunci când comandantul canonierei nu-i va mai găsi pe cei trei paznici ai farului, el nu va putea să-și explice absența lor decât prin faptul că au fost victimele unui atentat. Și n-ar fi firesc să credă imediat că autorii acestui atentat erau oamenii de pe nava care căuta să fugă?

În fine, se putea ivi și o altă complicație.

Deoarece Kongre și banda sa zăriseră în largul oceanului pe *Santa-Fe*, nu era probabil și chiar sigur că l-au observat și cei care îl atacaseră de două ori pe *Carcante* în momentul când ieșea din golf? Acești dușmani necunoscuți au urmărit probabil toate mișcările canonierei și vor apărea la sosirea ei în liman, iar dacă printre ei – cum e mai mult ca sigur – se află și al treilea paznic, Kongre și ai săi nu vor putea să mai scape de pedeapsă pentru crimele lor. Kongre se gândise la toate acestea eventualități și la consecințele lor. De aceea, singura hotărâre la care se oprișe era să pornească imediat și, pentru că vântul care sufla din nord era prielnic, să profite de căderea nopții pentru a ieși în larg, forțând velele. Atunci goeleta ar fi în stare să ajungă la ocean. Poate canoniera, nevăzând farul și nevrând să se apropie de uscat pe întuneric, să fi rămas în acest moment destul de departe de Insula Statelor. Dacă va fi nevoie, pentru mai multă prudență, în loc să se îndrepte spre strâmtoarea Lemaire, Kongre va lua-o spre sud, va trece de capul Several și se va strecu în spatele coastei meridionale. Iată de ce grăbea plecarea.

John Davis și Vasquez, înțelegând planul piraților, se întrebau cum ar putea să-l împiedice și, în desperarea lor, își dădeau seama cât sunt de neputincioși!

Pe la șapte și jumătate, *Carcante* chemă la bord pe cei câțiva oameni care mai erau pe uscat. Îndată ce tot echipajul se află pe navă, fu ridicată barca și Kongre ordonă și ridicarea ancorei.

John Davis și Vasquez auziră zgomotul regulat al opritorului, în timp ce lanțul începea să urce sub acțiunea cabestanului.

După cinci minute ancora se afla la post. Imediat goeleta începu manevrarea velelor. Porni cu toate velele întinse, ca să nu piardă nimic din puterea vântului care slăbea. Încet, nava ieși din golful și, pentru a primi mai bine vântul în vele, se ținea în mijlocul golfului.

Dar în curând navigația deveni foarte dificilă. Marea fiind joasă, goeleta nu era împinsă de curent, și cu acest ritm nu progrăduia decât foarte încet. În curând nu va putea înainta deloc și poate chiar va fi dată înapoi, dacă peste două ore va începe fluxul. În cel mai fericit caz nu va putea ajunge în dreptul capului San-Juan înainte de miezul nopții.

Dar nu avea nicio importanță. Cum *Santa-Fe* nu va intra în golf, nu riscau să-o întâlnească. Așteptarea marei următoare însemna, fără îndoială, că la răsăritul soarelui ea va fi încă în afara golfului.

Echipajul făcu tot ce-i stătea în putință pentru a grăbi mersul lui Carcante, dar era dezarmat contra pericolului evident care provine din deriva navei. Încetul cu încetul, vântul o împingea către malul de sud al băii Elgor. Acest mal, pe care Kongre nu-l cunoștea prea bine, îl știa totuși mărginit cu șiruri de stânci. O oră după plecare, el se crezu atât de aproape de mal, încât i se păru prudent să vireze ca să se îndepărteze. Această manevră nu se putea executa decât cu mare greutate, din cauza vântului care scădea din ce în ce mai mult, odată cu lăsarea nopții.

Totuși ea era foarte urgentă. Cu cârma la dreapta, școtele din spate fură întinse, în timp ce erau slăbite cele din față. Dar, din lipsă de viteză, goeleta nu izbuti să vireze și continuă să deriveze spre coastă.

Kongre înțeleseră pericolul. Îi rămânea un singur mijloc. Îl întrebuiță. Barca fu lansată, șase oameni coborâră pe frânghie și, cu ajutorul vâslelor, reușiră să facă să înainteze puțin goeleta care-și întinse murele la tribord. După un sfert de oră izbuti să revină la vechiul drum, fără să se teamă că va fi izbită de recifele de la sud.

Din păcate nu se mai simțea deloc vântul, velele atârnau pe catarge. Barca încerca în van să-l remorcheze pe *Carcante* până la intrarea în golf. Tot ce ar fi putut face nava era să reziste fluxului care începea. Cât despre înaintare, nu mai putea fi vorba. Va fi oare Kongre obligat să arunce ancora în acest loc, la mai puțin de două mile depărtare de golful?

După plecarea navei, John Davis și Vasquez se ridicară și coborâră până la mare, de unde urmăriră mișcările goletei. Vântul se oprise cu totul și ei înțeleseră că bandiții vor fi obligați să se oprească, spre a aștepta următorul

reflux. Dar vor avea tot timpul, înainte de revărsatul zorilor, să ajungă la intrarea în golf și le vor rămâne multe șanse să plece fără să fie văzuți.

— Nu! Am pus mâna pe ei! exclamă deodată Vasquez.

— Cum? întrebă John Davis.

— Vino... vino!

Vasquez îl trase pe tovarășul său în direcția farului.

După părerea sa, *Santa-Fe* trebuia să se afle în fața insulei. Ar putea fi chiar foarte aproape, ceea ce, de altfel, nu era deloc periculos pe o mare atât de liniștită. Fără îndoială că, surprins de stingerea farului, comandantul Lafayette aștepta răsăritul soarelui, cu mașinile la mică presiune.

Tot aşa gândeau și Kongre; dar acesta își spunea că are cele mai mari șanse să evite canoniera. Îndată ce refluxul va duce apele golfului spre mare, chiar și fără vânt, *Carcante* își va relua mersul și în mai puțin de o oră va fi în larg.

Odată ieșit din golf, Kongre nu se va depărta prea mult. I-ar fi suficientă o briză ușoară, din cele care de obicei suflă din când în când, chiar și în nopțile calme, și de un curent spre sud, pentru a merge lin, pe lângă coastă, în adâncul nopții întunecoase. Imediat ce va fi trecut de capul Several, care se găsește la o depărtare de șapte-opt mile, goleata, adăpostită de faleză, nu va mai avea de ce să se teamă. Singura primejdie era să fie observată de oamenii de veghe de pe *Santa-Fe*, dacă aceasta s-ar afla mai jos de golf și nu spre capul San-Juan.

Comandantul Lafayette n-ar lăsa desigur să se depărteze goleata dacă ar fi văzută la ieșirea din golf, chiar și numai pentru a-i pune căpitanului întrebări despre far. Cu ajutorul aburilor, ar fi ajuns nava care fugea, înainte ca aceasta să fi dispărut în spatele înălțimilor din sud.

Era atunci nouă și ceva. Kongre trebui să se mulțumească să se opreasă și să reziste în fața mareei, ca să aștepte momentul când va începe refluxul. Dar mai erau aproape șase ore până la reflux. Curentul nu-i va fi prielnic înainte de ora 3 dimineața. Goleata evita fluxul, întorcând etrava către larg. Barca fu urcată din nou la bord. Când va sosi momentul, Kongre nu va pierde nicio clipă pentru a porni din nou.

Deodată echipajul scoase un strigăt care putu fi auzit de pe ambele maluri ale golfului.

O lungă rază de lumină străbătu întunericul. Luminile farului se vedea în toată strălucirea lor așternându-se pe apă, pe o mare suprafață dincolo de

insulă.

— Ah, ticăloșii! sunt acolo! exclamă Carcante.

— Pe uscat! ordonă Kongre.

În adevăr, pentru a scăpa de primejdia imediată care-i amenința, nu avea altceva de făcut: să debarce, lăsând la bord numai un mic număr de oameni, să alerge spre incintă, să pătrundă în anexă, să urce scara turnului și să ajungă în camera de cart spre a se năpusti asupra acestui paznic și a eventualilor săi tovarăși, să se descotorosească de ei și apoi să stingă farul. În cazul când canoniera pornise să intre în golf, se va opri cu siguranță... Dacă era de-acum intrată, va încerca să iasă, nemaiavând lumina care s-o îndrume spre golful. În cel mai rău caz se va opri pe loc, așteptând să se facă ziua.

Kongre ordonă coborârea bărcii. Carcante și alții

doisprezece oameni, înarmați cu puști, revolvere și cuțite, luară loc alături de el. Într-o clipă vor acosta și se vor repezi spre incinta farului, de care nu-i despărțea mai mult de o milă și jumătate.

Această distanță fu parcursă într-un sfert de oră. Nu se depărtaseră unul de altul. Toată banda, afară de cei doi oameni aflați la bord, se găsea împreună la poalele farului.

Da... John Davis și Vasquez se aflau acolo. În goană, fără nicio precauție, căci știau că nu vor mai întâlni pe nimenei, ei urcaseră colina și pătrunseseră în incintă. Ceea ce voia Vasquez era să aprindă luminile farului, pentru a arăta canonierei drumul spre golful, unde ea să poată ajunge înainte de venirea zorilor. Lucrul de care se temea – și ce temeri îl mistuau! – era să nu fi distrus Kongre lentilele și lămpile și ca întreg aparatul să nu mai fie în stare de funcționare. Atunci goeleta, după toate probabilitățile, va putea să scape fără să fie observată de *Santa-Fe*.

Amândoi se rezise spre locuință, intrară în culoar, împinseră ușa scării, pe care o închiseră în urma lor punând toate zăvoarele, urcară și ajunseră la camera de cart...

Lanterna era în bună stare, lămpile la locul lor, având încă fitilurile și uleiul rămase din ziua în care fusese stinsă. Nu, Kongre nu distrusese aparatul dioptric al lanternei, el nu se gândise decât să împiedice funcționarea farului pe tot timpul cât va rămâne în baia Elgor. Și de altfel, cum ar fi putut el să prevadă împrejurările în care va fi nevoie să-l părăsească?

Dar iată că farul lumina din nou!

Canoniera putea să ajungă la vechiul său loc de ancorare, fără nicio greutate.

Izbituri puternice se auziră la intrarea turnului. Întreaga bandă se năpusti spre ușă spre a urca pe galerie și a stinge luminile. Toți își riscau viața pentru a întârzia sosirea lui *Santa-Fe*. Nu găsiră pe nimenei pe terasă sau în locuință. Cei care se aflau în camera de cart nu puteau fi numeroși. Îi vor învinge repede. Îi vor ucide și farul nu va mai proiecta în noapte luminile lui primejdioase.

Cum se știe, poarta de jos, care se afla în fundul gangului, era făcută dintr-o placă groasă de fier. Era imposibil să forțezi zăvoarele care o închideau. Tot aşa de imposibil era s-o spargi cu lovitură de răngi sau topoare.

Carcante, care încercase acest lucru, se convinse repede. După câteva eforturi zadarnice, veni lângă Kongre și ceilalți care se aflau în incintă. Ce era de făcut? Exista oare vreun mijloc de a urca prin exterior până la lanterna farului? Dacă acest mijloc nu exista, bandei nu-i mai rămânea altceva de făcut decât să se refugieze în interiorul insulei, pentru a nu cădea în mâinile comandantului Lafayate și a echipajului său. Cât privește înapoierea la bordul goletei, la ce le putea folosi? De altfel, nici nu mai aveau timp. Niciun fel de îndoială nu putea fi că *Santa-Fe* se afla în golf și venea spre far.

Dacă, din contră, în câteva minute farul ar fi stins, *Santa-Fe* nu numai că nu și-ar putea continua drumul, dar ar fi nevoie să se întoarcă și goleta ar izbuti poate să treacă. Or, acest mijloc de a ajunge la galerie exista.

— Sârma paratrăsnetului! exclamă Kongre.

În adevăr, de-a lungul turnului cobora un lanț de metal fixat din trei în trei metri de scoabe de fier. Cățărându-se de la un crampón la celălalt cu ajutorul mâinilor, era cu siguranță posibil să ajungi la galerie și chiar să-i iezi prin surprindere pe cei ce ocupau camera de cart.

Kongre va încerca acest ultim mijloc de salvare. Carcante și Vargas o luară înainte. Amândoi se urcară pe anexă, apucără lanțul și începură să se cațere unul după altul, sperând că nu vor fi observați din cauza întunericului. Ajunseră la balustradă și se apucără de bară. Nu mai trebuiau decât să sară peste ea...

În această clipă răsunară două focuri de revolver.

John Davis și Vasquez se găseau acolo, cu urechile ciulite. Cei doi bandiți, loviți în cap, dădură drumul barei și se zdrobiră de acoperișul anexei.

Atunci se auzi o sirenă la poalele farului. Canoniera intra în golful și sirena scotea sunete ascuțite.

Abia mai aveau timp să fugă. În câteva minute *Santa-Fe* va ancora la locul ei obișnuit.

Kongre și oamenii săi, înțelegând că nu se mai putea face nimic, alergară pe terasă și o luară la goană înspre interiorul insulei.

După un sfert de oră, în clipa în care comandantul Lafayate arunca ancora, șalupa paznicilor, redobândită, acostă la nava de război din câteva lovitură de vâslă.

John Davis și Vasquez se găseau acum la bordul canonierei.

Capitolul XV

Deznodământ

Canoniera *Santa-Fe*, ducând la bord schimbul de paznici pentru Insula Statelor, părăsise Buenos Aires la 19 februarie. Cu un vânt prielnic și pe o mare liniștită, traversarea sa fu foarte rapidă. Uraganul care ținuse aproape opt zile nu se întinsese dincolo de strâmtoarea Magellan. Comandantul Lafayette nu suferise deci din pricina lui și ajunsese la destinație mai devreme cu câteva zile. Dacă sosea cu douăsprezece ore mai târziu, goeleta ar fi fost departe și ar fi trebuit să renunțe la urmărirea bandei lui Kongre și a șefului ei.

Comandantul Lafayette nu lăsa să treacă noaptea înainte de a fi fost pus la curent cu ceea ce se întâmplase în baia Elgor de trei luni încoace.

Dacă Vasquez se găsea la bord, camarazii săi Felipe și Moriz nu se aflau alături de el. Cât despre tovarășul său, nimeni nu-l cunoștea și nu-i știa nici numele. Comandantul Lafayette îi chemă pe amândoi în careu și primul său cuvânt fu:

- Farul a fost aprins târziu, Vasquez.
- Nu mai funcționează de nouă săptămâni... răspunse Vasquez.
- Nouă săptămâni?! Ce însemnează asta?... Si ceilalți doi camarazi ai tăi?...
- Felipe și Moriz sunt morți... Douăzeci și una de zile după plecarea lui *Santa-Fe*, farul nu mai avea decât un singur paznic, domnule comandant!

Vasquez povesti evenimentele întâmpilate pe Insula Statelor, își termină povestirea trecând sub tacere fapta pe care avusese meritul să o săvârșească. John Davis interveni:

— Ceea ce uită Vasquez să vă spună, domnule comandant, adăugă el, este că cele două proiectile ale noastre au fost cu totul insuficiente! Cu toate spărturile pe care i le-am făcut în cocă, *Maule* ar fi putut să plece chiar în această dimineață, dacă Vasquez, în cursul nopții trecute, n-ar fi înnotat până la navă, cu prețul vieții sale, plasând un exploziv în pupa. E adevărat că nu a obținut pe deplin rezultatul sperat. Avariile au fost ușoare și au fost reparate în 12 ore. Dar aceste 12 ore au fost acelea care v-au permis să găsiți goeleta în golf. Acest lucru i se datorează numai lui Vasquez, cum, de altfel, tot el este acela care, zărind canoniera, a avut ideea de a alerga la far, spre a aprinde luminile stinse de atâta vreme.

Comandantul Lafayette strânse călduros mâna lui John Davis și a lui Vasquez, care prin îndrăzneața lor intervenție au permis navei *Santa-Fe*, să ajungă înaintea plecării goletei, apoi explică în ce condiții canoniera a putut vedea Insula Statelor cu o oră înainte de apusul soarelui. Comandantul Lafayette determinase poziția navei pe hartă în dimineața aceasta și era sigur unde se afla. Canoniera nu mai avea nevoie decât să navigheze în direcția capului San-Juan, pe care trebuia să-l zărească înainte de căderea nopții. În adevăr, la amurg, când cerul începu să se întunece, comandantul Lafayette desluși foarte clar, dacă nu coasta de est a insulei, cel puțin piscurile înalte din spatele ei. Se găsea atunci la o distanță de vreo zece mile și era sigur că va putea ancora după cel mai târziu două ore.

În acest moment, *Santa-Fe* fusese zărită de John Davis și Vasquez. Tot atunci Carcante o semnală din vârful farului lui Kongre, care luă hotărârea de a porni cât mai repede, spre a putea ieși din golf înainte ca *Santa-Fe* să fi intrat.

În acest timp, *Santa-Fe* continua să navigheze spre capul San-Juan... Marea era liniștită și de-abia se simțeau din larg ultimele adieri ale brizei.

Desigur că, înainte ca Farul de la Capătul Lumii să fi fost construit, comandantul Lafayette n-ar fi comis imprudența să se apropie de uscat noaptea, și cu atât mai puțin să pătrundă în baia Elgor spre a ancora în golful. Dar coasta și golful erau acum luminate și nu mai găsea că e nevoie să aștepte până dimineață.

Canoniera își continuă deci drumul către sud-vest și când se făcuse noapte ajunsese la mai puțin de o milă de baia Elgor. Canoniera rămase aci, cu mașinile la mică presiune, așteptând ca farul să lumineze.

Trecu o oră. Nicio rază de lumină nu apăruse pe insulă.

Comandantul Lafayette nu putea să se fi înșelat asupra poziției...

Baia Elgor era cu siguranță în fața lui. Era negreșit în bătaia luminii farului... Si farul nu se aprindea!...

Ce se putea gândi altceva la bordul canonierei, decât că se defectase aparatul? Poate că lanterna fusese spartă, lentilele stricate și lămpile scoase din uz, în timpul ultimului uragan care fusese atât de puternic. Niciodată și în ruptul capului nu i-ar fi trecut nimănuí prin minte că cei trei paznici fuseseră atacați de o bandă de pirați, că doi dintre ei fuseseră uciși de acești asasini și că al treilea, pentru a nu avea aceeași soartă, fusese obligat să fugă.

— N-am știut ce să fac, spuse atunci comandantul Lafayette. Noaptea era neagră. Nu puteam să risc să intru în golf. Trebuia să rămân în larg până la revărsatul zorilor. Ofițerii mei și echipajul erau cu toții foarte îngrijorați și presimțeau că s-a întâmplat o nenorocire, în fine, după ora nouă farul străluci... Întârzierea aceasta se datora probabil unui accident... Am ridicat presiunea cazanelor și am luat drumul către golf. După o oră *Santa-Fe* a pătruns înăuntru. La o distanță de o milă și jumătate am zărit în golful eșuată ancorată, care părea părăsită... Tocmai voiam să trimitem câțiva oameni într-acolo, când răsunară focuri de armă, și aceste focuri erau trase de pe galeria farului!... Am înțeles atunci că paznicii noștri erau atacați, că se apărau probabil contra echipajului acestei gole... Am dat drumul sirenei, pentru a-i speria pe agresori... și după un sfert de oră *Santa-Fe* ancora.

— La timp, domnule comandant! zise Vasquez.

— Ceea ce n-ar fi putut face, răspunse comandantul Lafayette, dacă nu v-ați fi riscat viața pentru a aprinde farul. Acum goleata ar fi fost în larg. Nu am fi zărit-o la ieșirea din golf și banda de pirați ne-ar fi scăpat.

Toată povestea se răspândi imediat la bordul canonierei și plouă cu felicitări asupra lui Vasquez și a lui John Davis.

Noaptea trecu liniștită și a doua zi Vasquez făcu cunoștință cu schimbul alcătuit din alți trei paznici, pe care *Santa-Fe* îi aducea pe Insula Statelor.

E de la sine înțeles că încă în timpul nopții un detașament puternic de marinari fusese trimis să ia în primire goleata. Kongre, fără această măsură, ar fi încercat cu siguranță să se îmbarce din nou și odată cu refluxul ar fi ieșit repede în larg.

Comandantul Lafayette, pentru a asigura securitatea noilor paznici, nu putu să aibă decât un singur obiectiv: să curețe insula de bandiții care o bântuiau și care, după moartea lui Carcante și Vargas, erau în număr de 13 împreună cu șeful lor, deznădăjduit în neputință sa.

Dată fiind întinderea insulei, urmărirea risca să fie lungă și chiar să nu-și atingă țelul. Cum ar putea echipajul de pe *Santa-Fe* să răscolească întreaga insulă? Kongre și oamenii săi nu vor face, fără îndoială, greșeala să se întoarcă la capul San-Bartolome, căci secretul acestei ascunzători putuse fi descoperit. Dar cunoșteau tot restul insulei și se vor scurge poate săptămâni și luni înainte ca banda să fie capturată până la ultimul om. Și totuși, comandantul Lafayette n-ar fi consimțit să părăsească Insula Statelor înainte

de a-i fi pus pe paznici la adăpost de orice agresiune și de a fi asigurat funcționarea regulată a farului.

Ceea ce putea grăbi rezultatul dorit era lipsa de hrană de care vor avea de suferit Kongre și oamenii săi. Provizii nu mai aveau nici în cavernă de la San-Bartolome, nici în grota de la baia Elgor.

Comandantul Lafayate, condus de Vasquez și John Davis, constată, chiar în zorii zilei următoare, că în aceasta din urmă, cel puțin, nu se mai găsea nicio rezervă de pesmeți, carne sărată și niciun fel de alte conserve. Tot ce mai rămăsese ca alimente fusesese duse la bordul goeletei. Aceasta fu adusă din nou în golful de marinarii canonierei.

În cavernă nu se mai aflau decât rămășițe fără mare valoare, așternut, haine și unelte, care fură depozitate în anexele farului. Admitând că în timpul nopții Kongre ar fi revenit la vechiul depozit al jafurilor sale, n-ar mai fi găsit nimic care ar fi putut să servească de hrană pentru banda sa. Era probabil că nu aveau nici arme de vânătoare, judecând după puștile și munițiile care fuseseră descoperite la bordul lui *Carcante*. Singurul lucru ce le mai rămânea era pescuitul. În asemenea condițiuni, ori vor fi nevoiți să se predea, ori nu vor întârzia să moară de foame. Totuși, cercetările fură începute imediat. Detașamente de marinari, sub ordinele câte unui ofițer sau subofițer, se îndreptără unele spre interiorul insulei, altele spre litoral. Comandantul Lafayate plecă personal la capul San-Bartolome, unde nu descoperi nicio urmă a bandei.

Trecuță mai multe zile fără să se semnaleze prezența vreunui pirat, când, în dimineața de 10 martie, veniră în incinta farului șapte ticăloși din Țara Focului, toți palizi, slăbiți, epuizați, morți de foame. Aduși la bordul lui *Santa-Fe*, după ce au fost hrăniți, se luară măsuri să nu poată fugi.

Patru zile mai târziu, secundul Riegal, care cerceta coasta meridională în împrejurimile capului Webster, descoperi cinci cadavre, printre care Vasquez putu să recunoască doi chilieni din bandă.

Din resturile găsite pe sol în jurul lor, se putea constata că încercaseră să se hrănească cu pește și crustacee; dar nu se vedea nicio urmă de vatră, cărbuni stinși sau cenușă. Nu mai avuseseră desigur niciun mijloc să aprindă focul.

În fine, a doua zi seara, puțin înainte de asfințitul soarelui, un om se ivi în mijlocul stâncilor care mărgineau limanul, la vreo cinci sute de metri de far. Era aproape pe locul unde John Davis și Vasquez, temându-se că goeleta va

pleca, stătuseră la pândă în ajunul sosirii canonierei, în acea noapte în care Vasquez se hotărâse să facă o încercare supremă de a o reține. Acest om era Kongre.

Vasquez, care se plimba în incintă cu noii paznici, îl recunoscu imediat și strigă:

— Iată-l!... Iată-l!...

La acest strigăt, comandantul Lafayate, care umbla pe plajă cu secundul său, alergă în grabă.

John Davis și câțiva marinari se repeziră și ei și, adunați pe terasă, putură să-l vadă pe șeful și totodată pe unicul supraviețuitor al bandei pe care o comandase.

Ce venise să facă în locul acela? De ce se arătase? Intenția sa era să se predea? Cu toate acestea, nu putea să nu știe ce soartă îl așteaptă. Va fi dus la Buenos Aires și va plăti cu capul întreaga sa viață de hoții și crime.

Kongre stătea nemîșcat pe o stâncă mai înaltă decât celelalte și de care valurile mării se spărgeau încetîșor. Privirile sale se îndreptau spre golf. Lângă canonieră putea vedea goleata pe care norocul i-o trimisese tocmai când trebuise, la capul San-Bartolome, și pe care nenorocul i-o luase înapoi. Câte gânduri trebuie că i-au trecut prin minte! Câte regrete! Fără sosirea canonierei, ar fi fost de mult în apele Pacificului, unde i-ar fi fost atât de ușor să fie ferit de orice urmărire și să-și asigure libertatea.

Cum este lesne de înțeles, comandantul Lafayate ținea neapărat să pună mâna pe Kongre.

Dădu ordine și secundul Riegal, urmat de șase marinari, se strecură în afara incintei pentru a ajunge în pădurea de fagi, de unde, urcând pe bariera stâncoasă, îi va fi ușor să-l prindă pe bandit.

Vasquez conducea micul grup pe drumul cel mai scurt.

Nu se depanaseră nici cu o sută de pași de terasă când auziră răsunând un foc de armă și un corp se prăbuși în gol și căzu în mare în mijlocul unei țășniri de spume.

Kongre scosese un revolver de la brâu, și-l lipise de frunte...

Ticălosul își făcuse singur dreptate și acum marea care scădea târa cadavrul său spre larg.

Așa se termină drama de pe Insula Statelor.

E de la sine înțeles că, în acest timp, din noaptea de 3 martie, farul funcționa după program. Pe noii paznici Vasquez îi puse la curent cu serviciul. Acum nu mai rămăsese niciun ticălos din banda piraților. John Davis și Vasquez se vor îmbarca pe canonieră pentru a se întoarce la Buenos Aires; de acolo, primul se va duce la Mobile, unde nu va întârzia să obțină un binemeritat post de comandant de navă, pe măsura energiei, curajului și valorii sale personale. Cât despre Vasquez, el va pleca în orașul său natal, pentru a se odihni după atâtea grele încercări înfruntate cu atâtă curaj... Dar se va întoarce singur, căci sărmanii săi camarazi nu vor mai fi cu el.

În după-amiaza zilei de 18 martie, comandantul Lafayate, fără grijă de acum înainte în privința siguranței noilor paznici, dădu semnalul plecării. Soarele apunea când nava ieșea din golf.

În același timp, acolo, pe mal, țășni o lumină al cărei reflex juca în siajul navei. Și canoniera, depărtându-se pe marea întunecată, părea că duce cu ea câteva din nenumăratele raze de lumină proiectate din nou de Farul de la Capătul Lumii.

SFÂRȘIT

Cuprins

UN BILET DE LOTERIE	4
Capitolul I	5
Capitolul II	12
Capitolul III	17
Capitolul IV	23
Capitolul V	30
Capitolul VI	38
Capitolul VII	47
Capitolul VIII	52
Capitolul IX	64
Capitolul X	67
Capitolul XI	77
Capitolul XII	89
Capitolul XIII	99
Capitolul XIV	107
Capitolul XV	118
Capitolul XVI	125
Capitolul XVII	134
Capitolul XVIII	139
Capitolul XIX	147
Capitolul XX	154
FARUL DE LA CAPĂTUL LUMII	162
Capitolul I <i>Inaugurare</i>	163
Capitolul II <i>Insula Statelor</i>	172
Capitolul III <i>Cei trei paznici</i>	180
Capitolul IV <i>Banda Kongre</i>	191
Capitolul V <i>Goeleta Maule</i>	203
Capitolul VI <i>În golful Elgor</i>	213
Capitolul VII <i>Grota</i>	223
Capitolul VIII <i>Vasul Maule în reparatie</i>	232
Capitolul IX <i>Vasquez</i>	242
Capitolul X <i>După naufragiu</i>	251
Capitolul XI <i>Jefuitorii de epave</i>	261
Capitolul XII <i>La ieșirea din golf</i>	273
Capitolul XIII <i>Timp de trei zile</i>	283
Capitolul XIV <i>Canoniera Santa-Fe</i>	300
Capitolul XV <i>Deznodământ</i>	310

JULES VERNE

1. O CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL PÂMÎNTULUI
2. OCOLUL PÂMÎNTULUI ÎN OPTZECI DE ZILE
3. CINCI SĂPTĂMÎNI ÎN BALON
4. STEAUA SUDULUI
5. CĂPITANUL HATTERAS
6. ȘCOALA ROBINSONILOR. RAZA VERDE
7. DOCTORUL OX
8. DOI ANI DE VACANTĂ
9. UN BILET DE LOTERIE. FARUL DE LA CAPÂTUL LUMII
10. UIMITOAREA AVENTURĂ A MISIUNII BARSAC
11. CELE 500 MILIOANE ALE BEGUMEI. ȘARPELE DE MARE
12. VULCANUL DE AUR
13. 20 000 DE LEGHE SUB MÂRI
14. DE LA PÂMÎNT LA LUNĂ. ÎN JURUL LUMII
15. UIMITOARELE PERIPEȚII ALE JUPÎNULUI ANTIFER
16. INSULA CU ELICE
17. BURSE DE CĂLĂTORIE
18. CASA CU ABURI
19. INDIILE NEGRE. GOANA DUPĂ METEOR
20. INSULA MISTERIOASĂ (vol. I)
21. INSULA MISTERIOASĂ (vol. II)
22. MINUNATUL ORINOCO
23. CASTELUL DIN CARPAȚI. ÎNTÎMPLÂRI NEOBIȘNUITE
24. TINUTUL BLÂNURILOR (vol. I)
25. TINUTUL BLÂNURILOR (vol. II)
26. CĂPITAN LA CINCISPREZECE ANI
27. 800 LEGHE PE AMAZON
28. COPIII CĂPITANULUI GRANT (vol. I)
29. COPIII CĂPITANULUI GRANT (vol. II)
30. TESTAMENTUL UNUI EXCENTRIC
31. ROBUR CUCERITORUL. STÂPINUL LUMII
32. CLOVIS DARDENTOR. SECRETUL LUI WILHELM STORITZ
33. AGENJIA THOMPSON
34. HECTOR SERVADAC
35. UN ORAŞ PLUTITOR. SPÂRGĂTORII BLOCADERI. INVAZIA MÂRII
36. PILOTUL DE PE DUNĂRE
37. SATUL AERIAN. ÎNCHIPIURILE LUI JEAN MARIE CABIDOULIN
38. PRICHINDEL
39. CESAR CASCABEL
40. CLAUDIUSS BOMBARNAC. KERABAN ÎNCÂPĂȚINATUL

EDITURA ION CREANGĂ

Observații

[[←1](#)]

Patient omnia vincit (în limba latină în text) – Răbdarea învinge orice.

[[←2](#)]

Să fie lumină (în limba latină în text).

[[←3](#)]

Nemrod – rege fabulos al Caldeii, cunoscut ca neîntrecut vânător.